

מבחר עלונים

יתרו
שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
06:35	06:13	05:56	04:41	ירושלים
06:32	06:10	05:57	04:56	בני ברק
06:32	06:10	05:56	04:46	חיפה
06:33	06:11	05:58	04:57	אשדוד
06:34	06:12	05:57	04:41	בית שמש
06:34	06:12	05:58	04:59	קרית גת
06:33	06:11	05:54	04:49	נוף הגליל

כספוס ושירותי נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מארכפוט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

כשכואב

מתפללים
גם עבור אחרים
שכואב להם

רק אחד שבאמת כואב לו, מבין ויודע

כמה חשוב להתפלל בכדי לזכות לרפואה

וזה בעצם כל הרעיון מאחורי המיזם המיוחד

קו התפילות

ולא לחינם כבר אמרו חז"ל

כל המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה

הרעיון פשוט מאוד:

אתם תתפללו עבור חולה אחר והוא יתפלל עבורכם

נא האשיכו
להתפלל עבור
השק אותו הנכח
אקבלים לפחות
30 יוק!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

לפני החיוץ הכינו את השק לתפילה

חייגו עכשיו ל'קו התפילות' ופעלו לפי ההוראות:

02-6325070

לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

גם בפסגר! נתן לרפיש את "שבת טיש" ו"מדות טיש" ב"אשר עד" ובחנות הספרים "עין יעקב" מאה שערים

גיליון מס' 437

פרשת יתרו, כ"ד בשבט תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

וישמע יתרו כהן מדין חתן משה (יח, א) - תבות אלו הן נוטריקון: וידע יתרו שישקאל מקבלים עליהם יחד תורה ראיה וקדושה, פלה היא נאה, מוציאה דברים ישרים נעימים, חכמים ונבונים תורה נובעים, מרבים שלום המה, ומפני זה בא למשה. (מחמדי שמים)

במדרש דרשו ואמרו כבוד חכמים ינחלו זה יתרו, ולכאורה תמוזה מדוע נאמר חכמים בלשון רבים ולא חכם? אלא שתבת חכמים נוטריקון יתרו פהו מדין חתן משה. (רשפי אש)

את פלי אשר עשה אלקים (יח, א) - מפרש רש"י, בירידת המן, ובבאר ועמלק. עשה נוטריקון עמלק, של מרים, המן. (מגדנות)

במדרש הבאור מובא, שנס פרטי נעשה למשה ונרפא מעלגות לשונו, וזה הנס אשר שמע יתרו וזבא אליו, ורמז לזה בהבות הפסוק אשר עשה אלקים למשה, שהן בגימטריה אז נרפא מעלגות לשונו וזבא אליו. (ש)

אלימשה (יח, ה) - מפרש רש"י בשבחו של יתרו דבר התשובה, שהיה יושב בכבודו של עולם ונדבו לבו לצאת אליהמדרב מקום תהו ולשמע דברייתורה, ורמז לזה בתבות אלימשה שהן נוטריקון אתא לשבחו, שבא מכבוד עולם, אל מקום שמע התורה. (ש)

ויאמר אלימשה אני חתנה יתרו בא אליה (יח, ו) - בגימטריה קשר לו אגרת בחץ ואז זרקו פנימה, כפי שמוכא במדרש תנחומא. (ש)

אני חתנה יתרו בא אליה (ש) - בגימטריה בא להתגיד ולהיות בעם, כדברי רש"י. (ש)

ויחרשם ישראל נגד החר (יט, ב) - נגד החר בגימטריה זה מזרת, כדברי חז"ל. (ש)

ובכסו שמלתם (יט, י) - שמלה נוטריקון מזמור שיר ליום השבת, פי על-ידי זמירות השבת אפשר לכבס את הנשמה ולנקותה. (אמרי חיים)

וידבר אלקים את כלי-הברים האלה לאמר (כ, א) - תבות וכ"ח אותיות בפסוק, וכן בפסוק הראשון שבתורה, וכן יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. כדברי חז"ל, שהעונה אמן בכל-כחו ואלו נעשה שתף לקב"ה במעשה בראשית ובמתן תורה. (בעלי התוספות)

ספורים בפרשה

וישמע יתרו כהן מדין חתן משה (יח, א)

רבי יחזקאל שרגא משינובה היה רגיל מנעוריו לשחר את פני צדיקי דורו, עד שאמרו עליו ששמתו היא מהאותיות 'בנסע הארץ', ולכן נוסע תדיר לצדיקים. פעם תמהו בפניו על-פה, שהרי מעולם לא מש מאהלה של תורה, ומה ראה לכתת רגליו למרחקים ולא הסתפק בשיבה באהלו על דלתי התורה, והשיבו: "חז"ל דרשו על-הפסוק 'וישמע יתרו' - מה שמועה שמע ובא? קריעת ים-סוף ומלחמת עמלק, ולכאורה תמוזה, מדוע המתין יתרו עד אחר מלחמת עמלק, וכי קריעת הים לבדה אינה מרעישה דיה כדי להתעורר ולבוא? ומדוע כלל היה צריך לבוא למשה, וכי לא היה יכול לקבל על-עצמו על מלכות שמים בהיותו במדין? אלא ששתי השאלות מתרצות זו בזו. באשר יתרו שמע על קריעת ים-סוף התעורר באמת לקבל על מלכות שמים בעודו במדין, ולא בא למשה, משום שסבר שדי בקבלת העל במקומו. אולם כאשר שמע על מלחמת עמלק, הבין מפה ששמיעה לבדה אין בכחה להשפיע, שהרי עמלק בודאי גם הוא שמע על קריעת ים-סוף לישראל, ולמרות זאת בא להלחם אהם. ומכאן למד, ששמיעה לבדה אינה מספקת, וכדי לקבל על מלכות שמים צריך להסתופף בצלו של-הצדיק ולראות את-הנהגתו, כפי הכלל שאינה דומה שמיעה לראיה".

בדומה לכו, התבטא פעם הרב מבריסק בשם הרבי מקוצק, היה זה, באשר תהו באזניו על עסקן מסים, שברב שנותיו לחם נגד מרשיעי ברית, ולעת זקנותו שנה את-טעמו, וכדי להסביר את-הדבר, הזכיר את דבריו של רבי מנחם מנדל מקוצק, שתמה איזה ענין מצא יתרו בנסים אלו של קריעת ים-סוף ומלחמת עמלק? ואמר, שבאמת צריך לתמה להפך, מה הביא את יתרו אל המדבר? והלא יכול היה לדבק באמונת ישראל גם בהשאר בביתו?! אלא שיתרו הבין, שלמרות גלוי השכינה והנס הגדול שבקריעת ים-סוף, עדין צריך לבוא ולקבל מרבי, והא ראה שעמלק שמע, ולמרות זאת ההין בנפשו להלחם בישראל, וזו השמועה ששמע יתרו וזבא. "אף באותו עסקן כף הוא", סימ הרב מבריסק, "כי לפנים, היה רגיל לשמע את דברי גדולי הדור הקודם, אבי רבי חיים, ה"חפץ חיים" ועוד, אולם אותי הכיר באותן שנים כאברך צעיר וכך נותרתי חקוק בזכרוננו עד-היום. ממילא אין לו עוד רבי ומורה-דרך, ואין פלא שבה עלתה לו בזקנותו".

זכור את-יום השבת לקדשו (כ, ח)

בשבת-קדש, "א בטבת תרי"ט, נפטר רבי אלכסנדר ספרין, על-פני אביו רבי יצחק איזיק מקומרנא בעל "היכל הברכה". באותה שעה, בא צפור אהד והקיש במקורו על חלונו של-הרבי, והוא נענה ואמר בקבא: "מדוע באת לצערני ולבשרני על פטירת הנו, כדי לבטל ממני ענג שבת"? ומספר, שבמוצאי אותה שבת, התגלה המנוח בחלום לרבי יצחק אהרן איטננא, רבה של-לבוב, ובקש ממנו לנסע לאביו כדי שיעשה לו טובה בעולם העליון, מפני שאין לו רשות להתגלות לפניו. ביום ראשון, כשהגיע רבה של-לבוב אל הרבי מקומרנא, נענה ואמר לו עוד בטרם פתח את-פיו: "ידעתי, וכבר עשיתי לו טובה". השתומם הרב מראיתו הזפה של הרבי, ומיד מסר לו פתקה עם פדיון-נפש, כדי להזכר בדבר ישועה ורחמים.

היה היה

זכור את יום השבת לקדשו

אחד מגדולי רבני מרוקו היה רבי שלום בוזגלו בעל "מקדש מלך", שנודע בגאונותו בתורת הנגלה והנסתר. במשך מספר שנים ישב על-מדין במקדש, ובעקבות הרדיפות של מלך מרוקו, עבר אל העיר לונדון, שם חבר את ספריו. בשנת תר"ץ, פקר ה"מנחת אלעזר" ממנקטש בארץ הקודש, וכאשר שהה בצפת, ספר מעשה נפלא אודותיו כפי ששמע מזקנו ה"שם שלמה", ששמעו מהותנו רבי שמלקא מסטוב שקבלה מאחד מזקני צפת, שראה את המעשה בכבר-ידו של ה"מקדש מלך".

היה זה בניסיעתו של רבי שלום, מלונדון הביירה לעיר הקדש צפת. הנסיעה בים נמשכה ימים רבים בתנאי הימים ההם, וביום ששי אחד עגנה הספינה לעצירת-בינים באי בודד. גם רבי שלום ירד עם שאר הנוסעים, ואולם פיון שהתעמק בשו"ע פיו בעת שהותו באי, לא שם לבו אל הצפירה הרמה שבשורה על יציאת הספינה לדרך, וכאשר בקש לשוב על-עקבותיו, גלה לצערו כי הספינה כבר הפליגה לדרך והותירה אותו לאנחות. חיל ורעדה אחזו אותו, כאשר הבין כי נותר לבדו בשממה שמסביב, ולאחר שהתעשת מעט והבין כי עוד מעט תשקע השמש והשבת תפוש את-פניה, החל לתור אחר מקום כלשהו בו יוכל לנוח בשבת. הביט בה וכה, ולפתע הבחין מרחוק במבנה כלשהו, שהיה נראה כבנין גבוה וחומה מקיפה אותו מסביב. תחלה חשש להתקרב אל המקום, מחשש שמא מקום משכן הוא לשודדים וגזלנים, אך מחסר ברה החליט לנסות את-מזלו ולעשות את דרכו אל-הבית, ואולם היאוש החל להודחל אל-לבו כאשר הבין כי הדרך ארצה מאד, והשעה קצרה מדי על-מנת להספיק להגיע אל הבית הרחוק עוד בטרם יפנה היום. ובעוד חוכך בדעתו מה לעשות, צלל גשר גדול ובעל-פנים בסמוך לו, והמתין עד אשר יתישב רבי שלום על-צוארו, והוא ישארו על-אברתו אל מחוז הפצו. כבש רבי שלום את פליאתו בקרבו, ועד מהרה מצא את-עצמו עומד ליד ארמון מפאר ורחבי-ידיים שהיה ריק מאדם. הבין רבי שלום כי מרהשמים זמנו לו מקום נאה להתארח בו בשבת, והחל לתור אחר מקנה טהרה כדי להטהר לכבוד השבת. על-נקלה מצא באחד החדרים מקנה פשוט, ולאחר שירד וטבל, עלה ונסתפג, מצא לפניו בגדי לבן מוכנים ומזמנים, בדרבו להתעטף בהם לכבוד השבת. בחוץ מצא לפניו מסכת שבת בה היה נוהג ללמד בפניו דמעלי שבתא, ואף מצא מאכלים שונים לקיים בה "טועמיה חיים זכו", ומנוחה ערוכה להדליק נרות שבת.

מהחדר הסמוך עלה קול שאון של מהפללים, אך כשגלה כי הדלת ביניהם נעולה, הצטרף עמם לתפלתם מבחוץ, והתפלה היתה מעין עולם הבא. בסיום התפלה מצא לפניו שלחן ערוך לסעודה עם כל מאכלי השבת, וצדיק אוכל לשבע נפשו, ולאחר מכן ערבה עליו שנתו במטה מצעת. בבקר יום השבת ירד שוב וטבל, ושמע שוב כי בחדר הסמוך מתפנסים לתפלה, ואף הוא הצטרף עמם בנעימה. בשעת קריאת התורה חדר לבו לשמע, כי העולים לתורה הם שבעת הרועים הקדושים, ויגב לבו. לאחר התפלה שוב מצא לפניו שלחן ערוך לסעודת יום השבת, ולאחר מכן קרא לשבת ענג ונח על-מטו. בתפלת המנוחה שבו הדרים על-עצמם והוא הצטרף אל המתפללים הנסתרים, ולאחר מכן סעד את הסעודה השלישית, אלא שלפתע חש כי תרדמה עזה נופלת עליו, על-אף שישן די צרכו ליל השבת וביום. מחשש שמא ירדם בתוך הסעודה, מהר לברך ברכת-המזון, ומיד נפלה עליו תרדמה גדולה בעודו יושב על-השלחן. ובחלומו ראה את-עצמו עומד בפני בית-דין שלי-מעלה, וכמה מדי מוצאי מנוחה, דנים באותה שעה את הנשמות של הנפטרים שבוע שעבר. והנה הוא רואה אדם זקן אחד כבן שמונים, שהתגורר בסמוך לעיר צפת, ובכל-ימיו התנהג בדרך הישר והטוב. כמעט שבקר פסקו את-דינו לזכות, אלא שלפתע בא מלאך מקטרג אחד והזכיר עון שיש בידו, לאחר שפעם בשבת-קדש בא אליו ערבי אחד ודרש לרפש ממנו משקה מסוים, ואים עליו שאם לא יתנהו לו יפהו נפש. ומפיון שנתן בידו את המשקה, אף שהיה הדרבן בחזקת סנהד, הרי שלאדם חשוב כמותו יש כבוד משום פגם ונגוד עברה דרבנו, ולכן יצא הפסק שנשמתו תהיה נעה ונדה במשך שבע שנים, ולאחר מכן תכנס למקומה בגן-עדן. כששמע רבי שלום את-הדבר, לא הצליח לכבש את פליאתו, שהרי אפלו משפט הרשעים אינו אלא י"ב חדש, ולכן הציע לפני הדינים שהוא מסכים לסבל שבע שנים של נדודים כדי לכפר על אותו זמן. הצעתו התקבלה והזמן הודף לו על הטובה שעשה עמו, ויצא הקול שדי יהיה לו לסבל שבעה ימים במקום שבע שנים, וישהה באותם שבעה ימים בביתם של שבעת בניו של הזקן, ויחשב לו כנדודים של שבע שנים.

באן התעורר רבי שלום, ומצא את-עצמו בשדה שומם, כאשר ארמון הפלאים נגזז ונעלם. והנה הוא רואה אנשים רבים הולכים עם עששיות בידיהם, וכאשר חקר אצלם גלה כי הוא שוהה בצפת והם שבים עתה מקבורת איש זקן אחד שהתגורר בסמוך. רעדה אחזה אותו כשראה שחלומו היה חלום אמתי, וכאשר החלו שבעת בניו של המנוח להתרופח ביניהם אצל מי לזון האורח הנכבד, נתקם כבוד שיםלא את רצון פלם, ושהה אצלם שבעה ימים כפי שנגזר עליו מרהשמים. כשפסח ה"מנחת אלעזר" את ספורו הנפלא, הוסיף ואמר כי ה"מקדש מלך" התגורר עד סוף ימיו בצפת ושם מנוחתו כבוד, אך קברו נעלם ברבות הימים. אולם לדעת אחרים, נותר לגור בלונדון ושם נטמן בפטירתו בשנת תק"מ, וכאשר חפרו השלטונות האנגליים את בית הקברות העתיק, נצל קברו בדרך נס.

מאורות

רבי יהודה-ליב איגור מלבלין ז"ל
ליום ההפלא כ"ב בשבט תרמ"ח

נכד גאון ישראל רבי עקיבא איגור, ברבנו רבי שלמה, השפע מה"חושבי הרי"מ", והצטרף להסידות. מספר, שבשחרו מקוצק, אמר לאביו שלמד שם שהאדם אמנם אינו מלאך אך יכול להגיע יותר ממלאך, ואם הקב"ה ברא בראשית הרי שאת השאר הותר לאדם. לאחר נשואיו בלבלין, הסתופף בצל ה"חזוה" ואחריו בצל רבי מנדל מקוצק, ומשם לאיץ-ביצא. אחר פטירת רבו מלא מקומו בהנהגת העדה, והתבלט באצילות נפשו. מעולם לא נטל פדיונות משוחררי פניו, וחי בדחק. נפטר ביום פטירת רבו מקוצק, ותורתו בספרים 'תורת אמת' ואמרי אמת. נודע בעבודתו הנלהבת, ובהכנותיו למצוה שנומשכו שעות ארכות. עד שהיה מסים בשבת לפנות ערב את תפלת השחר, ורק אז ישב לסעד. היו גאונים שתהמו על הנהגתו זו, אולם צדיקי דורו ענו אחריו מקדש. האבני נר' הפליג בטוב-לבו, ואמר שחלק את כל כספו לעניים, עד שבצעירותו קשעמד בקוצק בתפלה, וכא עני לבוש קרעים, פשט את בגדו בשבילו. מספר, כי בערב יום הכפורים שנת תרכ"ו, אמר כי ראשי התבות וסופיהן של הפסוק "כי-ביום הזה יכפר עליכם", הם גימטריה תרכ"ו, וראה בקד גבוהה קודרת על פטירת צדיקי הדור באותה שנה. וכבריו כן היה, ונפטר אז ה"חושבי הרי"מ", ה"תפארת שלמה" מרדומסק, וה"צמח צדק" מליובאוויטש. מראהו היה כמלאך ה', ומעולם לא נגע בוקנו הארץ שירד על-פי מדותיו, ואף בשעת אכילתו היה מכסה את הדיקנא קדישא.

יוסיף דעת

רבי מגדולי ישראל בדורות העבר, התנגדו שיצירי או יצלמו את תואר פניהם, מחשש האיסור המוכר בעשרת הדבירות "לא-תעשה לך פסל וכל-תמונה", אולם היו שהתירו את הדבר, ובמנו כבד התמש המנהג להיתר. מבין התמונות הרבות שהשתרו מדורות העבר, ישנן 3 תמונות של גאונים, אשר צולמו לפי המסורת לאחר פטירתם. הראשון והמפורסם כבהם, הוא רבי יהודה אסאד מגדולי רבני הונגריה, שהתנגד להצלם בחייו. תואר פניו היה הדור ביותר, עד שכאשר השתתף במשלחת גדולי הדור בפגישתם עם הקיסר פראנץ יוזף, כדי לבטל את השפעת המשכילים על היהדות הצרופה בהונגריה, ראה את דמותו משתקפת במראות שבאולם הטרקלין, והיה בטוח כי מלאך ה' מתלווה אליהם. מיד עם פטירתו בכ"ג בסיון תרכ"ו, הושיבוהו כמה מראשי קהילתו על כיסא, לאחר שהלבישוהו בגדי שבת ונתנו בידיו את ספרו, וכך צילמוהו. מטרטת היתה למכור את הדפסי התמונה וליגים כסף לגישואי בנותיו, אך על-פי המסורת לא השלימו אותם אנשים את שנתם בגלל שפגעו בכבודו של הצדיק. על ה"טייפיל" מסופר, שפעם סיפרו לו דבר זה, ולאחר שהביט בתמונה אמר, שכן נראה הדבר. בעקבות המאורע נוצר פולמוס הלכתי אם מותר לצלם אדם לאחר פטירתו, והדבר נדון בקובץ 'וילקט יוסף', על רבי אריה לוי מסופר, שבעת המאורעות בשנת תש"ח, התרוצץ לחפש צלם כדי לצלם את ההרונים, כדי להחיר את נשותיהם הענוות, והדבר נפסק להלכה בדורנו להיתר במקרה של זיהוי פלילי וכדומה. קדם לכך ה"שאגת אריה", שתועד בצויר אחר פטירתו בט"ו בתמונת ת"ק, כיוון שהתנגד לכך בחייו. ואף שנראה בתמונה כשלו, מאירים פניו באור יקר ותוצו ומצחו הרחב בולט ונראה השלישי שעליו מסופר כי צולם לאחר פטירתו, הוא רבי שלמה דאנה מייסד ישיבת "חברת התלמוד" בתנוס ומראשי הלווחים בהשכלה, שנפטר בכ"ג בסיון תרע"ג, ובתמונה שצולמה לאחר פטירתו, עיניו עצומות למחצה.

כבוד את־אביה ואת־אמה

אחד מגדולי התורה של גרמניה היהודית שפיון שתי מלחמות העולם, היה רבי יחיאל יעקב ווינברג בעל "שרידי אש", שהיה מגדולי תלמידי "הסבא" מסלבודקא ורבי נפתלי אמשטרדם, ומגן את תורת המוסר עם הלך רוחה של יהדות גרמניה, אנשי תורה עם דרך־ארץ. תקופת רבנותו בגרמניה היתה תקופה קשה לישראל, כאשר הצורר הנאצי החל להרים ראש, והוא פעל נמרצות כדי למצא פתרונות הלכתיים לבעיית השחיטה שהתעוררה, וחזק ברבים פושלות באמונה תמימה.

מורשת רוחנית גדולה הותיר אחריו רבי יחיאל יעקב, בהם תשובות הלכתיות ומאמרי הגות ומחשבה. אחד מתלמידיו הוא רבי אברהם־אבא ווינברט משוויץ, שהתגדל פיתוח מאביו על־ברכיו של רבי יחיאל יעקב, שנצל מהשוואה האימה והשתקע בשוויץ, והוא שערך את כתבי רבו והוציאם לאור־עולם בהדור רב. במשך השנים, עוסק רבי אברהם־אבא בהנחלת מורשתו של רבו לדורות, ובגאומיו הוא מעביר לשומעיו לקחו מדברי בעל "שרידי אש" ומנעם הליכותיו. לפני שנים מספר, הזמן הרב ווינברט לשאת דברים בפני תושבי העיר מודיעין, והחליט ליחד את הדברים אודות מצות כבוד הורים. במהלך הדברים, ספר מארע מפליא שארע עם רבו ה"שרידי אש" בשהותו בגרמניה, תקופה קצרה לאחר מלחמת העולם הראשונה, ספור העוסק במצות כבוד הורים וחיבתוֹתה.

היה זה בבית־הכנסת המרכזי שבעיר ברלין, פתח הרב ווינברט וספר, כאשר יהודי העיר התכנסו ברבים לתפלות יום־הכפורים. רבים מהמתפללים התרחקו מדרך התורה והמצות למרבה הצער, בהשפעת התקופה ההיא בה עשתה ההשפלה שמות בקרב יהודי גרמניה ורבים מהם הפנו ערף למסרת אבותיהם, אולם ביום הקדוש נעור בהם הניצוץ היהודי הקבוי, ואף הם באו להשתתף בתפלות היום וענו בצום נפשם. בכתל המזרח עמד רבי יחיאל יעקב ווינברג שהגיע לגרמניה באותן שנים, וכבר עם בואו התבלט בשעור קומתו עד שפלם חלקו לו כבוד רב. התפלה נמשכה כסדרה, ולאחר שסימו את תפלת שחרית וקריאת התורה, פנו לאמירת "זכור" כמנהג בני אשכנז, בו מזכירים את נשמות המנוחים ששקבו חיים, ונודרים צדקה לעלוי נשמתם. כפי המנהג המקביל, יצאו אלו שהוריהם בחיים מהיכל בית־הכנסת, והמתינו בחוץ עד שהגתו האות לתחלת תפלת המוסף.

ובעודם מקמינים בחוץ, השתוממו לפתע לראות מכונית שרד מפארת מתקרבת לעבר בית־הכנסת. המכונית היתה מלווה מלפניה ומאחריה ברכבים של משטרת גרמניה, ולמרבית הפליאה עצרה השיגרה בסמוך לפתח בית־הכנסת. ובעוד המתפללים שעומדים בחוץ משתאים לפשר הדבר, ומנסים לשער בנפשם מי הוא האורח הנכבד שמגיע בעצומו של יום־הכפורים לבית־הכנסת היהודי המרכזי, פתח שוטר צבאי את דלת המכונית, וממנה יצא שר החוץ הגרמני בכבודו ובעצמו. היה זה ולטר רתנאו, שר החוץ היהודי היחיד בתולדות גרמניה, שהתמנה לתפקיד שר השקום במקמולת גרמניה לאחר מלחמת העולם הראשונה, ולאחר מכן התמנה לשר החוץ. הופעתו בעצומו של היום הקדוש בפתח בית־כנסת יהודי, היתה לצנינים בעיני הנאצים היהודים, שכן הלה הפנה מזמן ערף לעם היהודי והספיק להתמנות לשר במקמולת גרמניה, אלא שלאמתו של־דבר נותר בו זיק בווער של נשמה יהודית, והוא סרב להתנתק מהקשר עם־עמו, ולו קשר קלוש.

השר המתבולל התעלם מהמבטים היוקדים של הסובבים אותו, פנה בצעדים מהירים אל בית־הכנסת ונכנס פנימה. נהרה השתפכה על־פניו כאשר גלה כי הגיע בדייק בזמן הנכון, בעת אמירת "זכור". ללא אמר ודברים נעמד השר בירפתי בית־המדרש, נטל סדור לידו וקרא בלחש את גסח התפלה לעלוי נשמת יקיריו, ולאחר שסיים, יצא פלעמת שבא והפליג לדרך במכונית שהמתינה לו. הפקודי הפחוץ ונהחריג עוזר רעש גדול בבית־הכנסת, ובעוד המתפללים מתבוננים להתחיל בתפלת המוסף, נוצר זכרון בין המתפללים כיצד עליהם להתניחם להופעתו הפתאומית של השר המתבולל. אחרים טענו, כי יש בקד משום בזיון בבית־הכנסת, כאשר הלה חלל בריש־גלי את קדשת יום־הכפורים בנסיעתו מתוך מטרד לקנס את מנהג אמירת "זכור". אולם לפתע פסע רבי יחיאל יעקב ווינברג ממקומו, עלה על בימת בית־הכנסת, ובקש את רשות הדבור. הס השלך בקהל, והרב החל בדבריו: "כיצד עלה בדתם לבזוז ליהודי הפא לבית־הכנסת מתוך פונה תמימה וטהורה לכבד את זכרון הוריו? אמנם רחוק הוא למרבה הצער מהתורה והמצות, ביון שלא זכה להתחנך על־ברכיה, אולם אין לנו להשליך אבן אחר הנופל אלא עלינו לאמצו ולחזקו ולא לבזוזו". "ומבטח אני", המשיר "שרידי אש" וקרא בהתלהבות, "כי אדם כזה, אשר שומר על קשר פלשה עם הוריו המנוחים, מחזק הוא בקד את הקשר שלו אל עם ישראל ולשלשלת אבותיו עד אברהם אבינו, ואין ספק בלבי כי עוד יזכה שצאצאיו ישובו אל חיק העם היהודי ויחזרו לחסות תחת כנפי השכינה". הדברים הותירו רשם עז בקרב המתפללים, והם נעמדו להתפלל תפלת מוסף בהתלהבות ודבקות.

כאשר סים הרב ווינברט את־ספרו הנפלא בפני צבור שומעיו, קם לפתע אחד השומעים, ובעוד דמעות זולגות על־לחיו קרא: "כמה צדקו דבריו של רבך בעל 'שרידי אש', כי אני נינו של השר המתבולל רתנאו שהזכרת, ששמש בכהנתו רק תקופה קצרה, ושלשה פורעים גרמנים התנקשו בו בגלל מוצאו היהודי. אבי כבר זכה לחזר בתשובה שלמה ואני בעקבותיו, כי לא ידח ממנו נדח!"

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

ויסעו מרפידים (טו, א) - אכן כונת הכתוב הוא להקדים ג' ענינים הם עקרי ההקדה לקבלת התורה שבאמצעותם נהרצה ה' להנחילם נחלת שדי, היא התורה הנעימה: ה' הוא התפירות והתעצמות בעסק התורה, כי העצלות הוא עשב המפסיד השנתה, וקזה תמצא פי כל מקום שזוכרנה ה' לתורה, וידקדק לומר לשון חזק ואמץ עד דר שמיית עצמו עליה, דכתיב זאת התורה אדם כי ימות וגו' ודרשו ז"ל וכו', כמו כן רבותינו ז"ל וידקדקו בהזכרתה לומר עסק התורה השתדלות התורה וימים כמוהו. וכנגד זו אמר הכתוב ויסעו מרפידים, לא בא להודיע מקום שממנו יסעו, שאם־כן היה לו להקדימו קדם תחנותם, אלא נתבון לומר שנסעו מבחינת רפיון דים וכו'; וענין ב' הוא השפלות והענוה כי אין דברי תורה מתקיימו אלא כמי שמשפיל עצמו ומשע עצמו כמדבר, וכנגד זה אמר ויחזו כמדבר פרוש לשון שפלות וענוה כמדבר שהכל דורכים עליו; וענין ג' הוא בחינת יעוד חכמים בהתפירות כלב שלם ותמים, לא שיהיו בדבדב וכו', אלא יתעודו יחד ויחדו זה לזה ויסבירו פנים זה לזה, וכנגד זה אמר ויחרישם ישראל לשון יחיד ששעשו כלו יחד פאיש אחד, והו עתה הם ראוים לקבלת התורה: **אתם ראתם** (טו, ד) - גם יש בנשמע מאמר אשר עשיתי דאת הרוממות בכל הנפלאות והאותות והמופתים אשר עשה למצרים. גם כזה דראה בחינת האהבה והחבה שפליה עשה שבבילגו, דרעיש כלי־הבריה ואבד אמה אות שבבילגו, ולכד זה תלהב אדם בחבת הבורא אשר הפליא חסדו להם, והנה היא בחינת האהבה לה' אלקינו, והם ב' דברים הרמוזים באמרו **תאמר לבית יעקב** שלא תספיק חזק אתה וצריה גם האהבה ותגיד לבני ישראל שלא תספיק בחינת האהבה וצריה גם הדרה:

דברי הימים

יום כ"ב בשבט, היה יום פורים של קהילת ליוורנו שבאיטליה, לאחר הנס הגדול שאירע להם, כאשר רעידת אדמה קשה פגעה בעיר ובתי־הכנסת הישן התמוטט באופן חלקי, אלא שבאותה שעה היה ריק ממתפללים בדרך נס. זכור להצלה, קבע רבה של העיר, רבי מלאכי הכהן בעל "יד מלאכי", סדר מיוחד ליום זה, והיום נקבע לדורות כתענית ציבור עם קריאת ויחל ואמרת סליחות ופזמונים מתוך סידור מיוחד, ובמוצאי היום ערכו סעודה גדולה לזכר הנס.

כ"ג בשבט תרצ"ג, שיגר ה"חפץ חיים" מכתב נלהב התומך ברעיון הקמת 'בית יעקב' לבנות, מיסודה של מרת שרה שנירר, על־שם הפסוק שבפרשתנו "כה תאמר לבית יעקב" - אלו הנשים: "ללמוד בו תורה יראת שמים, מידות ודרך ארץ או תורה לילדות אחב", אמרתי לפעלם הטוב ישר ה' חילם ומעשה ידיהם יכונן. כי עניין גדול וחיוני הוא בימינו אלה, אשר זרם הכפירה ר"ל שורר בכל תקפו, והחופשיים מכל המינים אורבים וצודים לנפשות אחב", וכל מי שנגעה יראת ה' בלבבו, המצווה ליתן את בתו ללמוד בבית־ספר זה, וכל החששים והפקפוקים מאיסור ללמד את בתו תורה, אין שום בית מיוחד לה בימינו אלה, כי לא כדורות הראשונים דורותינו, אשר בדורות הקדומים היה לכל בית ישראל מסורת אבות ואמהות לילך בדרך התורה והדת, ולקרנות בספר צאינה וראינה בכל ש"ק. מה שאין כן בעונותינו הימים בדורותינו אלה, ועליך בכל עוז רוחנו ונפשנו, עלינו להשתדל להרבות בתי־ספר כאלו, ולהציל כל מה שיש בידינו ואפשרותנו להציל". הפסיקה ההלכתית יחד עם תמיכת גדולי הדור, בהם האדמו"רים מגור ובעלזא, נתנו לתנועה משקל חשוב והרעיון הזה גלים, עד שבפרוץ השואה עמדו כשלוש מאות בתי־ספר בבוילין וליטא.

חבי היאל שפידא, אביו של רבי איוול חריף, היה מחסידיו של בעל התניא ושל תלמידו רבי אהרן מסטרישלה. אולם רבני איוול עצמו לא נטה אחר החסידות משחר נעוריו, והתפלל בנסח הגרי"א כסבו. אך למרות שנוי המנהגים, כבוד מאד את-אביו, העריץ את תורתו ומדותיו, את יראתו הגדולה ואהבת-האמת שלו, וראה בו את רבו. פעם, שאלוהו תלמידיו האם לא פגע באביו בך שלא הלך בעקבותיו, והשיב בתרפוח ובצחחות לשון כדרכו: "ווקא בך ששינית מדרכי אבי, קנימתי מצוות כבוד-אב. שהרי אבא נעשה חסיד ושנה מדרכי אביו שהתנגד לחסידות. ואלו הייתי קובע למעשה שאין לשנות מדרכי האב, כי אז הייתי מטיל על אבי אשמת שנוי מדרכי אביו, אולם עכשו ששינתי מדרכי אבי, הוכחתי שאין בשנוי כזה משום פגיעה בכבוד-אב..."

רבי דוד ביהר"ן שהיה מגדולי ירושלים וצדיקה, היה נוהג כלימיו בכבוד אמו שהתאלמנה בצעירותה מבגלה המקבל רבי נחום משאדין, ומדי בקר היה הולך לבקרה אחר התפלה בנותיקון, שואב מים, רוחץ את כלי החרס וממלא את הפדים במים די צרכה. פעם, כאשר אמו שוחקה עם רעותיה והוא בקש לעבור, לא רצה להטריחם לזוז הצדה, וכיון שלא רצה לעבור בין שתי נשים גדברי הגמרא, התבופף תחת המטה ועבר תחתיה. גם כיון למדו ממנו מצוות כבוד הורים מהי, עד שבנו רבי זלמן ויסיפיש, חשש שמא לא יצא ידי חובת כבוד הוריו על אף גדל זהירותו, ולכן בקש מהם רשות לשנות כל ימות השבוע בעיר העתיקה, ורק לשבת היה חוזר.

רבי חיים יעקב הלפרין היה תר כלימיו אחר מצוות אבודות, ובחוד מצוות כבוד אב, אותה לא זכה לקיים לאחר שהתייתם מאביו עבדו לך כבן שש. פעם פגש אדם שהתאונן לפניו על מצבו הרעוע, ועל הוריו שעלו זה עתה מרוסיה ואין בידו לפינס. בקש ממנו רבי יעקב לערף חשבון כמה עולה פלגלת הוריו לחדש, והביע הסכמה לשלם לו מדי חודש את-הסכום, ובלבד שהיה שותף בשכר המצוה של כבוד-אב. הלך האיש לשאל בעצת ה"חזון אי"ש" והוא אמר לו: "מה לא עושים בשביל הורים? כדאי לך אפילו להפסיד את כל שכר המצוה, ובלבד שתוכל לכבדם..."

פלימיהם עמדה לפני האחים הקדושים רבי אהרן מבלז ורבי מרדכי ממילגורי, דמות אביהם רבי יששכר דב, ונשאו את שמו בסלוודין. בעת שנולד בנו יחידו של רבי מרדכי, הוא האדמו"ר מפלז' שליט"א, הזמן ה"אמרי חיים" מויד'ניץ להשתתף בבגרות שהתקומה בתל-אביב, ורבי אהרן כבוד באמירת הברכות. וכאשר אמר "ווקרא שמו בוישראל", גחן אל אבי הבן כדי לשמע את השם, אך הוא אמר בקצרה "כשם אבי", ונמנע להזכיר במקרש את שם אביו.

אחד מתלמידיו ישיבת מיר ספר פעם, כי בצעירותו השתתף בלי-הסדר יחד עם שאר תלמידי הישיבה, בשלחנו של רבי אליעזר יהודה פינקל ראש ישיבת מיר, לאחר שהגיע ארצה כאז מצל מאש מהשואה האימה. "מה שהפליא אותי מאד", ספר התלמיד, "הייתה התנהגותו של בנו רבי בנימין בינוש, שלימים מלא את-מקום אביו בראשות הישיבה, ובאותה שעה כבר היה אדם מבג, ביצר ישב בכל הסדר כמו ילד צעיר ולא פצה את-פיו מתוך כבוד ומורא מאביו. הדבר הפליאני מאד והותיר בו חותם בלי-מחקה לכל ימי חיי, כאשר למדתי מצוות כבוד אב מהי".

אחד מחסידיו של האדמו"ר מ"תולדת אהרן" בעל 'דברי אמונה', בא פעם להזמין לשמש כסנדק בבגרותו של בנו הנולד לו. "האם כבר כבודת פעם את אביו לשמש כסנדק לאחר מניחה?" שאלו הרבי, וכאשר הלך השיב בשלילה, סרב הרבי לקבל את-הכבוד, וצוה על האבד לבכד את אביו בכך. וגם כאשר הלך נסה לטען ולומר, שכאשר יגדל בנו לא ימחל לו על שלא זכה אותו בכך שהרבי ישמש כסנדק בבגרותו וישפיע עליו מקדשותו, המשיך הרבי לעמד על-דעתו וטען שמצוות כבוד אב פוללת גם כבוד זה. ולטענת האבד שהוא רוצה להתפטר בכבוד רבו, שאינו נוהג להשתתף בבגרות אלא כאשר הוא משמש כסנדק, הבטיחו הרבי להשתתף אצלו, וכך עשה.

מִצְוֹת טִישׁ
2 כרכים מספריים 1,240 עמודי חרוזים נענועים
עם מסרים וסלילים עובדות וטיפוחים
לחלת חלילות פוגמים ואמרות
לחיות חסידות בין אדם לתורו וכן אדם לטוב
ביא פירת השמע

ספר חובה בכל כנסתו בית כנסתו

התקבלה תרומה לחלוקת כמות מוגבלת של הסט המבוקש "מִצְוֹת טִישׁ"

לבתי כנסת מרכזיים לטובת המתפללים והלומדים

בתורת ירושלים ובעולם
הרב רגב חזן שיחה
הרב מיכאל עבאדי שיחה
ליחוס ולחיות בין משפחות שיחה

חתימתו בבית הוצאת לאור של 'מִצְוֹת טִישׁ' שמואל מורס
מחברת: 5806777@gmail.com 02-5806777

עפי"ב"א התנס בעולם הזה הוא לבני חסידות ונרות הנגינית שלו
לכבודת חסידות מתיקן חסידות, שכן בני כנסת לשיטת מכלי לחדש
"יודו" שאין לו שכיחות חסידות הוא מל"כ שבו"ר

מטעם

אנשי-חיל יראי אלקים (יח, כא)

אנשי-חיל באוקא גרש, שפניו הפוכים כי יכולים לסבב פניהם ולא לפחד מאדם, ושם הטעם מורה עליהם שיכולים לגרש מהם כלי אהד. (דברי יחזקאל)

התבות יראי אלקים בדרגא תביר, כי כן דרף יראי ה' להיות לבבם ושבר לפני ה' יתברך, כשמתבונן בדיאת ה' וזוהי דרגתם שהם שבזורים. (ידות אפרים)

ויחל קלת וברקים (טז, טו)

ויחל לשון צער, שנצטוו להתרחק מביהם, ובקבלת התורה הלך הצער ונכנסה שמחה בלבם, ולכן מטעמת נחמת ויחיל בתלשא, והתבות קלת וברקים באוקא גרשי, שנתלש צערם ואילו. (מדרגות לחזקיהו)

ויצא משה את-העם (טז, טז)

בטעמי קדמא דרגא תביר, כדי לרמוז לאדם שאינו תחלה לפשט מעצמו את הארציות והחמירות, ולשבר את תאוות הרעות, ואז ימשיך על-עצמו קדשה ויצא לקראת האלקים. (קביוץ מורה ישראל)

ויירר ה' על-יהר סיני (טז, טז)

בטעמי דרגא תביר, לרמוז לדברי חז"ל ביבמות נחית דרגא וניסיב אתתא, כי בשעת מתירתה, שהיתה בבחינת נשואין של הבוידא עם בני ישראל, צמצם הקב"ה את-עצמו בבחינת ירידה בדרגה, כדי להתראות עם ישראל פנים אל-פנים. (באר משה)

מדגש

הערפל היתה אחת משלש המחצות שמשה עבר בהן בקבלת התורה, השך מבחוץ, עין מבפנים, וערפל לפני-ולפנים. הערפל מזכר גם באיוב במשמעות של דבר בלתי ברור, ושרשו ע"ה שמשמעו יזילה והודרה, כמו 'ערפרט' ויחלוף 'ערפרט' במשלי. יש אומרים ששרשו ע"ש, ורר"ש נוספה לתפארת הקשון כמו 'ערסתכם' תחת 'עפותיכם', וכן 'דרמ'שק' במקום 'דמשק'. הראשונים נחלקו כאן בבאור הערפל, האברנאל מפרש שערפל הוא שם נרדף לשמים, והרלב"ג מבאר ש הוא העולם השפל לרב ההשך וההפסד שבו. הרש"ד היש מבאר שהוא דבר מבסח ובלתי שקוף, והוא העב השחר הנטוי כלפי מטה וטעון מי-נשמים. אולם מענין שרבונו בחיי מסבדי להפק, ומבאר שהערפל הוא 'אור צח ובהיר', ובאור המלה ערפל היא ערוי אפל, כלומר שהאפל נעדר משם.

ממלח

ישב פעם רבי משה מקברין עם תלמידיו, ונסקו בבית יתרו למשה אל-המדבר ופרשת 'ואתה תחזה' להעמיד אנשי-חיל לשרים על-ישראל, עד שהגיעו לסוף הפרשה בפסוק 'וישלח משה את-חננו ויכלו לו אל-ארצו', "וידיעים אתם מדוע שלח משה את חננו מיד לאחר שבא אליו, עוד בטרם קבלו ישראל את התורה בחר-סיני? שאל הרבי והשיב בעצמו בדרך צחות: "מפני שכאשר ראה משה שיתרו מתחיל להקשות קשות, ומחפש לתקן תקונים ושנונים בעם ישראל, מהר לשלחו טרם מתירתה, כדי שלא ירצה גם לעשות שנויים ותקונים בתורה עצמה..."

"ויחירשם ישראל נגד הדר" - דרשו חז"ל, מדוע נאמר 'ויחיר' לשון יחיד? מפני שבני ישראל חנו כלם כאיש אחד בלב אחד. ומה מצער הדבר, שאותה אהדות היתה רק בטרם קבלו ישראל את-התורה, ומאז נפרדו ההלכות זה מזה, וכלי-אחד בטוח פי רב דרבו היא דרף התורה הנכונה... (רבי נתנלי מרופשיץ)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - יתרו

"וישתחו וישק לו" (יה, ז)

פרש"י משה השתחוה ליתרו. לכאורה קשה, מדוע אכן לא השתחוה יתרו לכבד את משה? יש לומר בדרך הלצה, שאמרו חז"ל (הובא ברש"י) לא הניח יתרו עבודה זרה שלא עבדה, ועל כן לא השתחוה למשה, שלא יחשדוהו כי חושב את משה לאלקות, ואף משתחוה לו. (רבי משה פיינשטיין)

"ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם" (יה, י)

גנאי הוא למשה ושישים רבוא, שלא אמרו ברוך, עד שבא יתרו ואמר - ברוך ה' (סנהדרין צד:). שאל הרה"ק בעל התפארת שלמה זי"ע והרי לכאורה הדבר מוקשה, וכי השירה שאמרו בני ישראל על הים היתה שבח קטן מן המילים הספורות שאמר יתרו? אלא התירוץ הוא, יתרו חידש דבר בהבעת הכרת טובה לה'! כי בני ישראל הודו לה' על הטובות שנעשו להם עצמם, ואילו יתרו אמר דברי תודה על הטובות והחסדים שנעשו לאחרים, ובכך היה ראשון!...

"מן הבוקר עד הערב" (יה, יג)

מעשה עם הגאון רבי שמואל מסלנט זצ"ל אשר ישב על כיסא הרבנות בירושלים שבין החומות קרוב לשבעים שנה.

לצד חכמתו ובקיאותו בתורה ובהוויות העולם, התפרסם רבי שמואל ברבים בפשטות הליכותיו עם הבריות ובאורח חייו הצנועים. אך יותר מכל הרשים את בני העיר באותם ימים בנכונותו התמידית להורות דין ולפסוק הלכה לכל דורש בכל עת ובכל שעה.

פעם שאלו מקורביו של רבי שמואל את רבם הנערץ "מדוע אין כבוד הרב קובע שעות מיוחדות ביום לקבלת קהל ולפסיקת שאלות בהלכה?"

השיב רבי שמואל בנימה אבהית לשואלים "כל יהודי, וביותר רב ומנהיג בישראל, צריך להשתדל בכל כוחו ללכת בדרכי ה' ולדבוק במידותיו, והרי דרך ה' היא לענות לפונים אליו בכל עת ובכל שעה. הנה אנו אומרים בברכת המזון "שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד, בכל יום ובכל עת ובכל שעה" משמע שלפני ה' יתברך

"וישמע יתרו" (יה, א)

שבע שמות נקראו לו... יתרו על שם שיתר פרשה אחת בתורה 'ואתה תחזה'. יתרו לכשנתגייר וקיים המצוות הוסיפו לו אות אחת על שמו. (רש"י)

אמר החידושי הרי"ם זי"ע, יתרו היה ענוותן גדול ולכן קרא את עצמו יתרו, לציין שהוא הרגיש את עצמו למיותר לגמרי, כאדם שאין בו שום תועלת.

הוסיף לו הקב"ה אות על שמו וקרא לו 'יתרו', שההרגש שהוא מיותר היתה רק שלו, אבל האמת אינה כן, כי היה משכמו ומעלה. (ילקוט מאיש לרעהו)

"וישמע יתרו" (יה, א)

'יתרו' על שם שיתר פרשה אחת בתורה 'ואתה תחזה'. באסיפה בעניני הציבור קם גדול אחד ופתח בדברי ביקורת על כמה דברים שלדעתו היו יכולים להיעשות בצורה טובה יותר.

אמר לו הרה"ק האמרי אמת זי"ע, ביקורת בלבד זה לא גדולה, העיקר הוא לשאת בעול ולראות כיצד לתקן ולהיטיב להבא".

והוסיף, חז"ל הסבירו שיתרו נקרא יתרו על שהוסיף פרשה אחת בתורה, ורש"י מדגיש שמה שמייחד את יתרו היא לא הביקורת של - 'לא טוב הדבר אשר אתה עושה' (פסוק יז), אלא עצתו כיצד לתקן את הדברים להבא - 'ואתה תחזה' (פסוק כא).

(ליקוטי יהודה)

"וישמע יתרו" (יה, א)

'מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק' (רש"י). ביארו צדיקים (רמתיים צופים) שהכוונה - איזו שמועה שמע יתרו שממנה הבין והרגיש שיש בכוחו להיות מבני ישראל, ושיוכל לעמוד בקיום כל התורה כולה ומצוותיה?

אלא ששמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, שאין חפץ הקב"ה בנצחון על היצר אלא כל רצונו הוא המלחמה בו, וכל יסוד היהדות הוא המלחמה התמידית עם היצר הרע, על כן אמר, אם זה עיקר התורה כולה, אף אני אוכל להיות נמנה כחלק מבני ישראל, להילחם עם יצרי, שאף אם אין בי כח לנצחו, מכל מקום יש בכוחי לעמוד בקשרי המלחמה.

(באר הפרשה)

"חוצפה יסגא"

הוא יָרַד מֵהָאוֹטוֹבוֹס לְאַחַר נְסִיעָה הָאַרְבָּה וּפְנִי לְעֵבֶר בֵּיתוֹ אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַיִם.

בְּדֶרֶךְ פָּגַשׁ בְּקִבְצָן שֶׁבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ תְרוּמָה, עֵינָיו הַבּוֹחֲנוֹת פָּסְקוּ בִּי הַקִּבְצָן אֲכֹן רְאוּי וְזָקוֹק לְתְרוּמָה נִכְבָּדָה.

מִתּוֹךְ תְּחוּשָׁה שֶׁל שְׁלִיחוּת, שָׁלַף מִכִּיסוֹ סָכוּם מְכֻבָּד וְנָתַן לְקִבְצָן.

הַקִּבְצָן הֶעֱרִירִי שֶׁהִיָּה רַעֲב, הֵלֵךְ וְקָנָה לְעֵצְמוֹ מִיַּי מֵאַפָּה בְּמֵאפָּיָה קְרוּבָה.

.....

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - יתרו

לכן קל להם לחלק את כל כספם. ואכן, את כל מה שהם מעניקים לי אני מחלק לצדקה לעניים ונצרכים. ואילו אתה... אוהב כסף לא ישבע כסף... משום כך ערך זה נטבע היטב גם בלבנות שומעי לקחך, משום כך קשה להם לתת לך אף פרוטה אחת.

"ויחן שם ישראל נגד ההר" (יט, ב)

כאיש אחד בלב אחד (רש"י).
כאשר נפוליאון בונפרטה כבש חלקים גדולים מרוסיה הוא נהג מידי פעם להתיעץ עם גדולי ישראל אודות סיכויי לנצח במלחמה, מסופר שהוא נפגש גם עם רבי חיים מוולוז'ין. היתה זאת שעת לילה מוקדמת כאשר הגיעו חיילי הצבא הצרפתי לחניית לילה סמוך לוולוז'ין. עיירה זו השוכנת על הצטלבות דרכים ראשיות, איננה עיר מבצר ונוחה היתה להכבש. רוב תושביה ברחו מאימת המלחמה או התחבאו מאחורי סורג ובריה.

כשנכנסו שליחו של נפוליאון ושירי צבאו אל העיירה, לא מצאו בה אלא בתים חשוכים ורחובות שוממים ריקים מכל נפש חיה.

רק מבית המדרש של וולוז'ין גילה להפתעתו כמה קרני אור בוקעים מבעד לחלונות. הוא ניגש אל הבית, פתח את דלת בית המדרש ונכנס פנימה. והנה בקצה האולם יושב אדם זקן, בראשית שנות השבעים שלו, בידו נר דולק, וספר פתוח לפניו.

היה זה ר' חיים מוולוז'ין, אשר בעת מצוקה כבעת שמחה מצא למפלט לו את בית המדרש. כל כך היה שקוע בתלמודו שלא חש

בקצין הנכנס ומתקרב אליו, אך משפתח זה בקולו הרועם, ניתר הגר"ח ממקומו.

הקצין ניסה את כוחו של ר' חיים בצרפתית, אך משהראה סימנים כלא מבין את דבריו עבר לדבר גרמנית, שואל את הגר"ח אם מבין שפה זאת. השיבו רבנו, אינני בקי בה ביותר אולם אשתדל להשיבך בשפה זו.

אם כך - אמר הגנרל - אולי תגיד לי היכן גר פה הרבי שלכם, "חיים" שמו, עליו שמענו רבות כיועד צפונות ועושה נפלאות.

ענהו רבנו: חיים, האיש המבוקש על ידיך, נמצא כאן בבית המדרש. אך מה שאמרת כי עושה הוא נפלאות, יכולני להגיד לך כי אין זה אמת. הבין הקצין כי הוא האיש המבוקש, ומיד ניגש אל העניין. המלך בכבודו

אין "שעות-קבלה" ומועדים נבחרים, שבהם הוא משגיח על ברואיו ומספק להם כל צרכי החיים.
כך היה מנהגו של משה רבנו לשפוט את העם "מן הבוקר עד הערב" תמחני אפוא עליכם, שאתם באים להציע לי דרך חדשה וזרה של קביעת ימים ושעות קבלה קצובות לפונים אלי.

"מדוע אתה יושב לבדך... ויאמר משה לחותנו

כי יבוא אלי העם לדרוש אלוקים" (יה, יד-טו)

יש להבין מה שאל יתרו, וכי לא ראה שבאים למשה לדין, ואם שאלתו היתה מדוע יושב לבד, לא מובנת תשובתו של משה "כי יבא אלי..." הרי לא ענה על השאלה. עוד יש להקשות איך דן משה לבדו, הרי שנינו 'אל תהי דן יחיד' (אבות ד, ח).
ויש לומר על פי מה שכתב הש"ך שאם שני בעלי הדין באים יחד אל הדין, הרי הם מקבלים עליהם מה שיפסוק דין זה ומותר לדון יחיד.

בזה יש לבאר שזאת היתה שאלת יתרו, "מדוע אתה יושב לבדך" הרי אסור לדון יחיד, ועל זה השיב משה "כי יבוא אלי העם לדרוש" וכיון שהם באים אלי יחד מותר לי לדון אותם.

(כתנות אור)

"יראי אלוקים אנשי

אמת" (יה, כא)

סיפר תלמיד חכם, שבפעם הראשונה שעשה "שימוש" אצל הגאון רבי יוסף רוט, מדייני בני ברק נכנס יהודי ושאל שאלה. אמר לו רבי יוסף: "איני יודע".

כשיצא היהודי, פנה אליו רבי יוסף רוט ואמר: "זה השיעור הכי חשוב שקיבלת בהוראה, כשאתה לא יודע תגיד איני יודע".

"שנאי בצע" (יה, כא)

פעם אחת פגש הצדיק רבי צבי אריה מאליק משכיל אחד ששימש כמרצה ידוע באחת האוניברסיטאות. שאל המשכיל את הרבי, אמור נא לי, חסידים רבים יש לך והם מפזרים ומעניקים לך ממון רב, ואף אני יש לי תלמידים רבים שומעי לקחי, אולם איש מהם לא מעלה בדעתו לתת לי מאומה, מדוע?

החילוק הוא גדול, השיב הרבי, אני מואס בכסף ושונא בצע, משום כך אני משריש בלב חסידי את שנאת הבצע ואת המיאוס שבתאוות הכסף,

.....
הַמֵּאֲפִיָּה הַיְתֵּה מִמֶּשׁ מִתַּחַת לְבֵיתוֹ שֶׁל הַנְּדִיב שְׁלָנוּ, שָׂרְאָה אֶת הַמֵּאֲפִים הַמִּהְבִּילִים בְּתוֹךְ שְׁקִית הַקֶּרְטוֹן שֶׁל הַקֶּבֶץ, רָאָה אִיךָ שֶׁהֵם רְפִים וּמְזַמְיָנִים, עָקַב פִּיצַד הַקֶּבֶץ לֹעֵס לְעֶסָה אַחַר לְעֶסָה, וְהִרְגִישׁ שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל, הִבְטֵן שְׁלוֹ קַרְקָרָה, הוּא גַם הָיָה רָעַב, וְאָז... חָשַׁב לְעַצְמוֹ, הֲרִי אֲנִי לֹא יָכוֹל לְעַלּוֹת הַבֵּיתָה כְּשֶׁאֲנִי רָעַב, כְּדִי שְׁלֹא אֶכְעַס כְּאֲשֶׁר אֶרְאֶה אֶת הַחֲגִיגָה בְּבֵית, חָיַב אֲנִי לְהִשְׁקִיט אֶת רַעְבוֹנִי, אֶךְ הַכֶּסֶף שֶׁהָיָה בְּרִשְׁוֹתוֹ, הֲרִי הַחֲלָף בְּמִינֵי מְזוֹנוֹת שֶׁבִיד הַקֶּבֶץ, נִגַּשׁ אֶל הַקֶּבֶץ, הוֹשִׁיט אֶת יָדוֹ וּבִקֵּשׁ שְׁתֵּי חֲתִיכוֹת כְּתִגְמוֹל עַל הַנְּדָבָה.
.....

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד נ"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוון

ליקוטים וסיפורים נפלאים - יתרו

שמחים לאד כל עמיתיו, מה שאין כן סוסי הדלים והכחושים כולם משפחה אחת המה, אמא ושני בניה, לכן, כשמכה אני את האחד חשים זאת גם השנים האחרים ונחלצים מיד לעזרתו. כיוצא בזה אמר הגר"ח, בענין זה שאנו דנים בו, אתה כבוד המלך נפוליאון דומה הנך לנסיך ההוא, לרשותך צבא אדיר מחומש ומאומן היטב, אלא שאינו עשוי מעור אחד, מורכב הוא מצבאות אוסטריה, פרוסיה, ספרד ואיטליה, שנלוו אל הצבא הצרפתי אשר תחת פיקודך, לפיכך מתאמץ כל אחד מהם להסב לעצמו את תהילת הנצחון, ועוד שמח בנפילת עמיתו בן ארץ אחרת, מה שאין כן צבא רוסיה, אף כי דל הוא באמצעים, כיון שבנוי הוא כמקשה אחת, מבני עם אחד הלוחם להגנת ארץ אחת - ארצו שלו, הרי כל אחד חש בסכנה המשותפת, ועושים יד אחת לחרף נפשם למען הצלתם.

מכאן, הוד מלכותו, נובע הפקפוק שלי בנצחונכם, סיים הגר"ח את פרשנותו על עתיד המלחמה.

בהמשך המלחמה נחל נפוליאון מפלה גדולה ליד מוסקבה, לאחריו נחל מפלה מוחצת במעבר הנהר ברז'ינה, כמעט כל חייליו אבדו בקרבות, הערכתו של רבי חיים התאמתה במלואה. (מורשת אבות)

"והייתם לי סגולה" (יט, ה)

אברך אחד נכנס להרה"ק בעל ה"לב שמחה" זי"ע, והיה לו פצע ביד. שאל אותו הלב שמחה, האם כבר הלכת למישהו, ענה האברך שעשה איזו סגולה, אמר לו הלב שמחה, זקני החידושי הרי"ם אמר סגולה יש דבר אחד והייתם לי סגולה, אבל עם פצע הולכים לרופא.

"וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמר" (כ, א)

כשנתקבל השאגת אריה זצ"ל להיות רבה של מץ, ניגשו אליו ראשי הקהל עם פנקס הקהילה, ואמרו לו שיש תקנה קדומה בעיר לפיה כל רב חדש רושם תקנות חדשות כפי ראות עיניו לחזק את דרך התורה בעיר. לקח הרב לידי את הפנקס, ורשם בו מלה במלה את עשרת הדברות - 'כבד את אביך', 'לא תרצח', 'לא תגנוב' וכו'.

ובעצמו רוצה להפגש עמך! עליך להמתין כאן עד שיבואו לקחתך! הפטיר, והלך לו. לא חלפה שעה וכיתת אנשי חיל באו במרכבה קרבית מאובקת, והסיעו את ר' חיים אל אהל נפוליאון המהודר אשר במרכז המחנה. בראותו את פני רבינו, המקרינים אצילות תורנית טהורה, שמח בונפארטה לקראתו, ואף הוא פתח במה ששמע כבר מיהודי המדינה, על כוחות נסתרים הטמונים בו כמחולל נפלאות. גם הפעם הכחיש ר' חיים בביטול כל קשר בינו לבין מעשי נפלאות, בסך הכל יהודי פשוט אנכי השוקד ולומד תורה, לא יותר...

שוב פנה אליו נפוליאון ואמר: זה שאינך מסכים אודות סיפורי הנפלאות, ניחא, אבל שהנך איש חכם ופיקח, זאת כבר לא תוכל להכחישני. אם כן אמור לי, אפוא, מה דעתך על עתיד מלחמה קשה זו שפתחתי בה. האם כקודמותיה תסתיים אף היא בנצחון כביר, או חלילה אסון נורא אורב לי אי שם בדרכי? חשוף מחשבותיך לפני בגילוי לב וללא מורא.

פתח ר' חיים וענה, משל למה הדבר דומה? נסיך אחד עשה את דרכו במרכבה רתומה לארבעה סוסים אבירים ומשובחים, מטובי היחס והאיכות. והנה בהגיעו לתוך יער עבות מעדו רגלי אחד הסוסים לתוך ביצה טובענית, הסוס משך אחריו גם את שלושת חבריו, והמרכבה התהפכה על צידה. כל מאמצי העגלון והמשרתים לחלצם מן הבוץ עלו בתוהו. עברו שעות אחדות והנה איכר פשוט מתקרב עם עגלתו הרעועה,

רתומה לשלשה סוסים כחושים, ואף הם החלו מועדים ושוקעים בביצה. אולם האיכר שלף תיכף את שוטו, הצליף על הסוסים, אלו אזרו את שארית כוחם, ופתאום משכו את העגלה אל מוחץ לביצה, ויהי הדבר לפלא בעיני הנסיך ומשרתיו. ניגש הנסיך אל האיכר ותמה באזניו: לי ארבעה סוסים אבירים ומיוחסים, ולך שלשה סוסים צנומים ודקים. ובכל זאת דוקא אלו שלך נחלצו ברגע אחד מן הבוץ, ואילו שלי כבר שעות מתבוססים בבוץ ואיננו יודעים כיצד נחלץ מצרה זו.

השיבו האיכר: שום סוד מיוחד לא עמד לי להצלחה זו, אלא שסוסיך שלך טהורי גזע ומיוחסים המה, נטלת אחד מכאן ואחד משם, מהטובים והמובחרים שבכל מדינה, לפיכך כשמצליף אתה על גבם מושך כל סוס לרוח אחרת, ואינם מצליחים להתאחד למען המטרה, ואדרבה, כשמוכה האחד,

.....
הַקְבֵּץ הַבֵּיט אֶלְיוּ, סִמֵּן לוֹ בְּיָדוֹ וְאָמַר, כָּל אֱלוֹ הֵם שְׁלִי, וְאֲנִי צָרִיךְ הַכֹּל!!
רְעֵדָה אֶחְזָה אֶת הַתּוֹרֵם הַנִּכְבָּד, פִּיצַד בְּדִיוֹק הֵם שְׁלֵה, וְהָרִי לְפָנַי רְגַע קֵט אֲנִי נִתְתִּי לָךְ אֶת הַכֶּסֶף לְקִנּוּתִם, פִּיצַד פִּתְאוּם הִפְכוּ לַהֲיֹת שְׁלֵךְ??
לְאַחַר מַחְשָׁבָה קִצְרָה הִחְלִיט לְהַעֲבִיר עַל מַדּוּתִי, וְאָמַר לְקִבְּצֵן, תָּן לִי לְפָחוֹת רַק אֶחָד, אֶךְ הַקְבֵּץ מִבֵּיט אֶלְיוּ כָּאֵל אִישׁ זָר וְאֹמַר לוֹ הֵם שְׁלִי, לָךְ מִפֶּה!!
גַּם כַּאֲשֶׁר בִּקֵּשׁ רַק חֶלֶק מִחֲתִיכָה קֶטְנָה, הַתְּשׁוּבָה נִשְׁנָתָה זֶה שְׁלִי!!!
.....

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'
יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - יתרו

אני חוזר בתשובה". הרב נדהם: "מה קרה?" השיב האיש "האם שמעת על הסיפור של הרב יצחק רביץ ז"ל?" הרב נזכר במקרה שאירע עם הרב רביץ שעשה קידוש השם, הוא היה זקוק להשתלת כלייה וכל ילדיו נלחמו ביניהם מי יתן את כלייתו לאביו. לבסוף ניגשו לדין תורה אצל הרב אלישיב זצ"ל, שפסק כי לבכור זכות הבכורה, ואכן הבכור תרם לאביו כלייה. הדבר התפרסם ועשה קידוש השם גדול.

"כן, שמעתי. באמת קידוש שם שמיים." - הפטיר הרב. "אז תדע, כבוד הרב, שלי קרה אותו סיפור בדיוק! הייתי זקוק להשתלת כלייה והרופאים פנו אל ילדיי. אבל... בני אמר שהוא נוסע עוד מעט למסע בחו"ל והוא זקוק לכוחות ותרומות הכלייה תחליש אותו. פנו לבתי, והיא טענה שעוד מעט היא מתחילה סמסטר חדש באוניברסיטה והיא זקוקה לכוחות ללמוד, ולכן אף היא אינה יכולה."

כאן פרץ הזקן בבכי והמשיך: "הנה, אתה רואה? נתתי לילדיי את החיים, השקעתי בהם הכל, הזרמתי כספים בלי סוף, שלחתי אותם ללמוד, נתתי להם חוגים ומה לא - והם השאירו אותי ככה! הייתי מאוד מדוכדך, ובדיוק אז נחשפתי לדין התורה בין ילדי הרב רביץ וראיתי מה זה הכוח של התורה, באותו רגע החלטתי לחזור בתשובה" (ברכת דוד)

"לא תחמוד" (כ, יג)

הרה"ק מרופשיץ זצ"ל אמר: לעתיד לבוא ישב המשיח באולם גדול ויבקש מכל אחד להניח את צרור צרותיו ועושרו. לאחר מכן יכניס כל אחד לפי תורו ויאפשר לו לקחת איזו חבילה שהוא בוחר, ולאחר שכל אחד סוקר את החולי והעשירות המצויים לפניו, בוחר הוא את הישן והמוכר, את החבילה שלו, אותה הניח לפני רגע.

"כבד את אביך ואת אמך" (כ, יב)

הרה"ק האמרי אמת ז"ע אמר פעם לאחד ממקורביו שמובא בספרים (חרדים פרק סא) שבהגיעו לגיל מצוות, צריך כל יהודי לבחור לכל הפחות מצות עשה אחת ומצות לא תעשה אחת, ולקיימן בשלימות, בכל מצב, אפילו אם הדבר דורש מסירות נפש.

הוסיף הרבי, "אני קיבלתי על עצמי את העשה של 'כבד את אביך ואת אמך', ואת הלאו של 'מדבר שקר תרחק'. נשאל הרבי מדוע ראה לבחור באלו דווקא, והשיב כי המה הקשות ביותר (ראש גולת אריאל)

כשהביעו ראשי הקהילה את תמיהתם, ענה להם שבמשך כהונתו בערים אחרות נוכח שלעתיים קרובות הדברים הכתובים בפנקס הקהילה נחשבים בעיני הציבור כקדושים הרבה יותר מן הדברים הכתובים במפורש בתורה. (ילקוט מאיש לרעהו)

"כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך" (כ, יב)

סיפר כ"ק אדמו"ר מטולנא שליט"א, סח לי יהודי ישיש מעשה שאירע עמו לפני יותר מחמישים שנה. יום אחד קפצה עליו מחלה קשה, הרופאים הבהילוהו באומרם לו שהמחלה עלולה לקצר את ימיו. לקח היהודי את הדברים לליבו, לא ידע מנוחה לנפשו, והחליט לרדת לבני ברק לביתו של החזון איש. עברו ימים אחדים עד שהצליח לגייס את סכום הנסיעה ונכנס לביתו של החזון איש. שמע החזון"א את כל דברי היהודי שהיה שבור מאד בנפשו, ושאלו, "היש לך אב או אם?" הנהן הלה בראשו לחיוב. הוסיף ושאלו, כמה עלתה הנסיעה מירושלים? נקב הלה בסכום המדוייק. נענה החזון"א ואמר: "אולי תוכל להסביר לעצמך, כתוב בתורה 'כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך' אימתי הוצאת לאחרונה על הורף חמישית מהסכום שהוצאת עבור נסיעתך לכאן. במקום לתת את הכסף

למצוה מובטחת זו, נסעת למקום שפעמים פתוח ופעמים סגור ואף כשפתוח אין זה מובטח שיתקיים האמור בפסוק..." העיד אותו יהודי: "הפשטות והישרות שבהם נאמרו הדברים מפי החזון"א, זעזעונו! מאותו יום ואילך שמתי מצוה זו של כיבוד אב ואם בראש מעיניי, וב"ה זכיתי לאריכות ימים". (מעשה איש)

"כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך" (כ, יב)

בצפון תל-אביב היה בית-כנסת שבקושי "גירד" מניין מתפללים. יום אחד החל להגיע למקום מבוגר כבן שבעים, הוא לא נראה דתי מבית, הוא נהג להתפלל ומיד לצאת, רב בית הכנסת התפלל, בדרך כלל אדם כזה מגיע לאזכרה וכו' ומעולם לא ראה שבגיל כה מבוגר אדם כזה חוזר בתשובה.

לאחר כמה פעמים שהאיש הופיע, פנה אליו הרב: "האם אתה זקוק לעשות אזכרה? אני פה הרב, תוכל להגיד לי." "לא.

סיפורי צדיקים

גליון 451
שנה י' תשפ"א

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

לא תגנוב (כ' - י"ג)

מעשה בסוחר אחד שהלך למקום רחוק לקנות סחורה, והיו לו חמש מאות זהובים בארנקו. ומכיון שחשש שיגנובו ממנו את הכסף, לכן הטמין את הכסף במקום צנוע באדמה. ואדם אחד ראה זאת וגנב לו את הכסף מהקרקע. כשבא הסוחר לקחת את כספו, ראה שהכסף לא נמצא, והבין שמישהו גנב את הכסף. נשא עיניו וראה שיש בית קרוב לאותו מקום, ועלה בדעתו שבעל הבית גנב את הכסף. והסוחר בהיותו חכם ונבון, ניגש לבעל הבית ואמר לו, שהוא הביא שני ארנקים אחד של חמש מאות זהובים ואחד של שמונה מאות זהובים. ואת הארנק של חמש מאות הטמין באדמה, וכעת רוצה להתייעץ אתו אם כדאי להטמין גם את הארנק של השמונה מאות? בעל הבית הגנב הציע לו שכדאי לו להטמין גם את הארנק השני, כיון שזה מקום בטוח, ובלבו חשב לגנוב גם את הארנק השני. ותיכף מיהר בעל הבית להחזיר את הארנק למקומו, כיון שאם יראה הסוחר שהארנק לא נמצא, לא יניח את הארנק השני. לאחר זמן מועט בא הסוחר ומצא את הארנק ואמר, ברוך המחזיר אבידה לבעלים

(מדרש עשרת הדברות)

פרשת השבוע

שאמר הכתוב "וידבר אלקים... לאמר" שיוכל לאמור "אנוכי ה' אלקיך."

ואתה תחזה

סיפר הרה"ק ה"מקור ברוך" מסערט ויוניץ זיע"א, שבכנסיה הגדולה במאריינבאד בה השתתפו אלפים, רבים מגדולי ישראל. ובדיונים הובעה בקורת נוקבת מפי כמה מהנואמים. קם הרה"ק רבי מנחם זמבא זיע"א הי"ד להשמיע את דבריו, ואמר בין השאר, רש"י בפרשתנו בשם המכילתא מובא, שליתרו היו שבע שמות, ואחד מהם יתר' על שם שיתר פרשה אחת בתורה 'אתה תחזה'. ולכאורה הרי הפרשה מתחילה 'ויאמר חותן משה אליו לא טוב הדבר אשר אתה עושה נבול תיבול וכו'" כי כבוד ממך הדבר לא תוכל עשוהו לבדך" ורק להלן פירט הצעתו 'אתה תחזה' וכו'. וא"כ מדוע נקראת הפרשה ע"ש 'אתה תחזה' ולא ע"ש 'לא טוב הדבר'?

וענה הגאון, 'לא טוב הדבר' וכו', בקורת, זאת עדיין אינה נחשבת לפרשה שתהיה ראויה להיקרא על שמו, רק 'אתה תחזה' אם מוכנים גם לתת כתף, ולפעול מעשים טובים ופעולות חיוביות, זה יכול להיחשב לפרשה בתורה.

וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר אנכי וגו' (כ' - א' - ב')

פעם אחת בשבת שובה לא ישב הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א עם החסידים אל השולחן כמנהגו בכל סעודת שבת. בשעת סעודה שלישית נדחקו כמה אנשים לחדרו, ואמרו לו כי החסידים שרויים בעגמת נפש, כמה אנשים טרחו והוציאו כספים כדי להיטב עם הצדיק בסעודת שבת, ולבסוף לא זכו לכך. השיב להם רבי דוד משה: באמת היה ברצוני ללכת אל השולחן וליטב עמכם כדרכי תמיד, אלא שהשמים התקשרו בעבים וחשבתי שיעצרוני הגשם, והסחתי את דעתי, ולכן אף על פי שחלפו העננים והיה אפשר ללכת אל השולחן, אך מחמת שלא היתה לי הכנה חדשה, כי כבר הסחתי דעתי מההכנה הראשונה, לא הלכתי עוד. שכן לכל עבודת הקודש צריכים הכנה, וגם הכנה להכנה, וכן מצינו אצל השי"ת כביכול, שבשעת מתן תורה כתוב "וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר", ולכאורה תיבת "לאמר" מיותרת, אך הכוונה, שכל הדברים בתורה מ"בראשית" ועד עתה היו הכנה למתן תורה, וזהו

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 5:56 ת"א: 5:57 ר"ת: 6:32

פרשת יתרו

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:41 ת"א: 4:56

מדי בוקר היה טובל בנהר הסמוך לביתו, ואחר היה חוצה בסירתו את הנהר ונכנס אל בין עצי היער שבגדה שמנגד. היער היה בעבורו מקום התבודדות נפלא. איש לא היה מפריעו שם מתלמודו, ולאחר שהגה, בבדידות מוחלטת בתורה משך שעות מספר, היה חוצה את הנהר ושב אל ביתו. שם, בבית, היה עוסק במעשי צדקה וחסד.

אגף מיוחד במעונו הועיד לבית הכנסת אורחים. כל עובר אורח יכול היה להשתכן במקום ולזכות במזון, בבגדים ובמיטה חמה. קופת צדקה מיוחדת היתה בבית ר' ליבר בעבור עניים נודדים. ועני כי הזדמן אל הבית, היה יוצא ממנו כשבידיו שקית גדולה ובתוכה צידה לדרך, וכמובן גם מטבעות צלצלו בתוך אותה שקית. אכן, תלמיד חכם מופלג ובעל חסד שמעטים כמוהו היה ר' ליבר. ועל כך זכה לכינוי "ר' ליבר הגדול". יהודי הסביבה כנוהו כך לא רק על שום קומתו הגבוהה וכתפיו החסונות, אלא בעיקר הודות לרחב לבבו ולגדול נפשו.

בבוקרו של יום קיץ חם, חצה ר' ליבר כדרכו, את הנהר ונכנס למעבה היער. התעטף בטליתו והתעטר בתפליו, והחל בתפלת שחרית בלב היער השלו. דומה היה, כי עוד יום של תפלה ולימוד בהתבודדות, ובשקט מופלג, יעבר על ר' ליבר הגדול, אך לא כך היה. לפתע פתאום הופרה באחת דממתו של היער. קולות ריצה חפוזים, מלויים בחרחורים ובנשימות קטועות נשמעו בינות לעצים. היו אלו הקולות שהשמיע צבי נפחד, אשר נס על נפשו. ומרגע לרגע גבר השאון. קולות טפיפת רגליהם של כלבים רצים ונביחותיהם האדירות נשמעו, מתקרבים והולכים. אותם כלבים רדפו אחר הצבי הנפחד.

הנה כי כן, באותו יום ערכו פריצי הסביבה ציד בלב היער. במהלך מסע הציד הבחינו בצבי, כונו אליו את חציהם ומשהחטיאו, שגרו את הכלבים בעקבותיו. לשלוות היער לא נותר זכר. היער שקק חיים, קולות דבור נרגשים, תקיעות חוצרות, נביחות נרגזות וטפיפות רגלים כל אלו יצרו שאון רב. אך השאון הרם כלל לא הגיע לאזני היהודי שביער! עטוף בטליתו הלבנה, עמד ר' ליבר בתפלתו וכלל לא שמע את הקולות.

ובעוד חבורת הציידים עושה דרכה בין העצים, התפרע אחד הסוסים אשר בשיירה. לפתע התרומם על רגליו האחוריות והפיל את רוכבו ארצה, בלי שהלה יקלוט את אשר קורה. הרכוב צנח על הקרקע הנקשה ונחבט בכל חלקי גופו. "הצילו! עזרו לי!" קרע לעבר חבריו, והללו נחלצו לעזרתו. בין הבאים היה הגרף הצעיר, בנו של הגרף פושקביץ. תפקידו חייב אותו להיחלץ לעזרת הפצוע. הן הוא הוא שערך את מסע הציד.

בארדיטשוב, העיר שנוסדה בשל כאבו ואנחתו של יהודי
מסופר: פעם שאל אחד מחסידי הרה"ק מווארקי את רבו, "על מה ולמה זכתה דווקא העיר בארדיטשוב לרבנים כה גדולים?" בדבריו התכוון החסיד, כמובן, לרה"ק רבי לוי יצחק זיע"א, שנודע כסנגורם של ישראל. אך לא רק אליו, בארדיטשוב, העיר שבמחוז וואלין שבפולין, זכתה לעוד רבנים גדולי תורה וצדיקים, בהם הרה"ק רבי ליבר זיע"א ורה"ק רבי יוסף חריף זיע"א. ולא רק בקרב היהודים, אשר כנוה "ירושלים דוואלין", התפרסמה בארדיטשוב. גם הפולנים הכירוהו היטב, וקראו לה "ממלכת היהודים".

השיב הרבי לחסידו השואל: "בארדיטשוב העיר זכתה לרבנים גדולים שכאלה, ובמיוחד לצדיק כרבי לוי יצחק, על שנוסדה בשל כאבו ואנחתו של יהודי". ובראותו את פליאתו של החסיד, המשיך הצדיק: "בטרם נוסדה העיר בארדיטשוב רוותה אדמתה את דמו של יהודי. דם שנשפך על ידי גויים צמאי דם. ומעשה שהיה כך ההיה".

על פני השטח, שעליו נבנתה בארדיטשוב, השתרע מקדמת דנא יער עבות. ליער זה היו הפריצים נוהגים לבוא למטרות ציד. לצד היער שכן כפר קטן, שכל תושביו יהודים, ושמו ביסטריך. אחת המשפחות הנודעות בביסטריך משפחתו של ר' אברהם אשכנזי הגיעה למקום מקראקא שבפולין, לאחר שניצלה מפרעות שערכו שונאי ישראל. ראש המשפחה עסק במסחר, אך נודע הודות ללמדנותו המופלגת. ולא פלא היה הדבר, שכן אבות משפחתו נודעו כגדולי ישראל מובהקים. באילן היוחסין של המשפחה, ניתן היה למצא את הרה"ק רבי שמשון מאוסטרופולי זיע"א, את הרה"ק רבי נתן שפירא בעל "מגלה עמקות" זיע"א ואת הרה"ק רבי יחיאל מיכל, רב קהילת נמירוב זיע"א, אשר מסר נפשו על קידוש ה' בעת גזרות ת"ח, בראשות הצורר חמלניצקי. ולא זו בלבד בידי משפחתו של ר' אברהם אשכנזי היה כתב יוחסין שהגיע עד דוד מלך ישראל. וכדי שלא לערב מלוכה בכהונה, לא נישאו בני המשפחה, בכל הדורות, למשפחות כהנים.

בחסידי ה' נמלטו ר' אברהם ומשפחתו מאימת הפורעים שבקראקא, ובהגיעם בשלום לכפר ביסטריך, הקים ר' אברהם בית מדות נאה על שפת הנהר. בסמוך לבית התנשאה גבעה ועליה שכנה טירתו של הגרף פושקביץ, אשר לו השתייכו הכפר וכל האדמות שמסביבו. ימים מעטים אחר שהגיע ר' אברהם אל המנוחה ואל הנחלה, הסתלק מן העולם. בן יחיד הותיר אחריו, ושמו ר' ליבר. הבן לא חפץ לעסוק במסחר, שכן לבו משכו לבית מדרש. לילות כימים היה יושב ועוסק בתורת הנגלה והנסתר, והתנהגותו היתה בקדושה ובטהרה.

משל ונמשל

התורה היא בעבור ישראל

יש להבין, וכי מה ראו המלאכים לעכב את התורה שתישאר אצלם בשמים בעולמות העליונים, הלא ידעו כי התורה היא בעבור ישראל שיקיימוה, והם אינם שייכים בכל זה?

והעניין יובן על דרך משל: לרב גדול שהיה מורה הוראה בעיר גדולה כמה שנים. ויהי לעת זקנתו בראותו כי כבודו עליו הטרדות בענייני העיר ובמשפטיהם הרבים, עלה בדעתו לכתוב לאנשי העיר הקטנה הסמוכה לקבלו עליהם לרב, כי שם יוכל לשבת בנחת ובשלווה בהיות אנשים בה מעט. לכן תחילה הודיע בקהל עדתו, שאינו רוצה עוד להיות רב אצלם, והם ביקשו ממנו לבל יעשה דבר זה, כי איפה ימצאו רב גדול כמוהו, רק לאחר שראו כי לא יועילו בדבריהם, אז אמרו לו: רבנו, כטוב בעיניך עשה. ויכתוב הרב אל ראשי העיר הקטנה, אם תאבו, קבלוני נא אצלכם למורה, ויאספו יחד ויטכיומו כולם ויאמרו טוב הדבר. וישכרו מהם אנשים וייקחו עגלות וישלחום להביא את הרב ואת ביתו. ויהי כאשר באו העגלות, מיד נקבצו כל גדולי העיר הגדולה, ולא הניחו אותו לנסוע מאצלם. אמר להם הרב: הלא שאלתי אליכם תחילה והסכמתם לדברי, ועתה מה לכם להתנגד? ויאמרו לו, רבנו, חלילה לנו מעשות כדבר הזה, הנה העגלות לפניך, קומו וסעו לכם כרצונכם. ויבואו שוב בעלי העגלה ויאסרו את המרכבה, והנה שוב התאספו אנשי העיר, וינתקו את הקשרים, ויתקוטטו עימם לאמור: אין אנו מניחים אתכם לקחת את רבנו מעירנו! וילכו בעלי העגלה לרב ויספרו לו את אשר אנשי העיר עושים להם, ולא האמין להם, כי היה הדבר לפלא בעיניו, איך חזרו והתעוררו שוב שנית ושלישית הלא כבר הפצירו בו מאז שישאר רבם ולא הועיל להם, ומה גם עתה שהוא עומד מוכן ומזומן לנסוע. ויקרא הרב אותם אליו ויאמר להם, מה לכם להתקוטט עם בעלי העגלה חנם, הלא הם בתום לבבם ובניקיון כפיהם באו הנה, אחר כי הסכמתם על דבר זה. ויאמרו אליו, רבנו, הנה בכוונה עשינו דבר זה לטובתך, כי הנה פה עיר גדולה של חכמים וסופרים, רבים הם המבינים חכמתך וגדולתך, וידעו להזהר בכבודך, אבל בעיר הקטנה אשר אנשים בה מעט לא ידעו ולא יבינו גדולתך. כי מעלת כבודו כתב אליהם שיקבלוהו לרב, ומי יודע אולי יחשבו, כי בני עירנו מאסו בך וגירשו אתך מחמת איוו סיבה, ולא יזהרו בכבודך כראוי, על כן יעצנו לעשות כן לעיני בעלי העגלה, למען יראו כמה יקרת הרב בעינינו, עד שאין אנו מניחים אותך לנסוע מאיתנו, וידעו מעתה להזהר בכבודך כראוי.

והנמשל: כי התורה הקדושה, עת עלה ברצונו יתברך ליתנה למטה בארץ ליכות את בני האדם מורכבי החומר והצורה, הנה המלאכים גם כי ידעו כי התורה היא בעבור ישראל, עם כל זה התאמצו לחמוד יופייה בליבם, ואמרו "תנה הדרך על השמים", ובכוונה תחילה עשו כן, כי חשו המלאכים פן אחרי שיקבלוהו בני האדם, לא יעריכוהו כערכה, כי יאמרו, אם הייתה חשובה מדוע הסכימו המלאכים שתרד למטה. מה גם שכל הניסים שעשה ה' יתברך עמם במצרים ועל הים, היו כולם על תנאי שיעבדו את האלוקים על ההר הזה ויקבלו תורתו. ואם התורה טובה ויקרה כל כך, לא היה צורך להרהיב ולהלהיב אותם בניסים ונפלאות שיקבלוהו, כי מי פתי שלא יאבה בה. על כן, בכוונה תחילה בעלות משה למרום לקבל התורה, בקשו המלאכים לפגוע בו, ובקשו מהקב"ה שישאיר אצלם, למען ידעו ישראל כמה היא חמודה בעליונים, ורק למען זכות אותם ניתנה להם, וכך יזהרו בכבודה והדרה.

(מתוך מאמר)

"מה גרם לסוס שיתפרע לפתע פתאום?" שאל הגרף הצעיר, בעוד חבריו מגישים עזרה לפצוע. הוא התבונן אפוא על סביבותיו ומבעד לעצים העבותים נגלתה לעיניו דמות עטופה בלבן, מתנועת ללא הרף קדימה ואחורה. חרש קרב הגרף אל עבר הדמות עטוית הלבנים והבחין כי זהו יהודי, עטוף בטלית לבנה, וכל כולו שקוע בתפלה. 'הדבר ברור כשמש' אמר הגרף אל לבו. 'הסוס ראה את הדמות הלבנה מתנועת ונושאת כפיה בתנועות מתנועות שונות והמראה הזה הבהילו. מסתבר, כי מרוב בהלה התרומם הסוס והפיל את רוכבו, בגלל היהודי הזה נחבל אחד מאורחי חבלות כה קשות'. מחשבה זו הבעירה את כעסו של הגרף, ובזעם רב קרב אל ר' ליבר השקוע בתפלתו והצליף בו בכל עוז בשוט שבידו. השוט, שהוטח ביהודי המתייחד עם קונו, השמיע קול עז, ועל הטלית הצחורה הופיע כתם אדום. כתם הדם כמו הלהיט את יצריו של הגרף, והוא המשיך להנחית את השוט על היהודי המתפלל. חברות רבות נקוו בבשרו של ר' ליבר ומקץ דקות מעטות שנתה הטלית את צבעה: שוב לא היתה לבנה כי אם אדומה. מראה הדם הנגר מגופו של היהודי לא הרתיע את האציל הפולני, הוא המשיך להצליף ולהצליף בלי להרהר בכך שעוד מעט קט עלול האיש שמולו לצנוח מת על אדמת היער. ואולם, צליפות השוט הגיעו לאזני רעיו של הגרף הצעיר. "מיהו המצליף בעצמה שכזאת? ובמי?" תמהו איש אל רעהו. הם קרבו לעבר מקור הקול וראו את חברם מצליף ללא רחם ביהודי עטוף בטלית אדמה.

דמו של היהודי ניגר וניגר, וחברם אינו חדל מחבטותיו. "בוא במהירות עמנו", לחשו לעבר הגרף, "נברח מכאן! מהר! הן עוד רגע עלול היהודי למות, ואתה תואשם ברצח" בזה הרגע צנח ר' ליבר ארצה, מתבוסס בדמו. מראה היהודי השוכב על קרקע וקולות חבריו, החזירו את הגרף אל המציאות. הוא הבין מה עולל, וחיש מהר הצטרף אל חבריו הנמלטים מן היער. חלפו שעות. השמש עברה זה מכבר את רום השמים וצללי הערב החלו להסתמן בין עצי היער, כששב ר' ליבר הפצוע להכרתו. ברגע בו פקח עיניו חש במכאובים נוראים בכל חלקי גופו. עד מהרה נזכר באשר ארע לו. הוא החל וזחל לעבר הנהר, בשארית כוחותיו עשה את הדרך והגיע עד לסירתו. במאמצים על אנושיים חתר במשוטי הסירה והצליח לחצות את הנהר ולהגיע אל פתח ביתו. על סף הבית עזבה אותו הכרתו, וכשהוא שקוע בעלפון כבד מצאוהו בני משפחתו.

(המשך בשבוע הבא בע"ה)

צ'ין אדם לחברו

גמ"ח מסכומים לא גדולים

מסופר על עגלון אחד שסיפר, שהיה לוקח את הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א בנסיעותיו. וכרגיל היה מדבר עמו רבנו על תכלית האדם בעולם הזה. העגלון שאל אותו במה יוכל לזכות איש פשוט כמוהו? השיב לו רבנו שיעסוק בגמ"ח. צחק העגלון במר נפשו האין זה לעג לרש? הלא עני ואביון הוא וזקוק בעצמו לקבלת גמח"ם. הסביר לו רבנו במתק לשונו, שאל יחשוב שגמילות חסדים צריכים להקים בסכומים גדולים, אפשר להקים בקטנות. ינסה לחסוך מהוצאות פרנסתו כמה פרוטות לשבוע, וכשיצטרפו הפרוטות לזהובים, יהיה לו כבר במה לעזור לשכן עני בהלוואה קטנה לצרכי שבת, והוא יסוד גמ"ח הנחשב בעיני הקב"ה כאחת הקופות הגדולות. העגלון סיים בשמחה, שמעתי לעצתו וכדיום יש לי סכום הגון אשר נאסף אצלי, והנני מלווה בע"ה לעשרות אנשים בני גילי.

מצוות צדקה אי אפשר לקבל בהשאלה מסופר: להרה"ק בעל ה"דברי חיים" מצאנו זיע"א היו מעט ספרים, כשהיה צריך איוזה ספר היה שואל אצל אחרים, פעם שאל אותו אחד מבניו: כל הכסף אתה נותן לעניים ולא נשאר לך אפילו לקנות לעצמך ספר ללמוד בו, השיב לו הצדיק: ספר אפשר לקבל בהשאלה אבל המצוה של צדקה אי אפשר לקבל בהשאלה.

הכנסת אורחים מופלא

מסופר על כ"ק אדמו"ר רבי יצחק אייזיק מקליוולנד זיע"א (יומא דהילולא ל' שבט) שהתגורר ברעננה. לאחר חתונתו שכר דירה קטנה בלונג ביץ. בדירה היה חדר שינה אחד, מטבח

ופינת אוכל משותף ומסדרון קטן. יום אחד בין מנחה למעריב, ניגש יהודי לרבי, ואמר שהוא משולח מארץ ישראל והוא מחפש מקום לישון. הרבי הסביר ליהודי איך נראית הדירה שלו, ועם זאת הוסיף, הוא יבדוק עם הרבנית איך אפשר למצוא פתרון. אחרי מעריב אמר הרבי ליהודי שהרבנית מסכימה, והוא יכול לבוא לישון בביתם. הרבי הוציא את השולחן והכיסאות מפנית האוכל והעמיד שם מיטה ומוזן לאורח. אך כשכנס האורח הביתה וראה את המיטה בפנית האוכל, כעס על הרבי ואמר: "זה נקרא הכנסת אורחים! אני לא מסכים לישון במטבח!". הרבי הלך להתיעץ עם הרבנית, ויחד החליטו לתת לאורח את חדר השינה, והרבי והרבנית שתחי' ילכו לישון בפנית האוכל. ואכן האורח נכנס לישון בחדר השינה, והם נשאו לישון בפנית האוכל. ויהי בעלות השחר, הרבי רוצה לצאת למקוה, והרבי מנסה להעיר את האורח לתפילת שחרית, הרבי דופק על דלת חדר השינה, אין קול ואין עונה, לאחר מספר דקות החליט הרבי לפתוח את דלת חדר השינה, ולהפתעתו האורח אינו נמצא. הרבי מסתכל ושם לב שהמיטה מסודרת כאילו לא ישנו שם בלילה. הרבי מיהר לבית מדרשו לתפילת שחרית, ושאל את המתפללים האם מישהו ראה את האורח שהיה כאן אתמול, אבל אף אחד לא שמע ולא ראה אורח! האיש נעלם, ויהי לפלא.

לימים נשאל, האם זה לא היה אליהו הנביא? ענה הרבי: "אבי הקדוש זכה לגילוי אליהו הנביא בליל חג סוכות כשישן בסוכה, ואף ביקש ממנו בקשה שהתקיימה, אני לא זכיתי לבקש".

הילולא דצדקיא

שבת קודש כ"ד שבט הרה"ק רבי נתן דוד (השני) משידלאווצא ב"ר שרגא יאיר (תרע"ט)

יום ראשון כ"ה שבט

הרה"ק רבי שבתי (אבי המגיד מקאזניץ - תקכ"א) הגה"ק רבי ישראל מסלנט ב"ר זאב וואלף (תרמ"ג)

יום שני כ"ז שבט

רבי דוד ב"ר שמואל הלוי (הט"ז - תכ"ז) הגה"ק רבי שאול בראך ב"ר אלעזר (גאב"ד קאשוי - ת"ש)

יום שלישי כ"ז שבט

רבי אלכסנדר סנדר ב"ר אפרים זלמן שור (תבואות שור - תצ"ו)

הרה"ק רבי עמנואל ב"ר ישעי' מפשדבורז (תרכ"ד)

יום רביעי כ"ח שבט

הרה"ק רבי מנחם נחום מרחמיסטריווקא ב"ר יוחנן (תרצ"ו)

יום חמישי כ"ט שבט

הרה"ק רבי ישכר בעריש מדאלינא ב"ר יצחק אייזיק מוידויטשוב (תרמ"ו)

הרה"ק רבי חנניא יו"ט ליפא ב"ר יקותיאל יהודה (קדושת יו"ט - תרס"ד)

יום שישי ל' שבט

הגאון רבי יצחק ירוחם דיסקין ב"ר משה יהושע יהודה לייב (אב"ד בריסק - תרפ"ה)

הגאון רבי נתן צבי פינקל ב"ר משה הסבא מסלבודקא - (תרפ"ז)

הגאון רבי ירוחם פישל פערלא ב"ר אריה צבי (תרצ"ד)

הרה"ק רבי יצחק אייזיק ב"ר ישכר בער מקליוולנד (תש"פ)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילת הכהן רבינו של"ט א מ"ח"ם ז"ם א"י אור"י ו"פ"רס יוסף ה"רס"ם על המצוות.

תיכף לנטילה ברכה (ז')

א) אם ספק לו אם אכל כזית פת, ואינו יודע אם יש לו חיוב לברך ברכת המזון. וכבר נטל מים אחרונים, יטול ידיו שוב כדין נטילת ידיים לפת, ולא יברך על נטילת ידיים, ויברך המוציא, ויאכל עוד פת, ויטול שוב מים אחרונים, ויברך ברכת המזון. (שו"ת קנה בושם, ח"א סימן י"ג, ופסקי תשובות סימן קע"ט, אות ב')

ב) אם וודאי לו שאכל פת פחות מכזית, ונטל ידיו למים אחרונים, לא יאכל יותר, אלא יברך ברכה אחרונה על המאכלים שאכל, כל מאכל לפי ברכתו. (שו"ת קנה בושם שם)

בחסות רשת חנויות

גל פז

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

מברכים חודש אדר

המולד ביום שישי שעה 6:19 ד' חלקים

ר"ח יהיה בימים שישי ושבת קודש

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת 'לחן חמד' - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת יְתָרוֹ - בְּרַכַּת הַשַּׁבָּת

"זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ"

(שמות כ, ז)

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב
 שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי
 מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים
 ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי
 יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה
 רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב
 רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית
 נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב
 יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים
 שמלה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב
 י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה
 שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
 עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי
 תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה
 אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה
 דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית
 מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו
 טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה
 שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית
 אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי
 שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה
 סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה
 אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה
 אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי
 סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית
 נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל
 דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה
 נעמה בת יפה דגנית בת שושנה
 אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא
 ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים
 מרדכי ניזרי בן פרחיה- בריאות ואריכות ימים
 מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה
 סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה
 אורן בן אסתר דינה בת מזל
 נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל
 שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה
 לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה
 מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה
 יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה
 יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה
 משה בן נזימה
 עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקות
 רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה
 רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה
 רותית בת סבריה קסנש בת דגטו
 יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה
 אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים
 בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט
 יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה
 יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

החולה התרגש וראה בכך אות משמיים המאמת את חלומו. הוא הגיע לקרון ומצא את ה'חפץ חיים' מתפלל. לאחר שסיים, ניגש החולה וסיפר לרב על מחלתו ועל החלום.

ה'חפץ חיים' הזדעזע: "מי יתן לך ברכה- ישראל מאיר?! האם אתה סבור שברכתי תעזור? הרי אתה יודע בידי מי מסורות הברכות- בידי שבת קודש! השבת התברכה בידי הקב"ה והיא מקור הברכה".

"מדוע תבקש ממני ברכה?". לאחר מכן הוסיף: "אם תשמור שבת כהלכתה ותקבל את ברכתה, יאציל לך גם ישראל מאיר ברכה". האיש תמה על דברי ה'חפץ חיים'. הרי הוא מקפיד על שמירת השבת כהלכתה.

המש"ך ה'חפץ חיים': "התבונן במה שכתוב בתורה: 'לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתְךָ' (שמות כ, ט). לא מצאנו אזהרה שכזו בכל התורה! אזהרה זו לא נאמרה לגבי איסור אכילת בשר וחלב או הנחת תפילין- אתה ובנך. רק לגבי שבת נאמרה".

"בשבת האב אחראי על בניו. אומנם אתה משמר את השבת, אבל בנך נוסע בשבת ואף מתפרנס מחילולה. אם תבטיח שהוא יפסיק לחלל את השבת, הרי שאברך אותך ובעז"ה תתרפא". כך היה. האב הבטיח והבן הפסיק לחלל את השבת והוא התרפא.

בעיר זטיל שבליטא היה בחור יהודי ממשפחה טובה. לפרנסתו קנה מונית והסיע נוסעים מתחנת הרכבת לעיר ובחזרה.

עם הזמן התחיל להסיע נוסעים עד זמן כניסת השבת והקדים להוציא את השבת. לבסוף אף חילל שבת בפרהסיה ל"ע. רב העיר, הרב זלמן סורוצקין, קרא לו לשיחה, נזף בו והתריע בפניו במלוא החומרה על כך.

הבחור הבטיח להיטיב את דרכו, אך לשווא. אביו, היה אדם חולני שהיה עסוק בצרות גופו. הוא העלים את עיניו ממעשי בנו.

יום אחד הרב זלמן היה בוילנה בכנס רבני ליטא בענייני חינוך. ה'חפץ חיים', רבי חיים עוזר גרוז'נסקי וגדולי ישראל נוספים השתתפו בכנס.

כשעמד לחזור לעירו, התברר לרבי זלמן שה'חפץ חיים' נוסע איתו באותו קרון רכבת בדרכו חזרה לראדין. ר' זלמן הביט בעד חלון הקרון והבחין לפתע באביו של נהג המונית, כשהוא חבוש ומדדה במקלו לעבר הקרון.

הרב שאל לשלומו ובירר אם רופאיו בוילנה מרשים לו לשוב לביתו. "לא", ענה האיש, "טרם החלמתי ואיני שב לביתי. ברצוני לנסוע ברכבת זו לראדין אל ה'חפץ חיים'".

הרב שאל לפשר נסיעתו והאיש הסביר: "חלמתי הלילה על סבתי שנפטרה לפני זמן רב, כשהיא קוראת לי: 'מדוע אתה נמצא כל הזמן בבתי חולים?! לשווא אתה מחפש רפואה אצל הרופאים. סע אל ה'חפץ חיים', התברך מפיו ותתרפא ממחלתך!". החלטתי לשמוע בקולה וכעת אני בדרכי לראדין".

הרב השתומם לשמוע את החלום ובישר לאיש כי אינו צריך לנסוע לראדין מפני שה'חפץ חיים' נמצא על הרכבת.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
 חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	היגיון תפ
יום	16:42	17:55	18:30
ת"א	16:59	17:52	18:26
מיסב	16:59	17:52	18:26
ב"ל	17:02	17:55	18:29

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה
 לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה
 לאיידה חיה בת אסתר
 וליילד אלחנן רפאל בן אריס
 וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
 לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת
 וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים - חלק ט"ו

גוי שהכין דייסה או פסטה עבור ישראל האם יש בהם בישולי גויים?

שאלה: ?

תשובה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

דייסה, שהכונה גוי עבור ישראל, אין בו משום בישולי גויים, היות ולא עולה על שולחן מלכים. **הערות:** ראיתי שהעלה להלכה כדברינו בספר 'אהל יעקב' (עמוד ר). וכן העלה בספר 'פת בג המלך' (עמוד פח) שדייסה העשויה מחיטים או שעורים כתושים וכיו"ב אין בהם בישולי גויים. ומה שכתב בשו"ת 'דברי דוד' ח"ד (סימן יח) שבזמננו אין הדגנים נאכלים חיים, ויש בהם בישולי גויים. ע"ש. אחר המחילה, העלים עינו שאין מאכל זה עולה על שולחן מלכים.

פסטה מוגשת היום במסעדות, ואף שמוסיפים שם גבינות וכדומה, יש בבישולו איסור בישולי גויים. באופן שבישול הפסטה נעשית על ידי ישראל - ואת הגבינות המותכות והחימום עושים על ידי ישראל, מותר.

פתיתים, יש להסתפק, אם נחשב עולים על שולחן מלכים וראוי להחמיר. (ישנן קהילות חסידים שאוכלות פתיתים בליל שבת).

מיני מאפה שהם בלילה נזלית, ואופן הכנתם נעשית על ידי שפיכתם לתוך מחבת או למכשיר מיוחד ללא שמן, כגון: וופל בלגי, בלינצ'ס, פנקייק - יש להתיר, שהגוי ישפוך את הבלילה למחבת אף לדעת בני ספרד. אולם צריך, שההדלקה תהיה על ידי ישראל. **הערה:** היות ואפשר לקבוע סעודה על מאכלים אלה [ברכת המזון] ואינם מטוגנים בשמן עמוק, דינם כאפיה ולא כתבשיל.

מנה חמה [אבקה מתובלת ומבושלת המיוצרת בישראל, הנאכלת על ידי עירוני מים חמים לתוכה והמתנה כמה דקות] כאשר גוי עירה עליה מים רותחים, מותר. **מקורות:** בספר 'בישול ישראל - פאלק' (עמוד רחצ) העלה להקל, מאחר והמנה חמה נחשבת כנאכלת כמות שהיא משום שאפשר להוסיף עליה מים קרים או פושרים ולהמתין כמה דקות. ולדעת אאמו"ר שליט"א יש להקל בזה, מאחר שאינה עולה על שולחן מלכים. ועוד נלע"ד מה שהעלו מקצת פוסקים, שבעירו אין דין איסור בישולי גויים ודינו נזכר לעיל. וכעת הראני ידי"נ הרב נסים סבאג נ"ו שכן העלה בשו"ת 'דברי בניהו' ח"ו (סימן כח), שיש להקל מחמת שאין בעירו דין בישול.

אורז רגיל שבישל גוי, יש בו איסור בישולי גויים. שהרי האורז עולה על שולחן מלכים ואינו נאכל כמות שהוא חי. **מקורות:** הגרי"ח ב"בן איש חי' (ש"ב חקת אות י).

וכן הדין לעניין פריכיות אורז, שעולות על שולחן מלכים בזמן הסעודה או פצפוצי אורז שנאכלים עם חלב על מנת לשבוע ולא כקינוח, יש בהם בישול גויים. והמיקל יש לו על מה שיסמוך. **מקורות:** ספר 'בין ישראל לעמים' (פ"ג הכ"ט) כיוון שדין קליה כדין בישול, ובאים להשביע את האדם ונאכלים כתחליף מזונות, ואינו דומה לקליות שאינם נאכלים אלא לתענוג. אולם ראיתי בשו"ת 'תשובות והנהגות' ח"ה (סימן רמט) שכתב: בחוץ לארץ התירו דגני בוקר היות ואינו עולה על שולחן מלכים. ונאמר לי ע"י משגיח בד"ץ עדה החרדית במפעל לפריכיות אורז, שהם מקפידים בהם על בישול ישראל אף לדעת הספרדים. ולכאורה הלכה זאת צל"ע היות ואופן הכנתו ע"י ששוטפים ומסננים את האורז במים ומשאירים אותם לינת לילה, ולמחרת אופים את האורז ע"י סיר חשמלי בצורת צלחת וע"י החום האורז מתייבש ומתנפח. ואין זה דרך בישול, היות ואין בו מים ואש ממש, ואם כן נראה, שאין בו כל איסור. ויל"ע.

עמלה של תורה

להלן סיפור מופלא, אותו סיפר הגאון רבי חיים ברים זצ"ל על הזכות העצומה של עמל התורה. וכך סיפר: יום אחד, כאשר התקרבותי לביתו של החזון אי"ש, כדי ללמוד תורה מפיו הקדוש, שמעתי קול בכי גדול מאוד. נבהלתי והתקרבותי לשמוע, ונוכחתי לדעת, לתדהמת, שהבכי נשמע מחדרו של הצדיק.

שאלתי את בני ביתו: "מה קרה? מדוע הצדיק בוכה?". הם השיבו לי, שזה עתה הגיע בשורת איוב, שהגאון הגדול רבי ברוך בער ליבובייץ, ראש ישיבת קמניץ, נפטר לבית עולמו (בשנת ה'ת"ש). הם סיפרו שהצדיק אף קרע קריעה בבגדו, התפרץ בבכי נורא, ואף אחד לא הצליח להרגיע אותו.

המתנתי מספר דקות, עד שהבכי נרגע מעט. בשלב מסוים נכנסתי אל הקודש פנימה. כשראה אותי הגאון, אמר לי בעיניים אדומות מבכי: "אתה יודע שלפני שבע שנים עלה הרשע הנאצי ימ"ש לשלטון (בשנת ה'תרצ"ג). כולנו יודעים, כי התוכנית שלו, היתה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים!".

"עד עכשיו", המשיך החזון אי"ש, "הייתי רגוע ושלו. שכן, היה ברור לי, שעמל התורה של רבי ברוך בער ושל רבי שמעון שקאפ (גם הוא נפטר והתבקש לישיבה של מעלה באותו זמן) לא יתנו לארור הזה לזוז עם הפצצות הנוראות שלו ושל חייליו. היה ברור לי שהוא לא יוכל להזיק לכלל ישראל. אבל עכשיו אני מפחד! רבי שמעון איננו ועתה נפטר גם רבי ברוך בער ומי יגן על כל אירופה!?!". ואכן צדק החזון אי"ש בחששותיו, וידע היטב מה שאמר. בשנה זו פרצה מלחמת העולם השנייה, והתרחשה השואה האיומה בכל עוצמתה, ולא היה מי שיגן על עם ישראל בכוח עמל התורה.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינוך במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 נכתבת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים – הגאון הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל

הגאון הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל - נולד בשנת ה'תפ"ד (1924) בשומיאץ (עיירה הסמוכה לסמולנסק בברית המועצות). כבר בילדותו נודע בשקידתו העצומה. כאשר אמו חלתה בטיפוס, נשלח עם אחיו ר' גרשון לדודתו, מרת רבקה צביה פז, בעיר קלימוביץ'. שם למדו תורה בסתר אצל הרה"ג ר' מרדכי אליהו שניאור. בשנת ה'תרצ"ד (1934) השיג אביו רישיון יציאה לארץ, והם הפליגו מאודסה לארץ. לאחר כחצי שנה קבע אביהם את מושבם ברמת השרון. הוא שכר דירה (במקור שימשה כלול תרגולים). הם ישנו על הרצפה. בשנת ה'תש"ב (1942) נשלחו האחים לישיבת לומז'ה לחבורת הרה"ג ר' שמואל רוזובסקי. כאשר הוקמה ישיבת פוניבז', בחורף ה'תש"ד (1944), הם הצטרפו לקבוצת מייסדי הישיבה והיו בין ששת התלמידים הראשונים. בשנת ה'תשי"א (1950) נפטר אביו ורבינו התמנה לרבה של רמת השרון. הקים את ישיבת השרון (עם ר' בנימין מובשוביץ) ועמד בראשה. בשנות ה-80 מונה לראש ישיבת 'כתר ישראל'-רוז'ין בבני ברק. בשנת ה'תשמ"ט (1989) התמנה לראש ישיבת חוג חתם סופר-מחנה אברהם בבני ברק. בהמשך התמנה לרבה של שכונת נאות יוסף בצפון בני ברק, במקביל לכהונתו ברבנות ברמת השרון.

עמד בראש כולל להוראה ברמת השרון. שימש כנשיא הישיבות 'תפארת משה' בבני ברק ו'מאור יעקב' ברמת השרון. שימש כדיין וישב בהרכב הגבוה עם הרה"ג ר' קרליץ בבני-ברק. עמד בראש בית-ספר הרמב"ם ברמת השרון שהחזיק ת"ת לבנים ובית יעקב לבנות. יזם את הקמת רשת הגנים והמעונות החרדית ברמת השרון. עמד בראש ארגון 'רשת שיעורי תורה' ברמת השרון. בשנת ה'תשנ"ו (1996) יזם את הקמת 'מאורות השרון' (עמותה להשאלת ציוד רפואי ופעילות הצלה), ובשנת ה'תש"ע (2010) יזם את הקמת 'אחים לצרה' (מרכז סיוע למשפחות האבלות במהלך השבעה). **גאון בנגלה ובנסתר. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש.** נפטר ב-כ"ז בשבט ה'תשע"ז (2017). חי כ-93 שנים. ציונו בבית העלמין הישן ברמת השרון בחלקת משפחתו. ספדו לו הרבנים הראשיים, הגאונים הרב יצחק יוסף והרב דוד לאו.

סבא (מצד האב): ר' ירחמיאל גרשון (מח"ס בן אריה על הש"ס). **סבא (מצד האם):** ר' מרדכי שלמה מובשוביץ (רבה של מלסטובקה). **אביו:** ר' צבי יהודה. **אמו:** מרת מרים. **נשותיו:** מרת חיה שולמית (זיווג ראשון- בת ר' מרדכי שמואל קרול, רבה של כפר חסידים), מרת מינה (זיווג שני- אחות אשתו בזיווג ראשון), מרת מאירה לואיס (זיווג שלישי).

מרבתינו: הגאונים הצדיקים ר' מרדכי אליהו שניאור, ר' שמואל רוזובסקי, חזון אי"ש, ר' אליהו אליעזר מישקובסקי (רבה של כפר חסידים), ר' משה יעקב רביקוב (הסנדלר הקדוש). **מתלמידינו:** הגאונים ר' אפרים דב לנדו (ראש ישיבת סלבודקה בבני ברק), ר' שלום נגר (רבה של אריאל לשעבר), ר' חיים רבי (ראש ישיבת עטרת חכמים בחולון), ר' אליהו שלזינגר (רבה של שכונת גילה בירושלים). **ילדינו:** ר' מרדכי שמואל (ראש ישיבת חמד לצעירים בבני-ברק), ר' צבי יהודה (ר"מ בישיבת וילקומירר לצעירים), ר' אברהם שאול (ראש ישיבת בני ראם), ר' ברוך (ר"מ בישיבה לצעירים מודיעין עילית), ר' חיים (ראש ישיבת עטרת מאיר באשדוד), ר' יוסף שלמה (ראש ישיבה לצעירים באלעד), ר' יצחק (ר"מ בישיבה לצעירים באלעד), מרת מרים, מרת רבקה. **חנתינו:** ר' זאב אריה יוסקי (ר"מ בישיבת קמניץ בירושלים), ר' דוד ברנד (רב קהילת ברסלב בחריש), ר' יקותיאל פישל (ר"מ בישיבת רינה של תורה בכרמיאל), ר' משה ראם (ראש מוסדות 'מרכז תורני רמת השרון'). **מספרינו:** **בעקבי מנחת חינוך**- על חמישה חומשי תורה **בעקבי ההגדה**- על פסח **שיחת בין השמשות** **גאון יעקב**- על פרשת השבוע **בעקבי יעקב**- מאמרים בהלכה **חיי יעקב**- עובדות והנהגות **שיעורי הגר"י אדלשטיין**- על הש"ס **בעקבי המגילות**- על מגילות אסתר ורות **בעקבי הכתובים**- על ספר איוב.

○ יפר הרב יצחק זמל: לפני מספר שנים נולד לי ב"ה בן. התלבטנו בבית, באיזה שם לקרוא לו. התלבטנו בין מספר שמות. אשתי חפצה בשם מסוים. הלכתי אל הרב כדי להתייעץ איתו. הצגתי לרב דף עם מספר שמות שיחליט. מיד הצביע על שם מסוים ואמר: **"הרי אשתך רוצה את השם הזה, אז תקראו לתינוק במה שאשתך חפצה"**. כמעט התעלפתי לשמע הדברים. מניין לרב הדיון שהתחולל בביתנו?

אחד המפורסמים בין ראשי הישיבות שהגיע לנחם, סיפר, שמדי ערב יוה"כ היה מתקשר אל רבינו ומבקש ממנו סליחה ומחילה. אזזניהם של המוני המנחמים, שהיו במקום באותה עת, ביקשו לשמוע, על מה ולמה היה צריך ראש הישיבה לבקש מחילה מרבינו. ראש הישיבה סיפר: "כל פעם כשאביכם חשב, שבחור מקהילתו ראוי ללמוד בישיבתנו, הוא היה מתקשר אלי, ומבקש, שאקבל אותו".

"אומנם התייחסו לכל בקשה שכזו במלוא הכבוד וההערכה, בידענו את גדלותו של המבקש. אבל היו מקרים שלאחר בירורים נודע, שהבחור איננו מתאים כלל לישיבה. לא הייתה לנו ברירה אלא להגיב בשלילה. אבל אבא שלכם לא יותר לי וניסה ושוב ניסה. גם לאחר שאמרנו את ה'לאו' בצורה נחרצת, אבא שלכם אמר נרגשות בטלפון: 'אבל זה הבן שלי, איך אני מסוגל לוותר לכם?!'. כך חזרו הדברים על עצמם מדי פעם בפעם, ואם התברר, שהבחור אינו מתאים, אני משיב בשלילה. זו הייתה הסיבה שהתקשרתי בערב יום-כיפור לבקש ממנו מחילה".

שנה אחת, אביכם לא הסכים להרפות ממני, עד שאמרתי לו: "אתה יודע מה? אני אעביר לך את רשימת הבחורים שהתקבלו, ותראה שבתוך הרשימה יש גם את הנכד שלך, בחור מצטיין ממש; ואז תחליט את מי אתה רוצה שאקבל, את הנכד או את הבחור מרמת השרון". 'לא הייתי צריך להמתין שניה נוספת', סיפר ראש הישיבה; 'אבא שלכם הורה לי מיד להוציא את הנכד, ולקבל את הבחור השני' בהטעימו: "הנכד שלי ימצא ללא ספק ישיבה אחרת, שתרצה לקבל אותו. אבל הבן שלי מרמת השרון- לא בטוח".

זְכוּת הַשַּׁבָּת

מה 'פתח לכם את הדלת'? – ביקשה לברר, כשדמעות ירדו על לחייה...

הגב' וייס האזינה לדברים. מי כמוה יכולה להזדהות עם הכאב. להבין עד כמה הוא קשה ומיהרה לחזק את שכנתה ולעודדה. "אבל אם את שואלת אותי מה עשינו, אספר לך הכול בגילוי לב".

"ובכן, התינוקת הזו היא לא שלי, היא של 'תוספת שבת'. לא זכיתי בה עד שאימצתי את 'תוספת שבת'. אם תשמעי לעצתי - הצטרפי אלי, לקבל על עצמך תוספת שבת, ולחזק אחרים בעניין זה!".

גב' זכריה לא היתה זקוקה לעידוד נוסף. היא החליטה מיד להצטרף. מאותה השבת, לא רק שהקדימו היא ובעלה לקבל את השבת בעצמה, אלא אף הם פעלו בכל הכוח להפצת בשורת הקדמת קבלת השבת, במלוא העוז והעוצמה...

וכך, לצד הגב' וייס גם גב' זכריה הצטרפה. מודעות ניתלו, עלונים חולקו, בני המשפחה התחזקו בעניין. הגב' זכריה פעלה במלוא המרץ למען המטרה העילאית. עד שנאלצה להפסיק גם היא במסיבות משמחות במיוחד.

לאחר שלוש עשרה שנים של המתנה וציפייה, בחודש אייר ה'תשע"ה, זכו בני הזוג זכריה לחבוק בסימן טוב ובמזל טוב זוג תאומות, תינוקות קטנטנות ורכות, שהבכי שלהן - היה המנגינה המתוקה ביותר בעולם...

בשכונה אחת, מסתובבות להן עכשיו שלוש ילדות קטנות, ילדות של 'תוספת שבת'. הבת של משפחת וייס, והתאומות של משפחת זכריה.

הבת של וייס גדולה מהתאומות בכשנה וחצי, אולם יש משהו שמאחד את שלושתן: הדקות היקרות הללו, העוצמתיות ביותר בעולם, הדקות של 'תוספת שבת'.

דקות נפלאות וקסומות, מרוממות ומענגות. בד בבד - דקות שפותחות שערים סגורים. שלוש בנות, כולן בדרך נס של הזכות 'תוספת שבת'...

הרב אשר מספר, כי קיבל את הסיפור משתי המשפחות בעצמן אשר הן חוו את הנס העוצמתי וזכו להיות הורים. משפחה אחת לאחר אחת-עשרה שנים ואילו המשפחה השנייה לאחר שלוש-עשרה שנים. בזכות קבלת תוספת שבת.

הסגולה עובדת, בדוקה ומנוסה, פותחת שערים ומעניקה אושר. גם אתם יכולים לזכות בה! אם רק תחליטו להקדים ולקבל את פני שבת המלכה.

סיפר הרה"ג אשר קובלסקי והובא בפנינו פרשת השבוע על כוחה של תוספת שבת, אשר ביכולתה לשדד את הטבע ולהלן הסיפור מפי בעלי המעשה:

לפני מספר שנים, הטלפון בגמ"ח 'תוספת שבת' צלצל. על הקו היתה גב' וייס. אישה שניכר בדיבור שלה, כי הצער מנת חלקה.

אט-אט פתחה את ליבה וסיפרה, כי בימים אלה חלפו עשר שנים! לנישואיה. אולם לצערה הרב עדיין לא זכתה לפרי בטן.

בקול שבור ומרוסק סיפרה על ההשתדלויות הרבות שעשו. לכמה רופאים מומחים בעלי שם הלכו, כמה סגולות קיימו, כמה התפללו והתחננו אצל שוכני עפר. הלכו לצדיקים גדולים וביקשו מהם ברכה. אך נראה, כי שערי שמיים ננעלו בעבורם.

בגמ"ח, כשמו כן הוא - 'תוספת שבת', הציעו לה: הקדימי את קבלת השבת. המוקדנית הקריאה את הציטוט מדברי רבינו האר"י הקדוש, כי הקדמת קבלת השבת, וחיזוק יהודים נוספים להקדים לקבל את השבת - זו סגולה בטוחה ומנוסה לזכות בילדים - זרע בירך ה'.

גב' וייס שמעה את הדברים. ההבטחות של המקובל האלוקי רבינו האריז"ל חדרו לליבה. היא החליטה לזכות את הרבים בעניין הקדמת קבלת השבת. בנוסף החליטה שהיא ובעלה יקדימו את הכנסת שבת המלכה.

היא קיבלה לביתה חומרי פרסום בעניין ועלוני חיזוק. במסירות ובהתנדבות עילאית החלה לפרסם את הדבר בכל מקום אפשרי.

רבים זכו להצטרף למשפחת 'מקדימי קבלת השבת' הודות לפעילותה. היא המשיכה לפעול במלוא המרץ, עד שנאלצה להפסיק את פעילותה הברוכה.

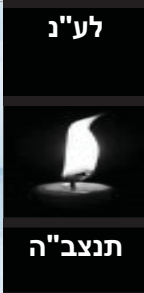
בסימן ובמזל טוב, גברת וייס ילדה בת. תינוקת חמודה וחיננית שנולדה לאחר למעלה מעשור של ציפייה ואכזבה. בחודש אלול ה'תשע"ג גברת וייס ובעלה הפכו להיות הורים כשהיא חובקת בזרועותיה תינוקת קטנה.

בשכונתה של הגב' וייס, מתגוררת משפחת זכריה. ערב אחד ביקשה שכנתה- הגב' זכריה, לבוא ולשוחח איתה. כשהגיעה לביתה פתחה את סגור ליבה

"מה עשיתם? את חייבת לגלות לי!" - פרצה הגב' זכריה בבכי. "איך נושעתם לאחר יותר מעשר שנות המתנה?". היא הוסיפה בקול מיוסר: "שתים-עשרה שנים שאני ממתינה, מצפה ומייחלת לפרי בטן".

"בעלי ואני עשינו את כל השתדלות אפשרית. הפכנו את העולם, ובכל זאת אנו עדיין ממתנינים. איך אתם זכיתם?"

לע"נ	הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסטריא טון זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל
	הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
	אביבה בת איירן ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
	אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
	יצחק בן חביבה ז"ל	נעמי בת כותן ע"ה	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
	דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל
	סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה
	סלים בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל
	יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
	מישא אסתר בת זהרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
	אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש כד שבט תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 4:41 תל-אביב: 4:56 חיפה 4:46 מוצאי שבת: ירושלים: 5:56 תל-אביב: 5:57 חיפה: 5:56 ר"ת: 6:33

פרשת יתרו

כיבוד אב ואם

מופץ השבוע - גלייזן
"בריאות ורפואה" - 124

כל היום בחישובי כיבוד אב ואם...

הגאון רבי ברוך בער לייבוביץ זצ"ל התפרסם בדיקדוקיו במצות כיבוד אב ואם. בתקופה שבה התגוררו הוריו בביתו הרגישו זאת תלמידי הישיבה. היה נדמה להם כי רבי ברוך בער מסתובב כל הזמן רק סביב צרכיהם של הוריו. מפעם לפעם היה ניגש לראות אם צריכים למשהו. ועל כל בדל רמז, היה דואג מיד שיקבלו.

התבטא הגאון רבי אייזיק שר זצ"ל ששמע את אחד מגדולי הדור כשהוא תמה: "אימתי מספיק רבי ברוך בער ללמוד, אם כל היום עובר עליו בחישובים של כיבוד אב ואם".

הרב הדומה למלאך

"לעשות קורת רוח לאבא נכלל במצוה"...

סיפר ר"צ בנו של הגאון רבי שלום פוברסקי זצ"ל: כשעמדתי בבחרותי לגלח את הזקן כמנהג משפחתנו (עפ"י הסבא), ניגש אלי אבי והראה לי על בחור מסויים שהיה בן עליה גדול, ואמר לי: "אתה רואה את הבחור ההוא, הוא מעולם לא גילח את זקנו, וכמה זקנו נראה קדוש וטהור!" שאלתי אותו: "האם רצונך שלא אגלח?" והשיב: "לא, זה לא אמרתי". ושוב חזר כמה טהור אותו בחור שלא גילח.

הלכתי להתייעץ עם המשגיח הגה"צ רבי גדליה הייזמן זצ"ל וסיפרתי לו על השיחה הזו שהיתה לי עם אבא, הראה לי את דברי רבינו יונה ז"ל, שלעשות קורת רוח לאבא, נכלל במצות כיבוד אב, ואין שאלה כלל בענין. התחלתי לגדל את הזקן וראיתי שהיתה לאבי מכך קורת רוח מרובה, אף שבמכוון לא ביקש זאת בפירוש.

מתוך מאמר לזכרו

מצוה המורה ונשגבה זו של כיבוד אב ואם נלמדת מהפסוק:
"כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך"... (פרק כ-יב)!

ואמרו חז"ל (תנחומא קדושים טו): "בא וראה, מצות כיבוד אב ואם כמה חביבה לפני הקב"ה, שאין הקב"ה מקפח שכרו בין צדיק בין רשע. מנלן? מעשו הרשע, על שכיבד את אביו, נתן לו הקב"ה את כל הכבוד הזה [ברכות יצחק]... ומה אם רשע זה, על שכיבד את אביו, מה פרע לו הקב"ה. המכבד את אבותיו ועושה מצוות אחרות על אחת כמה וכמה".

ידועים דברי החינוך (מצוה לג) שמעורר את האדם לכבד הוריו מצד הכרת הטוב כמו שכתב: "משרשי מצוה זו, שראוי לו לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומתנכר וכפוי טובה שזו מדה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלוקים ואנשים. ושייתן אל לבו כי האב והאם הם סיבת היותו בעולם!"

"ועל כן - כותב החינוך - באמת ראוי לו לעשות להם כל כבוד וכל תועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם גם יגעו בו כמה יגיעות בקטנותו".... ולכאורה יש להבין: וכי לא די הטעם שיכבד את הוריו בתכלית הכבוד הראוי, מעצם זה שהם סיבת היותו בעולם, ומה עוד צריך לחשב הטובות שעשו לו, כמו שראוי לחשב כלפי כל אדם זר שהטיב עמו?!

אלא, למען האמת, אילולא הדברים שמעורר עליהם בספר החינוך לסיבת הכרת הטוב על כל מה שהטיבו עמו, היה קושי לבן לכבד את הוריו כראוי להם, כפי המשל שהביא החובת הלבבות (בפתיחה לשער הבחינה):

משל לתינוק שמצאו איש אחד מאנשי החסד במדבר, וחמל עליו, ויאספהו אל ביתו, ויגדלוהו ויאכילוהו וילבישוהו, והתנדב עליו בכל הטוב לו, עד שהשכיל והבין אופני דרכי טובתו. ואח"כ שמע האיש ההוא על אסיר שנפל ביד שונאו, והגיעהו אל תכלית הצער, והרעב והעירוס, ימים רבים, ונכמרו רחמיו על צערו, ופייס לשונאו, עד שהתירו ומחל לו. ואספהו האיש אל ביתו, והטיב לו מקצת הטוב אשר הטיב בו לתינוק. והיה האיש מכיר בטובת האיש עליו, ומודה עליה, יותר מן התינוק שגדל וחונך בה. מפני שיצא מענין העוני והצער אל ענין הטובה והשלחה בעת שהכרתו בה גמורה, על כן הכיר טובת האיש וחסדו מאד, ואילו התינוק לא הבין מעלת הטובה עליו, מפני שהורגל בה מנעוריו.

על כן, לאור האמור, הדרך לעורר את רגשי הכרת הטוב להורים, היא כפי שכתב החינוך, וכפי שפעל בחכמתו, המחנך הידוע (שנסתלק לב"ע בחודש האחרון) הרה"ג רבי משה טורק זצ"ל, כדוגמא שלפנינו:

פעם נודע לו על אחד הילדים שלמדו אצלו והיה יתום מאביו, שמתבטא בזילזול כלפי אמו האלמנה. סיפר הרב טורק: "לא הערתי לו על כך מיד אבל ביום המחרת כשהגיע לבית הספר שאלתי אותו: "איך אתה יודע לצחצח כל כך יפה את הנעלים?" הוא השיב לי: "זה לא אני צחצחתי, זה אמא".... למחרת שוב שאלתי אותו: "איך אתה יודע לגחץ כל כך יפה את הצווארון שלך?" הוא השיב שוב: "זה לא אני גחצתי, זה אמא"....

"בעבור מספר ימים של שאלה יומית כזו ותשובה בצידה, שאלתי אותו: "ואיך ניתן לשלם לכזו אמא שכל כך טורחת ודואגת?" וכך המשכתי לעורר אצלו את הרגש הפנימי של הכרת הטוב לאמא שלו האלמנה. הוא הפנים וקיבל על עצמו בהבנה גמורה לנהוג כלפי אמו בכבוד, ועד עצם היום הזה, אחרי שנים רבות, נוהג הבן בכבוד אמו במסירות עצומה שלא ניתנת לתאור"....

הכרת הטוב של החזון איש

על תקופת שהותו של החזון איש במינסק העיד הגאון רבי אלחנן סורוצקין זצ"ל: "זכורני שבימים ההם גוייסו לצבא כל בעלי ה"כרטיסים הכחולים" למערכות המלחמה שהתגברה אז, וכמעט כל הרבנים בגיל הגיוס, נקראו לצבא. אאמו"ר (הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל) טיפל בזה ונסע מספר פעמים לפטרבורג להשיג שיחרור בשביל הרבנים עד שבס"ד עלה הדבר בידו.

"החזון איש שגם הוא היה בעל כרטיס כחול, לא התעניין כלל בשיחרורו ולא יצא כל הזמן מחדרו. רבי זלמן סורוצקין סידר את שיחרורו מבלי ידיעתו והביא לו את תעודת השיחרור לחדרו.

החזון איש הודה לו מאוד על כך, וכעבור ימים אחדים נכנס לביתו ומתוך הכרת הטוב הביא מתנה לרבי זלמן, ספר שו"ת רבי עקיבא איגר, כאשר בשער הספר היה שיר ארוך ובראשי החרוזים שמו ושם משפחתו של אביו.

המפליא היה שבשיר זה תאר החזון איש בדייקנות את כל פרשת הגיוס ואת כל המאמצים שהשקיע אביו רבי זלמן בענין זה. דגלנו - חשון תשט"ו

להכיר ולזכור הטובות שמקבל ממיטיבו ולהודות לו על כך!

נלמד מהפסוק: "אשר שם האחד גרשום כי אמר גר הייתי בארץ נכריה ושם האחד אליעזר כי אלקי אבי בעזרי ויצלני..." (פרק יח-ג,ד) למדנו מפסוקים אלו, כיצד הנציח משה רבינו לדורות, הניסים והטובות שעשה הקב"ה עמו, בכך שקרא לבניו בשמות הממחישים את המצב שהיה נתון בו, ואת ישועת ה' שנעשה עמו, זאת כדי לזכור יום יום תמידין כסדרן את חסדי ה' ואת גודל חובת השעבוד להשי"ת על כך.

כתב בספר קב הישר (פרק יח): "בודאי מי שהפליא השי"ת עמו ברוב רחמיו וחסדיו ועשה לו נס והצלה. או חולה ונתרפא, אזי חובה עליו לתקן איזה דבר טוב, שיהיה הכר שעושה זאת במקום קרבן תודה לכבוד השי"ת. ואין לך אדם שלא נעשה לו נס, בפרט בדורות האלו אשר הצרות מתגברות בכל יום ויום. גזירות, מלחמות, חרב ורעב, מצור ומצוק. וחלאים רבים, ומי אשר האיר עליו הקב"ה חוט של חסד והצילו מכל הפגעים הנ"ל, יהיה לו לזכרון תמיד חסדי ה', ולא להיות מכפויי טובה..."

לדעת כ"ק האדמו"ר, גאב"ד אונוואר - הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל, כפי שלמד מדברי הזוה"ק, כשם שחובה על האדם לספר ביציאת מצרים, והקב"ה שמח בזה, כך מחוייב האדם לספר ולפרסם תמיד את הניסים והנפלאות שהקב"ה עשה עמו. אעפ"י שאין הקב"ה צריך בפרסום הנ"ל, עם כל זה, בדיבורו של האדם ישנה חשיבות מיוחדת, וגורמים הם לכל פמליא של מעלה להתכנס ולשמוח, ולהודות להשי"ת, ובכך מתגדל שמו בעולם.

והוסיף הגאב"ד: ראינו זאת אצל החתם סופר כפי שכתב תלמידו, שלפעמים הפסיק מלימודו כדי לספר על המלחמה בספרד ועל הניסים שאירעו שם בהצלת היהודים. עד כדי כך, אומר החת"ס, ש"סיפור הנס חשוב בעיני יותר מהלימוד!" וכל כך למה? כדי שילמדו הדורות האחרונים מהראשונים, שאם יקום ח"ו שוב צורר כמו אותו רשע ימ"ש שנדע מה תוכניותיו ונלמד כיצד לקדם פני הרעה ולא נעמוד חסרי אונים וכמו שמצינו אצל יעקב אבינו שהכין עצמו לג' דברים וכו'.

הכנסת אורחים

הפקיר מעונו לאורחים...

ביתו של הגה"צ רבי רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל (גאב"ד מקנס) היה פתוח לכל דכפין. אי אפשר לתאר במילים את גודל זריזותו והתאמצותו להכניס אורחים בצל קורתו ולקבל כל אדם בסבר פנים יפות. הוא הפקיר את מעונו בשביל האורחים. בעצמו טרח להאכילם ולהשקותם, להציע את משכבם בנוחיות, מבלי שיצוה על אחד מבני ביתו לעשות המלאכה במקומו.

על האורחים שפקדו את נווהו, נמנו בין השאר שדרי"ם מטבריה ומצפת, משולחי מוסדות שונים ופליטי מצרים ואירופה שבנוסף לאכסניה הסתייעו גם בעזרתו הפעילה להצליח בשליחותם. כיון שנודע לו כי בעיר שוהה אורח, בין אם הוא אשכנזי או ספרדי, טרח לחפש אחריו והביאו אל ביתו.

אורות ממזרח

לקבל אורחים בפנים מאירות. ולטרוח ולשמש אותם באכילה ושתייה!

נלמד מהפסוק: "ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה" (פרק יח-יב)

וכתב רש"י: ומשה היכן הלך? והלא הוא שיצא לקראתו וגרם לו את כל הכבוד! אלא שהיה עומד ומשמש לפניהם. עכ"ל. וכמו שכתוב אצל אברהם אבינו: "והוא עומד עליהם" (בראשית יח-ח). ואמרו חז"ל: כל מה שעשה אברהם למלאכים בעצמו ["ויקח חמאה וחלב... הולך עמם לשלחם"] עשה הקב"ה לבניו בעצמו וכל מה שעשה ע"י שליח ["ויקח נא מעט מים"] עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח. (בבא מציעא פו:).

אמרו חז"ל (ברכות י): כל המארח תלמיד חכם בביתו ומאכילו ומשקהו, כאילו הקריב תמידים. וטעון ביאור: מה שייכות ישנה בין מארח תלמיד חכם בביתו ומאכילו לבין הקרבת תמידים?!

וביאר המהר"ל זצ"ל (בספרו נתיבות עולם - נתיב התורה פרק יא), לפי שאין דבר בעולם שיש לו מעלה תמידית כמו התורה, שהרי כתוב: "והגית בו יומם ולילה". וכן כתוב "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת".

נמצא איפא שמעלת התורה היא תמידית. מעתה, המכבד תלמיד חכם ומהנהו מנכסיו, מכיון שיש לו מעלה תמידית זו של התורה, לפיכך נחשב כאילו הקריב תמידים שמכבד בזה תמיד את השי"ת.

ואכן כתב המאירי (ברכות סד:). אעפ"י שהכנסת אורחים בכלל, מדה חשובה ביותר, הכנסת תלמיד חכם חשובה עד מאד, והברכה מצויה על ידו וכן הדין, וכל הנהנה מסעודה שת"ת בתוכה כאילו נהנה מזיו השכינה.

כשאחד מתלמידי ישיבת חברון הביע צערו לפני המשגיח הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל שלא למד תורה כראוי בחודש אלול משום שהיה טרוד לסייע לתמידים צעירים החדשים להקלט בישיבה.

אמר לו המשגיח: "דע לך כי אף שלימוד התורה הוא אמנם כנגד הכל, אבל קירוב תלמידים צעירים חדשים, הינה קיום מצות הכנסת אורחים שאין גדולה ממנה. המבט הנכון על כך צריך להיות: לא שסגרת את הגמרא, אלא שפתחת גמרות לבחורים הצעירים..."

הכנסת אורחים כיצד?

סיפר הרה"ג רבי חיים שנייבלג שכאשר היה בחור בן ארבע עשרה, נכנס לביתו של גאב"ד טשיבין - הגאון רבי דוב בעריש ווינדפלד זצ"ל כדי לשאול דבר מה, אחרי שהשיב על שאלתו שאלו רבי דוב בעריש, האם אכל כבר ארוחת ערב?

כשהשיב בשלילה, ניגש גאב"ד טשיבין בעצמו והגיש לו ארוחת ערב. כשישב לאכול התיישב רבי דוב לצידו ודיבר איתו על דא ועל הא, ובתוך הדברים אמר לו כי חלק ממצות הכנסת אורחים הוא לדבר עם האורח ולתת לו הרגשה טובה.

והתבטא פעם גאב"ד טשיבין שהכנסת אורחים אמיתית היא לתת לאורח להרגיש נעימות עד כדי שאם ירצה יגש בעצמו וישפות בעצמו את המים ויכין לעצמו כוס קפה ולא יתבייש. שר התורה

להזהר שלא לפגוע בכבודם של תלמידי חכמים!

נלמד מהפסוק: "כל הנוגע בהר מות ימות" (פרק יט-ב)

ודרש החפץ חיים (בספרו עה"ת): ומה אם הר שאין בו דעת ואינו מרגיש כלום, מכל מקום נתקדש על ידי קבלת התורה, עד שהזוהרו כל ישראל מלנוגע בקצהו, קל וחומר למי שנוגע ופוגע בכבודו של תלמיד חכם, שלמד את התורה גופה, ושיש בו דעת ומרגיש העלבון, על אחת כמה וכמה שהנוגע בו כנוגע בבבת עינו.

כתב הרמב"ם (פ"ז מת"ת הלכה יג): "אף על פי שיש רשות לחכם לנדות לכבודו, אינו שבח לת"ח להנהיג עצמו בדבר זה אלא מעלים אזניו מדברי עם הארץ ולא ישית לבו להן... וכן הוא דרך החסידים הראשונים שומעין חרפתם ואינם משיבים ולא עוד אלא שמוחלים למחרף וסולחים לו..."

ואולם מוסיף הרמב"ם וכותב: "במה דברים אמורים, כשביזהו או חרפהו בסתר, אבל תלמיד חכם שבזהו או חרפו אדם בפרהסיא, אסור לו למחול על כבודו ואם מחל נענש, שזה בזיון התורה, אלא נוקם ונוטר הדבר כנחש עד שיבקש ממנו מחילה ויסלח לו".

והכסף משנה הביא מה שכתב הריב"ש בשם הראב"ד דאף שאמרו חז"ל בגמרא (קידושין לב) הרב שמחל על כבודו, כבודו מחול, זה רק לגבי אותם דברים שאדם חייב לנהוג בו כבוד מחמת תורתו, כגון לעמוד מפניו וכיו"ב, אבל על בזיונו אינו יכול למחול, ואדרבה, אסור לו למחול מפני שהתורה מתבזית בכך. הוא שאמרו חז"ל שת"ח צריך שיהא נוקם ונוטר כנחש.

הגה"צ רבי ירוחם לייבוביץ זצ"ל מבאר (בספרו דעת תורה) כי ת"ח לא יכול למחול על כבודו, משום שהוא איש המעלה ואף שיש שיכולים למחול על כבודם, אבל איש המעלה אין לו דין למחול על כבודו, משום שאם מחל, נמצא שאת המעלה שבו, הוא מחלל. והוא חילול ה' ודאי. הת"ח אינו "בעלים" להסיר את המעלה ממנו.

ראיה ליסוד זה ממה נאמר (שמות כג-כא): "כי לא ישא [המלאך] לפשעכם כי שמי בקרביו". ופירש הספורנו: "ואין לאל ידו למחול על כבודי". כלומר: מכיון ש"שמי בקרביו" לכן "לא ישא לפשעכם" שאין בידו למחול על כבוד ה'.

למדנו מכאן כותב הגר"מ שטרנבוך שליט"א (בספרו טעם ודעת) שעלבון ת"ח שהוא כעלבון השכינה, אין בידו למחול על בזיונו, כפי שהמלאך אינו יכול למחול על בזיון השי"ת

אמרו חז"ל (סנהדרין צט): איזהו אפיקורס? כגון הני דבי בנימין אסיא [=אנשי בית בנימין הרופא] דאמרי מאי אהנו לן רבנן [=מה הועילו לנו החכמים]. מעולם לא שרן לן עורבא, ולא אסרו לן יונה [=לא התירו לאכול עורב ולא אסרו לאכול יונה. והיינו שלא חידשו להתיר או לאסור, אלא כפי הכתוב בתורה].

ולכאורה נותרה שאלה זו ללא תשובה, כי מה באמת אהנו לן רבנן ומה הועילו אם לא חידשו שום דבר שאינו מובא כבר בתורה!!

וביאר הגאון רבי יהודה לייב פיין זצ"ל (רב העיר סלונים שבפולין) עפ"י משל לאדם חולה שפנה לרופא שיטפל בו והלה קבע וסידר לו טיפול רפואי שנמשך עשרות בשנים ללא הפסקה, עד שקצרה רוחו של החולה ובא בטענה אל הרופא, כי למרות הטיפול הממושך אינו רואה שום שינוי לטובה מאז תחילת מחלתו, ועודנו באותו מצב כפי שהיה בבואו אליו בפעם הראשונה לפני עשרות שנים. הסביר לו הרופא: הטיפול שלי הועיל במדה כזאת שאתה מסוגל לחיות כל אותן עשרות שנים שחלפו, ולא בא עליך המות.

והנמשל: במרוצת ההיסטוריה בת אלפי השנים, הספיקו עמים שלמים להמוק מעל פני האדמה. האנושות כולה השתנתה והחליפה צביונה. רק דבר אחד ויחיד לא התחלף ולא נשתנה כי הוא זה, תורתנו הקודשה. העורב עדיין אסור. היונה מותרת. בדיוק כפי שהיה לפני 4000 שנה!

ובכן: זהו בדיוק מה "שאהנו לן רבנן". הקושיה גופא היא התרוץ!

"הוי זהיר בגחלתן של חכמים"...

שיש עני הגיע פעם אל החתם סופר והוזמן להכנס לחדרו. הוא הסתגר עמו שעה ארוכה לפליאת מקורבי החת"ס שידעו כמה יקרה לו כל דקה. לבסוף נתן לו מכתב המלצה שיעמדו לימינו בעת דוחקו והעניק לו נדבה הגונה. וגם ליווהו החוצה. הכל תמיהו על הכבוד הרב שהוענק לו.

כששב החת"ס לביתו סיפר: "כאשר כיהן מורי ורבי הגאון רבי נתן אדלר זצ"ל כרבה של בוסקוביץ, קמו לו מתנגדים רבים שרדפו אותו ומיררו את חייו. לבסוף גרמו לו לעזוב את העיר".

"שאלתי את רבי: הלא אמרו חז"ל (ברכות יט): שהשי"ת תובע כבודו של חכם. ועוד אמרו (תנחומא-תולדות) שחס הבורא על כבודו של צדיק יותר מכבודו, ואם כן היאך יתכן שהאנשים שהתקוטטו עמו ורדפוהו שקטים ושלוים ואינם נענשים?

השיב לי רבי: אל תדאג בני, עוד תראה שכולם יתדפקו על דלתך דלים ורשים ויבקשו נדבה... ואמנם כאשר אמר כן היה, כולם באו אחד לאחד וסיפרו לי סאת צרותיהם. כולם הגיעו מלבד אחד.

תמהתי והצטערתי על כך שלא נתקומו דברי רבי בשלימותם. והנה היום הגיע גם הוא. הכנסתיו לחדרי ושמעתי את קורותיו. ונתברר שגורלו מר מכולם. נוכחתי לראות כמה גדולה אזהרת חז"ל להזהר בגחלתן של חכמים שנשיכתם נשיכת נחש וכו' והפוגע בהם לא ינקה!"

חוט המשולש החדש

הקב"ה תובע כבודו של חכם...

סיפר הגאון רבי שמחה זיסל ברוידא זצ"ל: אחד מגדולי הרבנים בארה"ב, היה מעורב בבחורותו במחלוקת שתגלעה בשיבת סלבודקה, בקובנה שבליטא. לימים בתו התחתנה ובנתה את ביתה, אולם פגעי הזמן שלחו בה את ידם, עד שלימים זנחה את ביתה וילדיה והתחתנה עם גוי כושי רח"ל.

כשהגיע פעם אותו רב אל ביתו של הגאון רבי יעקב רודמן זצ"ל, פנתה אליו הרבנית ואמרה לו: "העדיין זוכרים אתם שכאשר היתה בשעתו המחלוקת, ישבתם פעם יחד עם עוד בחורים ושוחחתם על אודות המחלוקת, ובתוך כך נכנס למקום המשגיח הגה"צ רבי אברהם גרודז'ינסקי הי"ד. וכשראית אותו נכנס לחדר, אמרת בלחש ביטוי חריף של חוסר כבוד אודותיו... "מי יודע" - סיימה - "אם לא בשל כך התרגשה ובאה עליך צרת הבת הנוראה הזו"....

כאשר שמע זאת אותו רב חשוב, פרץ בבכי מר, ואמר לרבנית, כי דבר זה פרח מזכרונו כליל. ואכן כל הימים היה תמה לעצמו, על מה ולמה בא עליו האסון הגדול הזה. וכעת בהזכירה לו את אותו מעשה חמור, בטוח הוא כי אכן צודקת היא בהשערתה.

נסיד ממלכת התורה

הזהרו בגחלתן

פעם נסע הח"ח עם חתנו ברכבת והחלו לומר תפלת הדרך. ישב עלם צעיר פוחז והחל מלגלג על הח"ח עד שפלט בזלזול: "סבא, הרכבת תיסע גם בלי תפלותיך!"

השיב לו הח"ח בנועם: "אבל מי יודע אם לנו יהיה כח לנסוע עמה..." לפתע חש הצעיר ברע, ובתתנה הקרובה הורידוהו להזעיק אליו רופא, והרכבת המשיכה בלעדיו...

הח"ח חייו ופעלו

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

"לתפוס את הרגע!"

סוף דבר שביום שלישי שנכפל בו כי טוב, הוא יצא מבית החולים. בתמונה מאותו מעמד, בו הוא ניצב לצד הרבי מבוסטון זצ"ל הוא נראה בריא ומחייך...

לימים ירשום לעצמו למזכרת ליד ה"זכירות" בסידור התפילה: **"זכור את חסדי השם אתך בבוסטון, ז' מנחם אב תשי"א ניתוח הלב משבעה עשר בתמוז עד ג' אלול"**

באלפון שברשותו הוא חורט בעט ירוק: **"בעזרת השם יתברך ובחמלתו כי רבה, הטוב כי לא כלו רחמינו והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם קוינו לך!"** בסתירה כה בולטת למה ששרבט קודם לכן: **"כי לא ידע האדם את עיתו..."**

עשרים שנות חיים פוריות הוענקו במתנה להר"ר אביגדור - שבהם זכה להשיא את ילדיו ולראות נכד אצל כל אחד מהם - עד שהסתלק מן העולם בי"ט חשוון תשל"א...

* * *

מי לא שמע על הארגון הרפואי החרדי 'רופא' שפועל לצד המרכז הרפואי בבוסטון ארה"ב?

הארגון נוסד לפני עשרות שנים ע"י האדמו"ר רבי לוי יצחק הורביץ מבוסטון זצ"ל, ועוסק במתן סעד לחולים ובני משפחותיהם שזורמים מרחבי העולם למרכז הרפואי הממוקם בעיר - המסונף לאוניברסיטת הרווארד היוקרתי. הארגון פועל החל מהענקת ייעוץ והכוונה רפואית ועד לפרטים הקטנים של אירוח החולה ומלוויו ודאגה עבורם למזון כשר למהדרין.

מי לא שמע על ארגון החסד העצום בבוסטון!

אך מי כן שמע כיצד נוסד ארגון החסד בבוסטון!

סיפר הרבי מבוסטון זצ"ל: "כל מפעל 'רופא' צמח והתפתח כתוצאה ממכתב ששיגר אלי החזון איש בו התבקשתי לסייע לרבי אביגדור ברנשטיין!"

מדוע הסיומת הזו כל-כך חשובה?

משום שבאותה מידה הרי גם הייתה לו הבחירה "לפספס את השעה" ולא להקים "ארגון חסד". נכון. התבקשתי לעזור ליהודי מחיפה - אעזור לו! בכל כוחי! אך מדוע שזה יכריח אותי להשקיע את כל-כולי מעתה ועד עולם בתחום זה?

אבל הרבי מבוסטון קלט, שאם סיבבו משמים עבורו "להיות איש במקום שאין אנשים" ממילא זה לא מצטמצם למקרה בודד, אלא יש להמשיך ולפתח את הפתרון עבור כל כלל-ישראל!

לרבים מאתנו מגלגלת ההשגחה את ההזדמנות לעמוד רגע אחד בצומת בו זוכים להגיש עזרה לזולת. כל אחד והסיפור שלו. אך האם נתפוס את הרגע? האם נקלוט את גודל השעה? האם נבין שמונחת כאן הזדמנות עבורנו לפתח את העניין לכלל - ולא רק לפרט!?

הסיפור שלנו מתחיל בימי 'המנדט הבריטי' על ארץ-ישראל. הר"ר אביגדור ברנשטיין זצ"ל, נסע במכונית משטרה אנגלית מהעיר התחתית לשכונת 'הדר הכרמל'. באמצע הדרך התקהל המון ערבי מוסת סביב המכונית וביקש לשחוט אותו - פשוטו כמשמעו.

השוטר במכונית היה אובד עצות. וממש ראה את המוות בעיניו. ברגע האחרון נתן הקב"ה עצה בלב השוטר, והוא יצא מדלת המכונית וירה ירייה באוויר.

הערבים התעופפו, וחיי רבי אביגדור ניצלו.

חיי ניצלו, אבל הפחד המשתק גרם לו בהמשך להתקף לב שהפך אותו ל"מסוכן" במשך כחמש שנים. מצבו הרפואי הלך והתדרדר עד שמרן החזון איש ז"ע הפנה אותו לבוסטון שבארצות הברית, אל המקום היחיד בעולם, והרופא היחיד בעולם שביצע "ניתוח לב פתוח". את התהליך כולו ליווה הגאון רבי אליעזר אלפא זצ"ל, אחיינו של החזון-איש.

זה היה בחודש אב, שנת תשי"א.

* * *

עוד לפני היציאה לדרך, חיפשו מי יוכל לסייע לו בבוסטון. מרן החזון איש זצ"ל פנה במכתב אל האדמו"ר רבי לוי יצחק מבוסטון זצ"ל. לימים סיפר האדמו"ר שהוא תמה כיצד ייתכן שהחזון-איש שיושב בקיטונו הצר בבני ברק יודע מה מתחדש בבוסטון יותר ממנו...

אמנם, מכיוון שארגון החסד של חסידי בוסטון עדיין לא בא לעולם, חיפשו אדם שיוכל לרדת לשטח, לסייע לחולה - כמו לאסוף אותו משדה התעופה. לשם כך שיגר מרן המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, מכתב-בקשה אל תלמידו משיבת מיר ששימש כמנהל בי"ס בבוסטון שיראה לטפל בעניין.

וכאן התרחש דבר פלא. יום אחד נעלמה בתם הצעירה של משפחת כהן, וגם לאחר שחיפשו אותה לא מצאוה. כאשר חזרה לפתע פתאום סיפורה שנתקפה בגעגועים לביתם הקודם והלכה לבקר שם. באמרה זאת הושיטה לאביה מכתב שהיה מונח בבית הקודם. הרב כהן פתח את המכתב וגילה שהמשגיח מבקש ממנו לסייע לחולה, ולאסוף אותו משדה התעופה ביום... "זה עכשיו!" נזעק הרב כהן וחיש מיהר לשדה התעופה...

* * *

שרשרת הניסים שהצילה את חייו, מצריכה חוברת ולא עמוד אחד. החל מהעובדה שרופא בכיר מאוד בארץ יעץ למשפחה לרכוש עבורו כרטיס טיסה להלוד בלבד (...). רופאים אחרים לא האמינו שהוא בכלל ישרוד את הטיסה עצמה, ואכן לקה בליבו במהלך הטיסה ורופא שבמקרה שהה שם הציל את חייו. גם בשעת הניתוח עצמו לקה שוב בליבו - אך האופציה שלא לעשות כלום הייתה גרועה יותר!

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

עלון "איש לרעהו" פרשת יתרו הוקדש לעילוי נשמת רועה נאמן ואב רחמאי לעם ישראל

ב"ק מרן האדמו"ר מקליוולאנד רבי יצחק אייזיק זצוק"ל בן רבינו יששכר בער זצ"ל

נלב"ע ביום ל' שבט א' דר"ח אדר ה'תש"פ

ה.נ.צ.ב.ה.

איש לרעהו בריאות ורפואה

"חייב אדם לטרוח בדרישת טוב לעמו ולשקוד בעמל נפשו על תקנת חברו, אם דל ואם עשיר, וזאת מן החמורות ומן העיקרים הנדרשים מן האדם... וחייב אדם לחשוב מחשבות ולהעלות עצות הגונות ומתוקנות לחברו, וזה אחד מעיקרי דרכי גמילות חסדים..." (רבינו יונה שע"ת שער ג-יג,גנד)

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402 טל': 02-5671812 פקס: 077-7671812

שד"ת 02-6550125

לשאל על שתי סיגריות ביום, מתוך הנחה שזה בסדר כי אולי אני לא מכור - זה בדיוק אותו דבר. זה בעצם בא לומר: העישון הוא משהו טוב, נעים ומתוק, אך ממכר, ומכך יש להיזהר, והנה אני מצליח ליהנות משתי העולמות, אני גם מעשן וגם לא מעשן!!

אך באמת זה בדיוק ההפך. ראשית, בדיוק עם מחשבות כאלו מתמכרים לסיגריות (הרי אף אחד בעולם לא החליט להיות מעשן קופסה ליום לכל החיים, מכור, חולה ומקוצר ימים), ושנית הסיגריות בעצמה היא לא דבר מתוק נעים וטוב, אלא בדיוק ההפך.

נחזור לשאלה בה פתחת, האם אני מכור?

אשאל אותך שאלה? אתה נהנה מהעישון? אתה רואה אותה כמשהו חיובי?

כן?

המשך בעמוד הבא

אם כך יכול מאוד להיות

קו היעוץ הטלפוני למניעה וגמילה מעישון ממשיך לעבוד בקצב. הנה דוגמאות לשאלות שהגיעו לקו [שמוספרו: 02-6550125]. את הקו מאיישים יועצים בעלי נסיון רב, כמו הרב אמיר בלס, יו"ר 'למען

תחי' והרב חיים גרינברג, יועץ גמילה בארגון. שאלה: שלום, אני מעשן רק שתי סיגריות ליום - זה בסדר? לא נראה לי שאני מכור...

תשובה: הדרך היחידה לדעת אם אתה מכור זה רק כשאתה כבר מכור - ולא רגע אחד לפני...

אבל תרשה לי להעמיק קצת בשאלה שלך. היה כדאי שתבחן בעומק נפשך האם אתה בעצם לא מתכוון לדבר אחר. כלומר, האם אתה לא מחפש לגיטימציה לטעון "הנה אני לא מכור - ונהנה מכל העולמות!"

אז תרשה לי לשאול אותך: מה דעתך שאוניברסיטה תקיים את ניסוי שיבדוק את השאלה הבאה: "כמה זמן אורך לאדם שנוהג ברכב עם עיניים קשורות להיתקע בחפץ כלשהו?"

יבדקו ויבדקו ויגיעו למסקנה שזה אורך בממוצע חמש-עשרה שניות. מעולם לא התקיים ניסוי שכזה, אבל נניח שזו תהיה מסקנת השאלה. חמש-עשרה שניות זה הזמן שאורך להיתקע בקיר.

ואז יקום בן-אדם ויחליט שהוא נוסע במשך ארבע שניות בלבד עם עיניים קשורות... תזהיר אותו שזה מסוכן, והוא יתעקש: לפי הניסוי, הזמן הממוצע שנתקעים בקיר הוא הרבה יותר מארבעת השניות שלי!

האם צריך בכלל להתייחס לטענה שלו?... מי בכלל שואל שאלה כזו?

אתה היית שואל שאלה כזו?

**כוס תנחומים למכובדנו הנעלה,
איש תבונות ורבי-פעלים הרה"ג רבי
אברהם ישעי' לסקר שליט"א
עם הסתלקות אביו הרה"ג רבי אהרן זצ"ל
איש חינוך ותלמיד נאמן של בעל 'פחד יצחק' ז"ע
בהמשך עבודת הקודש - תנוחם!**

מרכז-דוקח

והליגה למלחמה בשחפת ובמחלות ריאה ירושלים

עלון זה העוסק בהסברה בריאותית למניעת מחלות ריאה ועוד יוצא לאור בחסות
הליגה למלחמה בשחפת ובמחלות ריאה בישראל - סניף ירושלים ע"ר

רח' שרי ישראל 5 ת.ד. 1008 ירושלים טל': 02-5380936 פקס: 02-5375618

הליגה פועלת בהסברה ומרחיבה את מודעות הציבור החרדי והכללי בסכנות העישון
ומסייעת ברכישת ציוד רפואי לחולי שחפת וריאות מסוגים שונים

הפתרון הרוחני והפיזי

'איברמקטיין', אשר כבר נמצאת בשימוש מזה עשרות בשנים בארצות רבות (וכמובן מאושרת מצד ה-FDA). רופאים מומחים טוענים שתקופה זו יעילה כמניעה מקורונה, וללא תופעות לוואי (כמובן שרק עם מרשם רופא, ולאחר בירור המינון המדויק).

חשוב לפרסם זאת על מנת להפעיל לחץ על מערכת הבריאות לחקור זאת, ואם אכן יש צדק בדברי מומחים אלו אזי יש להשתמש בתרופה זו בתקופת הביניים עד למיגור המגיפה (תרופה זו מוכרת גם לטיפול בקורונה, בשילוב תרופות נוספות).

* * *

אמנם, כמאמינים בני מאמינים, איננו יכולים לשים מבטחנו רק בפתרונות פיזיים - ומה שמחזק השקפה זו היא העובדה הפשוטה הבאה: גם לאחר החיסון אנו נדרשים להמשיך לעטות מסיכות, לשמור על הרחקה חברתית וכו'. מדוע? משום שעדיין לא ברור אלו מוטציות עשויות להתפשט חלילה, וגם לא ברור אם מחוסן לא מסוגל להדביק אחרים (כלומר: האם העובדה שמחוסן לא נדבק בעצמו, מבטיחה שאם הוא ליד מאומת הוא לא מדביק אחרים? לא ברור).

מהי אם-כן ה'דעת תורה' ביחס לתופעה זו?

התשובה פשוטה: כל עוד לא פתרנו את הגורם הרוחני של הנגיף, בל נצפה שהכל יסתדר בעזרת פתרון כזה או אחר.

עם פרוץ הנגיף עוררו כל הרבנים שליט"א אודות חוסר בשמירת קדושת בתי הכנסת ובתי המדרש, ואודות שיחות חולין שמתנהלות במקומות מקודשים אלו.

האם המצב השתפר מספיק? האם אנשים ערים לכך ברמה לה כל אחד מאתנו ציפה? הלוא כאשר השתלט הנגיף והפחיד את העולם כולו, היינו בטוחים שברגע שיפתחו מחדש את בתי הכנסת תשרור שם "תענית דיבור", האמנם זה קרה? האם כבר הפגמנו שאם השורש לא יתוקן הפירות לא יצמחו?!

וזה הרבה יותר קל מהחיסון. פשוט וקל, וללא כל תופעות-לוואי!!!

פשוט-וברור שאם נתקן את הפגם הרוחני, ממילא תתוקן גם התוצאה הגשמית: נהרות של רפואה יִשְׁפְּכוּ על עולמנו השרוי בנגע ומחלה, וברוח שבת מברכים חודש אדר נזכה לאורה ושמחה וששון!

שימו לב אין כוונת מדור זה להפוך תחליף ליעוץ רפואי

מוסמך, מדור זה נועד למידע בלבד וכל העושה בו

שימוש, עושה זאת על אחריותו הבלעדית

* * *

"כיום נהנים אלו שלא התחסנו מהעובדה שהכלל מוכן להקריב עבורם, לעשות סגר, להיזהר וכו', אך ברגע שקבוצות הלחץ הכלכליות בעזרת התקשורת ידרשו 'לפתוח הכל!' ימצאו את עצמם אנשים אלו מחוסרי-הגנה, ניצבים לבד, כאשר הכל מסביב נפתח ונפרץ חלילה..."

סמוך לשעת כתיבת השורות הגיעה לאוזני סטטיסטיקה מאוד עצובה: מספר חולי הקורונה בקרב הציבור החרדי גבוה במאות אחוזים מאשר בציבור הכללי. ולא מדובר רק על חולים: כ-100 נפטרים (!) רח"ל התווספו ממש לאחרונה מקרב ציבור אנ"ש.

לצד זאת רואים את האור בקצה האפילה, כאשר יותר משלושה מיליון כבר קיבלו את החיסון - ובתוכם רוב הנתונים ב"קבוצות הסיכון". אחוז קטן מהם קיבל תופעות-לוואי צפויות מראש (ואל תתייחסו להמצאות השקריות ולסיפורים המצוצים מן האצבע שמפיצים גורמים שונים ו"משונים") אך כאשר האפשרות השנייה היא סכנת נגיף הקורונה, ההכרעה אמורה להיות ברורה לכל בר-דעת.

ואכן, גדולי ישראל שליט"א אמרו את דברם, ומטעם "אמונת חכמים" בלבד כבר כדאי להתחסן. לצד זאת, בשלב זה כבר ניתן להתחיל לראות את ההשפעה הטובה של החיסון, כאשר מערכות הבריאות בעולם כולו (!) כמעט קורסות נוכח המוטציות המשתוללות, ואילו כאן אחוז הנדבקים מבין המחוסנים בשלמות (כלומר שבעה ימים לאחר החיסון השני) הינו מזערי. ובעזרת השם, ככל שגיל המחוסנים יורד, כך אחוז המוגנות בקרב כלל הציבור עולה.

בנקודה זו חשוב לציין: נכון לשעת כתיבת השורות קיימים בארץ כ-200,000 איש מעל גיל 60 אשר עדיין לא התחסנו. אמנם חלקם הינם בגדר 'מחלימים', אך חלקם סתם כך לא התחסנו. אם מחמת חשש מהחיסון, ואם מסיבות אחרות. ציבור זה חייב להיות בבחינת 'חכם עיניו בראשו' ולהבין שבקרוב מאוד יתעורר לחץ עצום שיפעל נגדם.

שימו לב; **כיום נהנים אלו שלא התחסנו מהעובדה שהכלל מוכן להקריב עבורם, לעשות סגר, להיזהר וכו', אך ברגע שקבוצות הלחץ הכלכליות בעזרת התקשורת ידרשו 'לפתוח הכל!' ימצאו את עצמם אנשים אלו מחוסרי-הגנה, ניצבים לבד, כאשר הכל מסביב נפתח ונפרץ חלילה.** להתחסן אז - כבר לא לגמרי יעזור, שכן לוקח חודש (!) עד שהחיסון משפיע בשלמות (שלושה שבועות לאחר החיסון הראשון, פלוס שבוע לאחר החיסון השני) הפתרון: לא לדחות את ההתחסנות כלל!

* * *

לצד זאת חשוב להפיץ את הידיעה הבאה: ישנה תרופה בשם

המשך - שו"ת 02-6550125

בסיגריה... כשצעיר מתחיל לעשן זה לא בגלל שהוא בדק והגיע למסקנה שזה טוב. אלא שמאז היותו ילד הצטיירה במוחו תמונה מעוותת כביכול הסיגריה היא "דבר של גדולים", משחררת, גורמת הנאה וכו'. בפועל זה לא מתממש, ואז אומרים למעשן תמשיך ואז תרגיש. הוא אכן ממשיך ומה שהוא מרגיש בסופו של תהליך כבר קשור לתהליך ההתמכרות בו ההנאה שהוא חש היא רק תוצאה של סיפוק חסר שגרם לעצמו. בעוד אצל הלא-מעשן לא קיים החסר הזה, והוא לא נזקק ל"הנאה" שבמילוי החסר!

עובדה: אנשים מבוגרים נוטים לספר על חוויות מן העבר שעשו להם טוב. "למדנו שמונה שעות ברצף - זה היה טוב!" "טיילנו במזרח הרחוק - זה היה טוב!", אבל הם לא מציינים "עישנו סיגריות - זה היה טוב!" כי ההנאה מהעישון היא לא הנאה אמיתית, וברגע שהסתיימה להם ההתמכרות, שוב הם כבר מזהים את העישון כהנאה!

שהתשובה לשאלתך היא: כן.

במילים אחרות: כדאי לבחון האם לא קיים חשש יותר מסביר, ששתי סיגריות יומיות מהוות התמכרות.

שאלה: אני מעשן מעט, ובעצם לא נהנה מזה, אם-כן אין מצב שאהפוך למעשן. אז מה בעצם רע במצב הנוכחי?

תשובה: ראשית, אתה לא מתאר איזה מצב יוצא-דופן או חידוש מוזר. מעשנים רבים העידו שלא נהנו מהסיגריה עד שלא התמכרו אליה. הגיוני שעשן הוא לא דבר שנהנים ממנו, אלא שברגע שמתחילה ההתמכרות חייבים את העשן כדי להרגיע את הצורך הפנימי שנוצר, ואז - כביכול - נהנים.

ובקשר לעצם השאלה שאתה שואל: מה רע במצב הנוכחי?

אולי תסביר לי: מה טוב במצב הנוכחי?...

בוא נישב ביחד, ונחבר רשימה של כל הדברים הטובים שמצאת

גליון

367

פרשת יתרו תשפ"א

ושלח את הפקס ליעדו. "זהו", חייך היהודי חיוך טוב, "עשינו השתדלות נכונה והשם הטוב ישלח עזרך מקודש".

ר' יצחק האמין שמשהו בחייו עומד להשתנות סוף סוף. כעבור שבוע התקשרו אליו מבית הרב קנייבסקי שליט"א, "הרב אמר שתלמד מסכת קידושין עם חברותא והכל יהיה בסדר. ברכה והצלחה".

התשובה הברורה הזאת היתה כמו פנס מאיר בתוך החושך. העובדה שהוא ידע בדיוק מה עליו לעשות השרתה עליו שלוה. עכשיו הוא רק צריך למצוא חברותא... יצחק נכנס לכולל הסמוך למקום עבודתו, ואז התברר שהמשימה הזו אינה קלה כמו שהוא חשב. הוא ניגש לאברך ראשון שראה ושאלו: "רוצה ללמוד איתי מסכת קידושין?" הלה ענה לו: "איני יכול, יש לי תוכנית לימודים אחרת". השני התנצל: "אם היה מדובר בשני דפים, בשמחה הייתי לומד אתך, אבל אני לא יכול להתחייב למסכת של שמונים ואחד דפים".

יצחק פנה לכל אחד מארבעים אברכי הכולל, ואיש מהם לא נענה לבקשתו. הם מכירים אותו לא מהיום, מפעם לפעם הוא נוהג לקפוץ לכולל וללמוד קצת, אך אף אחד מהם אינו מסוגל להתחייב ללימוד של מסכת שלמה בנוסף לסדר יומם העמוס.

ר' יצחק, שכבר חש ששערי הישועה נפתחו כדי סדק צר, לא מיהר לעזוב את הכולל. הוא התיישב בצד, פתח ספר תהלים והתפלל מעומק ליבו. במילים משלו הוא פנה בדמעות לאבא בשמים: "ריבונו של עולם, אני רוצה ללמוד קידושין עם חברותא! אנא ה', זכני נא בזאת!!!". תפילתו האישית נלחשה בלהט.

אחד מאברכי הכולל, ר' ישראל חיים, שמע את המילים הרתוחות שיצאו מלב כאוב ומיוסר. הוא שמע את הרצון העז ולא יכול היה להישאר אדיש. "תגיד לי", שאל את ר' יצחק, "מה בדיוק אמר הרב?".

- "ביקשתי ברכה, והרב אמר שאלמד מסכת קידושין עם חברותא והכל יהיה בסדר".

"הריני מוכן ומזומן להיות צינור הברכה של הרב", נענה ר' ישראל חיים בשמחה.

וְהוֹדִיעַתָּה לָהֶם אֶת הַדָּרֶךְ יִלְכוּ בָהּ (יז, כ)

את הדרך - זו גמילות חסדים, ילכו - זה ביקור חולים, בה - זו קבורה... (ב"ק צט.)

מצוות גמילות חסדים וענפיה מהווים חלק מדרך החיים של העם היהודי לאורך הדורות. וכמו כן, מצוות אלו הם בכלל המצוות ש'אדם אוכל פירותיהן בעוה"ז' מלבד מה ש'הקרן קיימת לו לעוה"ב', שכיון שאדם זה פתח ידו וגמל חסד לאחרים, 'מידה כנגד מידה' גם הוא יקבל שפע של חסד מידו הפתוחה של הקב"ה.

* * *

ר' יצחק מגדל את שני ילדיו לבדו כבר שש שנים, יום אחר יום, כאלפיים ימים ולילות! יום יום הוא שופך תחינות מקירות ליבו: "ריבונו של עולם!, קשה לי!!! עד מתי? אנא השם הושיעה נא!". הילדים כבר בני תשע ואחת עשרה. העול הולך ונעשה כבד יותר ויותר, והבדידות מעיקה וצורבת. עבר כבר כל כך הרבה זמן מאז שנפתח פרק ב' במסע השידוכים שלו, והוא עדיין לא נושע.

בחודש כסליו תשע"ט נזכר מתוך צערו בשם של יהודי טוב העוסק בשידוכים פרק ב' ועובד באחד המוסדות הסמוכים לביתו. הוא ניגש אליו, מסר לו את כל הפרטים שלו וחיכה שהשדכן יתחיל להציע שמות, אמנם לא היה נראה שהיהודי היקר הזה מתחיל מיד לפעול בנושא, אלא הוא שואל את ר' יצחק: "ברכה מהרב קנייבסקי שליט"א כבר קיבלת?".

"הלוואי", ענה ר' יצחק, "הלוואי שיכולתי. כל כך קשה להיכנס אליו, וזה כל כך מסובך לקום ולנסוע עם הילדים בבית, והפרנסה שעלי להביא הביתה".

"זאת לא בעיה", ענה היהודי, "לפני כמה שנים אבי חלה והיה בסכנת חיים. שלחנו פקס לבית הרב, וקיבלנו בטלפון הוראות מדויקות מה לעשות. ברוך השם פעלנו כדברי הרב, ואבי הבריא והוא חי מאז כבר כמה שנים לאורך ימים טובים. עשה גם אתה כך, הנה הפקס והמספר".

ר' יצחק התיישב ליד השולחן בכובד ראש, גולל את מסכת ייסוריו על הדף, ביקש ברכה, חתם את שמו יצחק בן מרים והוסיף מספר טלפון. השדכן לחץ על הספרות המתאימות

ר' ישראל חיים מספר: "בהשגחה יום קודם לכן למדתי את הגמרא (שבת קלג): 'מה הוא חנון ורחום, אף אתה היה חנון ורחום'. מצוה לדבוק במידותיו של הקב"ה וללכת בדרכיו. למחרת, כאשר בירכתי ברכת התורה ואמרתי - "המלמד תורה לעמו ישראל", חשבתי: 'העובדה שאני לומד תורה אינה באה מכוחי ומכשרוני, אלא מפני שהקב"ה מלמד אותי!'. עתה, כאשר בא ר' יצחק בבקשה כל כך טהורה, ללמוד עימו בחברותא מסכת קידושין שאינה מסכת קלה ללימוד, במיוחד למי שאינו רגיל בלימודים מורכבים, חיברתי את הלימוד מאתמול ואת ההארה מהיום ואמרתי לעצמי - 'הנה, יש לי כעת הזדמנות לקיים מצוות 'הלכת בדרכיו' בהידור רב".

ר' יצחק שמח בחברותא החדש, ור' ישראל חיים אמר לו: "אני נמצא כאן כל היום, אבל האחריות על הלימוד היא שלך. כשאתה מגיע לכאן אנחנו לומדים".

וכן היה. ר' ישראל חיים, שעסק בלימוד 'חושן משפט', וכל העת התכונן למבחנים שיכשירו אותו להיות דיין בישראל, נתפנה מהלימודים החשובים, סגר את השולחן ערוך והקדיש מזמנו היקר למען ר' יצחק.

ביום כ"ו בכסלו, יום שני של חנוכה, עת עולות הלהבות של נר מצוה ותורה אור, התנוצץ בעולם אור חדש. אורה של מסכת קידושין, חברותא שכולה חסד ונתינה, חברותא שכולה מסירות נפש והתמדה. ר' יצחק הגיע ללמוד עם ר' ישראל חיים מדי יום ביומו, כפי שהתאפשר לו. פעם רבע שעה, חצי שעה, ולפעמים גם שעתיים. הם הלכו והתקדמו דף אחר דף. ביום שבו הגיעו לדף מ' - כמעט חצי המסכת, ולמדו את דברי הגמרא 'גדול תלמוד שמביא לידי מעשה', הגיעה הישועה במזל טוב, ור' יצחק התארס. תוך הלימוד בפרק ב' האיש מקדש קיים זאת ר' יצחק הלכה למעשה. בכ"ד לחודש אדר א' תשע"ט הקים יצחק את ביתו בשעה טובה ומוצלחת.

ביום שמחת ליבו לפני החופה בירך החתן מעומק הלב את החברותא היקר ישראל חיים בן שרה: "כשם שזכית לקיים מצות גמילות חסדים עמי הרבה שעות בגוף ובנפש, ובזכותך מקבלים הבנים שלי אמא חדשה, כן תזכה גם אתה להתברך בבנים צדיקים!".

לא היתה זו ברכה מובנת מאליה. לר' ישראל חיים היה בן יחיד בן עשר, ובעקבות מעברים שעברו על ביתו פסקו הרופאים את הגזירה הכואבת... שנים חלפו ועדיין מצפים לנס, והנה כזאת ברכה בעת רצון!, אמן ואמן.

וכעת, שימו לב!... בכ"ו בכסלו תש"פ, שנה בדיוק לאחר שהתחילו בלימוד בחברותא, הגיע ר' יצחק לכולל, וגילה שהכסא של החברותא שלו ריק - בפעם הראשונה מזה שנה. לאחר כמה דקות התקשר אליו ר' ישראל חיים בהתרגשות: "אתה הראשון שאני מתקשר אליך לבשר את

הבשורה הטובה, הברכה שלך נתקיימה! נולד לנו בן זכר במזל טוב!".

ברוך ה' הילד בן האחת עשרה כבר לא בן יחיד, למרות גזירת הרופאים! בזכות לימוד של גמילות חסדים, עם ברכת חתן מעומקא דליבא!

יצחק, אחוז התרגשות, דפק על הבימה והשתיק את כל חברי הכולל: "רבותי האם זוכרים אתם מה היה לפני שנה? באותו יום עברתי בין כל האברכים בכולל, ושאלתי אם מי מכם מסכים ללמוד איתי מסכת קידושין. אף אחד לא התנדב לזה. לכולם היו סיבות מוצדקות, רק אחד הסכים - ר' ישראל חיים היקר, שעשה זאת לשם גמילות חסדים. ובכן במשך כל השנה חשבתי שר' ישראל חיים עושה חסד עימי, והנה לכבוד נר שני של חנוכה נולד לו היום בן שני. בואו חשבון מי עשה חסד למי?".

כאשר הגיע ר' ישראל חיים, אבי הבן, למחרת אל הכולל והביא עימו כיבוד, עלו השירה והזמרה עד לשמים. "יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם!"

* * *

מספר הרה"ח ר' אהרן שפר שליט"א מבני ברק: לפני כשלושים שנה חליתי במחלת מעיים שהצריכה ניתוח מורכב בבית החולים מונסהיינר באמריקה. נסעתי אז עם אבי זצ"ל, כיון שבני נולד לי אז, ואשתי לא יכלה לנסוע. אחי היקר, ר' צבי שליט"א שמתגורר באזור, אירח אותנו. אבי ואני לא ידענו אנגלית, ור' צבי ואשתו הלכו איתנו לרופאים והם הסבירו לנו את כל התהליך. קשה לתאר את ההתמסרות המופלאה שלהם.

ברוך השם, הניתוח עבר בהצלחה, אבל הייתי עדיין חלש מאד. לא יכולתי לחזור מיד לארץ, ונשארתי בבית אחי.

בליל שבת חנוכה רציתי מאד ללכת לבית כנסת. חשבתי שכבר עבר מספיק זמן, והשתוקקתי להתפלל בציבור. התכוננתי בהתרגשות ליציאה מהבית, אבל ברגע שיצאנו מהבניין הרגשתי מאד לא טוב, והוכרחתי לעלות חזרה הביתה כדי לנוח. נשכבתי לנוח, ולפתע שמעתי קולות משונים עולים מהסלון, כמו פיצוצים של מים או של אש. קמתי ונחרדתי לראות, שחנוכיה של אחד הילדים, שהיתה עשויה עץ, עולה באש. הייתי האדם היחיד בבית שיכול היה לשים לב לדבר כזה, כי בני הבית הלכו לנוח אחרי הדלקת נרות. בקול לא לי צעקתי: "שריפה!", והערתי את כולם.

ברוך השם, הצעקה הגיעה בזמן והשריפה כובתה. הבית היה בנוי מעץ והוא ניצל משריפה שעלולה היתה לכלותו כליל.

אחר כך התברר, שהחולשה שתקפה אותי בליל שבת הגיעה בשל צהבת שהתפתחה אצלי לאחר שקיבלתי מנת דם לא תקינה. הטעות התבררה למפרע כהצלה.

מאז בכל שנה בחנוכה אחי מתקשר אלי להודות לי על שהייתי השליח להציל את ביתו משריפה. אז גם אני מודה להשם על רפואתי, ועד היום יש לנו ויכוח, מי עשה חסד עם מי...
[מתוך 'השגחה פרטית']

כָּל הַדָּבָר הַגָּדוֹל לְבִיאָוֹ אֶלְיָהוּ (יז, כב)

למנהיגי הדור ניתנה היכולת והסייעתא דשמיא לראות את הנולד ולהכריע אפילו בשאלות מהותיות בחיי היהודי.

* * *

סיפר הגרב"צ קוק שליט"א: שמעתי מהמשגיח הגר"ש וולבה זצ"ל, כי באחת השנים סבל מקשיים בישיבה, ברוחניות ובגשמיות. חובות כבדים מהניהול הכלכלי השתרגו על צווארו וגם הבחורים לא כל כך הקשיבו לו, עד שהיה ברצונו להתפטר מניהול הישיבה. אך קודם להחלטה גורלית כזו נכנס להיוועץ בשני גדולי הדור: מרן ה'חזון איש' והגרי"ז מבריסק זצוק"ל.

נענה הגרי"ז ואמר לו: "ואם קשה, אז מה", וכי 'קושי' זו סיבה לעזוב את הדבר.

החזון"א ענה מעין אותה תשובה, אך בלשון אחרת: "כשקשה קופצים לים, עד שהמים מגיעים לאף ואז הים נבקע לשניים. ממשיכים עם הקושי עוד ועוד, עד שמרגישים שאין ברירה וזועקים כנחשון בן עמינדב 'הושיעה ה', כי באו מים עד נפש' (סוטה לז). ואז יבקע הים ותראה את הרווחה".

[מתוך 'שואלין ודורשין']

וּבְעֶבֶר תִּתְּלֶיהָ יִרְאֶתוּ עַל פְּנֵיכֶם לְבַכְתֵּי תַזְזֹטְאוּ (כ, יז)

עם ישראל היו במצב של חרדה בזמן מתן תורה כמבואר לעיל - 'ויחרד כל העם אשר במחנה' (יט, טז), והמטרה בזה היתה, כמו שאומר להם משה רבינו כאן - כדי שיקבלו יראת שמים שתסייע להם להתגבר על היצר ולהצליח לקיים את כל מצוות התורה.

* * *

הרב אברהם יצחק רוטשטיין זצ"ל, אביה של שרה פייגא רוטשטיין, לימים הרבנית פלמן, היה נוסע לפרקים מירושלים לתל אביב ושוהה שם מספר ימים לצורך עסקיו. הירידה לתל אביב הייתה תמיד לצורך עלייה, והפעם הזאת יותר מתמיד... במה דברים אמורים? צורתו ההדורה ויראת השמים שניכרה על פניו הביאה לידי כך שיהודי תל-אביב ותיק, בעל חנות דגים חילוני, ניגש אליו ואמר לו: "ר' יהודי ירושלמי, הבה תראה כי בדגי קרפיון המשווקים בארץ רוחשים תולעים. דגים חיים עם תולעים חיים...". ר"ל.

מוכר הדגים התיישב לצדו של הרב רוטשטיין והראה לו את בעלי החיים [כעין תולעים] הרוחשים בין הקשקשים למעלה, שניתן היה להבחין בהם כנקודות קטנות זעירות עם שתי עיניים שחורות - שהן הקלו על הזיהוי של הטפילים.

בימים ההם איש לא ידע על המציאות העגומה הזו. רבי אברהם יצחק נדהם. הוא הזדעזע. 'הייתכן שאני נכשל?', הייתכן?! הוא ביקש ממוכר הדגים שילמד אותו את מלאכת הזיהוי, והוסיף לבקש שילמד אותו כיצד לשלוף אותן החוצה. זו הייתה מלאכה לא קלה לגבר בגוברין כמו הרב רוטשטיין, שלא היה לו יד ורגל במטבח ומימיו לא טיפל בדגים חיים. אבל בכל זאת, אזר הרב רוטשטיין כוח וריכוז, למד את העניין, וכאשר היה בטוח שנעשה בקי במלאכה, שבה אליו רוחו.

כאשר עלה לביתו ולעירו ופגש במכר הראשון שהזדמן לפניו, סיפר לו על כך בכאב. כך עשה גם לפני המכר השני והשלישי בבית הכנסת בו התפלל - סיפר להם על הבעיה בדגי קרפיון. מובן שגם לימד את אשתו ובנותיו כיצד מזהים את התולעים וכיצד שולפים אותן החוצה.

מלאכת הזיהוי וההוצאה הייתה מורכבת, והייתה צריכה להיעשות בריכוז ובאחריות. ולא רק זאת, אלא שהיה צורך לעשות זאת עוד לפני שהדג מת, כי כל עוד דג הקרפיון חי יכולים להוציא את התולעים מהעור, אבל ברגע שמת כבר לא יכולים לשלוף אותן. תפסתם פעם בידיכם דג חי, רטוב, וניסיתם לשלוף ולהוציא בעדינות מתחת העור תולעים זעירות...?.

כיון שכאמור פרסם רבי אברהם יצחק את 'בשורת התולעים' לכל ירא שמים, למחרת בואו דפק בדלת שכנו הצדיק, רבי הירש פאלי זצ"ל - משגיח הישיבה הגדולה חברון, וסיפר לו על הגילוי. רבי הירש פאלי נבהל. בישיבת חברון שבאחריותו הרי אוכלים רק דגי קרפיון. מה עושים?.

רבי הירש לא רצה לקחת על כתפיו את האחריות להורות להפסיק להאכיל את הבחורים דגי קרפיון לפני שהנושא יעלה על שולחנם של גדולי הדור, אבל היה חרד לידיעה העגומה. הוא גם לא רצה לתת פומביות לדבר. מיד התייעץ עם ר' אברהם יצחק עצמו: מה עושים כעת הלכה למעשה?.

הוחלט ביניהם כי יבקשו מהבת של ר' אברהם יצחק, שרה פייגא, שקלטה את ה'מקצוע' על בוריו, שהיא תנקה את הדגים שעתידים לעלות על שולחן בני הישיבה, ובכך בינתיים יינצלו הבחורים והר"מים של הישיבה מסכנה, עד שהדבר יבא להכרעה מוחלטת לפני גדולי הדור.

על פי הסיכום, ביום רביעי הקרב ובא דפקו בדלת משפחת רוטשטיין הרוממה ברחוב 'עזר ליולדות' שני ערבים גברתנים, ובידיהם שלוש קערות ענק ובהן דגי קרפיון חיים. נתאר לעצמנו את המראה ואת הרגע הראשון... הלם, פשוט הלם! קערות ענק מלאות בדגים חיים קופצים ומפרפרים...

לא ידוע מי היה אז בשקט עמוק יותר: הדגים, או בני הבית... הישמעאלים גם הם הביטו על בני הבית ההמומים, הניחו את הקערות בפתח המטבח המשפחתי והפטירו ברכה ב'ערבית' עסיסית, אולי גם קללה ערבית, ועזבו את המקום.

שרה פייגא ניגשה למלאכת הקודש.

טיפלה בדג הראשון, בדג השני והשלישי. איזו זכות! למנוע מבחורי הישיבה מלאכול דגים שיש בהם תולעים, מלאכת קודש! "הנני מוכנה ומזומנת" - "לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה". היא המשיכה לדג הרביעי והחמישי - "מאות בחורים יימנעו מאכילת איסור בזכותי".

היא ירדה משעות הבוקר המוקדמות, ו... עד הלילה, בבדיקת דג אחרי דג. כך בשבוע הראשון. כך בשבוע השני. וכך היה גם בשבוע השלישי: היא הייתה יושבת ליד הקערות ובהן דגי קרפיון דחוסים, חיים ובוועטים... ומנסים לדקור בסנפיריהם...

מהשעה עשר בבוקר ועד סמוך לרדת החשיכה. מלאכה קשה מאוד, בהתנדבות. והיו הדגים מביטים בנערה, וממתנים לניקיון יסודי מידיה של בת ישראל כשרה.

והיו הפועלים הערבים באים בשעות הערב ומביטים גם הם בהשתוממות כלא מאמינים - 'ודאי היא מקבלת תשלום הגון', חשבו הערלים לעצמם.

מה להם וליראת שמים שמתקלסת ומסתלסלת בתוך בתי ישראל הקדושים ובבנותיהם?!... כל תולעת זעירה שהוציאה שרה פייגא במו ידיה הולידה בקרבה נקודה נוספת של יראת שמים, והעמיקה בקרבה מבט עז על החיים האמיתיים - שעיקרם תורה, תקוותם דקדוק במצוות, ותוחלתם יראת שמים - 'כי זה כל האדם'.

במהלך הבדיקות גילתה לפתע במקום נוסף בראש הדג סוג נוסף של תולעים שמוכר הדגים מתל אביב לא זיהה. כאשר ניסתה להוציאן הן ברחו פנימה. היא הראתה אותן מיד לאביה, רבי אברהם יצחק. הוא יצא מהבית, דפק בדלת הסמוכה והתייעץ עם המשגיח רבי הירש פאלי, והוחלט לחתוך את ראשי הדגים לחלוטין ולהשליכם לאשפה. התולעים הללו היו רק בראש הדג.

ואז, קודם-כל הוציאה את התולעים מהעור בין הקשקשים, ואח"כ כאשר הדגים הגיעו למטבח הישיבה, חתכו הטבחים את ראשם והשליכו לאשפה.

שבוע אחרי שבוע, חודש אחרי חודש, שנים-עשר חודשים - ארבעים ושמונה שבועות...!

פעם, בעת שהכניסה ידיה וראשה לתוך אחת הקערות הענקיות ליטפה אמא את ראשה ואמרה לה: "שרה פייגא, בוודאי שתזכי לחתן בן ישיבה ששוחה בתורה כמו דג

במים... באיזו ישיבה החתן ילמד אינני יודע, אבל בוודאי יהיה בחור מאותם בחורי ישראל שלא הכניסו לפיהם אוכל שיש בו חשש של חטא. החתן שלך יהיה מי ששומר את פיו מלהכניס, ואף מלהוציא - לא יוציא חטאים מפיו! פה טהור שאומנות השתיקה היא מנת חלקו - 'מה אומנותו של האדם בעולם הזה ישים עצמו כאילם', כשתיקת אותם דגים שאת עוסקת בהם ביגיעה וזיעה".

אמה הכריזה עוד: "החתן שלך יהיה מאלו שלא פורשים מהתורה, כאותם דגים שאינם יכולים לחיות מחוץ למים".

שרה פייגא בת השלוש-עשרה ענתה "אמן".

האם נהנתה מעצם הרעיון שנפל במוחה לברך את בתה בכל ליבה ברעיון מבריק, והגישה לה כוס שתייה.

העובדים, ובפרט העובדים הערביים של מטבח הישיבה, התחמקו מלעסוק בעצמם במלאכת הזיהוי הקשה. אבל העניין לא יכול היה יותר להמשיך כך, כלו הכוחות, והנהלת ישיבת חברון נאלצה להכריח את העובדים בישיבה שיבואו ללמוד את מלאכת הקודש ב'הדרכה מלאה' בבית משפחת רוטשטיין.

הם הגיעו. שלושה עובדי המטבח נעמדו לצידה, עישנו סיגריות בקוצר רוח, יצאו ונכנסו, אימצו עיניהם המגושמות להבין כיצד מטפלים בטפילים. שוב הגיעו בשבוע שאחריו, ישבו כשעה, עד שלמדו והתמחו בתחום החדש, ומשפחת רוטשטיין נפרדה מהדגים...

הרב רוטשטיין לא שקט על שמריו. מיום ליום קיבלו הדברים פרסום נוסף. דבר התולעים הגיע ועלה על שולחנו של מרן ה'חזון איש' צוק"ל. בעקבות כך הורה בבני ברק שלא לאכול דג קרפיון.

הנושא התגלגל והתפרסם עוד. היו יחידים שהפסיקו לגמרי לאכול דגי קרפיון ורבים אחרים ניקו את הדג, והדברים ידועים ליודעי ההיסטוריה של התקופה ההיא.

כאשר קיבל הדבר פרסום נוסף, נאלצו מגדלי דגי הקרפיון להכניס לבריכות הדגים רעלים כדי למגר את התולעים, ותהי הרווחה.

הדגים הם סיפור לדוגמה בלבד ליראת חטא ודקדוק הלכה שנבעו כמעין בבית המשפחה. גם 'נוסח הפרשת תרומות ומעשרות' הידוע שנכתב על פי ה'חזון איש' ונעשה מפורסם עד היום, הוא תוצאה ישירה של כניסת הצדקנית, גברת רוטשטיין מירושלים, לחדרו של ה'חזון איש' בבני ברק לצורך שאלה לגבי קיום הפרשת תרומות ומעשרות.

כמו כן, פרסום הנוסח בכל קצוות ארץ ישראל בשפת האידיש ובעברית [כפי שכתב ה'חזון איש' בשתי השפות], הוא פרי מימונו ופרסומו של הרב רוטשטיין ושל חתנו הגאון ר' בן-ציון פלמן זצ"ל. [מתוך הספר 'ללא שם']

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט סלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: כח הקבלה

פרשת יתרו

בס"ד | גיליון מס' 317

כיצד החמצת אוטובוס גרמה לרווח כספי עצום?

כל אשר דיבר ה' נעשה! (י"ט, ח)

האדם שבמעלית אל על. כך גם קבלה אחת קטנה, אם היא יושבת על מנוע חזק, על כח רצון עיקש, על עוצמה יהודית שתילחם על ביצוע הקבלה בכל עת - יש לה את היכולת לרומם את האדם לגבהים נשגבים.

כל מה שנדרש מהאדם שנכנס למעלית - הוא ללחוץ על הכפתור הקטן. כל מה שנדרש מיהודי כדי להשתנות - הוא קבלה אחת קטנה. ובלבד שהקבלה הזו תבסס על מנוע עוצמתי, על כח רצון חזק, על התמדה ועקשנות. אם נקבל על עצמנו קבלה אחת טובה ונפקיד עליה - הקבלה הקטנה הזו תחולל בנו את השינוי ותקרב אותנו לאבא שבשמים.

בפרשת השבוע בני ישראל מקבלים את התורה, וברגע שלפני כן, הם עונים לדברי משה במילים 'נעשה ונשמע'. זה צמד מילים בודד, בפרשת השבוע כתובה רק מילה אחת מתוך הצמד - רק המילה 'נעשה'. אבל העובדה שבני ישראל השכילו לקבל על עצמם, להחליט בכל הכח, לקבוע בעומק ליבם כי הם מוכנים להילחם כדי לקיים - הביאה להם את הזכות לחולל את המהפך הגדול, להפוך לעם מקבלי ומקיימי התורה, על מצוותיה ומתנותיה שמאירות את חיינו.

בשעה קשה זו, הבה ננקוט באותה דרך. כל אחד מאיתנו יודע כמה הוא לקוי, מהו השינוי הנדרש ממנו. הבה נקבל על עצמנו קבלה אחת, אפילו קטנה, ובלבד שתהא עוצמתית, חזקה, ונחליט שאנו מתעקשים להתמיד בה, לא מוותרים עליה אף פעם, עומדים עליה בכל תוקף. וככל שנעשה זאת ביתר הקפדה ורצון - כך נזכה שבורא עולם יראה שהבנו את האיתות שאותת לנו, יסיר מעלינו כל נגע ומחלה, ויעניק לנו חיי אושר, בריאות ושמחה!

עיסקה שנחתמה בדרך למירון...

היה זה בל"ג בעומר תשע"ט, כששערי מירון עוד היו פתוחים לרווחה לכל מבקש לבוא למקום ציונו של רשב"י, ורבות אלפי ישראל עלו מירונה להתפלל על ציונו ולשמוח בהילולת הצדיק. אברך חמד בשם ר' משה התעתד אף הוא לעלות מירונה, והזמין כרטיס נסיעה בחברת 'אגד' - בה הנסיעה כרוכה ברישום מראש לשעת נסיעה נקובה. טרם צאתו ביקש להתפלל תפילת מנחה ומיהר לבית כנסת קרוב, אלא שכבר בכניסתו גילה כי המתפללים כבר אווזים באשרי'...

ואם תשאלו מה לא טוב באשרי', כאן המקום לערוך היכרות עם ר' משה, שתקופה ארוכה קודם לכן קיבל על עצמו שתפילת מנחה היא תפילה ככל התפילות, לא נאמרת בחטף, ולא מתחילים אותה מהאמצע. תפילת מנחה מתחילה מאמירת סדר הקרבנות 'ידבר השם אל משה', ולאחר הקרבנות אומרים אשרי, קדיש, ותפילת שמונה עשרה. אין קפיצות, אין דילוגים, ואין השלמות - תפילה היא תפילה, ונאמרת בשלמותה, על הסדר, כפי שכתוב בסידור...

בימים כתיקונם, נהג להקדים לבוא לבית הכנסת ולהתפלל כהלכה, אלא שהיום - כשהוא ממחר מירונה וסדר יומו שובש - נאלץ לחפש מניין אחר להתפלל בו על

עודנו בתוך תקופה סוערת ורוגשת, כשהעולם כולו חווה טלטלת ענק בעקבות נגיף מסתורי משהו המשוטט בעולם, ומטיל את חיתתו על תבל ויושבי בה. בתי החולים עמוסים עד להתפקע, מוסדות החינוך נעולים על מסגריהם, שערי מדינות סגורים ומסורגים, המצב הכלכלי לוס בערפל, והתחושה היא שכל העולם כולו מצוי בסחרחורת לא ברורה. ככל שהיה נראה כי הנה עוד רגע קט ונצא מאפילה לאורה, גל ועוד גל מלמד שאין לדעת איך ומתי נראה את האור בקצה המנהרה...

זה לא מקרה, בורא עולם שלח וירוס קטן ולא מוכר, שאף שאינו נראה בעין רגילה - השלכותיו ההרסניות ניכרות לעין כל. הוירוס הזה הגיח לעולם מסין הרחוקה, אך לא הסינים שלחו אותו - כי אם אבינו שבשמים שמנהל את העולם ומנווט את כל

הנעשה בו, והוא ששלח אותו, מתווה את דרכו, מעניק לו את היכולת להטיל אימה ופחד בכל לב, דאגה וחרדה בכל מקום...

הרמב"ם קובע, בדבריו המפורסמים בהלכות תענית, שכאשר יהודים רואים שמהו בעולם קורה - יש אסון, מתרחשת קטסטרופה גדולה - אסור להם להניח שזה יד המקרה, שזה קורה סתם כך. יהודים מאמינים בני מאמינים יודעים שהקדוש ברוך הוא שולח את נגיפיו בעולם כדי לומר לנו משהו, לטלטל אותנו, לרמוז לנו כי נדרש שינוי. כשהעולם כולו מסתחרר, זהו סימן לנו, בני האדם, להתייצב, לחפש היכן טעינו, לבחון את מעשינו, לראות מה מוטל עלינו לשפר ולשנות.

אמור מעתה, הוירוס הזה אינו רק וירוס, הוא פשוט אזעקה. בורא עולם צופר צפירה עולה ויורדת, מחרידה כל לב, מבקשת וזורשת לחשב מסלול מחדש, לפשפש בסדר היום שלנו ולראות מה נדרש מאיתנו. כמו רעם הנשמע בקול גדול ומטרתו לפשט עקמימות שבלב, כך התבהלה העולמית שסביבנו מבקשת להעיר אותנו, לדרוש מאיתנו שינויים.

איננו יושבים בשמים ואיננו יודעי דעת עליון, איננו יודעים מה נדרש מאיתנו ומה הקדוש ברוך הוא מצפה שנשנה, באיזו דרך הוא רוצה שנתקרב אליו. אנו רק יודעים שנדרשת כאן טלטלה, נחוץ שנעשה שינוי מהותי. השאלה הבערת היא איך לעשות את השינוי הזה? איך להוכיח לבורא עולם שהבנו את הרמז? איך לומר שהנה אנחנו עושים את המהפך הנדרש?!

כדי לענות על השאלה הזו, נעניין בגילוי מדהים אותו חושף הרב דסלר זצ"ל בספרו 'מכתב מאלהי': כל מה שנדרש מאיתנו הוא קבלה אחת, אפילו קטנה, אבל שתהא עוצמתית, חזקה, כזו שנעמוד בה בגבורה בכל עת, כזו שנתעקש עליה בכל מחיר. שינוי אחד דרמטי, בנושא אחד, בעניין אחד - זה נראה דבר בודד וקטן, אבל השפעתו עצומה!

כמו אדם שנכנס למעלית, לוחץ בכפתור אחד קטן, והמעלית ממריאה אל על, נוסקת לקומה 50 תוך דקה או שתיים. למרות שהכפתור נראה כה קטן וחסר משמעות - יש לו את היכולת להעלות לקומה 50, כי הוא יושב על מנוע חזק ועוצמתי, שמעלה את

40 ימים, שני סיפורים...

לפני כשלושה חודשים, בגיליון פרשת 'חיי שרה' - גיליון מס' 305, פרסמנו בשם הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א את סגולה 40 ימי תפילה, בסדר הקבוע הבא: במשך 40 יום, יש לבוא לבית הכנסת לצורך סגולה זו, לומר בקשה, לתת צדקה, לומר את אחד מספרי התהלים המחולק לחמישה ספרים, ולהבטיח לומר 'נשמתי' בהגיע הישועה.

הסגולה פורסמה, וזכתה להדים נרחבים. שני סיפורים הגיעו לידינו: האחד על בחור מעוכב שידוך זה עידן ועידנים, שביצע את הסגולה וזכה להתארס במזל טוב. והשני - על יהודי נכבד שהועמד למשפט מסובך בארצות הברית, ונטען כנגדו כי הוא חייב למעלה ממיליון דולר לרשויות המס. עורכי דינו אמרו כי אין כל סיכוי שייחלץ מהעניין מבלי לשלם לכל הפחות כמחצית מהסכום, והשבוע נערך המשפט והוא זוכה לחלוטין!

מתברר, שלפעמים די בארבעים יום של קבלה טובה שיש בה סגולה, כדי לחולל שינוי, כדי לפתוח שערי שמים. כי זה הכח של קבלה, זו עוצמתה, יש בה את היכולת לחולל מהפך, יש לה את העוצמה להרעיף ישועה. גם אתם יכולים וזה אפילו די פשוט: הגעה לבית הכנסת במשך 40 יום במיוחד לצורך ביצוע הסגולה, אמירת הבקשה, נתינת צדקה, אמירת אחד מספרי התהלים, והבטחה לומר 'נשמתי' בהגיע הישועה! - זה הכל, והישועה כבר בדרך!

ובשם אותם יהודים שנושעו בזכות הסגולה, אנו מודים לשותפי הגיליון - מזכי הרבים, אשר בזכותם מגיעים דברינו לאלפים רבים מבתי ישראל בארץ ובחול. אשריכם ואשרי חלקכם, יהודים מחוללים שינויים בחייהם וגם נושעים - הכל בזכותכם!

קבלה אחת שריפאה שני אנשים!

היה זה בבית חולים גדול במנהטן שבארצות הברית, בשעת צהריים מאוחרת. הגיעו לבית החולים ר' יצחק ורעייתו, לצורך טיפול רפואי במחלה ממנה היא סובלת. עם כניסתם לבית החולים ניגשה אליהם אשה שניכר עליה שהמתנה לראות פניו של יהודי, וביקשה מר' יצחק לגשת למחלקה בה שוכב בעלה במצב קריטי, ולומר עמו 'שמע ישראל' ואת פסוקי הווידוי...

ר' יצחק מבין מיד את גודל השעה, וגם רעייתו ניאותה להמתין. הוא ממחרר לכיוון מחלקת הטיפול נמרץ, ומוכנס לחדר בו שוכב יהודי שמבע פניו חיזור והוא על סף אובדן הכרה, מחובר לאינספור מכונות וצינורות, שמביט בו מבט מצועף למחצה. ר' יצחק ניגש אליו ותוחב את ידו בידו, מבקש מהיהודי השוכב על המיטה לחזור אחרי מילה במילה: 'שמע ישראל' - - -

אולם החולה מסרב. בשארית כוחותיו הוא מביט אל ר' יצחק, וממקד מבט בידו השניה של ר' יצחק, שם נח לו מכשיר טלפון מתקדם במיוחד, מתקדם מדי, מכשיר שיש בו נסיונות לא פשוטים... החולה מניע את פניו אנה ואנה, ולבסוף לוחש כי יסתדר לבד. אין הוא רוצה להיפרד מהעולם באמירת 'שמע ישראל' עם יהודי שמחזיק מכשיר כה מסוכן, מכשיר גדוש נסיונות ופיתויים, מכשיר שהיצר ניבט בו מכל לחצן ומקש!

ר' יצחק מזועזע. הוא הבחין באשה שהזמינה אותו לכאן, כיצד היא נבוכה ומבולבלת. בעלה ביקש כי מישוה יבוא לומר עמו 'שמע ישראל', כי הוא חש שכוחותיו אזלים ויתכן כי אלו שעותיו האחרונות. לאחר מאמץ הצליחה להשיג יהודי כזה, אולם בעלה מסרב לשותף אתו פעולה, כי בידי הוא מחזיק מכשיר אסור, מכשיר טכנולוגי גדוש ביצר הרע!

ר' יצחק ניסה שוב להציע עזרה, ושוב דחה אותו היהודי החולה מלפניו. רק אז הבין ר' יצחק לאן הידרדר, לאן הביא אותו המכשיר שבידו, והוא יצא מהחדר ופרץ בבכי מר...

אכן כן, מלפנים היה לו טלפון 'מיושן', טלפון נטול נסיונות. כשהמכשיר נשבר, המוכר בחנות הציע לו 'להשתדרג', הוא לא חשב יותר מדי ואימץ את ההצעה. עתה הבין איך נפל כמעט לשאלו תחתית, הנה כי כן יהודי מעדיף לעזוב את העולם בלי לומר 'שמע ישראל', ובלבד שלא יקבל על עצמו עול מלכות שמים עם מי שמחזיק במכשיר שכל כולו מרידה במלכות שמים!

המחשבה הזו זעזעה אותו, טילטלה את לבו טלטלה עזה. מכשיר אחד, שעל פניו נראה תמים למראה, אולם הוא מכיל ארס והרס כה רע ונורא, עד שיהודים יראי שמים בורחים ממנו במסירות נפש, דוחים אותו מלפניהם ויהי מה. והוא - איך הוא מחזיק עדיין במכשיר כזה? איך הוא מניח לעצמו להיכנס לסיכון כה גדול?!

על אתר הוא ביקש מהאשה את שם בעלה החולה, ומיד נטל את המכשיר הפסול שבידו וניפץ אותו לרסיסים, כשהוא אומר שהוא מקבל עצמו להישמר ולהיזהר מכל המכשירים מהסוג הזה, והדבר יאה לרפואת החולה שסירובו טלטל אותו, ולרפואת רעייתו שלו - שגם היא זקוקה לרפואה שלימה, ובשלה הגיע לבית החולים. רק כשחש שהוא נקי וזך, המכשיר הפסול כבר נפח את נשמתו והפך לערימת הריסות בפח האשפה - שב לרעייתו והמשיך בטיפול הרפואי שלה...

מתברר, שכוחה של קבלה, בפרט קבלה כה לא פשוטה, הוא עוצמתי ביותר: עד מהרה רעייתו הבריאה לחלוטין באופן פלאי, וכעבור כשבועיים נודע לו כי גם אותו יהודי שהיה במצב קריטי וערך להיפרד מהעולם - גם הוא הבריאה לחלוטין ושוחרר מבית החולים! הסתבר, כי לקבלה שלו היה כח, היתה עוצמה כבירה, שני חולים נרפאו לחלוטין ושבו לחיים בריאים, ולא פחות חשוב - גם הוא עצמו שב לחיים, שכן סם המוות כבר לא בידו, רחוק ממנו כמטחווי קשת!

סיפור מופלא זה, עליו מעיד מגיד המישרים הנודע הרה"ח רבי אברהם מרדכי מלאך שליט"א, פותח לכולנו את הלב, מעורר את הרגש: הנה כי כן, כמה יהודים נתונים בצרה ובצוקה, סובלים ממחלות קשות, מתמודדים עם קשיים חינוכיים, מתקשים בפרנסתם, עוברים צרות מכל הסוגים. אחים יקרים - הבה נקבל על עצמנו קבלה טובה לזכותם, הבה ניקח על עצמנו להתחזק במשהו כדי לפתוח להם שערי שמים, כי לקבלות טובות יש כח!

וככל שנקבל על עצמנו קבלות טובות כאלה, ככל שנקפיד ונשמור עליהן ביתר שאת ועוז, ככל שנתעקש על קיומן ולא נתפשר עליהן אף פעם - כך נזכה שבורא עולם יפתח לנו שערי רחמים ורצון, שערי רפואה וישועה, ויעניק לנו חיים טובים ומאושרים!

הסדר, וגילה כי זה לא פשוט. כשנכנס למניין אחד כבר אחזו בו ב'אשרי', עד שהגיע לבית הכנסת הסמוך - התברר ששם כבר מתחילים 'קדיש', ובבית הכנסת הבא כבר עמדו באמצע תפילת הלחש. לא נותר לו אלא ללכת ל'שטיבלאך' מרוחקים קמעה ולהתפלל שם לפי הסדר ובהתאם לקבלה שקיבל על עצמו, אלא שכאן יש בעיה:

אם ילך למניין המרוחק - יתכן ויחמיץ את שעת יציאת האוטובוס שנקבעה בכרטיס שלו. כלומר, יצטרך לשלם שוב על הכרטיס, ולהשיג כרטיס נסיעה לשעה אחרת, וכלל לא בטוח שישגיג כרטיס כזה, שכן יתכן שכל המקומות באוטובוסים הבאים כבר תפוסים...

וכך, מתחוללת בלבו מלחמה: צד אחד אומר כי לאור נחיצות הנסיעה למירון, מניעת הפסד דמי הכרטיס וחוסר הוודאות אם ישיג כרטיס אחר, זהו בדיוק המקרה היוצא מן הכלל, בו הוא יכול לחרוג מקבלתו ולהתפלל בדילוג, להתחיל ב'אשרי' ולהשלים את אמירת הקרבנות אחר כך. והצד השני שבלב לוחש לו שקבלה היא קבלה, ומבחינה דווקא ברגעים קשים ולא פשוטים כמו עכשיו, ולכן - עליו להתעקש ביתר שאת, ולהתפלל מנחה כהלכה בכל מחיר!

כל המלחמה הזו לא ארכה אלא שברירי שניות, בסיומם הכריע נכון: קבלה היא קבלה, והוא יעמוד בה בכל מחיר. הוא שוכח מהכרטיס, מדמי הנסיעה, מהל"ז המוקפד שתכנן, וממשיך ל'שטיבלאך' קרובים. מתפלל מנחה לפי הסדר, בניחותא, מילה במילה, כמנהגו מדי יום, ורק כשסיים להתפלל - הוא שב לתחנת היציאה של האוטובוסים, וביקש לרכוש כרטיס חדש.

הכרטיס נרכש, בכסף מלא כמוזבן, ור' משה אפילו לא הצטער. נכון, הוא רחוק מלהיות אדם מבוסס, הוא אברך שכל מחייתו ממילגת כולל זעומה, שלעתים מדייקת בתאריך ולעתים לא... ובכל זאת, הוא עשה את המוטל עליו, עמד בקבלה שלו, וזה הכי חשוב, הכי יקר בעיניו!

הוא עולה על האוטובוס, ולצידו מתיישב יהודי, שניכר עליו כי אינו מקומי. במהלך הנסיעה נקשרה ביניהם שיחה, ולקראת סוף הנסיעה חלה התפתחות מפתיעה: היהודי שלצידו, כך התברר, הוא אורח מארצות הברית, אדם אמיד למדי. במהלך השיחה תהה על קנקנו של ר' משה, והתרשם ממנו עמוקות. לפיכך, פנה אליו בהצעה: 'שמא תרצה לעשות אתי עסק?'

'אני לא איש עסקים, רחוק אני מכך מאוד', הצטנע ר' משה, 'אני אברך שיושב ולומד, זה כל עיסוקי. אני לא האדם המתאים...'. השיב להצעה בנימוס. אולם האורח מחו"ל - דווקא שמח לשמוע: 'נו, הלא זו העיסקה בה אני חפץ? אני רוצה לאמץ אברך שיושב ולומד תורה, ולעשות אתו עיסקת 'ששכר וזבולון'. אני רוצה להעמיד לרשותך תקציב חודשי נדיב, ולהיות שותף איתך בתורתך! התסכים לעשות אתי את העיסקה הזו?'

עד שהשניים הגיעו מירונה, העיסקה סוכמה היטב. הם החליפו מספרי טלפונים, וקבעו להיפגש כדי לחתום על העיסקה במסמך מסודר, עיסקת יששכר וזבולון נפלאה. האורח מחו"ל אימץ את ר' משה בתקציב חודשי קבוע, והפך לשותף בתורתו לנצח נצחים!

רק מאוחר יותר, הבין ר' משה מה קרה: הרי את השותף שאימץ אותו ומשלם לו מאז תקציב חודשי נדיב - גנש באקראי, הכי באקראי שיש. אם חלילה היה מוותר על הקבלה שלו ונוסע באוטובוס בו היה אמור לנסוע - כל העיסקה הזו לא היתה מתרחשת! רק הודות לעמידתו האיתנה על קיום הקבלה בכל מחיר - חתם על עיסקה כה חלומית!

ועד היום, כמעט שנתיים אחר כך, העיסקה עודנה בתוקף. מדי חודש בחודשו עובר סכום משמעותי מחשבון הבנק של היהודי האמיד מחו"ל, היישר לחשבון הבנק של ר' משה. בינתיים, אותו יהודי כבר סידר לר' משה מגוון הטבות נוספות, כמו להכניס אותו לכולל נחשק שהוא מתורמיו, ועוד ועוד...

וכל זה - בזכות עמידה איתנה ועיקשת על הקבלה שלו. התברר, כי העמידה הקפדנית על הקבלה להתפלל מנחה כהלכה ולפי הסדר, אולי עלתה לו שקלים בודדים, אך הביאה לו רווחה כלכלית עצומה. בורא עולם מסובב כל הסיבות סידר את העניינים בצורה כזו, שהעמידה שלו על הקבלה השתלמה שבעתיים!

את הסיפור שמענו מר' משה, שהוסיף את המסר האישי שלמד מסיפורו: בעוד אנשים נוטים להמעיט בערכן של קבלות טובות קטנות ושגרתיות, כאלה שלא דורשות אלא כמה דקות, מתברר שבשמים יש לקבלות הללו כח עצום, על טבעי ממש. הסוף הטוב של הסיפור מוכיח, כי בורא עולם ביקש לאותה על חשיבות העמידה על הקבלה והשמירה עליה מכל משמר, ולכן העניק רווח כספי כה גדול בזכות ההקפדה על הקבלה.

אחים יקרים, עמידה על הקבלה דורשת מחירים, היא אינה קלה. לפעמים רואים בעיניים עד כמה היא משתלמת, וגם אם לא - עמידה בקבלות נותנת לנו כוחות, מעניקה לנו עוצמות. קבלה אחת, ועמידה איתנה על קיומה בכל מחיר - הן מפתח להתעלות רוחנית, מקפצה של התקרבות לאבא שבשמים. הבה נקבל על עצמנו קבלות כאלה, ונזכה להתקרב לאבינו שבשמים ולעשות לו נחת רוח!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com
לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

הדלקת הנר: 16:56 צאת השבת: 17:57 רבינו תם: 18:33 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: בשנת מות (ישעיה ו), **שבת מברכין**.

או צרות הפרשה

פרשת "תרז"

"והייתם לי סגולה מכל העמים" [יט, ה]. להתעלות אל הפסגה.

אברך שאל שאלה, ויתכן שאין הוא היחיד השואל אותה. ויש לענות עליה, משום שהיא מתייחסת לעיקרי האמונה, ליסודות ההשקפה.

הוא אמר: ודאי שאנו מאמינים בביאת המשיח, ומחכים לו בכל יום שיבוא. ואנו גם יודעים מה יקרה כשיבוא. "אשפוך רוחי על כל בשר, וניבאו בניכם ובנותיכם" (יואל ג). הארץ תמלא דעה את ה', כמים לים מכסים (ישעיה יא). אבל, אנחנו הרי מכירים את עצמינו, ואנו כבר לא מדברים על הדור כולו. איננו מדברים על הרבבות הנשאים בנישואי תערובת רחמנא ליצלן, על אוכלי בשר החזיר והשקץ, על המנותקים והמנוכרים. אנו מדברים עלינו, על מניחי התפילין ושומרי השבת, הכשרות, הטהרה. אבל מכאן ועד להיות לנביא, לחשוב שאנו נהיה כירמיהו או כישעיהו. נו, באמת...

זו היתה שאלתו. והוא כל כך טועה! ומדוע? משום שהוא מתעלם משני דברים. ראשית כל, הוא אינו מכיר את... עצמו! אין הוא יודע מה גדולים ועצומים, קדושים ונשגבים, הם כוחות הנפש. גם עם ישראל בהיותו במצרים, שקוע במי"ט שערי טומאה, מתבוסס ברפש ניוון מצרים, לא יכול היה להאמין לבשורת הגאולה. "כשבא משה לבשר את ישראל, אמרו לו: משה רבינו, האיך אנו נגאלים. והלא כל מצרים מטונפת מהעבודה הזרה שלנו! אילו היו מספרים להם, שהם יצאו בבת אחת מאפילה לאור גדול, שכעבור שבעה ימים תראה שפחה על היים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי בחזונו. שכעבור חמישים יום יהיו כולם לנביאים וישמעו את קול ה' בהר סיני – לא היו מאמינים. ובצדק, משום שהם לא הכירו את עצמם. את הטוב והזהר הגנוז בנשמה יהודית, את רוממות עם ישראל, בני הקדוש ברוך הוא, שנשמתם היא חלק אלוהי ממעל!

זהו חלקה הראשון של התשובה. אבל היא לא תהיה מושלמת ללא החלק השני. וגם הוא נלמד מיציאת מצרים, ומפרשת השבוע.

רבינו יוסף אלבו זצ"ל, בעל ספר "העיקרים", שואל: הכיצד התעלו בני ישראל כולם, מקטנם ועד גדולם, והגיעו בהר סיני לפסגת הנבואה, לשמוע את דבר ה', קול ה' בכוח, קול ה' בהדר, חוצב להבות אש, יחיל מדבר!! ותשובתו: אם בראש העם עומד משה רבינו, איש האלוקים, אב לנביאים. אם הוא הרועה הנאמן – הריהו מעלה את כל העם עימו. מרומם את כל ישראל לפסגת ההשגה ורוממות הנבואה.

ובכך פירש את הכתוב: "אנכי עומד בין ה' וביניכם". כלומר, משה רבינו הוא המתווך, המקשר, בין העם לאלקיו, ומעלה את כולם עימו. אם כך משפיע משה רבינו על העם שהיה זה עתה במצרים, שקוע בטומאתה עד שמלאכי מרום שאלו "מה נשתנו אלו מאלו", על אחת כמה וכמה שהמלך המשיח שיופיע במהרה בימינו יעלה אותנו, שככלות הכל אנו נושאים מורשת של עשרות דורות קדושים ועובדי ה'. שככלות הכל אנו עבדיו ועמו. ואם כך משפיע משה רבינו אבי הנביאים, על אחת כמה וכמה המלך המשיח, שיהיה גדול ונשגב ממנו! כמו שדרשו חז"ל על הפסוק: "הנה ישכיל עבדי, ירום ונישא וגבה מאוד" (ישעיה נב). ודרשו: "הנה ישכיל עבדי – זה המלך המשיח. ירום – מאברהם! ונישא – ממשה! וגבה – ממלאכי השרת!"

ועם בואו יקיצו וירננו כל שוכני עפר, ובראשם אבותינו אברהם יצחק ויעקב, משה ואהרון, דוד ושלמה. וכל התנאים והאמוראים, הגאונים והקדושים. ובראש כולם המלך המשיח, הגדול ממלאכי מרום. האם יש לנו מושג לאיזה רוממות נתעלה כשאלו יעמדו בראשינו, וישפיעו עלינו מקדושתם? האם יהיה פלא בכך, שכולנו נתעלה לרום פסגת יכולתנו! במהרה, בימינו! (מעייך השבוע).
"לא תחמוד בית רעך לא תחמוד אשת רעך וגו'" [כ, יד]. אל תחמוד – את שאינו שלך.

כיצד אפשר לצוות על האדם שלא יחמוד דבר הנחמד למראה עיניו, אישה, בית וכו'? הרי זה בעצם לאו המפונה לרגש ולא למעשה, והלא הרגש אינו כל כך נתון לשליטת האדם. הרי מיד עם ראיית העיניים באופן "אוטומטי" חפץ האדם לזכות בו, אם כן, קשה: כיצד ניתן בעצם "לא לחמוד"?

על כך מתרץ האבן עזרא: כל משכיל צריך שידע כי אשה יפה או ממון לא ימצאנו אדם בעבור חכמתו ודעתו. רק כאשר חלק לו השם... ואחר שידע שאשת רעהו אסרה השם לו – יותר היא נשגבה בעיניו מבת מלך בלב הכפרי, על כן הוא ישמח בחלקו ולא ישים אל לבו לחמוד ולהתאוות דבר שאינו שלו. כי ידע שהשם לא רצה לתת לו, לא יוכל לקחתו בכוחו ומחשבותיו ובתחבולותיו, על כן יבטח בבוראו שיכלכלנו ויעשה הטוב בעיניו.

בתירוץ מבהיר לנו אבן עזרא יסוד חשוב, שממנו נוכל להתגבר ולעמוד בציווי של הקב"ה. יש להיות שמח במה שחלק לך הקב"ה ואל תתאוה לדבר שלא נתן לך הקב"ה, כי לא תוכל להשיגו, ואם לא נתן לך זאת הקב"ה כנראה אין זה מגיע לך ואפילו בתחבולות לא תוכל להשיגו. כפי שלא ראוי שבת מלך תינשא לכפרי כך גם אתה לא תוכל לזכות במה שלא חלקו לך משמיים, וזאת כי ידע הקב"ה שהוא אינו חפץ לתת לך זאת ואם ירצה הקב"ה לתת לך את אשר חפצת, יש לו להקב"ה דרכים משלו, כפי המובא בסיפור דלהלן: הסופר ר' יעקב לוי נ"י, בספרו "העיתונאי", מביא מעשה מרגש ומחזק:

האחים שוקי וצביקי גרינפלד גדלו בשכונה ממוצעת בעיר חולון המשמימה, וכבר בשחר נעוריהם חלמו על מיליוני דולרים שירוויחו בארה"ב. אביהם, יהודי דתי, איש פשוט וישר-דרך, ניסה לשכנע את בנו להישאר כאן, אך לאחר השירות הצבאי החליטו האחים גרינפלד לעשות את דרכם לארץ הביזנס ונחתו בניו יורק כדי להוכיח לאבא שלהם שהם מסוגלים להצליח כאן ובגדול. שני האחים נמוכי הקומה ומקורזלי השיער, כבר מכיתה ו' שמטו את שמירת המצוות מדרס לגלגלי "המהפכה הציונית". אביהם היה חלש מול עוצמת השניים, שיותר נהנו מצפייה באירוע ספורט מאשר תפילת מנחה בבית-הכנסת השכונתי.

אמריקה לא גלגלה שטיחים לכבודם והם נאלצו לנדוד כדי לאסוף את פת-לחמם. פה ושם העבירו דירות מרובע לרובע, שטפו כלים במסעדות וכל מלאכה בזויה שדולר בצידה – הפיחה בהם רוח חיים.

אבא ואימא גרינפלד בחולון התפללו עליהם מעומק ליבם, והשנים חלפו. הבנים היו מתקשרים מעת לעת. דיבור לקוני, קצר, "מרגישים טוב, מרוויחים טוב", עד לחג הבא. כך חלפו להן חמש שנות געגוע. משפחת גרינפלד מחולון הייתה רצוצה מגעגועים. האימא גרינפלד החולנית התחננה לבעלה: "סע לארה"ב, תקנה להם כמה מתנות ותראה מה שלומם מקרוב. יש לי כבר הסתיידות עורקים מהניתוק הזה..."

מאז שהגיע ארצה אחרי זוועות השואה, לא יצא מר גרינפלד מהארץ. מה יש לו לחפש בארץ טומאת העמים? כאן נחלת אבותינו, אך נוות-ביתנו לא הייתה רגועה, ומה לא עושים בשביל שלום-בית אמיתי.

היה זה יום שמש ניו-יורקי כשמר גרינפלד הקשיש שירך רגליים לכיוון אחד מרחובות ליבה של העיר. השעון אותת – תפילת מנחה. הוא הבחין בפנינת הרחוב בבית-כנסת קטן, "שערי רחמים" שמו, ונכנס פנימה. החזן היה בדיוק ב"אשרי". היו שם המון פרצופים ישראלים והאבא הקשיש היה בטוח שהם יסייעו לו לאתר את בנו. אחרי "עלינו לשבח" הוא פנה למתפלל צעיר ושאל אותו: "אתה במקרה מכיר את האחים שוקי וצביקי גרינפלד?" הלה חיך במאור פנים: "בוודאי! הם חברים טובים שלי". השניים צעדו יחדיו לכיוון דירתו של בנו הבכור שוקי גרינפלד. החוויה הייתה קשה. את הדלת פתחה, לא פחות ולא יותר, אישה צעירה, שהייתה עטויה שרשרת כסף ועליה... צלב. גם פניה העידו עליה שאיננה בת ברית. בנו היה יושב על הכורסא בווהה מול המרקע.

"זו... אשתך?" – שאל גרינפלד את בנו הבכור. הלה החוויר כסיד והשיב: "כן, אבא."

האבא סבב על עקביו ונפנה לביתו של צביקי, בנו השני. גם כאן חזרה הסצנה במדויק ממש. צביקי אף הוא נשא גויה. גרינפלד לא המתין לשונו מן העבודה ואמר לגברתו: "מסרי לו שאבא בא לבקר". הוא עלה אחרי 24 שעות על המטוס הראשון לישראל, כאוב ומיוסר כשהוא ממלמל: "אני אב שכול, אני אב שכול..."

האחים שוקי וצביקי גרינפלד נועדו זה עם זה בחצות הלילה. שניהם היו נסערים. הם הקפידו לא לספר בבית על ה"נישואין" הללו. אבל סוף דבר הכל נשמע... אבא שלהם בכבודו ובעצמו גילה זאת... ידידם של האחים גרינפלד מבית-הכנסת השכונתי ביקש מהם להיפגש עם רבו, הרב שמריה גרוס. "תתייעצו עם הרב." – אמר – "הוא יעזור לכם לצאת מהפלונטר המביך."

הרב גרוס היה איש צעיר, נמרץ וחד-לשון: "אין פשרות, מתוקים שלי! לנטוש את הזוגיות! זה איסור חמור. כל דקה זו עבירה." – נוף בהם. האחים גרינפלד רעדו כמו לולבים ברוח. הם התרגלו לעבירה...

שוקי היה הנועז הראשון. יומיים אחר כך הוא ארז מזוודה, נטש את הנכריה, נשק לאחיו ונסע ארצה. נקיפות מצפון אחוז בו, הוא נכנס לשיבה, עשה תשובה שלימה, וחצי שנה אחר כך נישא למרב, בעלת תשובה מבית טוב... מר גרינפלד היה מאושר. לפחות בן אחד ניצל. התפילות מועילות.

לצביקי היה קשה עוד יותר. הוא היה קשור בעבותות של עבירה... הקרבה לרב גרוס נתנה לו תקווה, עידוד, חיזוק, אבל עדיין לא הייתה בו העוצמה לקום וללכת. הוא היה יותר מדי קשור, אחוז, בחבלי הקסם של מי שמצוי בעבירה... אחרי שנה הוא פשוט ארז אומץ, עלה למטוס והגיע ארצה. אחיו חיכה לו בשדה התעופה והביא אותו הביתה. ההורים גרינפלד בכו לילה ארוך. הבן חזר...

בכולל בחולון יכולתם להבחין באחים גרינפלד שוקדים על תלמודם. שוקי כבר הקים משפחה, אבל צביקי, שכבר נראה חרדי לכל דבר, לא היה מסוגל להשתדך. כוחות טמירים משכו אותו בחזרה לאמריקה, לאישה שאסורה לו על פי ההלכה. הוא הלך לשידוך ראשון-כישלון, גם השני, השלישי והרביעי היו כישלון. ליבו, משום-מה, היה במערב... ארבע שנות לימוד חלפו עליו, הקפיד על קלה כבחמורה, אבל שידוך לא רואים באופק. כישלון אחרי כישלון. ראש הכולל, שניסה להיכנס לליבו, שמע אותו לוחש: "כבוד הרב, אינני מסוגל להינשא לאף אישה... לבי קרוע..." חלפו עוד שנה של ייסורים, עד שראש הכולל פנה את צביקי ואמר: "ידידי, יש לי שידוך מעניין עבורך, גיורת שלומדת בירושלים. תנסה, כבר מזמן לא ניסית להשתדך."

צביקי גרינפלד המתין בלובי המלון לגיורת. הוא התיישב על כורסא עמוקה, עיין ב"מסילת ישרים" ולגם מיץ אשכוליות. בשעה שש וחצי נכנסה המיועדת, לבושה בצניעות מסוגפת ואיננה מישרה מבט.

"אני צבי". "אני שרה-מלכה". הקול היה מוכר לו מאוד, גם תווי הפנים. מסובב כל הסיבות העמיד לפניו את האישה האסורה לו מארה"ב, כאן בארץ, בהיתר! קתרין הנוצרייה עכשיו היא שרה-מלכה... זו לא הייתה פגישה. אלו היו מפלים של בכי, של הודיה לקב"ה, של התעלות באמונה ובהשגחה פרטית. דמעות של גשם ירושלמי ליוו את צביקה ושרה-מלכה בדרכם לחופה... "הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל." – רעד קולו של צביקי. היו גם מי ששמעו גם את ניו-יורק עונה: "מקודשת! מקודשת!" צביקה ראה מכל המעשה כיצד הקב"ה עיכב את שידוכו בכוונה, וכיצד הקב"ה גוזר על האדם שיקבל דבר-מה, אך על האדם להחליט אם לקבל זאת באיסור או בהיתר, כי אם זה שלך – אל תיקח זאת באיסור! זה יבוא בהיתר... אכן כך צריכה להיות אמונתו של האדם, שהקב"ה נותן לאדם את מה שראוי לו, ואם זה לא שלך ואתה חושק בכך, הינך עובר על איסור, כפי שכותב הרמב"ם: "כל החומד כליו או ביתו של חברו או כל דבר שיוכל לקנות ממנו, ושיגר אליו שלוחים והפציר בו עד שרכשו, אף על פי ששילם עבורו כסף רב, הרי זה עובר בלא תעשה, שנאמר 'לא תחמוד'. על כן אל תתאוה למה שלא נותן לך הקב"ה."

מכאן ישכיל כל בר-דעת ללמוד ולהבין: "לא תחמוד" – אל תתאוה למה ש... לא נתן לך הקב"ה, כי זה לא שלך! ומנגד, תשמח בכל מה ש... נותן לך הקב"ה! (ברכת דוד).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליס בת סוליקה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל, לע"נ זינט בת מרים ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

פניני פנינת לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח"י יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

לימוד תורה בזמנים הקשים

כ אשר הגיעו עם ישראל למעמד הר סיני נאמר בתורה "ויתיצבו בתחתית ההר" (שמות יט, יז), הגמרא דורשת על כך (שבת פה) 'מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם (לישראל) אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם'. דהיינו שהקב"ה מתגלה לעם ישראל סמוך למתן תורה ואומר להם דברים קשים אם חלילה לא יקבלו את התורה.

התוספות (שם) שואלים שאלה מפורסמת, לכאורה המדרש אומר שלפני שקיבלו עם ישראל את התורה, הלך הקב"ה מאומה לאומה, לעשו לישמעאל ולשאר העמים, ושאלם האם הם רוצים לקבל את התורה, כל אומה שאלה 'מה כתוב בה?', וענה הקב"ה 'לא תגנוב, לא תרצח' וכו', וכל עם אמר מסיבותיו למה אינו יכול לקבל את התורה, עד שבא הקב"ה לעם ישראל, וכאשר שאלם האם הם רוצים לקבל את התורה, מיד ענו ישראל ואמרו "נעשה ונשמע", עוד לפני ששמעו מהי התורה ומה כתוב בה, אמרו אנחנו מקבלים על עצמנו את התורה הקדושה, מוכנים לעשות ואחר כך נבין במה זה כרוך.

שואלים התוספות, אם כך אמרו עם ישראל, לשם מה צריך הקב"ה לכפות עליהם הר כגיגית. התירוץ המפורסם הוא שיש חילוק בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה, תורה שבכתב היא יותר ברורה וקלה, אך תורה שבעל פה הרבה יותר קשה ומסועפת ומלאה בדינים שהתחדשו במשך הדורות, ומה שאמרו ישראל "נעשה ונשמע" היה לתורה שבכתב, לכך בא הקב"ה בתנאי ואמר להם, אם לא תקבלו גם את התורה שבעל פה שם תהא קבורתם.

הבעל שם טוב אומר תירוץ נפלא, הקב"ה ידע שכעת סמוך למתן תורה עם ישראל נמצאים במצב של עליה והארה, לאחר 49 יום של התקדשות בימי הספירה והכנה למתן תורה, קדושים ומופרכים, טהורים ובעלי מעלות נשגבות, אומר הקב"ה לעם ישראל, זו לא חכמה ללמוד תורה כשכל העם רואים את הקולות ואת ההר עשן, לומר במצב הזה "נעשה ונשמע" זו לא מעלה, כל אחד אחר במצבכם היה אומר כן.

אלא ידע הקב"ה שבדורות שלאחר מכן יבואו תקופות שיהיה קשה מאוד ללמוד את התורה, הרבה נסיונות והתנגדות ללימוד התורה, והקב"ה אומר לישראל, דוקא בגלות ובזמן חשיכה כשיש הרבה נסיונות, בזמן שהדור איבד את התקוה, פה רואים מי באמת חפץ בתורה הקדושה ומי לא ח"ו, ועל זה הקב"ה כפה הר כגיגית, בתקופות אלו אני רוצה שתעמלו בתורה, ועל דעת זו בחרתי בכם מכל העמים.

לפני שנים היה גאון גדול ומפורסם, מגיד מישרים בעל שיחות נוקבות וחוצבי להבות, "המגיד הירושלמי", הרב שלום שבדרון זצ"ל, שהיה

מוסר שיחות מידי שבוע בפני מאות אנשים, והיה גם יוצא לשכונות ומחזק את הנערים, מדבר איתם ומרומם אותם, וכך הגיע לשכונה מסוימת שם אסף קבוצה של בחורים, וכשחבר מביא חבר הגיעו למנין של בחורים מהרחוב, איתם התחיל ללמוד אחת לשבוע שיעור גמרא במתק לשון ומשלים לרוב.

והנה לאחר כמה חודשים שנקשרו לרב וללימוד ואף אחד מהם לא החסיר, רואה הרב שבחור אחד חסר, וכאשר בשבוע הבא אחריו שוב לא הגיע אותו בחור, החליט הרב לחקור לפשר הדבר. הלך לביתו של הבחור, דפק בדלת והנה הוא רואה את הבחור בחדרו נבהל כשהוא רואה את פני הרב, אמר הרב שהגיע רק לדרוש בשלומי, ענה הבחור בשלומי מצוין, 'אם כן למה לא הגעת לשיעור כבר פעמיים?' שאל הרב. 'לא נעים לי לומר לרב אבל עכשיו זה עונה של גמר, זה העונה שבאים מכל העולם ומשחקים, ובעזרת השם כשיגמרו המשחקים אמשיך לבוא לשיעורים' ענה הבחור.

ביקש הרב לשבת איתו על כוס קפה ולשוחח. וכך התעניין הרב, מה זה בדיק המשחק הזה. ועונה הבחור שיש כדור שבועטים בו קבוצה מול קבוצה, וכל קבוצה מנסה להכניס את הכדור לתוך השער של היריבה. 'ולמה אי אפשר?' שואל הרב, 'יש שוער שמונע זאת אבל מי שבכל זאת הצליח יותר פעמים מנצח ולבסוף הקבוצה שניצחה את יתר הקבוצות מקבלת גביע', כך הבחור מספר ומתפלל מה לרב להכנס לעובי הקורה של כל בעלי התפקידים במשחק הכדור. לבסוף שאל הרב, 'אני לא מבין, הרי אתה אומר שצריך להכניס כדור לתוך השער, מה הבעיה, נבוא בלילה בזמן שהקבוצה השניה לא נמצאת, וכך כשאין אף אחד ניקח את הכדור ונכניס אותו לשער פעמים רבות'.

ענה לו הבחור, 'זה לא העיקר, העיקר הוא להכניס לשער כשהשוער עומד ומתנגד, ויודע לקפוץ לעברו ולעצור את הכדור, אבל כשאף אחד לא נמצא בצד השני אין משחק ומה החכמה בכך'. עונה לו הרב, 'שמעו אוזניך מה שפיק מדבר, וכי זו חכמה לבוא לשיעור כשאין שום משחק ואין יצר הרע, זה לא חכמה, כל אחד בא ורוצה לשמוע ולהנות, החכמה היא לבוא לשיעור כשיש יצר הרע שרוצה למשוך אותך למשחק וכו', זה המבחן, לבוא ללמוד תורה דוקא כשיש התנגדות'. הבחור כל כך נהנה מהשיחה עם הרב והבטיח להגיע לשיעור באש ובמים וכך היה.

זה מה שאמר הקב"ה לעם ישראל, אני רוצה אתכם גם בזמן שיש יצר הרע קשיים ונסיונות, זו ההוכחה שבאמת אנו קשורים לקב"ה, שהרי הקב"ה בחר בנו מכל עמים, ואם אנו מרגישים את האהבה הזאת, ודאי שתמיד נהיה מחוברים אליו יתברך ונלמד מתורתו ונקיים מצוותיו גם ברגעים הקשים.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה.

נעשה ונשמע - דוקא בגלות ובזמן חשיכה, רואים מי באמת חפץ בתורה הקדושה

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:42	17:54	18:30

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

לע"נ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל	לע"נ מדלן בת מנטה ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל

דירה למציאה

לשמחתנו לשתי הבעיות היה פתרון אחר ומידי - הגוי אמר שהוא מוכן להראות לנו את הדירה השניה, הריקה, בקומה התחתונה, ואם נרצה, הוא מסכים שניכנס לגור בה מיד. הוא פתח בפנינו את הדירה, והנה פלא - דירה נאה, נקייה, מרווחת ונעימה מקדמת את פנינו, כאילו היא רק חיכתה לבני ולמשפחתו היקרה. נשאר רק להכשיר את המטבח. זהו זה. נושענו! ביום

אל תשמחי אויבתי לי
כי נפלתי קמתי - אלולי
שישבתי בחושך לא היה
אור לי

המחרת כבר נכנסה המשפחה הצעירה לגור בדירה, העבירה את כל החפצים היישר מהדירה הקודמת לחדשה ועברו לגור בה.

שאלתי את הגוי: מתי ראית את המכתב שלי בתיבת דואר? ענה לי הגוי: האמת היא שהיום איני גר כלל כאן במדינה, וכבר לפני שנה רצייתי למכור את הדירה. הגעתי לכאן לכמה ימים בשביל לטפל במכירה, אבל אז קיבלתי הודעה שאבי חולה ונסעתי להיות איתו. לפני כמה ימים הגעתי לכאן שוב כדי לטפל במכירה של הדירה, ואז מיד ראיתי את המכתב שלכם. רגע אחרי שראיתי את המכתב התקשר עוד משהו להתעניין בנכס, אבל אתם הייתם ראשונים, לכן הקדמתי אתכם.

להשלמת הסיפור נאמר שהדירה הזאת צמודה מצידה האחורי לצד האחורי של הדירה שלי. גם סידרנו עירוב כדת וכדין כדי שנוכל לטלטל בין הדירות בשבת. בקיץ האחרון, עם התפשטות הוירוס הנורא ברחבי המדינה, לא אפשרו לנו כל כך לצאת מהבתים. בתי המדרש והמקוואות היו סגורים, והמקום היה לנו למשיב נפש, שעה שהקמנו מקוה כשר למהדרין בדירה. מים חמים משכנו מהדירה שלי לדירה ההיא על ידי צינור, שנוכל לטבול ולהתכונן לתפילה כדבעי ובנחת, ולמפרע התברר לנו שאפילו בשעת קניית הדירה עוד לא ידענו איזו מתנה מיוחדת קיבלנו מן השמים.

לעיתים יש חושך נורא, חושך על פני תהום, אך ליבו של יהודי מאמין לא נשבר בקרבו בעת ליקוי המאורות, וכבר כתב רבנו יונה בשערי תשובה (שער שני, ה) "ויש על הבוטח בשם להוחיל ממעוף צוקתו כי יהיה החושך סיבת האורה, כמו שכתוב 'אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחושך ה' אור לי' (מיכה ז', ח'), ואמרו רבותינו ז"ל במדרש (שוחר טוב ה'): אלמלא נפלתי לא קמתי, אלולי שישבתי בחושך לא היה אור לי, כלומר שהחושך עצמו נצרך בשביל שאחרי נזכה להנות מהאור גדול.

מ ספר יהודי יקר: אני גר במונטריאל שבקנדה. לפני חמש שנים התכונתי לחתונתו של בני בכורי, וכחלק מההכנות לחתונה ביקשנו לשכור דירה ממול ביתנו עבור הזוג הצעיר, אך התברר שאותה דירה אותה רצינו לקנות עבורם כבר נמכרה על ידי בעל הדירה. כאשר שאלנו את האדם שקנה את אותה הדירה אודותיה, הוא אמר כי קנה אותה על מנת למוכרה, ואינו מתגורר בה כרגע, ולכן עד למכירת הדירה הוא מוכן להשכיר לנו את הדירה, ויהיה זה שכירות למשך שנתיים בלבד, כי אחרי כן הוא מתכוון לממש את הנכס במחיר שהיה גבוה מדי עבורנו. הדירה התאימה לנו מאוד. החלטנו שגם שנתיים הן תקופת זמן יפה לתחילת החיים של הזוג הצעיר, וחתמנו חוזה שכירות עם הגבלת זמן.

כעבור שנתיים וחצי התקשר בעל הדירה להזכיר לנו שתקופת החוזה תמה, ושעכשיו הוא עומד למכור את הדירה. למעשה עדיין לא נמצא הקונה, אבל ברגע שיימצא על הזוג לצאת מיד מן הדירה, כך אמר לנו בעל הדירה. כמובן שהסכמנו ואמרנו לו שבינתיים נמשיך לשכור את הדירה, ומיד כאשר הוא ימצא קונה הזוג יצא מהדירה, כך הסתיימה שיחתנו כאשר אנו מבינים שהגיעה השעה לחפש להיכן ממשיכות דרכינו, אך היינו בטוחים שהישועה קרובה לבוא.

אך למעשה, למרות על מאמצינו ובטחוננו בהשם למציאת דירה חדשה עבור הזוג עברה לה עוד חצי שנה, ועדיין לא מצאנו שום דירה ראויה ומתאימה. בתשרי, מיד אחרי החגים, הודיע לנו בעל הבית שהוא מכר את הדירה והקונה רוצה להיכנס ממש בעוד כמה שבועות, וכמובן שעלינו לעזוב לפני כן כמו שהסכמנו מראש. בשביל הזוג הצעיר כמה שבועות היו זמן קצר מדי בשביל להתארגן, לארוז ובד בבד למצוא דירה חלופית שתהיה זמינה למגורים מיד בעת עזיבתם בהתראה כה קצרה. אבל ניסינו להסתדר ועשינו כל שיכולתנו להמשיך הלאה.

ב"ה באותו זמן בני חגג את הולדת בנו השני במזל טוב, כך שלעת עתה היו הזוג גרים עם ילדיהם אצל ההורים ולא בביתם השכור. המשכנו לחפש ולחפש דירה מתאימה, אבל היא לא הגיעה. הקונה הלחיץ אותנו לפנות את החפצים מהדירה, ואנו גם ידענו שהצדק איתו, וכך התחלנו לארוז את התכולה מבלי לדעת לאן פנינו הולכים וציפינו לישועה.

החלטתי להשתדל (מספר אבי החתן) וסיפרתי לכולם שאני מחפש דירה עבור בני. אבל יכול אני לומר בפה מלא שעיקר ההשתדלות היתה, שהרמתי יד לשמיים וביקשתי מהקב"ה שישלח דירה מתאימה. באחד הימים, בהיותי מלמד בחיידר, ישבתי ליד מגיד שיעור אחר בהפסקה ואמרתי לו: "אתה גר ברחוב הסמוך אלי, אולי יש לך מושג על דירה להשכרה באזור?"

אותו מגיד שיעור ענה ואמר לי שליד הבית שלו ישנן שתי דירות ריקות, אין יוצא ואין בא, ואין הוא יודע אם הן אכן מוצעות למכירה או להשכרה. יתכן שאוכל לשכור אותן, אך אין לו מושג מיהו בעל הבית. ביקשתי מחבר שמתמצא בחיפוש כתובות שימצא לי את בעל הדירה לפי הכתובת, וכך השגתי את מספר הטלפון. התקשרתי והוא לא ענה. המשכתי להתקשר עד כמה שלאלי יד, ואפילו הלכתי לבנין שבו שתי הדירות הריקות.

כשהגעתי ראיתי אור באחת מהן, אך כאשר דפקתי איש לא ענה. דפקתי גם אצל הדירות הסמוכות, ושאלתי את הדיירים אם הם רוצים למכור את הדירה שלהם. אף אחד לא רצה. ירדתי למטה, הוצאתי דף ניר ורשמתי בכתב ידי: אנו מעוניינים לקנות את הדירה שלכם. ציינתי את הפרטים שלי ומספר טלפון בתקוה שבעל הבית יחזור אלי.

כעבור יומיים עברתי שוב ליד אותו בנין, בדקתי בתיבת הדואר וגיליתי שהמכתב שהנחתי שם כבר איננו. משהו לקח אותו, ואכן יומיים אחר כך התקשר אלי הגוי שהיה בעל הדירה. הוא אמר שהוא נמצא כאן בקרבת הדירה ומחכה לנו. הגענו ושמענו ממנו שיש לו כאן בבנין שתי דירות והוא מעוניין למכור את שתיהן במחיר טוב. הסכמנו. נותרו לנו שתי בעיות. האחת, מרגע שמשכירים לקנות דירה עד שקונים אותה בפועל אחרי כל הביורוקרטיה עם הבנק וכ' עובר זמן, ואנחנו לחוצים מאוד, והשניה - הגוי מתגורר בדירה והבית מלא בחפצים, ואורך זמן לפנות את הכל.

צפיה במטוסי כינוי בשבת

שאלה: בפרשתנו קיבלו עם ישראל את עשרת הדיברות, בהם נצטוו על השבת "זכור את יום השבת לקדשו", ואומר על כך המשך חכמה "טעם השבת, כדי שיתייחד יום אחד שינוחו ממלאכתם, ויפנו לבבם לדעת דרכי ה' והנהגתו וילמדו תורה, ולא יתגשמו בהויות העולם ומסיבותיו. ומצאנו בירושלמי (שבת טו, ג) שלא ניתנו שבתות אלא לעסוק בהם בדברי תורה".

שאלה: לפנינו שאלה בדבר הנאה מהויות העולם בשבת, מאת בחורים בני תורה מהעיר מודיעין עילית: בשבת קודש פרשת חיי שרה תשע"ז, בעת שהתחולל בארצנו הקדושה גל ההצתות שגרמו לשריפות רבות, פרצה שריפה גדולה ביער הסמוך למודיעין עילית, ולמקום הוזנקו מטוסי כיבוי. המטוסים המשוכללים עשו פעולות רבים בשמים, והמטירו חומרי כיבוי על השרפה, המובחר ומדהים מביניהם היה מטוס ה"סופרטנקר", שמתמחה בכיבוי שריפות שעורר סקרנות רבה בקרב התושבים.

היו כאלה שיצאו למרפסות ולגגות כדי לחזות במחזה, אלא שאחרים טענו כנגדם, וכי זהו כבודה של שבת? איך יעלה על הדעת להתבונן במטס ביום שבת קודש? הרי הצפיה במטוסים פוגעת ברגש כלפי קדושת השבת. הצופים השיבו לעומתם, המטוסים אינם טסים באיסור, אלא בהיתר גמור כי מדובר בפיקוח נפש אמיתי, ואדרבה הם מקיימים בכך מצות הצלת נפשות, ואם כן מדוע אסור יהיה להתבונן בהם? ושאלת השאלה, האם מותר לצפות במטוסי הכיבוי בשבת?

תשובה:

כיבוי השריפות ודאי מותר בשבת, משום פיקוח נפש, כך שמטסי הכיבוי הם בהיתר, ואם כן יש מקום להיתר לצפות בהם, כפי שמובא בהלכה (שו"ע, או"ח, ש"א) "מותר לראות בשבת כל דבר שמתענגים בו", כשאין בו שום סרך של איסור. הרי לנו שאין לאסור להסתכל בשבת בדבר שגורם עונג והתפעלות לאדם.

אולם, כאשר הצעתי את השאלה לפני גיסי מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, השיב לי: אם מותר או אסור לצפות במטוסים (מצד דיני שבת) עדין יש לדון, אבל מה שברור הוא - שיש בכך משום ביטול תורה! ובפרט בשבת שלא ניתנה אלא כדי שיעסקו בה ישראל בתורה, וחבל לבזבז את הזמן היקר בצפיה במטוסים.

לסיכום - אין לצפות בשבת במטוסי הכיבוי משום ביטול תורה.

(אחת שאלתי 2, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

"ויתיצנו בתחתית ההר"

בגמרא (שבת פח.) דרשו חז"ל את ענין קבלת התורה על הפסוק "ויתיצנו בתחתית ההר" אמרו חז"ל: "אמר רב אבדימי בר חמא בר מחסיה: מלמד שכפה עליהם את ההר כנגיף, ואמר להם: אם מקבלים אתם את התורה מוטב, ואם לאו, שם תהא קבורתכם", וכי לא יכלו עם ישראל להמשיך לחיות כמקודם גם מבלי התורה, כעוד גוי בקרב הארץ?

השאלה תתורץ ע"י משלו של הגה"ק החפץ חיים על אמרת חז"ל "העולם הזה דומה לפרוזדור, העולם הבא דומה לטרקלין": בעיירה זלווה, היה מתקיים יריד שנתי גדול למשך כחודש, כל תושבי העיירה היו מצפים בכליון עיניים במשך כל השנה ליריד זה, משכירים כל חדר וכל פינה תמורת מחיר טוב, ומרוויחים רווחים גדולים כדי להתקיים במשך כל השנה, למרות שהיו נעשים עיפים ויגיעים במשך תקופה זו, ללא מזון ושינה כראוי, היו עסוקים בעבודתם לספק את צרכי המשתכנים אצלם.

החפץ חיים שהה שם פעם בתקופת היריד, ושמע יהודי שעבד אצל בעל בית קורא: "מתי אזכה כבר שהיריד יגיע לקיצו? נפשי כבר שואפת למנוחה". בשמוע בעל הבית את דברי הפועל, גער בו, מה זאת תדבר? הלוואי וימשך היריד זמן יותר ממושך, אמנם נתעייף עתה, אולם ברווחים נוכל לחיות לאחר מכן במנוחה, ולהנות במשך שנה שלמה.

הנמשל: כדאי לו ליהודי שיתעייף, לא יאכל ולא ישן כהוגן, יגור במסדרון במשך כל תקופת היריד, כדי שברווחים הגבוהים יחיה לאחר מכן ברווחה, בידועו כך לא ירגיש כלל עייפות, ויהיה מרוצה לקבל באהבה את כל אי הנוחות, בידועו שדוקא זה יביא לו את הרווחה לעתיד לבוא, מה מאושר האדם היודע שהעולם הזה הוא פרוזדור לטרקלין, יריד קצר שבזכותו יתפרנס מבחינה רוחנית בעולם הבא, וממילא לא ירגיש שום צער ואי נוחות.

כך הם עם ישראל הקדושים, מוכנים למסור עצמם נפשם וגופם למען הקב"ה, ואם לא יקבלו את התורה יהיו ב-"תחתית ההר", שקועים בארציות ובגשמיות של העולם הזה, ולכן דוקא אם מקבלים את התורה - אז מוטב, עמל התורה וקיום המצוות הוא שייטיב עמו בעולם הבא שהוא הטרקלין האמיתי, וללא התורה הקדושה, אין כל הצדקה ליהודי לבזבז זמנו לריק בעולם הזה.

השקפה לבית היהודי

לשמוע - אבל גם לעשות ולקיים

"וַיִּשְׁמַע יְתָרוֹ כִּהֵן מִדִּין חֲתָן מֹשֶׁה, אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹקִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ, כִּי הוֹצִיא ה' אֶת יִשְׂרָאֵל מֵמִצְרָיִם" (שמות יח, א). רש"י מביא את הגמרא במסכת זבחים (דף קטז): "מה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק". שאלת הגמרא תמוהה היא, הרי התורה בפירוש אומרת מה היא השמועה אותה שמע יתרו: "כי הוציא ה' את ישראל ממצרים". ואם כן מה השאלה - "מה שמועה שמע ובא"?

אלא שחז"ל הוסיפו מילה אחת על הכתוב בתורה, המבהירה את הענין כולו. התורה כותבת רק "וישמע יתרו". בכך אין שום חידוש, שהרי כל העולם שמע על יציאת מצרים, כמו שכתוב "שמעו עמים ירגזון חיל אחז יושבי פלשת". אבל מעלתו של יתרו הייתה בכך שהוא לא רק שמע אלא גם בא, וכמו שאמרו חז"ל "מה שמועה שמע ובא".

לכאורה, אם נס קריעת ים סוף עשה רושם ביתרו היה יכול להשאיר באמונתו בה' ובמשה עבדו במקומו, אלא לאחר ששמע גם על מלחמת עמלק עשה יתרו קל חומר בעצמו,

והוי זהיר לקרות בתורה תמיד אשר תוכל לקיימה

ומה עמלק שכמו כל העמים שמע על קריעת ים סוף, ועל כך שיש אלוקים גדולים לישראל שנוצח להם מלחמותיהם, ועדיין לא חשש מלצאת ולהלחם בישראל, אין הדבר אלא אות ועדות לכך שאם יש מקום להסתור כזה, שיבוא עמלק ויעז להלחם בישראל אחרי נסים גדולים אלו, הדבר אומר דרשני, שמן ההכרח אבוא לקבל את התורה מפי משה רבינו ולשהות בקרבת עם ישראל, ועל כך אמרו רבותינו "תא חזי גדול מתא שמע", שמיעה בלבד ללא מעשה אינה מספקת לו לאדם על מנת להלחם ביצרו.

כך אנו מתפללים לקב"ה מידי בוקר "תן בליבנו בינה להבין ולהשכיל ולשמוע", אך לא די בכך, אלא מבקשים "לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה", ואומר הרמב"ן באיגרתו "וְהָיוּ זְהִירֵי לְקִרְוֹת בְּתוֹרָה תְּמִיד אֲשֶׁר תּוֹכֵל לְקַיְמָהּ. וְכֹאֲשֶׁר תִּקְוֶה מִן הַסֶּפֶר תַּחֲפֹשׂ בְּאֲשֶׁר לְמִדָּתָם אִם יֵשׁ בּוֹ דָּבָר אֲשֶׁר תּוֹכֵל לְקַיְמָה". יצר הרע נלחם כדי שהאדם לא יגיע לידי עשייה, ואת התשובה למלחמה צריך להחדיד לעצמנו וכן לכל אחד מבני ביתנו, איני דר אלא במקום תורה!

ברקים ורעמים

בפרשתינו מתוארת נתינת התורה מפי הקב"ה שניתנה בקול רעש גדול, וככתוב "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְהִיט הַבָּקָר וַיְהִי קוֹל רַעַם וַיִּבְרְקוּ וַעֲנַן כָּבֵד עַל הָהָר וְקוֹל שֹׁפָר חָזַק מְאֹד וַיִּיחָרַד כָּל הָעָם אֲשֶׁר בְּמַחֲנֶה". התורה מתארת שעם ישראל נחרד מעוצמת המעמד, ואכן כך אומרת הגמרא (ברכות טז): 'לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומית שבלב, שנאמר והאלוקים עשה שייראו מלפניו'.

בגמ' (שם), שואלים רבותינו מהם הברקים והרעמים? מסקנת הגמ' כרב אחא בר יעקב - דבריק ברקא ומנהמי עניי, ואתי מטרא (שהברק

מנצנץ ומתוך כך נוהמים העננים, ועקב כך בא הגשם). מדהים הוא שדברי רבותינו בגמרא נאמרו לפני כ-1500 שנה, שהברק הוא בעצם ניצוץ חשמלי גדול המתרחש עקב פעילות העננים.

בכל כדור הארץ מתרחשות כ-1800 סופות ברקים בו זמנית. בישראל לעומת זאת, מספר הימים שיש בהם סופות ברקים הוא קטן יחסית - בין 20 ל-30 יום בשנה. לצורך השוואה - בבירת אוגנדה שבאפריקה יש כ-260 ימי ברקים בשנה!

העננים בהם נוצרים הברקים גדולים מאוד, יש בהם כמויות אדירות של מים וקרח, וכן ערבול חזק עקב רוחות עזות היותר מתח חשמלי גבוה. ענן הסערה אשר ממנו נוצר הברק הוא בעצם מעין סוללה חשמלית ענקית, בעלת קטבים מנוגדים ההולכים וגדלים. ככל שעובר הזמן המתח והאנרגיה החשמלית גדלים ומצטברים. כאשר המתח גדל מידי והענן אינו יכול להכילו, מתקבלת הפריצה מהענן החוצה, ונוצר ניצוץ חשמלי עצום. זהו הברק.

הרעם הוא בעצם גל ההלם הנוצר מהברק ומתפשט באוויר מיד לאחר הברק. עוצמת הברק גורמת להתלהטות האויר, ונוצר גל קול המתפשט לכל עבר. בדרך כלל אפשר לשמוע רעמים מברק שהתחבר עם הקרקע עד לטווח של 2 ק"מ ממקום הפגיעה, ואם הברק היה בתוך הענן, הרעם יכול להישמע אפילו עד לטווח של 25 ק"מ.

רבי ישראל ליפקין מסלנט זצ"ל

רבי ישראל ליפקין מסלנט, או בכינויו רבי ישראל סלנטר היה ממייסדי תנועת המוסר בליטא במאה ה-19. מלבד מה שפעל למען עם ישראל בתורת המוסר, היה ענק בתורה וביראה: מגיל צעיר נחשב לעילוי בעל שכל חריף ותפיסה מהירה, ועוד לפני גיל 13 ידע את כל הש"ס בעל פה. לאחר שפגש את רבי יוסף זונדל מסלנט, תלמידו של רבי חיים מוולוז'ין, ראהו כרבו המובהק, ובזכות הרושם העז שהותיר בו החליט שאם בידו לפעול ולהשפיע על הציבור, אינו יכול לשבת בביתו ולומר "אני את נפשי הצלתי".

בכך החליט להקים תנועה גדולה שתעורר למוסר בקרב העם. אולם ידע שבלא שיכירו בגדולתו התורנית לא יוכל להשפיע, לכן לאחר מלחמה פנימית קשה עם עצמו החל להתגלות לשם שמים, היה מסבב בעיירות ודורש בפלפולי תורה, ושמר נישא בפי כל כגאון מיוחד. בשיעוריו העמוקים היה משלב ענייני יראה ומוסר, וכך עורר את הציבור לתשובה.

סעודת שבת קצרה

מסופר שאחד מתלמידיו העשירים של הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל, זכה שהרב הסכים להתארח אצלו לסעודת שבת. אך תנאי התנה רבי ישראל, והוא שסעודת השבת תהיה קצרה ביותר. תמה התלמיד על בקשה משונה זו, אך כמובן הסכים מיד. לקראת השבת הכינו את מיטב המאכלים, ערכו את השולחן עם הכלים היפים ביותר. והנה הרגע הגדול הגיע, סעודת שבת קודש החלה ובני הבית היו נרגשים עד מאוד, אך לדאבונם הסעודה הייתה כה קצרה ומקוצרת כבקשת הרב. מנה מוגשת, לאחריה שיר קצר, דבר תורה ומיד המנה הבאה, והנה כבר ברכת המזון והסעודה הגיעה אל סיומה. עם תום ברכת המזון שטח התלמיד בפני רבו את תמיהתו הרבה, מדוע ראה הרב לנהוג כך בסעודת שבת קודש, עד שנראה שהרב רק רוצה להיות לאחריה? רבי ישראל ביקש לקרוא למשרתת שעבדה בביתם, אלמנה שעמלה קשה כדי לפרנס את משפחתה. המשרתת ניצבה נבוכה ונרגשת בפני הרב, ולאחר ברכת 'שבת שלום' התנצל הרב בפניה, על שבגלל בקשתו היה עליה להזדרז מאוד בהגשת המנות ולהכניס במהירות בזו אחר זו.

ענתה לו המשרתת: "ברכות תחולנה על ראשך רבי, אדרבה, כעת אני יכולה ללכת לביתי ולסעוד עם ילדי את סעודת השבת, ולא לאוכלה לבדי כשילדי ישנים, ולאחר מכן אתן מנוח לגופי העייף". פנה הרב לתלמידו ואמר: "מבין אתה, תלמידי היקר, סעודת שבת בפאר והדר בשירה ובזמרה דבר חשוב הוא, אך לא על חשבון אחרים...".

מעט מאמרותיו המפורסמות

- < "כל זמן שהנר דולק ניתן לתקן"
- < "אדם) מעט השכל, טובע בים רצונות ותשוקות."
- < "הרוצה להתרומם אין לו לכרות בור לחברו, כי אם להקים רמה לעצמו."
- < "אדם צריך לדאוג לרוחניות שלו ולגשמיות של חברו."
- < "יותר קל ללמוד את כל הש"ס מאשר לתקן מידה אחת", ובדומה לזה "קל לחבר ספר שו"ת מאשר דף אחד במסילת ישרים".
- < "הכתיבה היא מהדברים הקלים ביותר - אולם קשה ממנה המחיקה".

תענית שובבים

בס"ד גם השנה נקיים סדר תיקון מיוחד לימי השובבי"ם
בבית"נ "בית לוי" רח' יוסף חנמי 48 בית וגן
ביום יום ד' כ"ח בשבט (10/2 למניינים) החל מ-9:00 בבוקר
הלימוד כולל: ארוחת בוקר וצהריים, קריאת 3 ספרי תהלים, סליחות
וקבלת עול מלכות שמים

זהן א-5 ככיר לא ימאס תפילת רבים!

לפניות לתרומות לעלון לזכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל: ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM
לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטוה, נא לשלוח בקשה במייל

בשורה משמחת:

הננו להודיע לציבור הרחב

על פעילות יום יומית של מקוה הרה המהודר "בית לוי"

* המקוה נבנה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

* המקוה נבנה ברמה גבוהה ובייחוד

* המקוה עובר נקיון יסודי מידי יום ביומו על ידי חברת נקיון

לפרטים נוספים: 02-9664455
(בין השעות 10:00 - 15:00)

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

יתרו התבונן ב'ענינים פקוחות'

"וישמע יתרו כהן מדין חתן משה את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים" (ח א)

דרש רבי משה שמואל שפירא ראש ישיבת באר יעקב:

בקריעת ים סוף ובמתן תורה התנדעו כל גויי תבל למלכות ה' בעולמו. בשעת מתן תורה: "צפור לא צוח, עוף לא פרח, שור לא געה... הבריות לא דברו, אלא העולם שותק ומחריש" (שמ"ר כט ט), ובשעת קריעת ים סוף: "כל מים שבעולם נבקעו" (מכילתא בשלח מסכתא דויהי ט). ובעוד כל הגויים התפעלו מ'תופעות הטבעי' הפלאיות שהתרחשו לנגד עיניהם ולא שחו לבם להבין את המסר הטמון מאחורייהו, רק יתרו זכה לפקח את עיניו ולבו, להביט במבט נכון אל שארע ולהסיק את המסקנה המתבקשת.

מטעם זה בתפלת שמונה עשרה אנו מבקשים על הגאולה בלשונו: "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים". שכן אם כבוא הגאולה יהיה מבטנו מרפז בתופעות הפלא שיקדמו לה, לא נוכל לתת לב ולחוש בעצם הגאולה הבוקעת פחד מתוך העגן והערפל. על פן מבקשים אנו: "ותחזינה עינינו" - שעינינו תהיינה פקוחות לראות ולהבין את גלוי כבוד ה' שיתרחש "בשובך לציון ברחמים".

ל'ענינים פקוחות' שכאלה זוכים רק בכת למוד התורה, ועל כן אנו מבקשים: "והאר עינינו בתורתך", שמכת למוד התורה נזכה ל'ענינים פקוחות' שבאמצעותן נוכל להביט על כל מארעות החיים במבט של תורה.

זהב משבא ויחי

מדוע אין הפהנים מברכים 'שעשאני כהו'?

"ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (ט ו)

חכמים (מכילתא דר' מסכתא דבחי' ב) למדו מפסוק זה כי 'ראויין היו כל ישראל לאכל בקדשים עד שלא עשו העגל, משעשו העגל נטלו מהם ונתנו לכהנים'. 'האמרי אמת' מבאר את הסבה שלא תקנו לכהנים להודות מדי בקר על המצוות המיוחדות שנתנו להם בברכת 'שעשאני כהו', כפי שתקנו לישראל להודות על המצוות שנתנו להם בברכת: "שלא עשני גוי". הכהנים זכו למעלתם המיוחדת

'אמן' - רק לאחר 'שתרגילנו בתורתך'

"ואת שני בניו אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה; ושם האחד אליעזר כי אלקי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה" (ח ג-ד)

לכאורה, היה למשה לקרוא לבנו הראשון אליעזר. שהלא ההצלה מחרב פרעה הייתה במצרים, לפני שברח לארץ נכריה?

והנה, רבי מרדכי בנעט פרש את הסבה שאין עונים אמן אחר ברכת 'המעביר שנה', אלא לאחר סיום בקשת 'הי רצון' הסמוכה לה, על פי מאמר חכמים (סנהדרין עא ב): "שנה לרשעים - הנאה להן [שאינם חוטאים] והנאה לעולם [שאינם יכולים להרע לבריות], ולצדיקים - רע להן [שבטלים מן התורה] ורע לעולם [שתורתם מגנה על דורם]".

כאשר אדם קם משנתו ומודה על שהעביר הקדוש ברוך הוא שנה מעיניו, אין אנו יודעים אם הוא צדיק שהקימה מהשנה היא טובה שראוי לו לברך עליה. רק לאחר שבקש: "יהי רצון... שתרגילנו בתורתך ודבקנו במצותיך ואל תביאנו לא לידי חטא..." אנו מבינים כי הוא צדיק המבקש להדבק בתורה ובמצוות, ומשום כך הקימה מהשנה נחשבת בעבורו כטובה שראוי לברך עליה, ואף אנו יכולים לענות אחריו 'אמן'.

אף כאן רק לאחר שנוכח משה כי זכה ונשאר בגדר "גר" בהיותו "בארץ נכריה", ולא למד ממעשיהם הרעים, יכול היה לקרוא לבנו אליעזר ובכך להודות על "כי אלקי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה". שאלו חלילה לא היה נשאר נאמן למסרת בית אבותיו, מוטב שלא היה נצל מחרב פרעה.

גבורת שמשון [לר"ש פישר]

עתידה להנטל מהם לעתיד לבא, לא תקנו להם לברך עליה.

לקוטי יהודה'

פתיחת התורה בהצרת אמונה

"אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" (ב ב)

דרש ה'נודע ביהודה':

את התורה שבכתב - עשרת הדברות - פתח הקדוש ברוך הוא במצות "אנכי ה' אלוקיך" שמהותה היא האמונה במציאות ה' ובמלכותו, שמכחה אנו מחיבים לקבל את על מצוותיו. כך אף את התורה שבעל פה - ששה סדרי משנה - פתח רבנו הקדוש במשנה: "מאמתי קורין את שמע בערבית" העוסקת במצות קריאת שמע שבה אנו מכריזים "ה' אלוקינו ה' אחד".

'צל'ח' פתיחה למסכת ברכות

'היום יום... בשבת'

"זכור את יום השבת לקדשו" (כ ז)

"רבי יצחק אומר: לא תהא מונה כדרך שאחרים מונים, אלא תהא מונה לשם שבת" (מכילתא מסכתא דבחי' ז).

הרבמ"ן באר את דברי רבי יצחק כי צויה התורה בפסוק זה שלא לכנות שם מיוחד לכל אחד מימות השבוע כדרך שהגויים נוהגים, אלא ליחס את כל הימים ליום השבת - ראשון בשבת, 'שני בשבת' וכו'.

כתב החיד"א כי לפיכך תקנו לפתח את 'שיר של יום' בהכרזת: "היום יום... בשבת", כדי לקיים את מצות "זכור את יום השבת לקדשו" כדעת רבי יצחק. רבי שלמה זלמן אויערבך נהג להקדים לאמירה זו את הפסוק שבו הצטיינו על כך כדברי רבי יצחק: "זכור את יום השבת לקדשו".

על פי האמור פרש רבי ברוך אפשטיין מפינסק את שאנו אומרים בהגדה של פסח בפיוט 'אחד מי יודע': "שבעה אני יודע - שבעה מי שבתאי"; אין פונתנו לעצם שבעת הימים שאותם יש גם לגויים, אלא לצווי המיוחד שהצטוו ישראל ליחס את כל הימים ליום השבת, ובכך כלם נחשבים: "מי שבתאי".

'פתח עינים' תמיד ג ז; 'הליכות שלמה' תפלה יא יד; 'ברוך שאמר' הגוש"פ עמ' פד

בצויו: "אנכי ה' אלוקיך" נצטיינו להאמין בה' באמונה שלמה (ספר החנוך' כה), והיא מצוה תמידית שחייב האדם לקיימה בלי הפסק בכל רגע מחייו (שם בהקדמה).

יהודים יקרים!

מצות עניית אמן אחר הברכות והתפלות נתקנה כדי שנוכל לקיים את מצות האמונה, כדברי רבנו בחיי' (שמות יד א): "ומפני שהאמונה יסוד כל התורה כלה, תקנו לנו רבותינו זכרונם לברכה בתפלה ובברכות לענות אמן, שהוא נגזר מלשון אמונה ומלשון הודאה, שמקבל עליו דברי המברך ומודה בהם".

"עקר האמונה תלויה בעניית אמן" (מגלה עמקות פר' האזינו).

'יהי רצון' הסמוך לברכת 'המעביר שנה' (ג)

נסי'ו ובי'וין המביאים לידי חטא... רבי יהוסף זכריה שטרן המכנה הגאון משא"ל, הביא בשם חמי זקנו רבי דב בער יפה תלמיד הגר"ח מוולוז'ין, שבאר כי בבקשת "לא לידי תביאנו" אנו מפרשים את בקשתנו לעיל: "ואל תביאנו לידי חטא" שהלא בודאי אין הקדוש ברוך הוא מביא את האדם לידי חטא, אלא פונתנו לחטא שהוא תוצאה של נסיון ובי'וין; "לא לידי נסיון" שלא ינסה אותנו ה', ובכך נבוא לידי חטא חלילה. וכמבאר בגמרא (סנהדרין קו א) שהנסיון יכול להביא אף את האדם הגדול ביותר לידי חטא. "ואל לידי בי'וין", כמבאר בגמרא (יומא פו ב ובר"ש סם) שיש שהקדוש ברוך הוא מביא על אדם חטא כדי לבאתו, שידאו בקולו ולא ילמדו ממעשיו (זכר יהוסף בהשקפות, ברכות ס ב).

כיצד נתן לבקש שלא לבוא לנסיון רבים תמה, כיצד נתן לבקש שלא לבוא לידי נסיון, הלא עקור משרת האדם בעולם היא לעמד בנסיונות? כפי שכתב בספר 'מסלת ישרים' (פ"א): "כיו עקר מצאיות האדם בעולם הזה הוא רק למים מצוות ולעבד ולעמד בנסיון". יש שבארו שבקשה זו מחברת לבקשה שלאחריה: "ואל תביאנו לידי נסיון... ואל תשלט בנו יצר הרע", דהינו שיש פעמים שהקדוש ברוך הוא שולח את השטן לנסות את האדם, כפי שמצינו באבות שהשטן גידל וכן בדוד המלך ובאיוב. נסיון שפדה גדול הוא מאד, ועליו אנו מבקשים שלא נבוא לידי נסיון חמור. לעמת זאת המסלת ישרים מדבר על הקשי והנסיונות הרגילים שאנו נתקלים בהם מדי יום בעת קיום התורה והמצוות, שמתפקידנו הוא לכבש את יצרנו ולעמד בהם (תפלת דוד' [לאחרית] ברכות השחר; שמעך תפלת' עמ' מו).

עוד בארו: יש שאין מסיעים בידם מן השמים בשעת הנסיון, כמו רשע שעליו אמרו חכמים (שבת קד א) "בא לטמא - פותחין לו". לפיכך אנו מבקשים שלא יביאנו לידי נסיון פנה, אלא בכל נסיון שביא לפתחנו נסיענו לנו מן השמים לעמד בו (לקט שיחות מוסר' [לגר"א שר] ח"ב עמ' שטו).

הגר"ש אויערבך באר שבקשה זו מחברת לבקשה שאחריה: "ואל תביאנו לא לידי נסיון ולא לידי בי'וין". הנסיון יכול להביא את האדם בקלות לידי בי'וין; הן אם חלילה לא עמד בו, ואף אם עמד בו, לעתים רבות

ברוך הדבר בב'וין. כמעשה שהובא בגמרא (קדושין פא א) על רבי עמרם חסידא שכדי להציל מהנסיון הצרף לקרא בקול גדול: "נורא בי עמרם [אש בבית עמרם] והתבזה בכך. על כך אנו מבקשים, שלא יביאנו לידי נסיון כזה שסופו שנגיע מחמתו לידי בי'וין באחד מהאפנים הנזכרים (סדר עיון תפלה' [לר"מ שטרן] עמ' קנה).

באר בקשת 'אל לידי בי'וין'

כאמור, יש שפרשו שבקשת "ואל לידי בי'וין" נסמכת לבקשה הקודמת. ואולם הרוקח פרש שזה בקשה חדשה, שלא נצטרף לבריות ונבוא לידי בי'וין. כמו שאמרו חכמים (ברכות ו א): "כיון שנצטרף אדם לבריות, פניו משתנות..." (פרוש סדר התפלה לרוקח ח"א עמ' ז).

בספר 'נחלת אברהם' (לרא"ה העקל, לך דף) פרש שהנה ידוע שהעשר והעני שניהם נסיונות הבאים על האדם [וכלשון המסלת ישרים' (פ"א): "כי כל עניני העולם בין לטוב בין לרע הנה הם נסיונות לאדם, העני מצד אחד והעשר מצד אחר"], ועל כך בקשתנו: שלא יביאנו ה' לא לידי נסיון העשר, ואף לא לידי בי'וין - נסיון העני הכרוך בבי'וין.

על קשי נסיון העני נוכל ללמד מעדותו הנוראה של האדמו"ר רבי צבי אלימלך מדינוב: "הנני מעיד כי ראיתי בעיני צדיקים גדולים אשר יראתי לגשת אליהם. וכאשר באו לידי נסיון והשתדלו להשיג מוון, ובפרט בתביעה פנה, נחרקו מכל וכל ואבדו מעלתם" (מנודי תעלומה' ברכות לב א).

'כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו'

אמרו חכמים (סנה' נב א): "כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו". אם כן, אחר שבקשנו מהקדוש ברוך הוא שישנינו בבי'וין להגיע למעלות גדולות, וחסים אנו לכתוב יומיו כדי להתגבר על היצר. לפיכך מוסיפים אנו ומבקשים: "ואל תשלט בנו יצר הרע" (סדר השק"ה).

בקשת "ואל תשלט בנו יצר הרע" לא הזכרה במפרש בגמרא, והובאה בר"ף (מד א מהר"ד). יש שכתבו שאין לבקש בלשון זו, שהלא בודאי אין הקדוש ברוך הוא משליט את היצר הרע באדם. וכן מצינו שדוד המלך נענש על הזכרת לשון כגון זו (ברכות כב א), אלא גרסו בגוסס הברכה: "ואל ישלט בנו יצר הרע" (תפלת דוד' שם).

יש שבאר את נפש אל תשלט' כי בקשה זו היא המשך לבקשה הפותחת: "שתרגילנו בתורתך", שהרי אמרו חכמים (קדושין ל ב): "בראתי יצר הרע - ובראתי לו תורה תכליו; אין אתם עוסקים בתורה - אין אתם נמסרים בידו... ואם אין אתם עוסקים בתורה - אתם נמסרים בידו". וזאת הסבה שאנו אומרים, שאם תקבל שבשתנו ותרגילנו בתורתך, ממילא תגרם שלא ישלט בנו היצר הרע (דפת יצחק' תפלה ליימות החל עמ' לח).

ולא לידי נסיון שיקשה עלינו לעמד בו ולא לידי בי'וין אם חלילה לא נעמד בנסיון ונכשל בחטא ואל תשלט בנו יצר הרע אלא תסיע בבי'וין לעמד כנגד פתניו.

סודו המפלא של הרופא הלונדוני

חשב כי מדבר במקרה שפנה. לכן, הפתע מאד כשהתקרב לרכב וגלה כי בתוכו יושב לא אחר מהרופא הנודע, דוקטור א.

הדוקטור ישב במושב הנהג כשראשו נשען על הנהג וגווי רוטט מבכי. 'מה גרם לדוקטור לבכות?' נבהל הרב, 'אולי הוא תקוע כאן כבר זמן רב?!' שאל את עצמו, ומרה להקיש על חלוו הרב.

הדוקטור נער בבהלה ופתח את החלון. הוא הביט בעיניו אדמות לעבר האורח הבלתי קרוא, תוהה מיהו הזר שהופיע כן פתאום. ארכו כמה שניות עד שאהר: "הרב ש", קרא הדוקטור בהפתעה, "מה אתה עושה כאן בשעת לילה שכזו?"

הייתי בטוח שהדוקטור נתקע עם רכבו באמצע הדרך, ורציתי להציע עזרה, ענה הרב ש. בטון מתנצל.

"הכל בסדר, ברוך ה'", הרגיע אותו הדוקטור. נראה היה כי הוא חוכך בדעתו האם להסביר לרב ש את הסבה האמתית שמחמתה עצר בשולי הדרך ושעיניו אדמות מבכי.

לבסוף החליט להסביר: "אני חוזר כרגע מבית החולים. לשם נקראתי בדחפז על ידי אחד ממטפלי, יהודי צעיר שנקלע למצב רפואי קשה ביותר ומתווך כן הצרף לקבל טפול רפואי מסובך. האיש בקש להתיעץ אתי טרם הטפול ובקש גם שאהיה נוכח ושותף במהלך הטפול.

רופא אני יכול לומר שעשיתי ככל שביכולתי כדי לסייע לאיש לעבר את הטפול בצורה הפיזית. לצערי הרב, מצבו עדין קשה ביותר. כיון שמצב תפקודי כרופא מציני את כל האפשרויות שבידי כדי לעזור לו, לא נותר עתה לי אלא לעשות בעבורו את הדבר שבעיני הוא ההשתדלות החשובה ביותר - לשאת בעדו תפלה מעמק לב ובדמעות לפני רופא כל בשר שישלח לו מהרה רפואה שלמה מן השמים בתוך שאר חולי ישראל".

"כך אני נוהג תמיד", הפטיר הרופא עם סיים דבריו, מבלי לדעת שבמשפט זה הוא חושף את הסוד שעומד מאחורי ספור הצלחתו המפלא.

בבת אחת נפתרה התעלומה שהעסיקה כה רבים במהלך השנים. בבת אחת התגלה סוד הצלחתו המיוחדת של הדוקטור הנודע שזכה להיות שליח נאמן לרפא רבים וטובים מיהודי לונדון ומאנשי העולם כלו.

הדוקטור לא הסתפק בידע הרפואי הנרחב שרכש כדי לסייע למטפלו. בידעו כי המפתח האמתי לרפוי נמצא בכת התפלה, הקפיד להתפלל בעבור כל אחד ממטפלו, ותפלתו היא שושא את פרות הצלחתו.

'רופא ורפואה' עמ' פ'

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת יתרו – קבלת התורה"

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com - 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

וכתב התוס' (יה ע"ב ד"ה והא) דזה שאין מלך דן, הוא רק באופן שהוא נמצא לבדו, אבל יחד עם אחרים יכול הוא לדון.
אבל בגמרא (שבועות ל') ישנה ברייתא אהרת ושם כתוב ד"ועמדו שני האנשים" הכוונה על העדים שיעמדו בדיון. ולפי זה יש לומר שהבעלי דינים רשאים לישב וממילא אפשר כן לדון את המלך וכן הוא יכול לדון.
והשתא מוכן היטב דברי הכתוב: דכך שאל יתרו את משה: "מדוע אתה יושב לבדך" – ממה נפשך, אם אתה סובר שהכתוב "ועמדו שני האנשים" הולך על בעלי הדינים שצריכים לעמוד, ולפי זה יהיה הדין שהמלך לא דנין אותו ולא דן לבדו זולת עם דינים אחרים כשיטת התוס', א"כ "מדוע אתה יושב לבדך" הלא מלך אתה.

ואם הנך סובר כברייתא ש"ועמדו שני האנשים" הולך על העדים ולא על בעלי הדינים ולפי זה המלך דן וגם דנים אותו, א"כ אז קשה למה "וכל העם נצב עליך" הרי לפי ברייתא זו אין הבעלי דינים צריכים לעמוד – כפתור ופרח!...
ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלקים אנשי אמת שונאי בצע ושמת עליהם שרי אלפים שרי מאות שרי המישים וכו' (יה, כא)
שאל הר"ק רמ"מ מקוצק ז"ע מה הענין דווקא באנשי אמת, ומדוע מינה משה רבינו שרי אלפים, שרי מאות, שרי המישים ושרי עשרות, האם לא חשש משה רבינו שיפגע מי מהם על שנתמנה לתפקיד פחות חשוב מחבירו?
אלא תירין: הא בהא תליא – משה רבינו בחר דוקא באנשי אמת, כי איש אמת יודע כי הכבוד כולו שקר ואין בו מאום... משום כך, גם לא נפגע איש מהם, כאשר ראה כי חבירו נתמנה לתפקיד רם ממנו...

הגה"ק בעל ה"שואל ומשיב" ז"ע היה מסביר מהו החיבור כאן בין אנשי אמת לשונאי בצע: "בצע" משמעו טובה עצמית ("מה בצע כי נהרוג את אחינו"). יש "אנשי אמת", שנוטלים על עצמם מונופול על האמת ועושים בה עסקים, ובשם האמת כביכול, הם מנסים לקדם את פרנסתם, את האינטרסים הצרים שלהם, ולכן הם לא חוששים לרדוף ולהחרים ולתקן את כל העולם!...
ולפיכך עיין יתרו למשה ואמר, שיקח לו "אנשי אמת" שהם "שונאי בצע", אנשים שאינם מבקשים את טובת עצמם מן ה"אמת", שאין האמת אצלם עניין של פרנסה...

ואילו רבה של ירושלים הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד ז"ע הסביר בדרך צחות מה הוא החיבור דווקא, של "אנשי אמת" – ושנאי בצע? – אלא הכוונה, שיהיו שונאי בצע אמיתיים, כי נמצאים אנשים שהם גם "שונאי בצע" בשביל ממון!...

ועתה, אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ (יט, ה)
הגה"ק מהר"ל דיסקין ז"ע פירש, דיש כאן תירוץ עבור אלו השואלים: אם כולם ילמדו תורה בישיבות ובכוללים, מי יקיים את העולם? התשובה לשאלתם נמצאת בפסוק: "ועתה, אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי", כלומר, אם תשמרו את בריתי, וברית היא תורה, שהרי על הפסוק (ירמיהו לג. כה) "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת" דרשו חז"ל, שהכוונה היא לתורה שבזכותה קיימים שמים וארץ, אם כן כשתשמרו את בריתי ותעסקו בתורה, תזכו ל"והייתם לי סגולה מכל העמים".
ואם תאמרו מה יהיה – אם נעמוק כלנו בתורה לא יהיו רופאים נגרים ולא שום בעלי מקצוע? על כך משיבה התורה: "כי לי כל הארץ", יש הרבה גוים, והם יעשו את שאר הדברים הנחוצים לבני אדם להיות, ואילו אתם תעסקו בעיקר חיותו של העולם, בלימוד התורה...

וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים (יה, א)
שאל הר"ק רמ"מ מקוצק ז"ע וכי יתרו לבדו שמע, הרי מקרא מפורש הוא: "שמעו עמים ורגזו?"
אלא תירין ואמר: לשמוע, שומעים הרבה, אבל להבין ולהפנים יש מתי מעט!...

יש הרבה ששומעים אבל אין שמיעתם שמיעה, שאין הדברים נכנסים לאוזניהם, לתוך לבם ולנשמותיהם, מעלתו של יתרו הייתה: "וישמע יתרו" – ששמע, אבל גם הפנים את מה ששמע! הסיק מסקנות, ובא להתקרב לקב"ה...

וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים (יה, א)
מה שמועה שמע ובא? – קריעת ים סוף ומלחמת עמלק (רש"י).
מה שאלה שואל רש"י "מה שמועה שמע ובא", והרי הפסוק אומר במפורש ששמע "את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו?"
אלא הסביר זאת הר"ק רבי זושא מאניפולי ז"ע – קשה היה לרש"י, שאם שמע יתרו כל זאת, לשם מה היה לו לבוא אל בני ישראל אל המדבר "מה שמועה שמע ובא"? – והרי היה בידו להתנייר ולהיות יהודי בביתו?

ועל כך משיב רש"י: "שמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק". שמע על קריעת ים סוף, ראה שכל העולם כולו יודע על הנס הגדול הזה, ואף על פי כן לא הרתיע הדבר את עמלק מלצאת למלחמה. מכך הסיק, שלא די בישיבה מרהוק, אלא שצריך להיות עם בני ישראל ביה, לחוש את זה מקרוב, ואת זה אי אפשר לחוש בבית, כהמליצה הידועה (באידיש): "והם לא ידעו דרכי" – "והם" ("הימים") – בבית, "לא ידעו דרכי" – אי אפשר לחוש ולדעת את דרכי עבודת ה'!...

וכך גם הסביר הר"ק רבי בונים מפשיסחא ז"ע אך בנימה נוספת: מששמע יתרו כי אחרי התגלות נבואה כזו שהיתה בקריעת ים סוף, עוד היה מקום להסתר כזה, שיבוא עמלק וילחם בישראל דהיינו, אם אחרי עלייה והתגלות בקריעת ים סוף אפשר שתבוא ירידה והסתר כמו מלחמת עמלק – למד לקח מזה, כי מן ההכרח לקבל את התורה מפי רבי – מוכרחים לבוא אל הצדיק ולשקוד בלי הרף על עצמנו, כדי שנוכל להתגבר על כוחות הרע המסנוורים את העיניים!...

וישב משה לשפוט את העם ויעמוד העם על משה מן הבוקר עד הערב. וירא חותן משה את כל אשר הוא עושה לעם ויאמר מה הדבר וכו' מדוע אתה יושב וכל העם נצב וכו' (יה, יג-יד)
ופירש רש"י: "יושב כמלך וכולן עומדים והוקשה הדבר ליתרו שהיה מזלזל בכבודו של ישראל".
ומקשים העולם מה שאלה זו, הלא כך הוא הדין הדיינים יושבים ובעלי דין עומדים?
אלא הסביר הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ ז"ע בספרו "דברי יהונתן" הסבר פלפולי נפלא עד למאד!

דהנה הגמרא (סנהדרין יט'). "מלך לא דן ולא דנין אותו", דכתיב (דברים יט. יז) "ועמדו שני האנשים", ודורשים מכך דשני הבעלי דינים צריכים לעמוד ואין כבודו של מלך לעמוד לכן לא דנין אותו, וגם לא דן, משום קשום עצמך ואחר כך קשום אחרים.

ויתיצבו בתחתית ההר (יט, יז)

בגמרא (שבת פה). אמר רב אבדימי בר חסא: מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כנגינתו, ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה – מוטב, ואם לאו – שם תהא קבורתכם.

שאל הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל מדוע כתוב "שם תהא קבורתכם"? לכאורה היה צריך לומר "כאן תהיה קבורתכם", שהרי עמדו מתחת להר, וכדי לקברם היה צריך רק להורידו עליהם?

אלא תירץ ואמר: מונח כאן יסוד גדול בעבודת האדם את בוראו! דרך בני אדם לומר כשיגיעו ל"שם", כשהמצב ישתפר ויסתלקו המפריעים – אז ילמדו, אז יתפללו. ה"שם" הזה – הוא בבחינת "קבורתכם", כאן נעוץ כשלונו של האדם! כי היצה"ר כבר דואג שה"שם" הזה לא יבוא כ"כ מהר, ולבסוף ימצא האדם את עצמו עומד ריקם ללא כלום...

וכבר פירשו הרבה מגדולי המוסר והחסידות את דברי התנא (אבות ב. ד) "אל תאמר לכשאפנה אשנה שמה לא תפנה", "אל תאמר לכשאפנה אשנה" – כאשר אזכה וראשי ולבי יהיו פנויים מכל מרדה, אז אשב

ואלמד בהתמדה עצומה. אל תאמר כך. מדוע? "שמה", אולי מה שהקב"ה מחפש ממך הוא דוקא, את ה"לא תפנה", לראות כיצד הנך עובד אותו כשלבך אינו פנוי מטרדות. זו לא חכמה לעבוד את ה' כשהכל בסדר, מדרגתו האמתית של האדם ניכרת דווקא בחיותו טרוד, אם אז

אנכי ה' אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים (כ, ב)

הרא"ש ב"אורחות חיים" (יום א' כו), מלמד, שההנהגה למעשה עפ"י האמונה בבטחון מלא ובהשגחה פרטית שנוהג עמו הקב"ה בכל רגע ורגע, היא כוונת יציאת מצרים, וזו משמעות הדיברה הראשונה "אנכי ה' אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים". דבריו הם יסוד גדול באמונת ה' ומביאים לחיזוק גדול, ע"כ נביאם במלואם, וזה לשונו הק':

"לכמותה בה' בכל לבבך ולהאמין בהשגחתו הפרטית, ובה תקיים בלבבך היחוד השלם בהאמין בו כי עיניו משוטטות בכל הארץ, ועיניו על כל דרכי איש, ובוהן לב וחוקר כליות. כי מי שאינו מאמין 'אשר הוצאתיך מארץ מצרים', אף באנכי ה' א-לחיד אינו מאמין, ואין זה יחוד שלם, כי זה הוא סגולת ישראל על כל העמים, וזה יסוד כל התורה כולה!"

ומסבירים המפרשים את ביאור דבריו, שבנימי יציאת מצרים התגלתה יכולת ההשגחה על כל פרטי מעשי האדם. ובה נכנסו ישראל למהלך חיים שה' בקרבנו ומשגיח על כל מעשינו ומקרינו. לכן אמר "אנכי ה' אלוהיך – אשר הוצאתיך מארץ מצרים", להודיע גם את אמונת מציאותו ית', וגם את אמונת השגחתו הפרטית, ולתלותם זה בזה. כי מי שאינו מאמין שהקב"ה משגיח עלינו בכל רגע ואלו עיניו נשואות בכל רגע לדאוג לכל צרכינו ומאויינו, אין לו כלל אמונה בה' ה"ו.

וכמו כן כתב רבינו יונה (פ' הרי"ף ברכות ב:) בטעם המאמר שהסומך גאולה לתפילה וזכה לחיי העוה"ב. וזה לשונו הק': "מוכיר אותה הגאולה (יציאת מצרים) ומתפלל מיד (שמונה עשרה). נמצא שגם הוא בוטח בו שיענה אותו, כמו שענה לישראל בעבור שבטחו בו".

אנכי ה' אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים (כ, ב)

התביעה מאיתנו להתפלל לצעוק ולהשתוקק לגאולה, מתחזקת, כאשר אנו רואים שפסק הסמ"ק זי"ע (מצוות עשה א') שהיא מצוה מהדברה הראשונה שבעשרת הדברות!

וזה לשונו הק': אמרו חכמים, ששואלין לאדם לאחר מיתה בשעת דינו: 'ציפית לישועה? והיכן כתיב מצוה זו? אלא שמע-מינה בזה תלוי: שכשם שיש לנו להאמין שהוציאנו ממצרים, דכתיב "אנכי ה' אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים", כך אני רוצה שתאמינו בי שאני ה' אלוהיכם ואני עתיד לקבץ אתכם ולהושיעכם.

ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלוהים פן נמות (כ, טז)

מסופר כי פעם נפגש רב גאון אחד עם הרח"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע ורצה לתהות על קנקנו בנגלה. שאל אותו הרב את קשייתו של החיד"א זי"ע במסכת מגילה (ו ע"ב): בהמשך לדברי הגמרא שם שהיית אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, מסופר כי בפורים אחד ישבו רבה ור' זירא למעודת פורים, ומתוך שהתבססו במצוות היום קם רבה ושחמיה לר' זירא. למחרת ביקש רחמים עליו והחיה אותו.

ויש להביק, איך חזר ר' זירא לביתו, הרי הוא מת לזמן קצוב, ואשתו קנתה עצמה במיתת הבעל וצריכה הימנו קידושין?

או שמא אמרינן שמיתה לזמן קצוב אינה נחשבת למיתה, ולכן יכל לחזור אליה?

ענה הרבי: שיש ראייה מגמרא מפורשת.

התפלא הרב וביקש כי רק יאמר לו באיזו מסכת ואולי יוכל לנסות כוחו ולמצוא. אמר לו הרבי שהראיה היא ממסכת שבת.

הרב שהיה גאון, עבר בראשו על כל מסכת שבת אך לא מצא כל ראייה... נענה הרבי מבעלזא ואמר: הו"ל דורשים במסכת שבת על פסוקינו "דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלוהים פן נמות", מלמד שפרחה נשמתן של ישראל והקב"ה החזירה להם. ומכאן ראייה שאין מיתה לזמן מה נחשבת למיתה, דאי לאו הכי, היו צריכים כל ישראל לשוב ולקדש את נשותיהם, ולא מצינו כן כלל, החיפך הוא הנכון שאמר להם משה "שובו לכם לאהליכם", ודרשו הו"ל שנתברכו כל אחד וילדה אשתו זכר והרי נשחזרו לנשותיהם...

אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת (כ, ד)

אמר הגה"ק בעל הי"בן איש חי זי"ע פסוק זה מלמד אותנו – 'אשר בשמים ממעל' – שכאשר מדובר בעניינים רוחניים חובה על האדם להתבונן בבני אדם שהם למעלה ממעלתו שאז ילמד שעדיין יש לו מה לתקן. ומאידך 'ואשר בארץ מתחת' – בעניינים גשמיים חובה עליו להסתכל על בני אדם פחותים ממנו וכך יראה עצמו ששיר שיש לו כל ולא יחפש לעצמו מותרות.

והביא על כך משל מענייני: לבעל בית אחד היה מולם בהצרו שהגיע עד לגג הבית. קרא האישי למשרתו ואמר לו: מולם זה המוצב בהצר מהווה סכנה, כי עלול לבוא מאן שהוא ולמפם בו אל הגג והחילה עלול ליפול משם, על כן עקור נא את שלבי הסולם כדי שאיש לא יוכל לעלות בו.

המשרת, שהיה כמיל גדול, רץ מיד למלא את רצון אדוניו אולם עשה זאת באופן מטופש ביותר. עלה המשרת שלב אחד בסולם ועקר את השלב התחתון. לאחר עלה אל השלב השלישי ועקר את השלב השני וכן הלאה...

לבסוף עמד המשרת בראש הסולם, אולם לא נותרו שלבים בהם יוכל הוא בעצמו לרדת מן הסולם...

צעק המשרת ושוועתו הגיעה לאוזני בעל הבית. מיהר אליו בעל הבית ובעזרת אחרים שלשלו את המשרת הסכל מן הגג בעזרת חבלים...

צעק בעל הבית על המשרת – שומע שכמו! האם אינך יודע כי תחילה עוקרים את השלב העליון?!

כעבור זמן קרא בעל הבית למשרת ואמר: הנה יש בהצר בור גדול ובתוכו מולם, חושש אני שילדים שובכים ירדו אל הבור ויפסקו, על כן עקור נא את שלבי הסולם.

המשרת, שזכר היטב את ההוראות בדבר עקירת שלבי מולם, רץ במהירות והחל יורד בבור תוך שהוא עוקר תחילה את השלב העליון ולאחריו את זה שתחתיו...

עד מהרה מצא עצמו המשרת בתחתית הבור ללא כל דרך לעלות ממנו... צעק עליו שוב הבעל הבית – שומע שבעולם! האינך מבין שהיה עליך לעקור תחילה את השלב התחתון?

התגונן המשרת – אבל אתה עצמך צעקת עלי כאשר עשיתי כן והורית לי במפורש לעקור את העליון תחילה?

נכון מאד – הסכים בעל הבית – אבל האם כל המקומות שונים?!

כן הוא הנמשל, המשיך הגה"ק בעל הי"בן איש חי זי"ע – אל לו לאדם לנהוג מידה אחת בענייני הרוח וענייני הגשם, לכל אחד מהם יש לנהוג בהנהגה המתאימה לו. ברוחניות יש להביט למעלה ואילו בגשמיות יש להביט דווקא למטה...

לא תחמוד בית רעך וכו' ועבדו ואמתו ושורו והמורו וכל אשר לרעך (כ, יד)

כתב הגה"ק בעל הי"בן סופר זי"ע בספרו "תורת משה" בשם הסמ"ג שבעשרת הדיברות יש בהם תר"כ אותיות כנגד תר"ג מצוות, ועוד שבע מצוות דרבנן שהם ביחד תר"כ.

והוסף החתם סופר דלפי זה שבע האותיות האחרונות של עשרת הדברות – "אשר לרעך" המה כנגד 7 מצוות דרבנן.

ומוסיף רמז נפלא! דהנה כל השבע מצוות דרבנן רמוזים במילים "אשר לרעך": אבילות – שבעת ימי אבילות. שמחה – שמחת התן וכלה בשבעת ימי המשונה. רחיצה – מצות נטילת ידים. לחם – פת נכרי ובישולי נכרי. רשויות – עירובי הצרות ושינופי מבואות. עמלק – מקרא מגילה שנתקנה על מחיית המן ואנשיו שנהרגו בי"ג אדר, ושהמה נצר וזון מורע עמלק. כהנים – נס הנוכה שנתקן על ידי הכהנים ע"כ...

זמני כניסת וציאת השבת

כניסת השבת: 16:53
שקיעה: 17:15
ציאת השבת: 17:53
דבנו תם: 18:30

הגיליון ז"ל
 בעיה"ק נתיבות

האלון נוסב אליו נאיתן: מורה בת נאימה - אלתר, יוסי וסמחה בת נאימה - אמת כהן
 בן אליו נאיתן מקראל בן אלו לנאספת

אור השבת

הגיליון מוקדש לדפוא"ש: החל בח' קלחין • חנה בת נעשה •

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם
 מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

מחן רבי חיים קנייבסקי עולה לנוס את שנתו באחד עשרה בלילה ונשמעו זמזומים מפי, בשנה שחיים וחצי הוא התישב על מיטתו ואמר בהודגשוד סימחתי את השם! • סיפור משבוע שעבר, עמוד 2

מעשיות בפרשה

"וישמע יתרו כהן מדין הותן משה את כל אשר עשה אלהים וכו'"
 ברש"י: שבע שמות נקראו לו וכו', יתר על שם שיתר פרשה אחת בתורה זאתה תחזה. יתרו לכשנתגיד וקיים המצוות הוסיפו לו אות אחת על שמו. אמר החידושי הר"ם ז"ע, יתרו היה ענוותן גדול ולכן קרא את עצמו יתר, לציין שהוא הרגיש את עצמו למיותר לגמרי, כאדם שאין בו שום תועלת. לכן הוסיף לו הקב"ה אות על שמו וקרא לו 'יתר' - כלומר ההרגש שהוא מיותר היתה רק שלו, אבל האמת אינה כך, כי היה משכמו ומעלה.

"וישמע יתרו"

ברש"י: יתר' על שם שיתר פרשה אחת בתורה זאתה תחזה. באסיפה בעניני הציבור קם אחד הגדולים ופתח בדברי ביקורת על כמה דברים שלדעתו היו יכולים להיעשות בצורה טובה יותר. אמר לו הר"ק האמרי אמת ז"ע: "להגיד ביקורת בלבד זה לא גדולה, העיקר הוא לשאת בעול ולראות כיצד לתקן ולהטיב להבא". והוסיף, שחז"ל הסבירו שיתרו נקרא יתר על שהוסיף פרשה אחת בתורה. ורש"י מדגיש שמה שמיחד את יתרו היא לא הביקורת של - לא טוב הדבר אשר אתה עושה' (פסוק יז), אלא עצתו כיצד לתקן את הדברים להבא - 'זאתה תחזה' (פסוק כא). (ליקוטי יהודה)

דיון הלכתי בשולחן-השבת

האם אומרים ברכת מעין שבע במלוניות הקורונה

בבית מלון שבו שוהים חולי קורונה ונמצאים בו חולי קורונה כבר כשבועים וחלק מחולי הקורונה בארץ במצב קל נמצאים שם ומתפללים שם לא בבית הכנסת אלא ליד החדר אוכל בתוך פרוגלה האם מותר לומר שם ברכת מעין שבע, דהנה מאידך י"ל שזה מקום קבו ע עתה לכמה חודשים כיון שאין אנו יודעים עתה מתי תפסק המגיפה, א"כ לכאורה השתא הוה מקום קובע, וא"כ אפשר"ל בו ברכת מעין שבע ומאיך י"ל דאולי בורא עולם יחוס עלינו ותפסק המגיפה וא"כ יתבטל שם המנין.

שבת דף כד ע"א מבואר דטעם תקנת ברכת מעין שבע מחמת סכנה, שישנם אנשי ם המתאחרים בבית הכנסת, ויש לחו ש שמא בחזרתם לבתיהם, יזיקום המזיקים. לכן תקנו רבותינו שיברכו ברכה מעין שבע, והקהל כולו יתעכב עוד מע ט בבית הכנסת, וישובו כולם אל העיר ביחד ואז ליכא סכנה.

שיש לומר בשו"ע ברכת מעין שבת רק בבי ת הכנסת ולא בבית חתנים ובית האבלים. הנה במגן אברהם שבמקום שנהגו לאומרה אפילו בבית אבלים ובבית חתנים אין למחות בידם, הקשה עליו אבל בפרי מגדים דאין לנהוג כן דהרי זה חשש של ברכה כתב שאותם אלו לבטלה. ובט"ז שקובעים מקום להתפלל למשך איז ה ימים וכמו שרגילים לעשות בירידים זה דומה לבית הכנסת קבוע ויש לומר ש ם כתב שזה ברכה זו, והאליהו רבה דוקא כאשר יש להם ספר תורה ש ם באותו מקום הקבוע לימים אלו, וכן פסק המשג"ב.

וכיוון שיש עוד ענפים שלמים באותו עניין, הרי שהחכם עיניו בראשו ויעיין בנושא ברבותינו המפליגים לדבר על ההלכה הנוגעת כיום לכל אדם שני.
 (ר' יוסף אביטבול)

הילדים בסגר? בע"ה יהיה בסדר!
חדש!! חבורת 'אמונה' מבית היוצר של 'אור השבת' יוצאת בשני סיפורים מסעירים, עלילות מתח חינוכיות והרפתקאות מרתקות לילדים. באישור מחנכים ומנהלי ת"תים הסיפורים ישלחו אן ורק לנרשמים לרשימת התפוצה של הגיליון במייל
[לפרטים והרשמה - alon089945291@gmail.com | אסור לפסוק!!]

תשובת לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכים מתגרממים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גילול תורה ויאיר'.
 קו קו: 08-994-1870
 א"ר ל"מ"ר:
 7665190@gmail.com

חידה: איזה הלכה תלויה בדעתו של תינוק בן יומיו?
 חידה של שבוע שעברה: "גדול הניסים שיבואו לעתיד לבוא יותר מיציאת מצרים", איזה עוד דבר גדול יהיה לעתיד לבוא יותר מיציאת מצרים?
 תשובה לחידה משבוע שעבר: שירת הלויים במקדש (ישעיהו כ"ד, ד)

 תזכורת: בכל שבוע עולה למערכת חידה מתורת האור החיים הקדוש נושאת פרסים יקרי ערך!

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

עט יוקרתי ומלכותי בשווי מאות שקלים	"כרטיס ספר" לריבישה ברשת "אור החיים"	נגן (MP3) כשר עם שיחות של גדולי הדרשנים	דיסק און קי בפיתוח ייחודי לקוראי העלון

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו-0774103900

העלון הצלחת הגביר היקר: מר תומר סגרון רעייתו ובנו לביא
 להצטרפות לרשימת התפוצה: alon089945291@gmail.com
 טלפון: 052-7148454 = קו התוכן: 079-5904730
 טקס: 08-9941870 = מען למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

הקורונה במחיצת הרב קנייבסקי

התפילות לא מפסיקות לצאת מפינו ומאיך גם הקבלות החיזוקים והישועות מכל הגוונים ומכל הסוגים לא מתכוונות לרדת מעל שולחן העדיפויות

- דומה לכך קורה גם בביתו של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א ■ מה הביא את הרב קנייבסקי לסיים ספר תהילים כך באמצע היום? וגם: **כך סיים מרן את הש"ס בתוך... שלוש וחצי שעות** | מיוחד!

כיום אנשים מחפשים למצוא את דרך האמת כיצד ואיך ליעל את ההתחזקות ואת המשך המהלך בחיים בשביל לתת לבורא עולם איתותים הגיעו מים עד נפש ואנו מתחייבים לחזור בתשובה שלימה העיקר שנחזור לחיים השמחים והשוקקים שלנו.

אם אצלנו בתוך הבית פנימה קורים הדברים הללו מידי יום ביומו. הרי שגם בביתו של שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א גם כן התפילות לא מפסיקות לצאת מפיו של ראש ארעא דישיראל, וכך מתאר הנכד, רבי גדליהו הוינגסברג שליט"א:

בליל שישי שעבר נשכב רבינו שליט"א לנוח בשעה אחת עשרה בלילה, והתחיל לזמזם זמזום ששמענו אותו בבידוד מספר אנשים, כשהוא גורס מסכת אחרי מסכת אחרי מסכת, עד השעה שתיים וחצי בלילה; בשעה שתיים וחצי, נשמע רבינו שליט"א אומר בשמחה: "מזל טוב! סיימתי את הש"ס..."

היה זה מרגש ומיוחד, על אף שהרבה פעמים במנוחת הצהרים אני רגיל לשמוע את מרן שליט"א מזמזם תוך כדי מנוחת הצהרים וגורס מסכתות. המיוחד הפעם הייתה גם החזרה המהירה שנעשתה ועל מסכתות כה רבות.

דבר עצום שהיה ביום שישי: לצערנו, בכל הימים האלו יש זרם בלתי פוסק של טלפונים לקבל ברכה מרבינו שליט"א על חולי קורונה, אחד קיבל את המחלה הזו מאוד קשה, אחר על סף הנשמה ועוד ועוד, זו תקופה מאוד קשה, אני לא זוכר תקופה כל כך קשה ועמוסה של חולי קורונה, ד' ירחם.

בליל שישי רבינו שליט"א היה עך ועסק בלימודו כל הלילה עד לתפילת הנץ. לאחר תפילת שחרית רבינו התעייף ונשכב מעט לנוח. פתאום אחרי זמן קצר רבינו מתעורר ומבקש: "תביא לי תהילים למיטה". אמרתי לרבינו, "סבא נח קצת עכשיו" ... אמר לי רבינו: "בבקשה תביא לי תהילים למיטה".

רבינו שליט"א אומר כל יום פרק תהילים, חשבתי אולי כעת מעוניין לומר את הפרק היומי. אך לא: רבינו שליט"א פותח את ה'יהי רצון' לפני אמירת התהילים ומתחיל לומר את כל התהילים פרק אחרי פרק בסדר, את כל ספר התהילים! זה דבר לא מצוי ביום רגיל. בעשרת ימי תשובה רבינו שליט"א מקפיד לומר בכל יום את כל ספר התהילים, אך בימות השנה הרגילים זה דבר נדיר.

בשראית ישרבינו שליט"א מתכוון לומר את כל ספר התהילים, לחשתי באוזני: "סבא, אולי לכוון שתיעקר המגיפה הזו מעל בית ישראל". אמר לי רבינו שליט"א: "נכון, זה מה שאני מתפלל עכשיו".

אמברה

סיפור לשבת

ליל השבת

נתקף אורחון כפי אורחון

מיליוני כפפות שנמעט הלכו לפח:

כפפות של אמונה

'אומר ועושה'; מיום זה ואילך מקפיד ר' נחום בכל יום ליטול ידיו לסעודת פת, ולאחר מכן לברך ברכת המזון בכוונה ובמתינות מתוך הכתב. מסתבר כי היתה זו בחירה מוצלחת, משום שבחסדי שמים הקבלה החזיקה מעמד למעלה מעשר שנים, ובעצם היא מחזיקה עד עצם היום הזה.

בכך לא נגמר הסיפור. כמה שנים לאחר מכן, נקלע ר' נחום למצב כלכלי לא פשוט, עד כדי שהוצאות ביתו גדלו ועלו על הכנסותיו. הוא נזקק באופן דחוף לתוספת הכנסה משמעותית. בצר לו הוא פנה לחברו, אברך בעל יכולת כספית וחוש עסקי מבורך, ותינה בפניו את מצבו.

"ממש משמים הגעת אלי היום", הגיב החבר בהפתעה, ומיד המשיך: "בדיוק היום הוצעה לי הזדמנות עסקית נדירה - רכישת חברה משגשגת לציוד רפואי, שמועמדת למכירה במחיר זול במיוחד - אולם נאלצתי לדרוח אותה מחוסר פנאי להתעסק בכל הכרוך בניהולה. נראה לי שאתה האיש המתאים שיוכל להשלים עבורי את הפאזל";

"בדיוק היום הוצעה לי הזדמנות עסקית נדירה - רכישת חברה משגשגת לציוד רפואי, שמועמדת למכירה במחיר זול במיוחד - אולם נאלצתי לדרוח אותה מחוסר פנאי להתעסק בכל הכרוך בניהולה"

אני מוכן להשקיע את מחצית הסכום הדרוש לרכישת החברה, אתה תגייס את המחצית השניה ובד בבד תנהל את החברה ביד רמה, ובעזרת ה' יחדיו נעשה ונצליח..."

כיון שר' נחום הכיר היטב את תחום הציוד הרפואי, הוא הבין כי משמים זימנו לפניו הזדמנות פז, ונענה בשמחה להצעה. הוא מיהר לגייס הלוואות מכל הבא ליד, וכך תוך כמה ימים הפך לשותף מלא בחברה, ובשכר ניהולה הוא זכה לנתח נכבד בהכנסות. בחסדי שמים ההצלחה האירה לו פנים, ותוך כשנתיים ימים הצליח לשלם את חובותיו. משסיים לשלם את החובות הציע לחברו - שותפו - לרכוש מיידו את חלקו בחברה. הלה הסכים בשמחה. ר' נחום גייס שוב הלוואות, שילם לחברו את המגיע לו, ובכך הפך לבעלים הבלעדיים של החברה.

כמחצית השנה לאחר מכן, בעודו נאבק על תשלום החובות שנטל לצורך השלמת רכישת החברה, הגיעה אליו ביום בהיר הודעה אלקטרונית, שתוכנה גרם לו להלם מוחלט.

בהודעה שנשלחה אליו ממנהל מפעל בסין שייצר בעבורו ציוד רפואי, נכתב כי מיליון קופסאות הכפפות החד-פעמיות שהזמין מוכנות, וכי עליו להעביר את התשלום בעבורן כדי שהמשלוח יבוצע בהקדם.

||<< ההמשך המסעיר בעמ' הבא

את הסיפור המדהים הבא קבלנו מאת ארגון חשוב שהוקם זה עתה העוסק בקירוב יהודים לאביהם שבשמיים על ידי ובעקבות השלכות נגיף הקורונה. מטרתם להוכיח לאנשים שבורא עולם לא רק שהוא נמצא איתנו אלא נמצא אצל כל אחד ביד, בראש בבית ובכל מקום אחר שלא יהיה. בפרשיות אלו של יציאת מצרים, אנו

מתבוננים בניסים הגדולים ובישועות שהקב"ה עשה לישראל, שלא נתפסות בעוצמתן האדירה. כל מי שאמונה בקודקדו ומביט סביבו - רואה גם היום את נפלאות דרכי הבורא, ואת הישועות והניסים בכל צעד ושעל.

לפנינו סיפור אמיתי על נפלאות דרכי ד' יתברך:

שעת צהרים חמה של שלהי דקייטא. ר' נחום יושב במשרדו הממוזג, אי שם במרומי אחד מבנייני המשרדים המגרדים את שחקי העיר ניו יורק. ידיו עסוקות בעבודה טכנית פשוטה, כזו שאינה דורשת חשיבה יתרה, ומוחו מושוטט בעולמות נשגבים.

יהודי של צורה הוא ר' נחום, וככזה הוא משתדל לנצל כל דקה מחייו באופן מיטבי. בכל עת שמוחו פנוי הוא משתדל להאזין לשיעורי תורה ומוסר. בעולם הטכנולוגי שבו אנו חיים כיום, ניתן להגיע בקלות ובמהירות למאגרים גדושים בשיעורים נפלאים ומחזקים, ור' נחום מנצל עובדה זו כדי לעלות ולהתרומם עוד ועוד בעבודת ה'.

חודש אלול מתקרב לסימום, והמשפיע שאותו בחר ר' נחום לשמוע באותו יום, מעורר את שומעי לקחו לקבל על עצמם קבלה מיוחדת לקראת תחילת השנה הבאה עלינו לטובה.

"אין צורך בקבלה מוגזמת", זועק המשפיע, "די אם נקבל על עצמנו קבלה קטנה, ובלבד שנתמיד בה מבלי להרפות; קיץ וחורף, שבתות וימות החול... קבלה איתנה שכזו יכולה לשנות את האדם מן היסוד, ולהעצים את הקשר שבינו לבין קונו בכמה וכמה רמות..."

ר' נחום מאזין, והדברים הנוקבים חודרים לליבו. באבחת רגע הוא מפסיק את השמעת השיעור ונעצר להתבונן בדברים...

"איזו קבלה קטנה אוכל לקבל על עצמי ולהתמיד בה לאורך זמן?", הוא שאל את עצמו, ותוך כדי דיבור נזכר בשיחה אחרת ששמע לפני זמן מה ותכנה נגע לליבו.

השיחה האמורה נסובה על אודות סגולתה ומעלותיה של ברכת המזון, הנאמרת בכוונה ומתוך הכתב, ור' נחום החליט שזו הקבלה המתאימה ביותר בעבורו.

באפשרותכם
לזכות את הרבים
ללא כל תממין!
אם אירע אתכם או
מכריכם סיפור
מחזק
שלוח אליו
בית 'אור השבת'
רח חזני 3314 בני ברק
ולצ"ן עבור 'אור השבת'
או במקום:
08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

אור השבת

מעולמו של בן הישיבה

מזכר זמננו קורני מהפשיטה החיים

"בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה בא מדבר סיני ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחגו"

אהבה המקלקלת את השורה

יש לעיין בסדר הפסוקים דלכאורה היה צריך קודם להקדים הפסוק השני 'ויסעו מרפידים' ואח"כ 'בחודש השלישי... ביום הזה בא מדבר סיני', שהרי כך היה סדר הדברים [עיין רמב"ן, 'אור החיים' הק]. וביאר רבנו הרמב"ן זצ"ל, "אבל בעבור היות ביאתם במדבר סיני שמה להם יום טוב, ומעת צאתם ממצרים נכספים אליו כי ידעו שישם יקבלו את התורה כי משה הגיד להם מה שנאמר לו 'תעבדון את האלוקים על ההר הזה', וגם לפרעה אמר 'נלכה נא דרך שלושת ימים במדבר ונבחה לה אלוקינו' והוא המהלך ממצרים ועד הר סיני, בעבור זה התחיל הפרשה כי בחודש השלישי ביום הזה שהתחיל החודש באו לשם, ואחרי כן חזר לומר כשאר המסעות ויסעו מרפידים וכו'". וממש בדרך זו ביאר גם רבינו ה"אור החיים" הק, שהוא "על דרך אומרים (סנהדרין קה): אהבה מקלקלת השורה להקדים המאוחר, שלהיות כי הוא זה יום המקווה לבורא, לתורה, לעולם, לעליונים ולתחתונים, ומיום הבריאה. והם יושבים ומצפים מתי יבואו בני ישראל מדבר סיני, לזה כשהגיעו שמה לא עצרו כח לספר סדר הדבר ותקף קדמה ההודעה באומרו ביום וגו' באו וגו'. הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק, ושמחו שמים וארץ כי זה הוא תכלית הבריאה ותקוותה, ואח"כ חזר הכתוב להודיע פרטן של דברים".

עוד העיר שם רבינו ה"אור החיים" הק, מדוע נאמר בפסוק השני "ויבאו מדבר סיני" והלא זה כבר נאמר בפסוק שלפנינו "באו מדבר סיני", ועוד צריך לדעת למעשה הוצרך לומר "ויחגו במדבר", הלא מובן הוא הדבר כי במקום ביאתם חנו.

ומבאר הרב זצ"ל, שכונת התורה בזה להקדים ג' עניינים שהם עיקרי ההכנה לקבלת התורה שבאמצעותם נתרצה ה' להנחילם נחלת ש-ד-י היא תורתנו הנעימה.

ואלו ג' הדברים:

- א. ההתגברות וההתעצמות בעסק התורה, כי העצלות היא עשב המפסיד השגתה ולזה תראה כי בכל מקום שיוזכרה ה' לתורה ודקדק לומר לשון חזק ואומץ עד גדר שימית עצמו עליה דכתוב "זאת התורה אדם כי ימות" וגו' ודרשו חז"ל (שבת פג): וכו'.
- כמו כן רבנו זצ"ל ידקדקו בהזכרתה לומר "עסק התורה", "השתדלות התורה" ורבים כמוהו וכו' ותראה כי לא תושג השגתה אלא בהתעצמות גדול, וכנגד זה אמר הכתוב "ויסעו מרפידים" לא נתכוון להודיע מקום שימנו שבעו שא"כ היה לו להקדימו קודם תחנונם, אלא נתכוון לומר שנסעו מבחינת רפיון ידיים וכו' והכינו עצמם לעבודת משיא בנועים ה', והוא אמרו "ויבאו מדבר סיני".
- ב. הוא ענין השפלות והענוה כי ד"ת מתקיימין אלא במי שמישפיל עצמו ומשים עצמו כמדבר וכנגד זה אמר "ויתורו במדבר" - פרוש לשון שפלות וענוה כמדבר שהכל דורכים עליו.
- ג. ענין האחדות, בחינת ועוד חכמים בהתחברות בלב שלם ותמים וכו' ויתוועדו יחד ויחדדו זה לזה ויסבירו פנים זה לזה וכנגד זה אמר: "יחן שם ישראל" - לשון יחיד שנענוע כולם כאיש אחד בלב אחד והן עתה ראויים לקבלת התורה בשלמותה.

בחורי חמד יקרי' זה: הזמן הרגע והשעה, גם עם כל הקושי וגם עם כל התקופה הסחרורית שעוברים מידי פעם לפעם זה הנקודה שבה צריך להתעלות, לתת חיוך לכולם לתת הרגשה טובה לכל מי שעובר לידך. זה לא עולה כסף.

לדאוג תמיד לגבש את כולם יחדיו ולהראות אהבה לאבא שבשמים שבזמן הזה שבוהן משתוללת הסתה והתרה נגד ציבור ריא ה' הרי אנו הנמצאים בתוך תיבת נח של הדור מאחדים את השורות ולא עושים איפה ואיפה בים סוגי הבחורים אלא כולם בניו של השם יתברך ולכל אחד ואחד מגיע לו יחס, חיוך קטן ואפילו גם לתת מעט מעצמנו כדי לשמח את השני. כי אם גורמים על ידי האחדות את הפילוג לא רק שזה לא מעולה אלא זה הורס יותר פי כמה וכמה. בהצלחה!

לטיפודים אישיים: 052-7148454

כפפות של אמונה

האחרונים שירכוש ממנו את הכפפות במחיר הפסד, והפעם הסוחר היה זה שהתחנן לר' נחום למכור לו את מטען הכפפות, אז התעורר ר' נחום והבין כי אוצר של ממש שוכן תחת ידיו. סין הגדולה השביתה את מפעליה לרגל המגפה, ובעולם נוצר מחסור אמיתי במצרך שהיה כה נצרך בתקופה זו - כפפות חד פעמיות. עוד זה מדבר וזה בא. בזה אחר זה התקשרו לר' נחום כל אותם סוחרים שעימם שוחח בחודשים האחרונים, והתחננו לרכוש ממנו את מטען הכפפות. ר' נחום לא מיהר להיענות לבקשתם, ורק כאשר הוצעה לו הצעה גבוהה במיוחד הסכים למכור את הכפפות. המחיר שקיבל תמורת הסחורה - היה גבוה בעשרת מונים מהמחיר ששילם תמורתה. הסכום הספיק לו ברווח כדי לכסות את כל חובותיו ואף הותיר בידיו רווח עצום.

אם תשאלו את ר' נחום, הוא בטוח שהסייעתא דשמיא העצומה שזכה לה הגיעה אליו בזכות ברכת המזון, ולנו לא נותר אלא לענות אמן על דבריו...

ר' נחום בדק ברשימת ההודעות היוצאות וגילה כי אכן טעה, ובהודעה ששלח למפעל הוסיף אפס אחד מיותר וכתב בטעות 1,000,000 במקום 100,000.

||>> המשך מעמ' קודם
ר' נחום שפשף את עיניו כאינו מאמין; "מיליון קופסאות?! הזמנתי בסה"כ מאה אלף!"
הוא מיהר להעמיד את המנהל על טעותו, אלא שהלה התעקש כי בהודעת ההזמנה נכתב המספר מיליון. ר' נחום בדק ברשימת ההודעות היוצאות וגילה כי אכן טעה, ובהודעה ששלח למפעל הוסיף אפס אחד מיותר וכתב בטעות 1,000,000 במקום 100,000.

המנהל הסיני לא ידע חכמות... נכתב לו מיליון והוא ייצר מיליון. לר' נחום לא נותרה ברירה אלא לבקש הלוואת ענק ולשלם את הסכום העצום. כעת הוא נותר להתמודד לבדו עם מיליון קופסאות של כפפות? שאלה שעתידיה הייתה להדיר את מנוחתו בתקופה הקרובה. בל נלאה אתכם בתיאור האכזבות הרבות שנחל ר' נחום בדרכו למכור את הכפפות. גם לאחר שהוריד את המחיר אל מתחת למחיר הקרן - לא מצא רוכש. החובות העיקרי עליו במאוד, זאת מלבד שהוצרך לשלם מידי חודש טבין ותקילין לבעל המחסן, שבו הייתה הסחורה מאופסת.

ר' נחום ייחל להפטר מהסחורה כמה שיותר מהר, אך נאלץ להמתין ולהמתין ללא תוחלת. כל אותה העת המשיך ר' נחום לדבוק בקבלתו, לברך את ברכת המזון מתוך הכתב, ובשלב מסוים אף החליט להוסיף חיזוק על חיזוק, בכך שהחל ליטול ידיים אף בארוחת הערב, כדי שיוכל לברך ברכת המזון פעם נוספת בכל יום, ובכך להגדיל את סגולת הפרנסה.

בעיצומו של חורף תש"פ, החלו השמועות לספר על וירוס חדש ומסתורי המתפשט בסין הרחוקה. ר' נחום, שהיה עסוק בניסיונות חוזרים ונשנים למכור את מטען הכפפות, לא חשב לרגע שהשמועות הללו קשורות אליו במידה כלשהי. לא חלף זמן רב, עד שהחלו להגיע שמועות על כמה נדבקים שהתגלו בארצות הברית. השמועות הדאיגו את רשויות הבריאות העולמיות, והן החלו לנקוט צעדים כדי למנוע את התפשטות המגפה.

אט אט גם בארצות הברית חלחלה ההבנה, כי מדובר בוירוס מסוכן ומתעתע שיש למנוע את התפשטותו. לשם כך יצא הממשל בהוראות המחייבות היגיינה מחמירה במרחב הציבורי. באותה עת סברו כי עיקר התפשטותו של וירוס קורונה הוא דרך מגע, ועל כן חייבו עטיית כפפות במרחב הציבורי.

כאשר באישון לילה התקשר אליו אחד מהסוחרים הרבים, שאליהם התחנן בחודשים

ולא נותר לנו אלא לסיים בתחינה לרבוש'ע: הבט נא לכאב המפלח מידי בוקר, לעת שחרית בהזכרת "וקשרתם" והיו לטוטפות, והיד משוגרת לפה לנשקה לקדושת התפילין - - - אך אויה, המסכה ---

הבט נא ללב המשתוקק לחיבוב הציצית, "וראיתם אותן" והציציות משוגרות לנישוק הפה - - ואויה, המסכה ---

הבט נא לספר התורה המוצא בדחילו ורחימו לעבר הבימה, והעומדים מתקרבים לנשק התורה, - - - אך נרתעים לאחוריהם באזרה, הן אז צו השעה, צו התורה ---

הבט נא לבתי המדרש המאולתרים בבתי ובחצריותיהם, מפלסים דרך בינות לצרכי הבתים העוטים מכל עבר, לקולות התורה הנבללים בנעימה בין קולות צהלות הילדים והמיית העולם.

הבט נא לצורבים הרבים שנמנע מהם להתחבר למקור חיותם, לבית חייהם, שמנסים בכל דרך אפשרית להתחבר לקוי האויר המהיים צינורות הנשימה, ומעבר לכל הקשיים מאירים פניהם בחינת "תורה שלמדתי באף" ---

הבט נא לצאן וגם לרועים, המנסים בכל דרך אפשרית ושאינה, לנתב ולפלוס דרכי חיי תורה בינות לחיי העולם, המאמצים מחשבתם וליבם להאיר מנורת התורה, שתמשיך לבעור בכל עוז גם באלו התנאים ---

יהי רצון שיקויים.

מדור תמיהות וקושיות

אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"ודצע אדוניו את אזנו במרצע" (כ"א ו')
למה לא הוציעים אוזנו של כהן מני שעבר
על אהת ממצוות התורה על שלא קיים
מזה שיעמועה אוזנו בהר סיני?

ישוב א'

מרצ"ע בגימטריא ארבע מאות כנגד השנים
שנשתעברו ישראל וגאלם הקב"ה והלך זה וקנה ארון
לעצמו

התוספות במסכת קידושין (כב: ד"ה מה נשתה אוזן) כותבים בשם המדרש מרצ"ע בגימטריא ארבע מאות, ולפי שהיו ישראל עבדים ארבע מאות שנה וגאלם הקב"ה והלך זה וקנה ארון לעצמו לפיכך ירצע במרצע העולה כמניין זה. וביאר המהרש"א שבדברים אלו באו התוספות לתרץ למה בשאר מצוות אחרות שנאמרו ונשמעו בסניני לא רוצים לעובר עליהם, שכל הטעם שאמרו בגמרא אוזן שלא שמעה בהר סיני, לא באו להורות למה רוצעים את העבד, אלא באו רק לבאר למה רוצעים באוזן דוקא ולא באבר אחר, אבל על עיקר הרציעה יש טעם אחר, משום דמרצע בגימטריא ארבע מאות.

ישוב ב'

כיון שהארם חפץ להיות רבוק בבית אדוניו כאותה
מידה תהיה קבועה בו הרציעה

בח"י קיקיון דיונה מברך דרציעת האוזן שייכת דוקא בעבד, משום שאמר "אהבתי את אדוני ואת אשתי וגו' לא אצא חופשי", וכיון שיש לו דביקות לבית אדוניו, להיות עבד לעבדים היפך רצון התורה, לכן רוצעים אותו לבית האדון, מידה כנגד מידה, שענין הרציעה תהיה דבקה בו ולא ייצא ממנו, וזה לא שייך בשאר מצוות. ומה שאמרו בגמרא אוזן שלא שמעה בהר סיני אין זה טעם לעצם הרציעה, אלא טעם שרוצעים דוקא את האוזן ולא אבר אחר.

ישוב ג'

כאותה מידה שמתחייב בחטא שאינו יכול לשוב
קובעין בו רציעת עולם אבל שאר עבירות יכול להקטן

לענ"ד נראה בס"ד לחלק בין עבד הנרצע שעובר על "כי לי בני ישראל עבדים" ולא עבדים לעבדים, לבין שאר מצוות, דהנה בכל המצוות כולן אם חטא האדם, יכול הוא לתקנם על ידי שיעשה תשובה ויתחרט על חטאו, ויעזוב החטא, וגדולה תשובה. והגם שמצינו כמה דברים כגון רוצח חבירו וכדומה שאינו יכול לתקנו, מ"מ בהן בלא"ה מתחייב מיתה. משא"כ נרצע שמתחילה מכניס עצמו למצב שגם במשך השנים יהיה משועבד לאחרים ולא להשי"ת, ולא יוכל להפקיע שיעבוד זה, כי אחרי שנרצע כבר אינו יכול לשוב ולבטל שיעבודו כלפי האדון, וגם אינו יכול לצאת בגירעון כסף, לכן דוקא בזה רוצעים את אוזנו משום אוזן שלא שמעה בהר סיני, ועושים בו רושם המורה על חרפתו, מידה כנגד מידה שעשה עוון שלא יוכל לתקנו, אך כל שאר עבירות יכול האדם לתקנו גם אחרי שחטא.

חזקה

סיפורים מחזקים

אור השבת

מסופר על אחיו של הגאון מוילנא שבזקנותו היה מבקר מדי פעם את אחיו הגאון. והיה הולך בדרך עד לביתו, עם כל הקשיים הכרוכים בדבר. שאלוהו תלמידיו: "למה אינך עובר לגור ליד אחיך?". ענה להם: "בגלל אשתי. לפני מספר שנים חיפשתי אתרוג, ולא מצאתי בשום מקום אתרוג כשר. עד שנודע לי שיש מקום מחוץ לעיר שאפשר להשיג אתרוג במחיר עתק (בזמננו בערך היה שוה כ-800,000 ₪ כיון ששם אתרוג הוא יקר המציאות). אשתו הציעה רעיון: "נמכור את הבית שלנו ובסכום הזה נוכל לקנות את האתרוג" והסכמתי. מכרנו את הבית, קנינו את האתרוג וכל בני העיירה יצאו בו ידי חובה. והשמחה היתה גדולה. ואז הלכנו לגור בדירה שגודלה חצי מהבית הקודם. ואז אחיו של הגאון מוילנא ענה על השאלה, "למה לא עברתי לויילנא? משום שכל פעם שאשתי רואה את הבית שהיינו גרים בו קודם, מתמלאת בשמחה ואושר עד אין קץ. וכי אני יכול לקחת ממנה את ההנאה הזו, על הזכות שהיתה לנו במצות אתרוג?".

אומר הסבא, שאדם מרכז את כל כוחותיו או מתמקד בענין מסוים הוא מקבל כוחות עצומים שאי אפשר לתאר, כמו שמסופר על אותו תלמיד של הגאון מוילנא- ר' וולוויל מוולוז'ין (אחיו של ר' חיים מוולוז'ין), שפעם אחת היה צריך ספר אשר היה מונח מאחורי הספריה הגדולה, ולא היה שם אף אחד שייסיע לו להזיז אותה. ובפרט שזאת היתה ספריה גדולה שרק כמה אנשים ביחד יכלו להזיזה. מה עשה? שינן לעצמו את הפסוק "לא בשמים היא" "לא בשמים היא", כמה וכמה פעמים, ומיד קיבל כוחות גדולים ועצומים עד שבסוף הזיז את הספריה בכוחות עצמו ולקח הספר. אחר כך הסביר לבני ביתו כיצד עשה זאת: משום שהייתי זקוק כל כך לספר ומאד רציתי לעיין בו, אז קיבלתי כוחות גדולים ועצומים, כך הסביר תלמיד הגר"א.

סיפר הגר"ש שטיינמן שליט"א בנו של להבח"ח מרן הגרא"ל זצ"ל: בד' אייר תשע"ו הייתי אצל אבי מרן זצ"ל ושאלתי אותו כמה שאלות, אחת השאלות היתה בנוגע לזוג בחוץ לארץ שהבעל ל"ע מוגדר כצמח ואשתו שלחה אלי שליח לבקש מאבי ברכה עבורו, והם גם רוצים לדעת מה להתחזק. אבי זצ"ל נתן ברכה לרפוי"ש, וכששאלתי במה להתחזק אמר לי להוציא גמרא קידושין מהארון. הוצאתי קידושין. "תפתח בדף פ"א", אמר לי. פתחתי. "מה אתה רואה?" שאל אותי. עניתי שאני רואה הסוגיות של יחוד. "זה מה שתגיד להם, שהאשה תתחזק בנושא זה". הייתי ממש בהלם. אשה מבוגרת, מה לה ולנושא זה, ומדוע בחר מרן זצ"ל בנושא זה. אבל לא אמרתי לו דבר ויצאתי. בערב התקשר השליח לשמוע מה ענה מרן זצ"ל, אמרתי לו דברים כהויתם. בתחילה הוא היה מופתע ממש, אך לאחר כמה שניות פרץ בהתרגשות ואמר לי: "מרן זצ"ל ראה ברוח קדשו דברים שאף אחד לא הבחין בהם, לא יאומן! ומיד הסביר לי כי בני זוג אלו לא זכו להיפקד בזש"ק, וכעבור כמה שנים החליטו לאמץ לעצמם ב' ילדים. והנה, עד לאחרונה הכל היה טוב ויפה, אך לפני כחודש האבא' המאמץ עבר למוסד מיוחד, והאמא המאמצת נשארה לבדה עם ב' הילדים ואף אחד לא עלה על דעתו להבחין בבעיה הלכתית זו. כמובן שמיד הועברו הדברים לאמא שלהם וזכו להינצל מאיסור גמור, בסייעתא דשמיא של כוח התורה.

מסופר על צדיק מצדיקי הדורות, שבאה לפניו קשישה אחת ושחה בפניו, שבעת לידתו היתה אמו חלשה עד מאוד, ואביו הצדיק שכרה שתיקה, והתנה עמה שבכל אותם הימים תנהג בסייגים שונים, תאכל רק מאכלים מיוחדים וכו' וכו', כדי לשמור על הילד בקדושה ובטהרה. והיא הסכימה ועמדה בכל הדרשות. כעת, חשה המיניקת שימיה ספורים והיא מבקשת שהצדיק יגמול לה בכך שיאמר קדיש לעילוי נשמתה יען שלא השאירה זכר בעולם הזה. הצדיק הסכים. וכעבור זמן מה הלכה המיניקת לבית עולמה. מאז הקפיד הצדיק לאמר בכל יום קדיש עבורה. ולילה אחד באה המיניקת בחלומה ושחה בפניו על עוצמת הקדיש שהעלה את נשמתה להיכלות גדולים ביותר. כי אין דומה קדיש שנאמר מיהודי הדבק בהקב"ה ושוקד על תורתו, לקדיש הנאמר מאחר.

פעם הרב בית הלוי הגיע לעיר פלונית ותלמידו בא לבקרו וללוות אותו. הרב שאל אותו - "מה אתה עושה פה היום?". התלמיד ענה "יש לי חנות סוכר וב"ה היא מצליחה מאד". לאחר מכן שוב הרב שואל אותו "מה אתה עושה פה היום?". והתלמיד משיב - "אמרתי לרב יש לי חנות סוכר משגשגת". ואז הרב שאל בפעם השלישית - "מה אתה עושה פה היום?". התלמיד שאל את הרב: "למה הרב שואל אותי שלוש פעמים אותו הדבר?". ענה לו הרב "חז"ל אמרו "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" (ברכות לג ע"ב) - החנות וההצלחה זה הקב"ה קובע, ואילו תורה ומצוות ומעשים טובים ויראת שמים אלו הם דברים שאתה עושה!".

היכוננו היכוננו להגרלת הענק

על 2 כובעי יוקרה, 2 סטים של: חליפה + חולצה + עניבה + חגורה ועוד עשרות פרסים יקרי ערך
 לע"נ איש החסד בנימין בן החל ז"ל
 כל הפרטים בקו 'אור התורה' שלווחה 5 | וכן בגיליון הבא

לתגובות הערות: שגי'א 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:57

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:56

ר"ת: 18:31

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 487 5.2.2021 - כג' שבט תשפ"א

וְהוֹדוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְיָבוֹאוּ בָּנֵי

פְּרִשְׁתָּ - יִדְתְּרוּ

בְּכֹל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכֵּר אֶת שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבִרְכַתֶּיךָ (כ,כ)

מעשה נפלא אירע אצל יהודי אחד אשר המתין שנים רבות להיפקד בזרע של קיימא. בצר לו נכנס לגאון המפורסם מורנו הרב ר' חיים קנייבסקי שליט"א, ונפשו בשאלתו להיפקד בדבר ישועה ורחמים.

ענה הגאון רבי חיים שליט"א: יש מצוה לא לדבר בקריאת התורה. לצערנו העניין נפרק, ולכן זה מסוגל להיושעו! תקבל על עצמך מהיום והלאה לא לדבר אפילו בין גברא לגברא, ואפילו בדברי תורה, ובזכות זאת תיושע. ברכת הצדיק נתקיימה במלואו, ובזכות ששמר פיו ולשונו מלדבר בעת קריאת התורה זכה כעת חיה ולאשתו בן.

והנה אותו בן אדם סיפר המעשה לחברו, וחברו לחברו, עד שהגיעו הדברים לאחד שאף הוא היה זקוק לזרע של קיימא. היה זה בליל שבת קודש פרשת כי תשא, בעת הליכתו הביתה מבית המדרש, שאז שמע מעשה זה, והחליט: 'חבר אני לכל אשר יראוך, וגם אני אצטרף לחברת 'שומרי פיהם ולשונם מלדבר בעת קריאת התורה', ואולי בזכות זאת יזכה לזרע של קיימא. וכך הווה. בצפרא דשבתא, בעת קריאת התורה, סגר פיו לגמרי (הלה הוסיף, שהדבר היה קשה לו מאוד, כי היה רגיל לשבת בקביעות בקופקע אחת מדי שבת בשבתו, ועכשיו הסתכלו עליו - אה! -נהיית דתי...), אבל הוא החליט שלא להתבייש בפני המלעיגים עליו!

הוא רצה לעשות לעצמו סימן ולדעת ההצליח ה' דרכו אם לא, על כן רשם לעצמו בפיתקא בזה"ל: "בשבת קודש פרשת כי תשא סיפר לי ר' משה מה שאמר הגר"ח קנייבסקי שליט"א אודות להיזהר לשמוע קריאת התורה בלי דיבור אפלו בין גברא לגברא, ובזכות זאת יזכה להיפקד בזרע של קיימא, ובעזה"ש"ת התחלתי למחרת להיזהר בזה, כן יעזור השי"ת להלאה".

את הפתק הניח בתוך החומש שלו אצל פרשת כי תשא. והנה, ראו זה פלא: אחרי שנה בפרשת כי תשא נולדה לו בת למזל טוב. בדיוק באותו יום שקיבל על עצמו להיזהר בדבר זה, באותו יום לשנה שלאחריה עמד על הבימה, בשמחה ובטוב לבב, ונתן שם לבתו שנולדה לו למזל טוב.

הלה סיפר בהתרגשות, שכל הרואה ושומע יראה בחוש כי מן השמים מחשיבים מאד למצווה זו, ובפרט שהניסיון קשה עד למאוד, על כן בשכר זאת כנראה שומעים לתפילתם של אותם הנוהרים בזה, וכל אחד רואה בחוש נסים גלויים בעניין זה. הוא ביקש לפרסם דבר זה בקרב כל ישראל, למען יידעו דורותיכם כי שכרה הרבה מאוד על פי פעלו, להיפקד בכל מיילי דמיטב. (מתוך עלון 'נקדישך' גליון יז)

ואת שְׁנֵי בְּנֵיהָ (יח,ג)

יסודות נפלאים בחינוך הבנים והתלמידים מתגלים בין נבכי פסוקים אלו, כשכולם בנין אחד להם כפי שנראה בס"ד. הרגילות היא, כשהתורה מביאה שמות שני אנשים, הראשון נזכר בלשון 'שם האחד' והשני נזכר בלשון 'שם השני'. והנה, כאן בפסוקים אלו כתבה התורה גם על הבן השני 'ושם האחד' ולא כתבה 'ושם השני'? קושיא זו כבר עמד עליה ב'אור החיים' הק', וראיתי ביאור נפלא בספר 'מקדש הלו' (לגרי"צ דינר), שבאה התורה לומר לנו, כי כל ילד הוא אחד להוריו! אין ילד ראשון וילד שני, המחשבה וההסתכלות של ההורים צריכות להיות שכל ילד הוא האחד שלהם, עם הכשרונות שלו, עם הכוחות שלו, ומבלי להשוות אחד לרעהו בשום מעלה וחסרון, רק כך כל אחד מהילדים יוכל למצות את כוחותיו וכשרונותיו אשר חנן אותו אלוקים. יסוד זה הוא גם בתלמידים, כי כשכל תלמיד יהיה בן יחיד לרבנותו, כשהוא יהיה 'האחד', מבלי להשוותו לאחרים, רק כך כל אחד יוכל להוציא את המירב שיש בו מן הכוח אל הפועל.

עוד עמדו המפרשים בדיוק פסוקים אלו ('אור החיים' ו'בעל הטורים'): מדוע לא קרא משה לבנו הראשון 'אליעזר', הרי המאורע של "אלקי אבי בעזרי ויצילני מחרב פרעה" שעל שמו קרוי הבן השני 'אליעזר', היה קודם למאורע של "כי גר הייתי בארץ נכריה" שעל שמו קרוי הבן הראשון 'גרשום'? וראיתי יסוד נפלא שמביאים בשם מרן הגר"מ פיינשטיין ('אהל משה'), שמשה רבנו רצה להראות לנו בזה השתלשלות הנסים שקרו אתו, שמחמת שהרגיש 'גר בארץ נכריה' ולא נדבק בו מאומה משכניו עובדי העבודה זרה, לכך זכה אח"כ ל"אלוקי אבי בעזרי", ולכך שינה סדר השמות.

ודבריו הם יסוד נוסף במעלת הייחודיות שבכל 'יחיד'! כי גם בין התלמידים והחברים, תמיד כל אחד צריך להרגיש שהוא 'אחד' בתוך רבים, לא להיסחף ח'ו אחרי דעות כוזבות של האחרים, לא להתדבק בנגע הבטלה של הבטלנים וכו', תמיד לשמור על הייחודיות שלו בתור יחיד, ורק חברים שיוכל לקבל ולהתחזק מהם אתם ידבק ויתחבר. מעתה נפלא הוא הדיוק עליו עמד 'בעל הטורים': מדוע בבן הראשון כתוב "כי אמר גר הייתי" ובבן השני לא כתב "כי אמר"? אלא שענין ה של להיות בבחינת 'גר' ויחיד בתוך רבים – לשמור על הייחודיות של האחד שלא להיסחף אחרי הסובבים אותו בדעותיהם וכזביהם, זה דבר שיש להשרישו חזור והשרש. אדם צריך להזכיר ולומר לעצמו כל הזמן כי הוא יחיד בתוך רבים, רק כך הוא יוכל לשמור לעצמו את המנגנון של הביקורת העצמית החיובית.

פעם בא לישיבת טלו בליטא עשיר גדול שחיפש שידוך הגון לבתו המהוללה. ניגש העשיר לראש הישיבה הגרא"י בלוך בבקשה שיעזור לו למצוא את הבחור הכי טוב בישיבה. אמר לו ראש הישיבה שיבוא עמו להיכל ביהמ"ד ושם יחפשו יחד בחור שיתאים לו. נכנסו שניהם לבית המדרש וראה העשיר בחור אחד שמפלפל בלימוד עם שאר הבחורים בהתלהבות גדולה כדרך מלחמתה של תורה, ושאלו אודות בחור זה, וענה לו ראש הישיבה: "הלוא הוא הבן יחיד שלי!"

סבר העשיר שכוונת ראש הישיבה שהוא רוצה בשביל בנו יחידו בת מאחת המשפחות המיוחסות בישראל ולכן אין זה מתאים לבתו של העשיר. כעבור מספר דקות ראה הנגיד בחור נוסף שהיה כל כולו שקוע בלימוד ולמד בהתמדה נפלאה וניכר היה עליו שכל עולמו הוא רק דף הגמרא שלפניו, ושוב שאל העשיר את ראש הישיבה מה הוא אומר אודות בחור זה, ושוב ענה לו ראש הישיבה "הלא הוא הבן יחיד שלי!" בתמיהה רבה שאל העשיר את ראש הישיבה: "וכי שני הבחורים הללו בניך הם ושניהם יחידים הם?", ענה לו ראש הישיבה: "יש לי בישיבה מאתיים וחמישים בנים ולכל אחד ואחד מהם היחס שלי הוא כמו שמתייחס אבא לבן יחיד" (ספר 'אהל משה' בשם הגר"מ גיפטר זצוק"ל). כך ראו גדולי הדורות את תלמידיהם, כל אחד כבן יחיד ממש, ומוזה צמחו דורות של גדולים וצדיקים שהאירו את שמי עם ישראל. (הרב בנימין גולד מתוך 'לקראת שבת מלכתא')

וַיַּחַד יִתְּרוֹ עַל כָּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְיִשְׂרָאֵל (יח,ט)

רב אמר שהעביר חרב חדה על בשרו (סנהדרין צד) ופירש"י: שמל עצמו ונתגייר. פעם אחת שהיתי במחיצתו של גאון ישראל מרן רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצוק"ל, מספר הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל בספרו 'אוזניים לתורה', והראה לי ספר חדש ובו היתר לגוי שחשקה נפשו בבת ישראל להתגייר בטבילה בלבד ללא ברית מילה לאחר שהביא אישור מרופא שהמילה מסוכנת לו, וכשם שישראל שמתו אחיו מחמת מילה פטור ממילה כן גם המתיהד הזה שהמילה מסוכנת לו פטור ממילה.

הגר"ע זעק על היתר זה, ואמר שאינו דומה כלל, כי הרי אין חובה לבן נח להתגייר, א"כ אין סיבת האונס פוטרת אותו, אלא אם אין לו אפשרות למלאות את כל תנאי הגירות אינו יכול להתגייר. אבל יהודי, כיון שחובה עליו למול, אם אנוס הוא פטור. ואכן, הרב המתיר חזר בו מהיתרו ופרסם זאת ברבים.

ר' זלמן מספר שהביא לר' חיים עוזר ראייה לדבריו מפרשתנו, שהרי עם ישראל לא מלו עצמם במדבר מפני הסכנה, כי לא נשבה שם רוח צפונית, ומכל מקום יתרו שרצה להתגייר ולהיכנס לעם ישראל לא פטר את עצמו מטעם זה ומל עצמו במדבר. אין זה אלא משום שטענת אונס לא הייתה מועלת לו, ובלי המילה לא יכול היה להתגייר. הג"ר חיים עוזר נהנה מהראיה ושבחה...

בתקופות רבות היו היהודים אנוסים תחת שלטון שונאיהם שאסרו עליהם קיום מצוות ברית מילה, ולמרות שיכלו להיפטר בטענת 'אונס רחמנא פטריה' מסרו נפשם ומלו בניהם במסתור. מסופר על רבי מרדכי אהרן אסנין זצ"ל שהיה אחד מהמוהלים הרבים בעיר מינסק, אך הוא היה היחיד שאף לאחר שהוצא צו האוסר על קיום ברית מילה המשיך למול במסירות נפש, בלא פחד ובלא חת.

גם לאחר שנאסר על 'עוון' זה, והשתחרר לאחר מחאה נמרצת של יהדות העולם, המשיך למול תינוקות רבים ודבר המאסר לא הרתיע אותו כלל. לעתים היה עורך שלוש עשרה בריתות ביום. כאשר חלה את חוליו האחרון הגיעה אליו אשה וביקשה ממנו שימול את בנה. הוא ענה לה כהרגלו: "מהרי והביאי את הילד!". קרובי משפחתו חששו לבריאותו וניסו להניאו מלמול את התינוק: "אתה הרי חולה... אין לך כוחות... כיצד תמול את התינוק...?", אך הרב אסנין מחה בידם ואמר: "כל עוד אני חי חייב אני למול. רק לאחר מותי אפסיק למול..." (הרב ישראל ליוש מתוך 'לקראת שבת מלכתא')

וַיְבֹא אֶהָרֹן וְכָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל לֶחֶם עִם חֲתָן מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים (יח, יב)

וכתב רש"י: ומשה היכן הלך? והלא הוא שיצא לקראתו וגרם לו את כל הכבוד? אלא שהיה עומד ומשמש לפניהם. עכ"ל. וכמו שכתוב אצל אברהם אבינו: "והוא עומד עליהם" (בראשית יח-ח). ואמרו חז"ל: כל מה שעשה אברהם למלאכים בעצמו נ'ויקח חמאה וחלב... הולך עמם לשלחם" עשה הקב"ה לבניו בעצמו וכל מה שעשה ע"י שליח נ'ויקח נא מעט מים" עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח. (בבא מציעא פו).

אמרו חז"ל (ברכות י:): כל המארח תלמיד חכם בביתו ומאכילו ומשקהו, כאילו הקריב תמידים. וטעון ביאור: מה שייכות ישנה בין מארח תלמיד חכם בביתו ומאכילו לבין הקרבת תמידים?

וביאור המהר"ל זצ"ל (בספרו נתיבות עולם - נתיב התורה פרק יא), לפי שאין דבר בעולם שיש לו מעלה תמידית כמו התורה, שהרי כתוב: "והגית בו יומם ולילה". וכן כתוב "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי". נמצא איפא שמעלת התורה היא תמידית. מעתה, המכבד תלמיד חכם ומהנהו מנכסיו, מכיון שיש לו מעלה תמידית זו של התורה, לפיכך נחשב כאילו הקריב תמידים שמכבד בזה תמיד את השי"ת.

ואכן כתב המאירי (ברכות סד): אעפ"י שהכנסת אורחים בכלל, מדה חשובה ביותר, הכנסת תלמיד חכם חשובה עד מאד, והברכה מצויה על ידו וכן הדין, וכל הנהנה מסעודה שת"ת בתוכה כאילו נהנה מזיו השכינה.

כשאחד מתלמידי ישיבת חברון הביע צערו לפני המשגיח הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל שלא למד תורה כראוי בחודש אלול משום שהיה טרוד לסייע לתמידים צעירים החדשים להקלט בישיבה. אמר לו המשגיח: "דע לך כי אף שלימוד התורה הוא אמנם כנגד הכל, אבל קירוב תלמידים צעירים חדשים, הינה קיום מצות הכנסת אורחים שאין גדולה ממנה. המבט הנכון על כך צריך להיות: לא שסגרת את הגמרא, אלא שפתחת גמרות לבחורים הצעירים..." (איש לרעהו')

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

בעיה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, הילה בת עדנה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
לפרנסה טובה: שגי'א בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה, ולרפואת כל חולי עמו ישראל.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

יתרו

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 617 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.
השיעור מועבר בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת בניסה: 777.

עלון מס' 504 שנה י' א' העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב בן מרים זצ"ל י"ט שבט תשפ"א

יתרו - תוכן ענייני הפרשה

999 ה'תשפ"א

- א. יתרו שמע על יציאת ישראל ממצרים, ומלחמת עמלק עמהם, ולכן בא לעם ישראל, ועמו צפורה - אשת משה ושני בניו, ומשה רבינו - חתנו יצא אל המדבר לקבלו, יתרו התגייר, ברך את ה' על ניסי ההצלה של בני ישראל, והקריב שלמים.
- ב. "וַאֲתָהּ תִּחְזָה": עצתו של יתרו למשה על מנוי שופטים, ולאחר מכן שב למדין לגייר את בני משפחתו (יח).
- ג. בני ישראל הגיעו בלב אחד למדבר סיני, למחרת ה' אמר למשה הקדמה לקבלת התורה: אתם ראיתם את חיבתכם ולאחר מכן הזכיר את עונשי מצרים, ואם תשמעו בקולי תהיו לי עם סגולה. בניי אמרו כל אשר אמר ה' נעשה.
- ד. למחרת, משה עולה להר וה' מצווה על ההכנות לקראת מתן תורה לישראל בהר סיני (יט, א-כה):
 - א. שלושת ימי הגבלה, טהרה וקדושה, איסור עליה להר.
 - ב. ביום השלישי (יום קבלת התורה) מעמד הר סיני: קולות וברקים, וקול שופר חזק. העם מתייצב בתחתית ההר. וה' מזהיר שוב שעם ישראל לא יעלו על ההר.
 - ג. קבלת התורה - עשרת הדברות.
 - ד. לאחר ששמעו בני ישראל את דברות ה', בקשו משה שהוא יאמר להם את דברי ה' (ממורא ה') (כ, א-יד).
- ה. חזרה על האיסור של עבודה זרה, ואזהרות על קדושת המזבח וצורתו (כ, טו-כג).

במרכז פרשתנו מופיע מעמד הר סיני וקבלת התורה - עשרת הדברות. ההתגלות האלוקית המתוארת ממעמד זה היא בלתי ניתנת להבנה במושגים המציאותיים המוכרים לנו. אך-טבעי הוא שעשרת הדברות נחשבות עבור כל יהודי באשר הוא, כעיקר ותמצית התורה. ואכן, כל אחד מעשרת הציוויים, מהוה יסוד ועיקר בקיום רצון ה'.

פּוֹתַחַת הַפְּרָשָׁה: "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ לֵהֲנָן מִדִּין חֲתָן מֹשֶׁה אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹקִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ", מה שמע יתרו שגרם למהפך גדול כזה בחייו, יתרו היה האיש הכי מפורסם וממציא סוגי עבודה זרה, והנה הוא נטש את משפחתו ואת כל סוגי העבודה זרה שעבד, ובא לחסות תחת כנפי השכינה, סביר להניח ששמע שמועה מיוחדת, שהסביבה שלו לא שמעה, כי אם כולם היו שומעים כמוהו, היו באים גם הם. כפי שמבאר רש"י: מה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף, מלחמת עמלק, ומתן תורה. ולכאורה תמוהה, הרי את שלושת הדברים הללו שמעו כל העמים ולא באו! שהרי "בְּקִרְיַעַת יַם סוּף" אמרו חז"ל שנבקעו כל מימות שבעולם ואפילו מים שבכוס כך שראו כולם, "ובמלחמת עמלק" - העמיד משה את החמה ולא שקעה וראו כולם. וגם "במתן תורה" - כל העולם שמע שהיה העולם דומם ושמעו את קול ה' שהיה הולך מסוף העולם ועד סופו. וא"כ מה שמע יתרו יותר מכולם. אלא הביאור הוא שכל העולם שמע ולא נכנע, ולא הרכין את ראשו ולכן השמיעה לא השפיעה עליהם כלל, מה-שאינ-כן יתרו שמע ונכנע, הוא הרכין את ראשו והודה בטעותו וזה גרם לו למהפך גדול בחייו. ישנם שתי סוגי שמיעה, האחד זה ששומע מקשיב ומפנים את תוכן הדברים, כך שהשמיעה חודרת לכל אבריו - וזה מה שעשה יתרו. הסוג השני של השמיעה זו שמיעה שאין לך רצון להפנים את תוכן הדברים ובעצם להתעלם - וכך פעלו יתר האומות. וכתב רבינו יונה כי ההכנעה היא מעקרי התשובה. כי המכיר את בוראו ידע כמה העובר על דבריו שפל ונגרע מערכו כעניין שנאמר (תהלים טו, ד): "נִבְזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס".

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד... וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת לַה' אֱלֹקֶיךָ" (כ, ח-ט)

גם בפרשת ויקהל (לה, ב) נצטוונו על השבת, כפי שכתוב: "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לְכֶם קָדְשׁ", אולם שם לא נאמר שצריך לעבוד בששת ימי המעשה, כמו שכתוב בפרשתנו. בפרשת ויקהל הנוסח הוא: "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לְכֶם קָדְשׁ", ואלו בפרשתנו נאמר: "וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת לַה' אֱלֹקֶיךָ".

מדוע אם כן שנויי הלשון הללו?

באר ה"חתם סופר", על פי מה שפסק הרמ"א (שלחן ערוך ארח חיים סי' רצ), שתלמיד חכם, העמל כל השבוע בלמוד התורה, מותר לו לנוח מעט בשבת; לעומתו - אדם העמל כל השבוע לפרנסתו, בשבת יש לו זמן לעסוק בתורה.

פרשתנו מדברת על יהודי העמל כל ימות השבוע לפרנסתו, ולו אומרת התורה ש"היום השביעי הוא לה' אלקיך" - בשבת עליך להקדיש את הזמן ללמוד התורה!

לעומת זאת הפסוק בפרשת ויקהל מדבר על תלמידי חכמים, שכל ימות השבוע מתייגעים על תלמודם, ממילא "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה" - הם לומדים והמלאכה נעשית על ידי אחרים, אבל "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לְכֶם..." - השבת נועדה ל"לכם", לצרכיכם... ויכולים אתם לנוח קמעה...

ללמדנו, שההכנעה היא הסוד של החיים. לפעמים צריך להרכין ראש לוותר לומר סליחה - טעיתי. צריך לזה הרבה אומץ לב, והרבה רצון להגיע אל האמת כדי לגלות הכנעה כפי שגילה יתרו. ולכן הוא שמע הפנים ובא, ומאידיך הם שמעו ונשארו בְּרִשְׁעוֹתָם וטיפשותם, ומכאן שהרשעים הם ברשות ליבם ולכן אף על פי ששומעים היטב, מכל מקום הלב נתון ולכוד בתאוותיו ואינו נכנע כלל, אך על יתרו אמרו חז"ל שלא הניח עבודה זרה בעולם שלא עבד אותה, ואחר כך התגייר, משמע שהיתה בו מידה גדולה של הכנעה ובקשת האמת, ולכן זכה יתרו שפרשה זו נכתבה על שמו, ולא רק זאת אלא הצהיר יתרו בפני קָבֵל עִם וְעָדָה: "עֵתָה יִדְעָתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹקִים" (יח, יא), וזאת לאחר שחיפש בעבודה זרה את האמת ולא מצא, המשיך לחפש את האמת, וסייע לו הקב"ה למצוא אותה, וידוע שעם ישראל במהותו הוא סמל ההכנעה. ולכן כשאמרו בנות יתרו לאביהם "וְגַם דָּלָה דָּלָה לָנוּ וַיִּשְׁק אֶת הַצֶּאֱזָן" (שמות ב, יט), הבין יתרו כי איש יהודי הוא זה, שדלי עשוי לשאוב מים ואין מים אלא תורה, ובה בעצם נבחנה גם רבקה על שהטתה כדה!

ככל שאדם מטה כדו, ומנמיך את עצמו ככוס הרוצה להתמלא במים חיים, כך הוא כלי קיבול מבורך. וכבר כתוב: "כִּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב" - לומר לך כשיש ויכוח סוער בין שני צדדים או ויכוח בין בני הזוג, אז "כִּף" אחת - תתכופף, ואז זה שווה "עשרה זהב"... וישמע החכם ויוסיף לקח.

mit fe nae

תשובה: כשאב מציע מתוך אהבה ושמחה מותר לקבל ממנו, אבל אם נראה שעושה זאת מתוך חוסר ברירה אסור לקבל.

שאלה: הבן שוכב במיטתו האם מותר לבקש מאביו שיכבה את האור?

תשובה: הבן יקום ויכבה את האור בעצמו.

שאלה: האם מותר לבן שהולך לישון לבקש מאביו שייעיר אותו בשעה מסויימת?

תשובה: אם אינו רוצה לקום לדבר מצוה - אסור לבקש, ואם מעוניין לקום לדבר מצוה מותר.

שאלה: האם מותר לבן לבקש מאביו שיספר את שערות ראשו?

תשובה: אסור לבקש מאביו שיספר אותו, אבל כשאביו מציע לספרו וברור לבן שזהו רצונו של אביו מותר.

שאלה: אבא מועסק כשליח בחנות מסויימת כגון פיצריה, האם מותר לבן לקנות בחנות כשידוע לו שאביו יושם כשליח שיוביל אליו המוצרים?

תשובה: כשהאב יעשה את המשלוח בשביל הבן - זה בזיון לאב ויעבור הבן על "אָרוֹר מְקַלָּה אָבִיו וְאָמוֹ".

שאלה: האם מותר לבן לבקש מאביו שיקשור לו קשר של תפילין או שיאגוד לו את ארבעת המינים?

תשובה: בכל דבר מצוה מותר לבן לבקש בדרך כבוד, כי ע"י זה אביו מלמדו איך לקיים את המצוה אבל אם הבן יודע בעצמו לקשור תפילין, או לאגוד את הלולב רק שהוא עסוק בדברים אחרים אסור לבקש.

שאלה: האם מותר לבן לבקש מאביו שיעזור לו בבניית הסוכה?

תשובה: אסור לבן לבקש מאביו שיעזור לו בבניית הסוכה כי זה מעשה של שמשות, אלא אם כן אין לבן אפשרות אחרת, והאב מתרצה לסייע לו בקיום המצוה.

שאלה: האם מותר לשלוח מנות בפורים עם אביו, כאשר אביו מימלא הולך לאותו מקום?

תשובה: אסור לבן לשלוח לחבירו משלוח מנות עם אביו.

שאלה: האם מותר לבקש מאביו שימזוג לו יין של ד' כוסות בליל הסדר?

תשובה: אסור לבן לבקש מאביו למזוג ד' כוסות, וגם אם אביו רוצה למזוג מעצמו הבן צריך למנוע ממנו כי מזיגת כוס זה מעשה שמש.

שאלה: בן מתארח אצל ההורים, והאמא מגישה את האוכל האם מותר הדבר, או שהבן צריך לאמר לאמא, 'שבי נא ואני אגיש את האוכל'?

תשובה: אין ספק שהבן צריך להגיש לשולחן, אבל אם האמא אומרת לו "שב ליד השולחן ותאמר דברי תורה ואני אגיש" ישב והאמא תגיש, אבל הבנות בוודאי חייבות להגיש לשולחן.

שאלה: אבא עוסק לפרנסתו בניקוי חדרי מדרגות, האם מותר לבן שהוא אחראי על ועד הבית להזמין את אביו שינקא את המדרגות בבניין שלו?

תשובה: לא ראוי! אלא אם כן אין לאב מקום עבודה וחסר לו בפרנסתו, והוא מבקש זאת מבנו.

[השאלות מתוך הספר 'זפריו מתוק']

כִּפֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּךָ יְמֶיךָ עַל הָאָדָמָה... " (כ, יב)

קול עבר בעיירה: "על כל היהודים להתייצב בשעה 5:00 בבוקר בכיכר העיר המרכזית, מצוידים במזוודה אחת בת 10 ק"ג בלבד. אתם עוברים למחנה עבודה", אמרו להם הגרמנים. חלקם כבר שמעו אי אלו שמועות על הרג והשמדה, לא האמינו לדברי הנאצים וידעו כי הם יובלו גם כן להשמדה, אך רובם האמינו לצוררים, והחלו לארוז כמה שיותר חפצים יקרי ערך והכרחיים לחיים. היו שתפרו כסף בכיסים, הכניסו זהב לעקבים, או בלעו יהלומים על מנת להקיים בדרך. הם לבשו בגד על בגד כדי להציל כמה שיותר חפצים מהבית, או כדי להתגונן מפני הקור פן יבוא, כי מי יודע, אולי יגלו אותם לסיביר...

"אבא שלי", סיפר אחד הניצולים היחידים מאותה עיירה, "לא התנהג כמו כולם. הוא לא ארז בגדים ולא החביא כסף וזהב, הוא קרא לי וביקש ממני שאגהץ לו את החולצה. הבטתי בו בעיניים רחמניות ואמרתי לעצמי 'הוא כנראה לא מבין לאן פנינו מועדות', 'אבא', זעקתי אליו, 'לשם מה אתה זקוק לחולצה מגוהצת? אנחנו הולכים להיהרג, או במקרה הטוב לעבוד בכפיה עבודות פרך'!... 'בכל אופן', אמר לי אבא, 'גהץ לי בבקשה את החולצה'."

כשסיימתי ביקש ממני אבא שאצחצח לו את הנעליים, ותמהתי עוד יותר, "אבא! לא חבל על הזמן?! עוד מעט עלינו כבר להתייצב בכיכר, ולא ארזנו כלום!"

אבא לא התייחס להערותיי, לבש את החולצה, ענב את עניבתו והמשיך להסתדר כאילו הוא הולך לחתונה.

כשסיימתי לעשות את כל בקשותיו של אבא, הוא שם לב לתמיהתי והסביר לי: "ראה בני! האנשים שלוקחים איתם כסף, זהב ויהלומים, אינם יודעים שהגרמנים ימ"ש לא ישאירו אצלם כלום, הכל הם יבְּזְזוּ להם או לפני המוות או אחרי המוות, אני, לעומת זאת, נתתי לך כעת מתנה יקרה שתציל את חיך, נאמר בתורה", המשיך אבא; "כִּפֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּךָ יְמֶיךָ", בזכות הכיבוד אב שעשית ברגעים יקרים אלו, בעזרת ה' ינצלו חיך".

"עומד אני כעת לפניכם בחתונת נכדי", סיים הניצול את סיפורו, "חי וקיים. כמעט יחיד מכל העיירה שלי, ובטוחני שזכות זו של כיבוד אב בשעה גורלית כל כך, היא זו שעמדה לי בשעות המלחמה הקשות, כברכתו של אבי זכרונו לברכה".

שׁוֹת בְּעֵינַי נִי כְבוֹד אָב וְאִם

שאלה: האם מותר לבן לבקש מהוריו שישמרו על ילדיו בזמן שרוצה לצאת לחתונה או לנופש?

תשובה: אם ברור לו שהוריו שמחים בזה ששומרים על הנכדים רשאי לבקש בלשון עדינה ובדרך כבוד.

שאלה: בן שיועד שאביו בחנות מסויימת, האם מותר לו לבקש מאביו שיקנה לו שם חפץ מסויים?

תשובה: אסור לבן לבקש מאביו שיקנה לו, וזה בכלל שירות שאסור, אלא אם כן ברור לו שהאב ישמח בכך, כגון שצריך מטרנה, או טיטולים לתינוק - אז רשאי לבקש בעדינות ובכבוד.

שאלה: בן שהתארח בבית הוריו בשבת, ובמוצאי שבת עומד לשוב לביתו ומכיוון שלבן אין רכב, האב מציע להסיע את הבן ומשפחתו בחזרה לביתם, האם הדבר מותר?

סביב שולחן רעוע ישבו בחורים נוספים כמונו, אותם קיבץ הרב במסירות נפש, תוך שהוא שם נפשו בכפו ולא חס על כוחותיו. נו, אמר הרב, אפשר להתחיל ללמוד.

על השולחן, מספר הקשיש, היו מונחות כמה גמרות בלויות, אחת מהן, אם אני לא טועה, היתה כרוכה בצידה האחד בלבד, כל השאר היו במקרה הטוב רבע או חצי מסכת, ורובן היו אוסף של מספר דפים ממסכת כלשהי.

הבטנו בתמהון על הרב שאסף אותנו לכאן. הוא נעץ בנו את מבטו, וכשהשקט השתרר בחדר וכל העיניים העצובות הופנו לעברו, אמר לנו: אני הייתי רבה של קהילה מפוארת, קהילת קריניק שבליטא. דברים רבים ראיתי בימי חלדי, צרות, שמחות, אבל וששון, ואני אומר לכם מנסיוני, שיהודי צריך לדעת, כי בכל מצב הגמרא מהווה מקור לשמחה ולאוויר, עלינו לפתוח דף גמרא וללמוד. אני יודע שאין פה אפילו שני עותקים של מסכת אחת, אפילו מסכת שלמה אין פה, לעיתים תתקלו בדף שלא נגמר כי הוא פשוט נקרע, אבל אנחנו צריכים ללמוד! התיישבתי ליד השולחן, מספר הישיש, לקחתי דף גמרא ממסכת חולין והתחלתי לקרוא. לא הצלחתי, פשוט לא הצלחתי. כשרק ניסיתי להבין את פירוש המילה הראשונה, צפה ועלתה מולי תמונה מחרידה ממאורע איום שחוויתי במחנה. קמצתי את אגרופי, עצמתי את עיני וניסיתי פעם נוספת לקרוא את המילה הראשונה. גם הפעם לא הצלחתי. שמתני לב, שחלקו התחתון של דף הגמרא חרוך, ומחשבות קשות התרוצצו במוחי: מי יודע כמה יהודים קדושים נספו במדורה שכילתה את חלקו התחתון של הדף? יד רכה הונחה על כתפי. הרב מישקובסקי התיישב ליד, ובכה. בכיתי גם אני, בכה גם שכני לספסל, גם כל היושבים סביב השולחן בכו, ותוך דקות מעטות הפך החדר לקול יבבה גדולה שבקעה מלבבות שבורים. דמעות רבות שניקו על ריצפת הצריף חלחלו וזלגו מעיניים שִׁיבְּשוּ מזמן, עיניים אשר לא פעם ראו את מלאך המוות, ותעל בכייתנו השמימה. או-אז קם הרב מישקובסקי ממקומו, ניגב את עיניו האדומות, וכשאושר נסוך על פניו אמר לנו: אשריכם ישראל! מן המוות, מן השאול, מתקבצים ילדי ישראל הקדושים והטהורים להגות בתורת ה'. דעו יקירי, בתחילה תהיה משימתנו קשה מנשוא, כפי שוודאי נוכחתם לדעת, אך מובטח לנו מפי הגבורה 'כי לא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ', זו משימת חיינו, ממנה לא נזוז ימין ושמאל ויהי מה. אנו נחזיק האחד ביד רעהו, ויחד נעבור את כל נחשולי הים הגדול. סערות וסופות לא יוכלו לנו. יחד נצעד במשעול העולה בית א-ל.

הישיש עצר קמעא בדבריו, כדי לתת מרגוע לנפשו הסוערת. ניכר היה עליו כי ברגעים אלו ממש הוא נמצא שם, בצריף הקטן המוקף במיליוני נוכרים אנטישמיים, ואט-אט אוסף הנער הך את כוחותיו ויחד עם חבריו הנערים הוא מתאמץ לקרוא שוב את המילה הראשונה של מסכת חולין, והנה סוף סוף הוא הצליח להבין אותה. קרן אור החלה מבקעת את דרכה מבעד לאופל, ואחריה נצצו קרניים נוספות שהפכו יחד לאלומת אש התורה. דע לך, אמר הישיש, רואה אתה את משפחתי הענפה ב"ה, ילדים נכדים, וגם נין אחד קטן, הכל בזכות אותו דף גמרא חרוך שלמדתי באותם ימים נוראים. מאז הכל היה אחרת, ממש כדברי דוד המלך: "זאת נחמתי בעניי" (תהלים קיט, ג). מיום ליום ומשבוע לשבוע המשכנו ללמוד, כל אחד מסכת אחרת, הרי כמעט לא היו גמרות, עד שהגענו עד הלום, אל השיבה והנחת מבית.

היה זה בתום מלחמת העולם השנייה, סיפר קשיש שהיה אז בשנות העשרה לחייו. מוכים ושבורים נותרנו מספר בחורים צעירים, שכל עולמם חרב עליהם. ביום השחרור עדיין ספגנו מכות רצח והתעללויות נוראות מהנאצים ימ"ש, שלא שכחו להתאכזר אלינו גם כאשר ריח הנצחון של בעלות הברית ריחף באוויר. עודדנו את עצמנו, שהנה הנה עוד מעט תזרח השמש וישונו השמים להיות תכולים כשהיו.

בוקר אחד הופיעו גייסות צבא ארצות הברית בשערי המחנה ובתרועות צהלה שחררו אותנו, הניצולים האחרונים ששרדו בתופת. איש מאיתנו לא פילל כמה קשה יהיה השחרור שכה כמהנו אליו.

לאחר מספר ימי התאושות, התארגנו לצאת ולחפש קרובים, מכרים, אולי אפילו אח קטן ששרד, או לפחות אחיין שהוטמן במנזר שכוח. חיפשנו ממושכות אך ללא הועיל. לא פעם היינו נודדים עשרות קילומטרים בעקבות שמועה רופפת שהתגנבה לאוזנינו בדרך לא דרך, אבל מה שלא עשה השכל עשה הזמן וללבותינו החלה לחלחל האמת המרה, כי נותרנו בודדים בעולם.

הרשעים הארורים עשו את מלאכתם ביסודיות ובדייקנות וכמעט שהשלימוה, ואנו, מתי המעט ששרדנו, אחד מעיר ושנים ממשפחה, לא נותר לנו אלא לבכות את מר גורלנו הנורא שנכפה עלינו בשנות עלומינו.

מה אומר ומה אדבר, סיפר הקשיש כשעיניו דומעות, עצובים ונדכאים ישובים היינו האחד לצד רעהו, והעלינו זכרונות מן הימים שהיו ואינם. קולו של הישיש הלך והתחזק, עת החל לספר על אותו יום מופלא, בו זרח בשמי חייהם כוכב חדש שהאיר את נשמתם באור יקרות.

יום אחד, הופיע בפנינו כמו יש מאין, רב! כן, רב בישראל! הרב חזקיהו מישקובסקי זצ"ל. אתה יודע כמה זמן לא ראינו צורה יהודית ראויה לשמה? והנה עומד בפנינו תלמיד חכם, ובקול רחימאי שליטף את נשמותינו המיוסרות שאל: יקירי האהובים, האם למדתם כבר גמרא היום? מבטינו נזרקו זה אל זה ומפי כולנו נפלטה השאלה: מה? מי חולם בימים טרופים כאלו על דף גמרא? איפה יש גמרות? מי זוכר איך נראית צורתו של דף גמרא, ובידי מי מאיתנו הכח לפנות את המחשבות והרגשות שצרו על ליבנו ולהתרכז בסוגיית גמרא? אבל הרב לא הרפה, וכשאנחה עמוקה התפרצה מקירות ליבו הרחום, שב ואמר לנו: ילדים יקרים ואהובים - מבין אני לליבכם השבור. יודע אני כי מלאים אתם במחשבות נוגות על החורבן הנורא שבא על יהדות אירופה ועל כל אחד מאיתנו, אך דעו לכם כי דרך אחת ויחידה יש לנו להציל את נפשותינו, לשבת וללמוד! התורה היא שתביא מזור לעצמותינו השבורות ולרוחנו הנכאה.

משהוא בקול שלו, משחזר הישיש, שכנע אותנו שאמת רבה טמונה בדבריו.

כבר שנים ארוכות שלא למדנו, ודאי שלא דף גמרא, אבל הנחישות שנשזרה במילותיו וההבטחה לחיים טובים יותר שעלתה מדבריו, הכשירו את לבבותינו להיעתר לבקשתנו. קמנו, קבוצת נערים רזים חסרי-כל, ורצינו ללמוד.

איפה יש גמרות? שאלנו אותו, והוא הוביל אותנו אחריו כשהוא מטה אוזן קשובה לכל אחד מאיתנו, ובמילים חמות השתדל למלא את החסר לנו, את אבא ואמא, את האחים והאחיות, את הסבא והסבתא, את הכל. ברגע אחד הוא נהיה הכל בשבילנו. הגענו אתו לצריף ישן ששרד מהפגזות התותחים והמטוסים.

ה'חזון איש'. עברו ימים אחדים עד שהצליח לגייס את סכום הנסיעה ונכנס לביתו של ה'חזון איש'.
שמע ה'חזון איש' את כל דברי היהודי שהיה שבור מאוד בנפשו, ואז שאלו החזו"א: "היש לך אב או אם?" הנהן הלה בראשו לחיוב. הוסיף ושאלו: כמה עלתה לך הנסיעה לבוא הנה מירושלים? נקב הלה בסכום המדויק.
נענה החזו"א ואמר: "אולי תוכל להסביר לעצמך, הרי כתוב בתורה 'כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יָאָרְכוּן יָמֶיךָ', אימתי הוצאת לאחרונה על הוריק חמישית מהסכום שהוצאת עבור נסיעתך לכאן. במקום לתת את הכסף למצוה מובטחת זו, נסעת למקום שפעמים פתוח ופעמים סגור ואף כשפתוח אין זה מובטח שיתקיים האמור בפסוק..."
העיד אותו יהודי: "הפשטות והישרות שבהם נאמרו הדברים מפי ה'חזון איש' זעזעוני! מאותו יום ואילך שָׁמְתִי מצוה זו של כיבוד אב ואם בראש מעייני וב"ה זכיתי לאריכות ימים".
[מעשה איש - ח"ז]

"וְהִזְהַרְתָּה אֶתְהֶם אֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַתּוֹרָה יְהוּדֵעַת לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ יִלְכוּ בָּהּ וְאֶת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן" (יח, כ)

הגמרא (מסכת בבא קמא צט:) דורשת: "וְהִזְהַרְתָּה לָהֶם" - זה בית חייהם (כלומר, תלמוד תורה), "אֶת הַדֶּרֶךְ" - זו גמילות חסדים, "יִלְכוּ בָּהּ" - זה ביקור חולים.
כתב הרמב"ם (הליכות אבל פ"ד ה"ו): "הנכנס לבקר את החולה מתעטף ויושב למטה מראשותיו ומבקש עליו רחמים ויוצא".
צריך ביאור למה הוסיף תיבת "ויוצא".
אמר על כך מרן הגר"ז מבריסק זצ"ל: נמצינו למדים שגם היציאה מהחולה היא חלק בלתי נפרד מן המצוה והיא נכללת בכלל מצות ביקור חולים ("רינת יצחק").

הגביר הברון ר' שמעון וואלף רוטשילד היה מיוודד עם ה"כתב סופר", בעת היותם במקום המרפא, היו השניים נפגשים, והיה הברון רוטשילד מתעכב עמו כדי לשמוע מפיו דברי תורה וחכמה.

פעם שינה הברון ממנהגו והזדרז לקצר את מפגשו עם ה"כתב סופר". תמה ה"כתב סופר" לפשר העניין.
השיבו הברון: היות וראיתי שהרב אינו בקו הבריאות, מיהרתי להיפרד ממנו לשלום. והוסיף ואמר: חז"ל דורשים (בבא קמא ק.) "יִלְכוּ" - זה ביקור חולים. באו חז"ל לרמוז בה, כי לפעמים שהמבקר את החולה מכביד ומקשה עליו בעצם ביקורו, הן מפאת חולשתו והן משום שהחולה אינו רוצה שיאווהו במצבו הירוד וכדומה. במקרה כזה, מצוה על האדם לקיים את ה"ילכו", ללכת ולא להתעכב אצל החולה, ואדרבה, על ידי "ילכו" מקיים מצות ביקור חולים.
והיה ה"כתב סופר" מקלס (משבח) את הדברים ומוסרם בשמו של הברון ("חוט המשולש").

ישנם אנשים לא רק ששוכחים לצאת אלא עוד מדברים שטויות... מה יש לך? מה אתה אומר?! זה מה שאמרו לך הרופאים?! וואי, וואי, יש לי מִכָּר שמת מזה... והחולה מסכן, מנסה להרגיע את עצמו ואמר לו: "כן, אבל הם אמרו שזה בא בצורה קלה"... והטיפש אומר לו: "כן, גם לו אמרו את זה"...

"כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יָאָרְכוּן יָמֶיךָ עַל הָאָדָמָה..." (כ, יב)

הגה"צ רבי חיים פלאגי זצ"ל הביא בספרו תוכחת חיים ממה שכתב ב'ספר חרדים' (פרק ט - לו) דברים נוקבים בחומרת עוון מי שאינו מכבד אביו ואמו. וכך כתב: ואם אין אדם מכבד את אביו ואת אמו, גזירות קשות באות עליו, כעניין שנאמר (ישעיה כט, יג): "וַיֹּאמֶר ה' יַעַן כִּי נִגַּשׁ הָעַם הַזֶּה בְּפִיו וּבִשְׂפָתָיו כְּבֹדוֹ וְלִבּוֹ רַחֵק מִמֶּנִּי וְתַהִי יְרֵאתָם אֹתִי מִצֻּת אֲנָשִׁים מְלַמְּדָה: לִכֵּן הִנְנִי יוֹסֵף"..." שהרי השווה הקב"ה כבודו לכבודם, שהפסוק כתוב בכבוד הבורא.

סיפר האדמו"ר מטולנא שליט"א: סח לי יהודי ישיש מעשה שאירע עמו לפני יותר מחמישים שנה. יום אחד קפצה עליו מחלה קשה הרופאים הבהילוהו באומרם לו שהמחלה עלולה לקצר את ימיו. לקח היהודי את הדברים לליבו ולא ידע מנוחה לנפשו והחליט להגיע לבני ברק לביתו של מרן

"כִּי בְדַבָּר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם" (יח, יא)

ה'בעל שם טוב' הקדוש אמר כי כל אדם נידון בשמים לפי פסק דינו שלו! שבשעה שהוא רואה לפעמים את חברו עושה מעשה רע, הריהו חורץ את משפטו, וחושב שראוי חברו לעונש זה וזה, בעוד הוא שוכח כי הוא עצמו הרי עשה פעם כמעשה זה ובדבריו חרץ את משפטו גם הוא.
זהו שאמר הכתוב "כִּי בְדַבָּר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם" - העונש ניתן תמיד כפי שחרץ אדם על עצמו (פרדס יוסף).
מכאן אמרו חז"ל (שבת קכז:): הֵדֵן אֶת חֲבִירוֹ לַכֶּף זְכוּת, דְּנִין אוֹתוֹ מֵהַשְּׂמַיִם לַכֶּף זְכוּת. וישמע החכם ויוסיף לקח.

בברכת התורה

בריינה רון

"לְאָדָם מַעֲרַכֵּי לֵב וּמֵה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה **להצלחה:** אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה: הדס-הודיה בת פאולה **זיווג הונן** - זרהבת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther) רחלי בת זרהבת: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב יששכר בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עלזיה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אונטרל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: זרהבת חוה'ה: גלית בת רות מרים קוק בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה סיבי בת חביבה בן חמו: שושנה בת שדרה רחל בת נטרה: רות בת ליט: מרת בת רחל

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שרה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מאוצרות הפרשה

לקבל את עצם המצווה אשר עליה הוא מברך. לעומת זאת העונה 'אמן', משבח את ה', אך מנגד הוא לא מקבל כלום לעצמו, ועל כן בבחינה זו הוא גדול יותר מן המברך. ומעתה מבואר היטב, כי יתרו אכן לא היה הראשון שהודה לה', אך זאת עיקר מעלתו של יתרו, שהוא הראשון שהודה לא על טובה של עצמו, אלא על טובתו של אחר, וכפי שהדגיש בלשונו ואמר – "ברוך ה' אשר הציל אתכם". ובכך נתייחד יתרו מכל אלו ששבחו לה' לפניו, שהם שיבחו על הטובות שהם קיבלו, אך יתרו לראשונה הודה ושיבח את ה' על טובתם של אחרים.

והודעת להם את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו (יח, כ)

הגמ' בב"מ ל. אומרת שכוונת הפסוק הוא כך והודעת זה בית חיייהם והיינו ללמדם אומנות, את הדרך זה גמ"ח, אשר ילכו זה ביקור חולים, בה זה קבורה, המעשה זה הדין, אשר יעשו זה לפני משורת הדין. מקשה ה"בן איש חי ז"ע בספרו בן יהודע מה יתרו הכנים את העניין הזה לכאן, הרי הוא בא ליעץ בעניין ריבוי האנשים שבאים לדון ובשביל מה הוא הוסיף את כל הנאום הזה בענייני חסד ואומנות? ותירץ, שזה גופא מה שבא יתרו לומר, הנה יש עליך כל כך הרבה אנשים, ולמה? כי כל אחד תובע את השני על מרפסת שהשכן שלו הוציא וכדו', ולמה זה קורה כי אנשים משועממים, לכן תלמד אותם אומנות, כך הם יהיו עסוקים בחנות ולא יהיה להם פנאי לתבוע את השכנים, גם בגלל הנזק שיגרם להם בהפסד יום עבודה, וגם בגלל שיהיו עסוקים באומנותם. דבר שני תלמד אותם לעסוק בגמ"ח ומי שעוסק בגמ"ח בדרך כלל הוא נהיה באופן טבעי וותרן. וגם שיתעסקו עם חולים ומתים ואז הם יראו איזה צרות נוראיות יש בבתי חולים, וסוף אדם למיתה, הם לא יתעסקו בקטנות בענייני ממון, ומה שישאר אח"כ למי שכן יבוא לתבוע תלמדם את הדינים ולפנים משורת הדין.

ויתיצבו בתחתית ההר (יט, יז)

כתוב בגמרא (שבת פח.). אמר רב אבדימי בר חסא: מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית, ואמר להם: אם אתם מקבלים את התורה – מוטב, ואם לאו – שם תהא קבורתכם. שאל הג"ר חיים שמואלביץ זצ"ל מדוע כתוב "שם תהא קבורתכם", שהרי עמדו מתחת להר, וכדי לקברם היה צריך רק להורירו עליהם? אלא תירץ, מונח כאן יסוד גדול בעבודת האדם את בוראו. דרך בני אדם לומר כשיגיעו ל"שם", כשהמצב ישתפר ויסתלקו המפריעים – אז ילמדו, אז יתפללו. ה"שם" הזה – הוא בבחינת "קבורתכם". כאן נעוץ כשלונו של האדם! כי היצר כבר דואג שה"שם" הזה לא יבוא כ"כ מהר, ולבסוף ימצא האדם את עצמו עומד ריקם ללא כלום...

וכבר פירשו גדולי המוסר את דברי התנא (אבות בד.) "אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה", אל תאמר כאשר אזכה וראשי ולבי יהיו פנויים מכל טרדה, אז אשב ואלמד בהתמדה עצומה. אל תאמר כך. מדוע? "שמא", אולי מה שה' מחפש ממך הוא דוקא, את ה"לא תפנה", לראות כיצד הנך עובד אותו כשלבך אינו פנוי מטרדות. זו לא חכמה לעבוד את ה' כשהכל בסדר, מדרגתו האמיתית של האדם ניכרת דוקא בהיותו טרוד, אם אז הוא מתעלם מכל המפריעים ושוקע בלימוד – אשריו ואשרי חלקו... (אוצרות פניני התורה)

וישמע יתרו (יח, א)

בספר 'אוצרותיהם אמלא' מביא הגאון רבי אליעזר טורק הארה נפלאה שרגיל היה אביו זצ"ל לומר מידי שנה בשנה, אותה העירו חכמי המוסר: יש לתת את הדעת, מדוע הפרשה של מעמד הר סיני וקבלת התורה, המעמד הנשגב ביותר שידע עמנו מאז היותו לעם, נקראת על שם יתרו. הרי יתרו לא מיוצאי חלציהם של אברהם יצחק ויעקב, אלא גר צדק שהסתפח לכלל ישראל. בדיוק הפרשה שהנציחה את החלק הכה סודי והיסטורי של התורה נקראת על שמו? הסביר זאת אבי מורי זצ"ל במתק לשונו כך: דוקא אופי ההנהגה של יתרו מבטאת יותר מכל את סמל המושג של 'הכנה' לקבלת התורה. יתרו לימד אותנו מהי ההכנה הראויה. הפרשה מתחילה: 'וישמע יתרו, מפרש רש"י: 'מה שמועה שמע ובא... יתרו רק שמע ומיד בא והתייצב! הוא רק שמע והוא כבר כאן!'

בעלי מוסר עוררו בזה שלא די במה שהאדם מעונין לשמוע, אמנם חלק זה גם הוא חשוב וחיוני, אך יש לדעת שלא עוצרים ב'לרצות'. אדם ששומע ומיד בא, מבלי שהות, מוציא אל הפועל את נכוניתו ונותן ביטוי לרצונותיו, זוהי הדרך הראויה והנכונה לזכות בתורה. זוהי דרגה ראשונה במעלה הנוגעת ללימוד התורה, ומתבקשת מכל אחד ואחד מאתנו. כך נהג יתרו, זה רשום על שמו, וזאת היא מורשתו. לכן אין פרשה מתאימה יותר שתקרא על שמו של יתרו יותר מפרשה זו, העוסקת בענין קבלת התורה. כיון שהאיש הראשון שהראה לנו כיצד אין מתחשבים בשום קושי ובשום שינוי, ומישמים מיד את הרצון מן הכח אל הפועל היה יתרו. בלי שהות, בלי עיכובים, 'שמע ובא...'

ויאמר יתרו ברוך ה' (יח, י)

מסופר על רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, שיום אחד באה נכדתו לבקר בבית הסבא והסבתא ביחד עם אמה. הסבתא, כדרכם של סבתות, נתנה לנכדתה סוכריה. אמרה האם לביתה: "אמרי תודה לסבתא!" סיננה הנכדה מבין שפתייה: "תודה, סבתא". לפתע נשמעה קריאת אנחה מבהילה מהסלון: "אוי, אוי!" – זעק ר' אליהו. נזעקו כל בני המשפחה לסלון להבין את פשר הזעקה. "מה קרה סבא?" הם תמחו. ענה להם הצדיק כשדמעות בעיניו: "הנה בת זו אמרה תודה לא מחמת שהיא מרגישה הכרת הטוב, אלא מחמת שאמא אמרה לה לומר. השבתי לעצמי: 'זכשאני אומר 'מודים' בתפילה... האם אני מרגיש באמת הודאה לבורא עולם או שמא אני אומר כי כתוב בסידור שצריך לומר כאן 'מודים'?!".

שם. אמרו חז"ל במדרש (ילקוט ש"ס) בשם ר' פפוס אמרו, גנאי הוא למשה ולששים ריבוא שלא אמרו ברוך, עד שפתח יתרו ואמר ברוך ה'. וכן הוא בגמרא (סנהדרין צד.). הדבר צ"ב, וכי קודם ליתרו לא היה מי ששיבח לה? ומה ראו חז"ל גדולה מיוחדת ביתרו על ששיבח את ה' יותר מאחרים? ביאר רבי דן סגל שליט"א: אמרו חז"ל (ברכות נג.) "גדול העונה אמן יותר מן המברך", וצ"ב, הרי הסברא נותנת להיפך, אדרבה המברך גדול יותר מהעונה אמן, שהרי המברך בירך, לעומת העונה 'אמן' שרק השיב על ברכתו, ומדוע שיהא כוחו יפה מן המברך עצמו? וביאור הדברים, כי בברכות הנהנין האדם שמברך את ה', הוא גם מקבל, שהרי הוא אוכל ונהנה מהמזון, וכן בברכת המצוות הוא זוכה

דברים טהורים בכלי טהור

וַיִּסְפַּר מֹשֶׁה לְחַתְּנָיו אֶת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְפָרְעוֹ וּלְמִצְרַיִם עַל אֹדֶת יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל-הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מָצְאתֶם בְּדֶרֶךְ יִצְלָם ה'. וַיַּחַד יִתְּרוֹ עַל כָּל-הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִצִּילוּ מִיַּד מִצְרַיִם. וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ בְּרוּךְ ה' אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וַיְמַד פְּרָעוֹה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶת-הָעָם מִתַּחַת יַד-מִצְרַיִם. ("ח, ח' - י') בפסוקים אלו מתארת התורה את תגובתו של יתרו כאשר שמע מפי משה את פירוט הניסים והטובות אשר עשה ה' לישראל, ולכאורה יש להבין, הלא הדבר שגרם ליתרו לעזוב את מקומו ולבוא לישראל, היא שמיעת הניסים המופלאים שארעו להם, כפי שמוזכר ברש"י בתחילת הפרשה: "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ - מה שמועה שמע וּבָא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק. מדוע, איפוא, רק לאחר ששב משה וסיפר לחתונתו את אותם הדברים, התרגש יתרו ואמר: "ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים"? במה היה שונה הסיפור ששמע יתרו ממה, ממה שהיה ידוע לו בטרם הגיע הנה? את התשובה לכך נבין על פי המעשה הבא:

בסוף הספר הנודע "נפש החיים" של רבי חיים מוולאז'ין, מובאת דרשה לראש השנה, דרשה שנמסרה על ידו באחת השנים. הדרשה מחולקת לשלושה קטעים, ואת הסיבה לכך, ביאר המשגיח הצדיק רבי דב יפה זצ"ל: בכל מקום בו מסתיים קטע מהדרשה, זה משום שהקהל היה מתעלף שם מעוצמת הדברים. ולאחר שהקהל התאווש מעט המשיך רבי חיים ונשא את המשכה של הדרשה, ושוב הקהל התעלף. כל מקום בו מסתיים קטע מהדרשה, מורה על כך שהקהל התרגש מעוצמת הדרשה עד כדי התעלפות.

לימים, אחד מתלמידיו של רבי חיים התמנה להיות רב באחת העיירות. היה זה סמוך לראש השנה, ואותו תלמיד היה אמור לשאת דברי חיזוק והתעוררות בפני קהל עדתו. מכיון שידע את כוחה של הדרשה אותה נשא רבו רבי חיים מוולאז'ין, שנים אחדות קודם לכן, בחר לאומרה בפני שומעי לקחו ככתבה וכלשוונה, בשם אומרם.

לאכזבתו הרבה, לא ניכרה תכונה בקהל לשמע הדברים. נראה היה שהדברים לא הצליחו להתקבל על לב השומעים, ובודאי שלא הזדעזעו מהם. זמן מה אחר כך חלף במקום תלמידו הגדול של רבי חיים מוולאז'ין, הלא הוא רבי דוד טעביל בעל ה"נחלת דוד". ניגש אליו אותו תלמיד, ושאל אותו: הלא ידוע, שמורינו ורבינו הגאון רבי חיים מוולאז'ין, בשעה בה הוא נשא את דבריו בדרשתו לימים הנוראים נשבר כל לב, נהרות של דמעות נשפכו, וכל הציבור כולו שב בתשובה שלמה. מדוע כאשר אני עצמי אומר את אותם דברים שאמר הוא, דברי אינם פועלים את פעולתם? השיב לו בעל ה"נחלת דוד": "הסכת ושמע. בעיירה בה אני מתגורר ישנם שני רוקחים העוסקים לפרנסתם מרקחת תרופות ומכירתם. אחד מהם התפרסם ככזה שכל התרופות היוצאות מתחת ידו, פועלות את פעולתן על הצד הטוב ביותר, אך על רעהו, לעומת זאת, יצאה השמועה שאסור לקנות מתרופותיו. לא רק שהן אינן מועילות, אלא הם גם מסכנות את החולה שנוטלן".

"יום אחד פנה רוקח זה לחברו המצליח, ושאל אותו: "מדוע התרופות שלך מצליחות, ושלי לא? הלא, שנינו למדנו באותה אוניברסיטה את מלאכת הרוקחות?"

"החליט הרוקח, זה שתרופותיו הועילו לחולים, לערוך ביקור במעבדת התרופות של עמיתו הרוקח ה'לא יוצלח', שמא יגלה את ההבדל ביניהם. לאחר שוטטות קצרה אמר לו: "ידוע אני מה הסיבה. אמנם אתה מערבב את כל החומרים בדיוק על פי המרשם, אולם אינך מקפיד על סטריליות ונקיון הכלים בהם נעשים התרופות. משום כך, לא רק שהן לא מועילות, אלא הן גם עלולות לגרום נזק חמור למי שמתמשש בהן..."

"כן הוא הדבר ביחס אליך... הדברים שאמרת בדרשתך, כשלעצמם, הינם תרופה נפלאה כנגד היצר, והם היו אמורים להוביל לתשובה שלמה, אולם זאת בתנאי שהם יוצאים מפה קדוש וטהור כפיו של מורינו ורבינו רבי חיים מוולאז'ין... לעומת זאת, כאשר אותם הדברים בדיוק יוצאים מהפה שלך, שהוא הרבה פחות סטרילי, ואין לו את עוצמת הקדושה והטהרה, זה יכול לפגום במעלת הדברים, ולמנוע מהם לפעול את פעולתם הברוכה בלבבות!"... סיים הגאון רבי דוד טעביל את דבריו.

ואנו על פי דרכנו למדנו ממשלו לקח נפלא: לפיו של צדיק – ישנו כח אדיר! אותם דברים עצמם, כשהם יוצאים מפה קדוש וטהור, נשמעים אחרת לגמרי מכפי שהם נשמעים כאשר הם יוצאים מפה שאינו קדוש וטהור דיו!

ומכאן, תשובה לשאלתנו, כפי שהיה אומר הגאון רבי יעקב ניימן, ראש ישיבת 'אור ישראל':

כאשר יתרו שמע את יציאת מצרים וקריעת ים סוף מפי אנשים פשוטים, השפיעו עליו הדברים בצורה מועטת, ולא עשו עליו די רושם. אכן, כאשר "ויספר משה לחותנו" – משה רבנו עמד וסיפר את אותם ניסים בדיוק, אולם הדברים יצאו מכלי טהור, לא נותר יתרו אדיש, ומיד אמר: "ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים". ("ללמדך - שמות" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

בעניין האוכלים במקום שיראים מן השלטונות שיבואו ויקנסו את המשתתפים שם אם חשיב קביעות להצטרף לזימון כתב הרמ"א בשו"ע סימן קצ"ג ס"ג וז"ל המנהג שלא לזמן בבית עובד כוכבים, ונראה לי הטעם משום דלא יוכלו לקבוע עצמן בבית עובד כוכבים, משום יראת העובד כוכבים והוי כאילו אכלו בלא קבע, והמשנה ברורה הביא שהאחרונים חולקים על זה, אבל במקומות שיראים ופוחדים לקבוע ובכל רגע עלולים לברוח אפשר דהכל מודים שאינו קביעות לזמן. וא"כ בנדרון דידן שעושים חתונה במקום שיראים שיבואו הרשויות להפריע את החתונה ויצטרכו ללכת איש איש למקומו לא יוכלו לזמן שאינו חשוב קביעות לסעודה. ושמעתי מידידי הגאון ר' מנדל לובין שליט"א שכל זה לא איירי אלא בנודמנו בבית עכו"ם ואכלו יחד לא חשיב קביעות כיון שיראים ממנו אבל במקום שהזמינו עצמן לאכול יחד בחתונה והכינו חתונה כדי לאכול ביחד בוודאי חשוב קביעות גם כשיראים שהרי אמרו ניזיל וניכול לחמא בדוך פלן ואין לך קביעות גדול מזה. אכן כבר נודע מה שאמר מרן החזו"א שבאוכל בשיבה או בחתונה ואינו מתכוון לצרף עצמו אינו מצטרף אע"פ שקבע עצמו לאכול עם חבריו בחתונה, וחזינן דגם כשאומר ניזול וניכול בדוך פלן אבל אינו קובע עצמו אינו חשוב קביעות וא"כ אפשר שגם בזה אינו קביעות הגם שקבעו עצמן לסעודת נשואין כל שאין קביעותן תלויה בהן אלא באחרים וצ"ע. (הגאון רבי נפתלי קופשיץ שליט"א, מעדני כהן)

חידה שבועית

איזה שני כלי תחבורה הם באותו השם מצא האת האחרונה שהיא שונה?

תשובה לחידה פר"ש: טו טז תשובה לחידה: מבריה גבולות/נהג מונית
 מ"ב/כ"ג: מושפחת כלי

מזל טוב

מרכו העיר: מושפחת יעקובי להולדת הבת
 מושפחת ויניצקי לאירוסי הבן
 מושפחת פלד לאירוסי הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

באר בשדה

גליון מס' 269

פרשת יתרו
ה'תשפ"א

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר הפרוה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

ענין הנסיעה לצדיקים

וישמעו יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים (יח. א)

שאלו נשאל הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זצוק"ל. הנה בבוא אדם לקנות לעצמו דרך טובים ואורחות חיים הרי לפניו ספרי מוסר רבים כמו "חובת הלבבות", "ראשית חכמה", "שבט מוסר" ועוד, שכל העוסק בהם יוכל לעלות במדרגות היראה וכו' וא"כ מה חסר לו שעדיין זקוק הוא לנסוע לרבי. נענה הרה"ק הרבי ר' אלימלך ואמר: הנסיעה לרבי הוא דבר גדול, שכן התורה מספרת: "וישמע יתרו ומקשה רש"י. מה שמועה שמע ובא. ומתוך "קריעת ים סוף ומלחמת עמלק". וקשה לאחר שמע דברים נשגבים אלו מה היה צריך לנסוע למשה אלא התירוץ הוא כי על אף ששמעית מעשה קריעת ים סוף ומלחמת עמלק הבין גדולת השם ית' עם זאת עדיין חסר לו הראיה בעליל וזאת הוא יכול להשיג רק ע"י נסיעה למשה, רבן של ישראל, וזאת אינה דומה שמיעה לראיה, כי אצל הצדיק רואים בעליל גדולת השם.

*

הרה"ק הרבי ר' יושא מאניפולי פירש את הפסוק ע"פ דרכו וכך אמר: מה שאלה שואל רש"י מה שמועה שמע ובא? והרי הפסוק אומר במפורש ששמע "את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו? אלא שקשה היה לרש"י, שאם שמע יתרו כל זאת, לשם מה היה לו לבוא אל בני ישראל אל המדבר - "מה שמועה שמע ובא? - והרי היה בידו להתגייר ולהיות יהודי בביתו? ועל כך משיב רש"י: "שמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק". שמע על קריעת ים סוף, ראה שכל העולם כולו יודע על הנס הגדול הזה, ואף על פי כן לא הרתיע הדבר את עמלק מלצאת למלחמה. מכך הסיק, שלא די בשיבה מרחוק, אלא שצריך להיות עם בני ישראל ביחד, לחוש את זה מקרוב. וזאת זה אי אפשר לחוש בבית... כמו שדורשים בדרך צחות את הפסוק "והם לא ידעו דרכי" - "והיים" (בבית), כאשר נשאים בבית "לא ידעו דרכי" - אי אפשר לחוש ולדעת את דרכי עבודת ה'!!!

ע"י הכבוד מסתלק כוח הטומאה

ויאמר אל משה אני חותנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה. (יח. יא)

ברש"י ז"ל מובא הלשון שאמר יתרו: "אם אין אתה יוצא בגיני, צא בגין אשתך ואם אין אתה יוצא בגין אשתך צא בגין שני בניה". שואל הרה"ק בעל ה"שם משמואל" מסוכטשוב דלכאורה תמוה מה הענין שיתרו דרש כבוד לעצמו, של אין לומר ח"ו שהיה רודף אחר הכבוד. וביאר ע"י דברי אבני הק"ל בעל ה"אבני נזר" וצ"ל: "הוא שמר שהענין שהחמירו חכמינו ז"ל בכבוד המת הוא, שאחר המת רודפין כוחות חיצינים ורוצין לדיבק בו, וכבוד הוא המדברים העליונים הגבוהים מאוד, כמו שנאמר (תהלים כט. ט): 'ובהיכלו כולו אומר כבוד'. ועל ידי כבוד שעושין להמת, כוחות החיצינים בדלין ממנו. עד כאן תוכן דבריו. כמו כן יש לפרש את כוונת יתרו, דאחר שנתגייר היה ירא לנפשו שלא ירדפו אחריו הכוחות הרעים, וכדרך שאמרו (סנהדרין גז. א): גיורא עד עשרה דרי וכו', וכן (ב"מ נט. א) 'ר' סורו רע', על כן היתה עצתו שעל ידי הכבוד שיעשה לו משה רבינו ע"ה יבדלו ויסלקו ממנו כלכוחות הרע.

(שם משמואל)

הקבלת פני רבו

ויצא משה לקראת חותנו... וישאלו איש לרעהו שלום (יח. יב)

מסופר כי פעם אחת כתב הגה"ק רבי מאיר מפריעמישלאן זצוק"ל להגה"ק רבי שלמה קלוגער זצוק"ל מבראדי, שרצונו להתראות איתו, וקבעו להתוודע באחד הכפרים הסמוך לזלאטשוב. בהגיעם לכפר פנה כל אחד לאכסניא נפרדת, והתחיל הרה"ק רבי מאיר היות ושניהם אורחים

להודות על ישועת אחרים

ויאמר יתרו ברוך השם (יח. יג)

איתא בגמ' (סנהדרין גז. א) "נגא" הוא למשה ושישים רבוא, שלא אמרו ברוך, עד שבא יתרו ואמר ברוך ה'". שאל הרה"ק בעל התפארת שלמה ז"ע והרי לכאורה הדבר מוקשה: וכי השירה שאמרו בני ישראל על הים היתה שבח קטן מן המילים הספורות שאמר יתרו? ועוד הרי בטוח שכל הצדיקים עד דורו של יתרו גם הם אמרו כמה וכמה פעמים ברוך השם, מדוע לא כתוב בתורה כמה פעמים ויאמר אברהם ברוך השם, ויאמר יצחק ברוך השם, ויאמר יעקב ברוך השם? ותירץ, שיש הבדל גדול בין אחד שאומר ברוך השם על ידו, ובין אחד שאומר ברוך השם על שם אחרים נישעו בה, כי יתרו לא היה ביצועת יציאת מצרים, והנה בשמעו על הניסים שקרו לבני ישראל ביציאתם ממצרים עמד והודה להש"ת ואמר מעומקא נושע עמהם ביחד, זה היה חידוש מיוחד, שאחד מודה ומהלל על ישועת חברו מעומקא דלבא.

סעודת סיום הוא על ההתחלה

ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה לפני האלקים (יח. יד)

איתא ב"התם סופר" ז"ע סוף מס' ברכות, שסעודת סיום מסכת אינה כ"כ על סיום המסכת אלא בעיקר בגין התחלת המסכת הבאה כמו השמחה ב"שמחת תורה" שמסיימין קריאת חמשה חומשי תורה ומתחילים מיד מחדש ספר בראשית, וזהו עיקר ענין הסעודה, שבזכות הסעודה של מצוה שורה על המשתתף בה רוח הקודש, ככתוב (מ"ב ג, טו) ויהי כנגן המנגן ותהי עליו די ה', וזה גם היה כוונת יצחק אבינו כשבקש "הבא לי ציד ועשה לי מטעמים", שתשרה עליו רוח הקודש ויוכל לתת הברכות. כן הדבר בסעודת סיום מסכתא, על שם העתיד, שהלימוד במסכת הבאה תהיה בהצלחה וסיעתא דשמיא. ומביא לכך ראיה מהגמ' (ברכות ס"ד.) כל הנהנה מסעודה שתלמיד חכם שרוי בתוכה כאילו נהנה מזיו השכינה שנאמר ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכול לחם עם חותן משה לפני האלקים וכו' ושם הסעודה נערכה לכבודו התגירותו של יתרו והתחלתו ללמוד תורה. וזה מה שכתוב "לפני האלקים" דייקא, שהסעודה נערכה עוד לפני שהתחיל ללמוד בתורת האלקים, מכאן שכוונת הסעודה בעיקרה היא לקראת תחילת המסכתא החדשה, וזה גם מרומם גם בלשונם סעודה שתלמיד חכם שרוי בתוכה, שרוי או לשון התחלה, [ראת הרגום עה"פ ותהי ראשית ממלכתו (בראשית י. יז) והוא שרוי מלכותיה] דהיינו, סעודה שתלמיד חכם מתחיל בה, שמתחיל ללמוד.

ללמד זכות על ישראל

היה אתה לעם מול האלקים (יח. טו)

סיפרו פעם לפני מרן הרה"ק מרדכי, שרה"ק מבראדיטשוב חיפש פעם אחר איזו עילה להמליץ זכות על ישראל כדרכו. יצא הרה"ק מבראדיטשוב לרחובה של עיר בעיצומם של ימי התורף הקשים, והנה הוא רואה איש עני ואביון רץ עם הטלית ותפילין בידו לתפילת שחרית. בנדיז של העני היו קרועים ובלויים, הכפור והקרח שולטים בכיפה, ובקור החזק הזה רץ העני לביהכ"ל להתפלל ובמרוצתו היה נראה כמבקש למנוע את קפאון איבריו.

הייתה לראש פינה

מעמד מרגיש בגן בנין הת"ת שטפנשט החדש ההולך ונבנה בס"ד בעיר אלעד

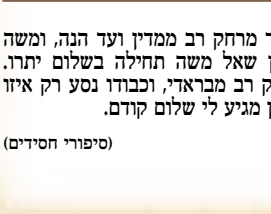
לקראת יום ט"ו בשבט, התכנסו צוות המלמדים של הת"ת שטפנשט אלעד, למסיבת חרדיה, הרגל החלמתו מנגיף הקורונה של המנהל החינוכי לרגל מנחם ויס של"א, במהלכה בירך ברכת הגומל בהתרגשות גדולה ונשא דברי שבח לבורא עולם שהגיעו עד הלום, לאחר סעודת המצווה ולה הצוות החינוכי של הת"ת והנהלת המשרד לסיור ראשון ומקיף בין קומות בנין הת"ת ההולך ומוקם במרכז העיר אלעד, במהלכו עבר בין כל אנגי הבנין ההולכים ומושלמים בצדע ענק, עד לעלייה על גג הבנין, שם נערך מעמד הייתה לראש פינה בו הודו לבורא עולם כי הבנין הגיע לשרות האירחים האחרונה (בינתים). הרב סלמון ציין כי בנוהג שבעולם נערכים מעמדי הנתח אבן הפינה, ואנו פה מציינים את מעמד הייתה לראש פינה, התקווה והתפילה של כל הנוכחים להכנס לבנין הקבע בקרוב עוד השתא - תשפ"א, שכולם מציינים בדברי הלל והודיה לראש העיר הרב פרוש שליט"א על כל המאמץ והגייעה שהשקיע וטרח עד שהגיענו תפילת הלום, נאמנה הראשונה ואמירת הקדיש במנין שניסרה בחלל הפתוח של גג הבנין, המחיישה לנו שזו עת רצון מיוחדת במינה, כדאמר רבי הלבו אמר רבי הונא (ברכות כט.) לעולם יזהר אדם בתפילת המנחה, שהרי אליהו לא נענה אלא בתפילת המנחה.

צוות המלמדים של הת"ת למרגלות בנין הת"ת החדש

מעמד הוודיה בגן הבנין

סעודת הוודיה עם המנהל החינוכי הרב מנחם ויס

צוות המלמדים של הת"ת למרגלות בנין הת"ת החדש

מעמד הוודיה בגן הבנין

סעודת הוודיה עם המנהל החינוכי הרב מנחם ויס

יז"ל על ידי מנחם ויס
'תורת אבות שטפנשט'
הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע
בדוא"ר: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

סגולת מלכים

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים מתוך מופעל "סגולות מלכים" (כ"ב) הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחדשי השנה דבר יום ביומו מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולת השבת

זכור את יום השבת לקדשו (שמות כ, ה)

נחלה בלי מצרים

אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, שנאמר אז תענג על ה' והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך וגו', לא כאברהם שכתוב בו קום התהלך בארץ לארכה וגו', ולא כיצחק שכתוב בו כי לך ולורעך אתן את כל הארצות האל, אלא כיעקב שכתוב בו ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה, רב נחמן בר יצחק אמר ניצול משעבוד גליות כתיב הכא והרכבתיך על במתי ארץ וכתיב התם ואתה על במותימו תדרוך.

(שבת ק"ח, א)

נותנין לו משאלות לבו

אמר רב יהודה אמר רב כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו, שנאמר והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך, עונג זה אינו יודע מהו, כשהוא אומר וקראת לשבת ענג הוא אומר זה עונג שבת.

(שבת ק"ח, א)

מחילת עונות

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל המשמר שבת כהלכתה אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר אשרי אנוש יעשה זאת וגו' מחללו, אל תקרי מחללו אלא מחול לו.

(שבת ק"ח, א)

זירוז היתר הוא המכפר

אמרו (שבת ק"ח, ב), כל הזהיר זורזו במצות שמירת שבת בכל תנאיו ובכל דקדוקיו, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר, שומר שבת מחללו, אל תקרי מחללו אלא מחול לו. ולא תקשי לך מה הוסיף בעשותו מצות שבת כדי לכפר עונותיו, הרי זו אחת מן שהיה הוא חייב בהם, די ש לומר הזירוז היתר הוא המכפר.

(השל"ה הקדוש יומא פרק דרך חיים תוכחת מוסר אות מו, ג [חרדים מצות תשובה פרק ז' ד"ה חתימת הספר סגולה שנית])

ברכת ה' היא תעשיר

ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו, כתיב (משלי י) ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה, ברכת ה' היא תעשיר זו השבת שנאמר ויברך אלהים את יום השביעי.

(בר"ר יא, א)

תפילת שבת כתפילת יום הכיפורים

ושבת איהו פה, דאתפתחא בערב שבת לקבלא לה בהאי צלותא דשבת, דהא צלותא דשבת אתקריאת קבלה, ומינה מקבלין כל ספיראן דין מן דין, ובה צלותא דבר נש מקובלת קדם ה', ואיהי צלותא דעשרת ימי תשובה, ואיהי ה' עלאה, דתיקנו בה חמש צלותין ביומא דכפורי. [ושבת הוא פה, שנפתח בערב שבת לקבל אותה בתפלת השבת הו, שהרי תפלת השבת נקראת קבלה, וממנה מקבלות כל הספירות זה מזה, ובה תפלתו של אדם מקבלת לפני יהו"ה, והיא תפלת עשרת ימי תשובה, והיא ה' עליונה שתקנו בה חמש תפלות ביום הכיפורים].

(תיקוני זרז מה, ב)

סגולה לרפואה

השבת קודש בעצמו הוא רפואה בדוקה לכל החולאים, וכן מקובל בשם הרב הקדוש רבי משה

ליב זללה"ה מסאסיב.

(סגולות ישראל מערכת ש אות ב, י"ל ע"י הרה"צ רבי שבתי פרייזלער שליט"א אבד"ק אורשיווע)

סגולה לרפואה

שבת ראשי תיבות זכות שבת תרפא. ואמו של הרב הצדיק מדינאב ז"ל שאלה את בנה הפירוש של 'שבת קודש', ואמר לה 'דער הייליגיר שבת', והיא אמרה לו 'שבת קודש' דער שבת היילט דיך [בתרגום ללה"ק, 'השבת מרפאת אותך'], כי שבת הוא מלועוק, וקל להבין.

(דברים ערבים סיפ"ה מהה"ק מהר"י מלובלין אות ה)

סגולה לשפע טובה

אז תענג על ה' (ישעיה נח), אם תקרא השבת עונג אז תענג על ה', וזה מדה כנגד מדה, העונג על ה' הוא עונג הנפש, כלומר יתן לך עונג הגוף בשפע טובה עד שתודה בו ובטובותיו ותענג נפשך בזכרו.

(כד הקמח ערך שבת)

צינור השפעות

רק שבתו יתן ורפא ירפא. הנראה לרמז גודל מעלת יום השבת קודש אשר הוא צנור כל השפעות וטובות הכלולים בגוף ובנפש והוא מרפא לכל הענינים, כמ"ש (שבת ק"ח, ב) שומר שבת מחללו אפילו עובד עבודה זרה מחול לו, וז"ש (שמות כא, ב) 'בשביעי' יצא לחפשי חנם', בשביעית רמז בו אותיות שבת. ולזה ג"כ הענין בחובל בחבירו צריך ליתן לו ה' דברים ואחד מהם שבת, אותיות שבת, רמז בזה בחובל בחבירו הוא ג"כ בב' ענינים. הא' כפשוטו שחבל בגופו. גם רמז בעניני הנפש בחבל בחבירו בפגם הנפש ועל כל ענינים האלה העיקר הוא להתפלל עליו ביום ש"ק והוא תכלית הרפואה. וז"פ 'רק שבתו יתן' כאשר יתפלל עליו ביום השבת אז רפא ירפא.

(תפארת שלמה פרשת משפטים)

שינה בשבת

אמר הרב הקדוש מהר"פ מקארעץ זצוק"ל שבכל הנבראים יש שינה ואפילו המים ישנים ואם לא ישנו יתקלקלו, רק שהמים יש להם חיות מעט ישנים מעט, הכל כפי חיותו שינתו, והאדם שיש לו חיות מרובה על כל הנבראים הוא ישן יותר מכולם כדי שיתחדש יותר, הגנה - ונראה לי הקטן דבעבור זה מצוה לישון בשבת גם ביום, שינה בשבת תענוג, דבשאר הימים יש לאדם חיות רק מנשמה אחת אזי די לו בשינת הלילה, משא"כ בשבת יש לו חיות משתי נשמות צריכין לישון גם ביום, נ"ל.

(בני יששכר תשרי מאמר ב' אות כ')

שמירת שבת סגולה לבטל שכחה

איתא במטה אהרן בשם מדרש דנתן הקב"ה את השבת כדי לבטל את השכחה ע"י שישמרו את השבת כראוי, ואי במפרשים על מה שפירש"י כפ' בהר ושבתה הארץ שבת לה, לשם ה', ופירשו כך משום דלפעמים אדם מוביר את השדה כדי להשביחו שיעשה פירות יותר לשנה הבאה, וא"כ גם כאן בשביעית לא יהיה כוונתך בשביעית זו שלא תזרע כדי להשביח את השדה, אלא לשם ה', וכוונתך היא כדי לקיים מצות הבורא ורצון ה' יעשה, וא"כ בנ"ד נמי הדבר כן שהשבת מבטל

שכחת התורה, והיה בזה ג"כ לעלות על הדעת לשמור שבת כדי לבטל את השכחה ולא לשם ה', והיו משמרים את השבת שלא לשמה וכי'

(ויקהל שלמה פרשת עקב)

סגולת מלכים

אמר כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה בשם זקני האדמו"ר הגדול זצלה"ה מקאצק שמי שמשומר מילדותו יש לו בסעודת שבת סגולת מלכים.

(שם משמואל ח"י שרה תרע"ד)

פועל הנעשה מעסק התורה בשבת אלף פעמים יותר מבימות החול

ולכן בשבת שהוא מעין עולם הבא, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה, צריך להרבות בו בעסק התורה, כי אז יצליחו בו יותר בבנין הרוחני, ולכן כתבו המקובלים ז"ל, גדול הפועל הנעשה מעסק התורה ביום שבת, אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול, ולכן מאחר שנעשה בנין רוחני ועליוני בשבת מן עסק התורה, נאסר בשבת בנין הגשמי החמרי לגמרי,

(בן איש חי הלכות שנה שניה פרשת שמות)

להחמיר בהלכות שבת סגולה שיהיה מרוחק מעבירה

ועיין בספר זכרון טוב שכתב בשם הרב הצדיק הקדוש ה"ר יצחק זצ"ל מנעסכין שסיפר אשר אביו הרב הגאון הקדוש ה"ר מרדכי ז"ל מנעסכין היה מחמיר בהלכות פסח וכו', ושהרב הקדוש מבארדיטשוב ז"ל בעל קדושת לוי היה מחמיר בהלכות שבת יותר מזה מאוד, ע"כ. ולפי מה שנתבאר לעיל אתי שפיר מה שהרב מבארדיטשוב היה מחמיר בהלכות שבת יותר ויותר, כי ידוע מ"ש בשם הארז"ל הובא בבה"ט הל' פסח ס"ו תמ"ו ס"ק א' דהנזהר ממשוהו חמץ בפסח מובטח לו שלא יחטא כל השנה ע"כ, ואם כן לפי המבואר דכל ששומר שבת כראוי הוא מרוחק מן העבירה, אם כן גם בשבת יש לומר כן דראוי להחמיר בכל מה דאפשר לצאת ידי כל החומרות, וכל מה שמחמיר יותר בשבת הוא סגולה שיהיה מרוחק יותר מהעבירה בחול.

(מנחת שבת על הל' שבת ס"ו ע"ב אות ט"ז)

סגולה ליראת שמים

אמרו רז"ל בתיקוני זוהר (כד): בראשית יר"א שבת, מן שמירת השבת כראוי יגיע היראה לשומריה בכל ששת ימי החול, והנה ביראים כתיב (תהלים לד ח) חוננה מלאך ה' סביב ליראיו, וכיון שמן שמירת השבת תבא לאדם היראה בכל ששת ימי החול, מלאך ה' חוננה סביבם בכל יום כיון שהם יראים.

(בני יששכר מאמרי השבתות מאמר א' אות יג)

תחילת התקרבות לקדושה

תחלה למקראי קודש באם אדם רוצה להתקרב לקדושה ולעבודת ה' ואינו יודע במה להתחיל עליו להתחיל בעניני שבת.

(תורת אבות מ' קדושת שבת אות כ"ד)

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקור שטפנישט

מצבת רבינו בבית העלמין
בפיאטרא ניאמיץ נראה
היהודי האחרון שעוד הכיר
רבי זעליג רובין ז"ל

צילום דף השער 'פנקס המשניות' בית המדרש
בו פעלה ישיבתו של רבינו בפיאטרא ניאמיץ

לרגל מלאת יום ההילולא 95 של
הרה"ק רבי יואל טוביאס זצ"ל נביא
בזאת עובדות וסיפורים על דמותו
הגדולה של הגאון הצדיק ראש
הישיבה דפיאטרא ניאמיץ רומניה
וראש שושלת הרבנים למשפחת
טוביאס כפי ששמענו בשיחה יחודית
ומרתקת עם צאצאיו החשובים הגאון
הצדיק רבי יואל טוביאס שליט"א
רבה של שיכון ו' בבני ברק ועמו
אחיו הגאון הצדיק רבי טוביה לייב
טוביאס שליט"א חבר הבד"צ קרית
ויז'ניץ וראש כולל אנטניא בני ברק

מזן הגאון הקדוש רבי יואל טוביאס זצ"ל ראש הישיבה דפיאטרא ניאמיץ רומניה נסתלק י"ח שבט תרפ"ו ומנו"כ בפיאטרא ניאמיץ

להבין תורה לפי מדריגתו, הכניסו אותו אל השיעור
המתאים בעבורו. ומיד כאשר בא הכניסוהו לשיעור שלמדו
כבר גמ', וכפי מה ששמעתי ממנו, היה במדרגה של "זאת
התורה אדם כי ימות באוהל", שאיש יהודי אסור לו להפסיק
אפילו בהיסח הדעת מתורה"ק".

הנער העילוי

"בילדותו ממש כבר סיים את הספר 'חרדים' כולו!
אחיו הגאון רבי טוביה לייב שליט"א דומ"צ שיכון וזניץ
ב"ב הוסיף וסיפר לנו על שנות צעירות כפי ששמע מאביו
זצ"ל:
"אכן, בהיותו כבן חמש שנים למקרא, היה הוגה בספרי
מוסר ולומד בהם. ואף אמרו, כי בהיותו בגיל זה זכה
ללמוד ואף לסיים את ספרו של רבינו אלעזר אוקרי זצ"ל -
'חרדים'. חסידים ואנשי מעשה דימו זאת, למעשה מופלא
המסופר על הגאון מוילנא, שלמד בדעתו הרחבה שתי
מסכתות, זבחים ומנחות, בלילה אחד, ליל שמחת תורה.

גזירת ה'קנטוניסטים'

אנו שבים עתה אל דברי האח הגדול הג"ר יואל שליט"א
המגולל בפנינו את רקע התקופה:
"לא קלים היו חיינו של הגר"י זצ"ל. צרה גדולה התרגשה
ובאה באותן השנים על עם ישראל אשר ישב בערי השדה
שברוסיה - גזירת הקנטוניסטים. שלטונו של הצאר
ניקולאי חייב את היהודים בכל מקומות מושבותיהם
לשלוח ילדיהם, בעודם עולי ימים, להיות חיללים נאמנים
בחיל האצר. גזירה זו עלתה על כל הגזירות שהיו באותה
העת, האכזרית והאיומה ביותר, זו שנודעה לשימצה בכל
ישראל. לעומת האוכלוסיה הכללית אשר גיל הגיוס שלה
נקבע מעשרים שנה ומעלה, נתחייבו היהודים בגיוס כבר
מקטנותם, עוד טרם הגיעו לגיל מצוות, ותרם תאניה ואניה
בבתי ישראל.
"סרדיוטי הצאר הצורך היו חוטפים וגוחלים באכזריות
גדולה את נערי ישראל מחזיק הוריהם, לקול אנחות האב
ועוקת האם, לתקופות ממושכות של עשרים וחמש שנה.

וממנו הושפע ביותר בצעירותו.
"כשהגענו ארצה נפגש אאמור" עם הג"ר יחיאל יעקובוביץ
זצ"ל רבה של הרצליה והוא יצא מהתפעלות מהגאונות
והשליטה במרחבי התורה של אאמור"ר שהיתה ממש כעין
המסופר על הסבא הגר"י זצ"ל, ולאחר מכן התבטא בפני
מקורביו: עדיין לא ראיתי מעולם יהודי עם כזה אהבת
תורה פנימית".

ערש הולדתו

"וקה"ק רבי יואל זצ"ל, נולד לגזע גדולים ותרשישים. הוא
היה בנו של הגה"צ רבי טוביה מהעיר קאמיניץ פודולסק
שהתפרסם כת"ח עצום, שיידי רב לו בכל מקצועות התורה.
"האב רבי טוביה נולד בשנת תק"י, והיה כבן עשר שנים
כשהבטע"ש הק' נפטר. כאשר נולד בנו רבי יואל, בשנת
תקצ"ב לערך, היה אביו רבי טוביה זקן ושבע ימים. כאשר
גדל אך מעט, כבר הבחין אביו כי לגדולות נוצר ושמר עליו
מאד. אך אביו לא האריך עוד ימים רבים לאחר היולדו,
ובהיותו כבן חמש שנים נלקח לעולמו, והותיר את בנו יואל
יתום מאב.
"כבר בהיותו כבן ארבע שנים, כאשר הכניס אותו אביו
אל הת"ת, הירו המלמדים בכשרונותיו המזהירים ומיד
כיוונוהו אל הקבוצה המבוגרת יותר. כך התנהל ה'חידור':
שולחנות, שולחנות. בתוך ביה"כ הגדול היו יושבים
התלמידים. בשולחן אחד למדו משניות, בשולחן אחר
גמרא, והיה גם שולחן שבו למדו התלמידים הפחות
כשרוניים, ובו למדו "עין יעקב". כאשר הגיע הילד יואל
טוביאס אל בית התלמוד תורה, נשלח תיכף ומיד לשולחן
שבו למדו התלמידים גמרא. ואמנם ראה הצלחה גדולה
בלימודו, ואף התעלה בכשרונותיו על שאר התלמידים
שישבו עימו במקום אחד.
"בכתביו כותב אאמור"ר זצ"ל: "...רוצה אני לשרטט דמות
דיוקנו של זקני הגאון הגדול מוה"ר יואל זצ"ל. אך התחיל

"תשעים וחמש שנה חלפו והלכו מיום הסתלקותו של
זקנינו עטרת משפחתנו, גברא רבה, חסידא ופרישא,
הגה"ק רבי יואל טוביאס זצ"ל ראש הישיבה דפיאטרא
ניאמיץ רומניה, כהיום כבר אין אחד שזוכר אותו, ובמיוחד
שממרחק הזמן הרב קשה להגיע למציוי מסכת חייו ופעליו
הכבירים החל ממקום הולדתו בקמיניץ פודולסק שברוסיה
הצאריסטית בימים של חושך ואפילה וגזירות קשות לעם
ישראל, ועד להסתלקותו לשמי רום ברומניה, אולם נספר
בזה מעט מאוצר זכרונותיו וכתביו של אבינו רוענו עט"ר
מרן הגה"צ רבי שמואל טוביאס זצ"ל אב"ד פיאטרא ניאמיץ
שזכה בצעירותו לגדול על ברכיו וללמוד תורה ויראה מפיו,
והוא הגבר אשר סיפר לנו כסדר אודות דמותו הגדולה".
במילים אלו פותחים האחים הנכבדים הגאונים
רבי יואל טוביאס שליט"א ורבי לייבל טוביאס שליט"א
מרכינה הוותיקים של העיר בני ברק את שיחתם היחודית
והמרתקת ריית הזכרונות אודות דמותו הכבירה של זקנם
ראש משפחתם הגה"ק רבי יואל זצוק"ל ראש הישיבה
דפיאטרא ניאמיץ רומניה.
את תחילת השיחה אודות דמותו הק', פתחנו עם בכור
האחים, הגאון רבי יואל טוביאס שליט"א רב שכונת שיכון
ו' בבני ברק שזכה לקבל רבות מאוצר זכרונותיו של אביו
הגה"צ מהר"ש זצ"ל.

ראש השושלת

הגר"י שליט"א: "זקני רבי יואל זצ"ל היה ראש שושלת
הרבנים של משפחתנו המעטירה, והיה ידוע בכל רומניה
כגאון עצום הבקי בכל מכמני התורה וההוראה, וקדוש
עליון, אשר הפריש עצמו מכל ענייני העולם-הזה.
"אאמור"ר זצ"ל שזכה לגדול על ברכיו זקני הגה"צ בעל
ההילולא זצ"ל, היה מושפע מאוד כל ימיו ושנותיו מדמותו
הק'. הוא שוחח עימנו רבות אודות התמדתו העצומה ועל
הלימוד שעליו ליטול לעצמינו ממסירותו הרבה לתורה
ולקדושה.
"מי שזכה להכיר את אאמור"ר זצ"ל יודע עד כמה יקד
בקרבנו אהבת תורה אמיתית, וכל זה חומת שזכה לגדול
אצל זקה"ק רבי יואל זצ"ל כאשר אצלו ינק את גדלותו

באר בשדה - שטפנישט

סיפור מההפטרה

השמן לב העם הזה ואנני הכבד ועניו השע פן ידאה בעניו ובאניו ישמע תלבבו יבין וקשב ורפא לו: אמר רבי יוחנן גדולה תשובה שמקדעת נור דינו של אדם שנאמר השמן לב העם הזה ואנני הכבד ועניו השע פן ידאה בעניו ובאניו ישמע ולבבו יבין וקשב ורפא לו (ראש השנה י"ז) יעקב הוא בחור יתום מאב, נולד בבית חרדי שומר תורה ומצוות. פטירת-האב ורוחות ההשכלה שגשבו בעוה באותו הזמן, גרמו לו אט אט לנטוש את קיום התורה והמצוות, מיום ליום הוא הורדר יותר, עד ששמר מצוות בודדות בלבד, רק כדי להשקיש את מצפוניו הבורע עדיין בקרבו. באחד הבקרים, הוא התעורר משנתו, ונזכר במשהו שלא נתן לו מנוח עד לרגע זה. אותו היום, היה יום פטירת אביו המנוח, שביקש ממנו לפני פטירתו להקפיד לומר עליו קדיש ביום היארציית לעילוי נשמתו. בבוקר עוד חשב להתעלם ולשכוח מהמשימה המוטלת עליו, אך מצפוניו היהודי, ורגשותיו לאביו המנוח, לא נתנו לו לעשות כן, והוא החליט שהוא יאמר היום קדיש בבית הכנסת. במקום מגוריו החדש, עדיין לא דרך בבית הכנסת, ואין לו צל צלול של מושג היכן שוכן בנין בית הכנסת. הוא פסע בחוסר סבלנות ברחובות העיר וירצבורג אשר בגרמניה. מסתכל על השלטים ועל חזיתות הבנינים ומחפש את בית הכנסת. לאחר שעה ארוכה של שוטטות בעיר, ובסיוע עוברים ושבים, הגיע אל בית הכנסת המפואר. הוא עמד בדלת, מתחיל לפסוע פנימה בצעדים מהוססים, ותוהה איך יקבלו את פניו, פני בחור שעוזב את דרך היהדות, שניכרות על פניו אותות השפעת רוחות ההשכלה, ושמבקר בבית הכנסת רק כדי לומר קדיש על אביו ביום היארציית. יעקב השמיע לעצמו בשקט אנחת רווחה, עת ראה שהציבור אוחזים כבר בתפילה שמונה עשרה של מנחה, ואף אחד לא הבחין כשהשתחל לירכתי בית הכנסת. הוא המתין בסבלנות לסוף התפילה, ואז פתח בקול רם באמירת קדיש לעילוי נשמת אביו המנוח. מתפילה הסתיימה. בעוד יעקב הושב באיוו דרך יצא באופן בו לא יפגוש בעיניהם של המתפללים, מתקרב אליו יהודי נשוא פנים, שעל פניו חיוך רחב ומציג עצמו כרב העיר, רבי יצחק דוב הלוי במברג זצ"ל. "שלום עליכם", פתח הרב את שיחתו עם הבחור, הוא התעניין לשלמו ובאשר למצבו בחיים היומיומיים בלבביות כנה ואמיתית, כוז שבכוחה לפתוח לבבות של אבן. הרב ביטא בפניו את התפעלותו והערבתי הרבה ממנו, שעל אף רוחות ההשכלה הסוחפות צעירים בניו לפרוק לגמרי עול תורה ומצוות, יעקב לא נסחף בזרם העכור, והוא שומר בנאמנות על המסורת, ועל הקשר ליהדות ומצוות. יעקב עמד כמאובן, וגרונו נתקם מהתרגשות. דמעות עקשניות נקו בעיניו ושטשו את ראייתו. עוד ועוד דמעות חברו והתאספו בעיניו. ובבת אחת הן פרצו והתגלגלו במורד לחייו הקרות. דמעות של פרוקן נפשי, דמעות של מים קרים על נפש עייפה, דמעות געגועים עוים לעולם החמים והטהור אותו עזב, דמעות של התרפקות על מילותיו החמות והאהובות של רב העיר, שידע להעריך בכנות את מאמציו לשמור על קשר ליהדות. יעקב יצא מבית הכנסת, ומחשבות חרטת הציפו אותו. רוח טהרה עברה עליו, והוא התחיל לשוב אל אביו שבשמים, ולחזור אל כור מחצבתו. שנתיים אחרי אמירת הקדיש, ויעקב כבר עמד תחת חופתו. בחור ירא שמים ומקפיד על קלה כחמורה. כלתו, אף היא שומרת מצוות ומבית חרדי מובהק. יחד הם מניחים את היסודות לבנין האיתן, ומקימים בית נאמן בישראל כרת משה וישראל. שנים עברו, שלשה עשר ילדים נולדו במשפחה, כולם הלכו בדרך הישרה, בשביל אותו סלל האב ביניקה רבה, יחד עם האם, דרך התורה והמצוות. כיום, מאה וחמישים שנה אחרי אמירת הקדיש ההוא, מונים צאצאיו למעלה מחמשת אלפים נפשות בלי עין הרע כן ירבו, כאשר כולם ללא יוצא מן הכלל שומרי תורה ומצוות; והלקם הגדול תלמידי חכמים עצומים, מהם מרביצי תורה וחסידות ידועים. אחד מאלפי צאצאיו של אותו יעקב, שסיפר את המעשה, אמר - תארו לעצמכם, שורב במברג זצ"ל לא היה מחליט בדעתו לגשת לאותו בחור אורח, לשאול בשלומו, להעניק לו מילה טובה והערכה כנה. מי יודע מה היה קורה? הוא היה עולה לשמים לתת דין וחשבון על מעשיו בעולם הזה, היו חמשת אלפים נשמות מקבלות את פניו וזועקות לעומתו, למה לא הצלת אותנו?! עם מילה טובה אחת, עם חיוך קטן אחד היית מביא אור לנשמתנו. כמה... פעולה טובה אחת, יכולה להיות משמעותית ומשפיעה לנצח נצחים! (תורה של חסד)

ועל הכל...

"פרפראות"

המגיד מקלם, פנה פעם בדרשתו אל העשירים, ואמר להם: "עליכם לעשות הכל כדי לתמוך בעניים, שאם לא כן יגוועו חלילה ברעב. תאמרו, זו אינה דאגה שלכם, ולא איכפת לכם אם ימותו. דעו, איפוא, כי זו כן דאגה שלכם, הואיל ומובטח לנו מן התורה: "כי לא יחדל אביון מקרב הארץ" - ואם תניחו להם לאביונים לגווע חלילה ברעב, תהיו נאלצים למלא את מקומם, כדי שתתקיים הבטחת הכתוב... ("ליקוטי ישרים")

"עניו של טעם"

הטעם מה שנאמר "שבת קייח ע"א) כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים" (גבולות) כי המענג את השבת דבק בעולם הבא, כי השבת היא מעין עולם הבא, ועונג שבת הוא מעין עולם הבא שהיא כולה עונג טוב, לכך נותנים לו נחלה בלי מצרים, כאשר דבק בעולם הבא שאין לו קץ וסוף. (הירושאי אגרות מדר"ל)

"מפי כתבם"

מעשה שהיה עם רבי ירוחם, המשגיח ממיר זצ"ל, שנפגש עם פרופסור מגרמניה שהיה רחוק מהדת, וניסה לדבר אל ליבו כדי לקרבו. הפרופ' שאל את רבי ירוחם אם הוא קרא בספרי הפילוסופים שכתבו כל מיני כפירה, וכן שאל אותו על עוד ספרים, ועל כולם ענה רבי ירוחם שלא הביט בהם. שוב שאלו הפרופ' אם כן איך תוכל להגיד שאנו בדרכנו טועים, אם לא קראת את דבריהם? השיבו רבי ירוחם תראה מה הם הפירות שספריכם הוציאו, ומה הם הפירות שהספרים שלנו הוציאו. הספרים שלנו הוציאו "חפץ חיים" וכל הגדולים והצדיקים, והספרים שלכם הוציאו ומוציאים רוצחים הכי גדולים. רק דברי חז"ל שהם מסיני יכולים ליצור אדם גדול, וספרי חכמי האומות שהם סברות אנושיות אינם יכולים לעשות אנשים גדולים. אם בכל המדע ומתמטיקה ורפואה שמלמדים באוניברסיטה צריך שמידת המשטרה, הם מקומות סכנה, בשיבות אין צורך לכל זה. אלא הן הן הדברים, כל דברי חז"ל הם מסיני, אין צורך לזה אמונה, רואים את זה בחוש. ואפילו כשמתסכלים על דברי חז"ל ואינם מבינים את זה, אם יודעים שזה הוא דבר ה', אין שאלות, לא צריכים להבין! משל למה הרבר דומה לאדם שהולך לרופא מקצועי והוא נותן לו תרופה, והאדם אומר לרופא איני מבין איך התרופה עוזרת. הרופא יגיד לו אני מומחה, למדתי שנים, השאלה היא שאלת כסיל. זה הוא במשל על רופא בשר ודם, וכל שכן על דבר ה'. אם אדם לא מבין דבר ה', זה אינו שאלה כלל. אם יש לו סתירה בין דברי חז"ל למה שקרא בספרי מרע, איזה שאלה יש? איך אפשר להעזי לשאול על חכמת ה' חכמה כוז גדולה ומקיפה. רואים שאין לרופא אחד המומחיות על כל הגוף, צריכים רופא על כל אבר ואבר, משום שיש כל כך הרבה חכמה בכל אבר, ואפילו באותו אבר אינו מבין הכל. אבל הקב"ה חכמתו גדולה ומקיפה את הכל עד הסוף, דברי חז"ל הם מסיני, והעיקר לשמוע לדברי החכמים, וללמוד ולדעת שכל דברי חז"ל הם קודש קודשים, זהו דבר ה' ממש. כמו שמשא רבינו היה שופר של הקב"ה, ושכינה מדברת מגרונו, כך חז"ל ממש מפיו של הקב"ה, כמה צריך לשמוח כשלומדנים גמרא, אני לומד דבר ה'! אני יודע מה ש'ה' רוצה ממני ועל ידי זה לא יהיה שום שאלות, (רבי שמואל ברינבוים זצ"ל, ראש ישיבת מיר אה"ב)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם יעשה פעולה של מחיקה בשבת, ויהיה חייב משום מלאכת כותב ?

תשובה: אם מחק חלק מהגן של האות "ח", ונעשה שתי פעמים אות "ז", חייב משום מלאכת כותב, שהרי יש כאן שתי אותיות. (רמב"ם פרק י"א הלכה י"ג)

מפתחמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אין יותר שלם מלב שבור. (האדמור"ר מקוצק)

אין הטבה אלא זו שלא תצמח ממנה רעה לאחרים. (ר' ישראל סלנט)

המוכיח את הרבים ואינו כולל את עצמו עמהם, אין תוכחתו עושה רושם. (הבעש"ט)

חמש שנים של עבודת פרך (מאת הרב רבי יאיר וינשטוק שליט"א)

"מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה"

בזמן ייסורי הגלות נראה לנו
שהקב"ה עזב כביכול את הארץ,
אולם בעת שנוכה לאור הגאולה יתברר
שהגלות לא הייתה זמן הסתר כלל
וכל אותם ייסורים שעברנו היו בהשגחה ומתוך תכלית וייעוד.
וזהו פירושו הכתוב: "מושיבי עקרת הבית", מלשון השבה,
שבזמן הגאולה נשוב ונראה את השורש והגורם
של כל המאורעות
שהכל היה תכלית ההטבה.
(שפת אמת)

ניו יורק, לפני כמאה ועשר שנים

רובע ה'איסט סייד', באי מנהטן, ושכונות וויליאמסבורג וברונקס שבברוקלין זכו לאכלס בהם את ראשוני היהודים המהגרים מארצות מזרח אירופה, אותם יהודים שמאסו בפוגרומים וברדיפות כמו גם בחיי העוני המרוד שהיו מנת חלקם בעיקר ברוסיה, באוקראינה ובפולין, אך גם ברומניה ובהונגריה. העתיד נשקף מן הארץ המזוהבת אמריקה, ומדי שבוע בשבוע הגיעו ספינות קיטור מלאות נוסעים לאליס איילנד (אי מלאכותי בממל ניו יורק ששימש בעבר מרכז של מחלקת ההגירה בארה"ב, ודרכו עברו מרבית המהגרים שהגיעו לארה"ב לפני כמאה שנה), ועל סיפונן הצטופפו יהודים למאות ובעיניהם נוצצת תקווה לחיים חדשים ומוצלחים. השמועה אמרה כי כאן, לא רק שאין רודפים יהודים בגלל דתם, אלא אפשר גם להתעשר בקלות. המכתבים ששלחו המהגרים שנקלטו באמריקה הציתו את דמיונם של אחיהם מעבר לים, והללו חיכו בקוצר רוח ליום שבו יצטרפו אל אלו המאושרים שכבר התיישבו בארצות הברית.

אך כאן המתונה לרבים אכזבה מרה, ומפח הנפש שנחלו היה גדול. הזהב לא התגלגל ברחובות ולא צמח על העצים, וכדי להרוויח דולר שלם אדם היה צריך לעבוד קשה מן הבוקר ועד הלילה.

היו כאלה שהמזל האיר להם והם ידעו לאן ללכת, ובאמת הצליחו לגרוף רווחים נאים, אך גם היו כאלו שהעוני המחפיר הכה בהם במלוא עוצמתו. לעתים הוא היה אפילו קשה ונורא הרבה יותר מן הדלות שנטשו מאחורי גבם בפולין וברוסיה. כך גם נראו חיייה של משפחת שרר שהגיעה אף היא מאירופה. היא התגורר בשכונת וויליאמסבורג וכל חלומותיה התנפצו בפניה. העוני היה קשה במידה שקשה לתאר. אם המשפחה מרת שרר, עבדה קשה מבוקר ועד ערב, אבל כל משכורתה עמדה בסך הכל על שלושה דולרים לחודש. הדולר באותם ימים היה רב ערך ביותר וכוח הקנייה שלו היה עצום. כדי לסבר את האוזן ולהעמיד את הדברים בקנה המידה הנכון, נקדים ונספר לקוראים כי משולחים שסבבו באותם ימים על הפתחים, שמחו מאוד גם במטבע של 'דיים' (10 סנטים), ואפילו מטבע של 5 סנטים (ויש אומרים אפילו מטבע של 'פני', דהיינו סנט אחד!) לא זרקו בכעס בפניו של הנותן, יען כי אפילו במטבע קטנה יכלו לקנות דבר שיש בו ממש. רחובות וויליאמסבורג דאז היו צפופים ודחוקים, והאוכלוסייה התגוררה בהם בתנאים קשים - בדירות קטנות חסרות חן, בבתי מגורים בני ארבע וחמש קומות ויותר, כאשר מטבע הדברים מעליות היו מצרך נדיר או שכלל לא היו. "הזאת נעמי!?! שאלו יהודים רבים שכבר הספיקו לשכוח את האנטישמיות הנוראה בארץ מולדתם, וכי לשם כך היינו צריכים לעקור מביתנו הנוח ולעבור לאמריקה?"

אבל בכל זאת זו הייתה אמריקה, הגדולה והרועשת, על שפע הצבעים והקולות שהיו לה להציע, ובעיקר בשררת המודרניזציה. לא עוד ימי הביניים של יבשת אירופה הפרימיטיבית.

באחד הבתים שבשכונת וויליאמסבורג, ביתה של משפחת שרר, שכב לו בעריסה קטנה משה הפעוט בן השנה וקדח מחום. חומו של הילד עלה משעה לשעה, פניו האדימו, מחלתו הלכה והתגברה - ופניהם של ההורים קדרו. מה נעשה? נעשתה אמו של התינוק בהולה ומודאגת. זו איננה מחלת ילדים סתמית שאפשר לפטור אותה כלאחר יד ובסיוע משקה חם. כאן זקוקה התערבות של רופא ותרופה חריפה שתתערב בתהליך ההרסני העובר על הגוף ותשים לו קץ.

ממחשבה עברה למעשה. יצאה אל שכנותיה ושאלה היכן יש רופא ילדים טוב שאפשר לסמוך עליו בעיניים עצומות. השכנות המליצו לה על הד"ר פארקר שהמרפאה שלו נמצאת מרחק הליכה קצר מביתה. "הוא רופא מומחה אבל יקרן", ציינה השכנה בדאגה, "את בטוחה שתוכלי לעמוד בזה?"

"אין לי ברירה", פלטה מרת שרר תוך שהיא יורדת במדרגות. "החיים של הבן שלי חשובים יותר מכסף". הרופא עזב הכל ובא אֶתה כמעט בריצה כשהבין שמדובר במקרה חירום. הוא בדק את משה הקטן ששכב כמעט מחוסר הכרה, והבעת פניו נעשתה רצינית מאוד.

"גברת, אם אתה חפצה שבנך יחיה, אין לך ברירה אלא לתת לו תרופה יקרה מאוד".
"אני מוכנה לכל דבר", אמרה מרת שרר בקול רועד.

מבטו של הרופא חלף על פני החדר הדל. ארונית חצי שבורה, מיטות ישנות ושולחן גדול ומגושם שאיש לא רצה בו ומצא את מקומו בבית העני הזה. הוא לא ידע על מאמציהם של בני הזוג שרר להאכיל את ילדיהם כך שלא ירגישו מקופחים לעומת חבריהם. מה לא עשו כדי לפרנס את הבית? עבודות מזדמנות, עבודות קשות ומפרכות - העיקר שיהיה מה לאכול. פרוסת הלחם נחתכה לכמה חתיכות, וכל אחד אכל חתיכה קטנה אחת. בערב שבת הייתה אשת החיל מעמידה סיר מים על האש ומוסיפה לו כנף או שתי כנפי תרנגולת. בתוספת תפוח אדמה ובצל הפך התבשיל למעדן מלכים.

הרופא לא היה אמור לדעת את כל זה, אך מבטיו הקצרים שסקרו את הבית ומראה מלבושיה המרופטים של האם המודאגת הסבירו לו את הכל ללא מילים.

"תראי" אמר הרופא, "אני כשלעצמי החלטתי לא לבקש תשלום על הביקור שלי כאן בבית. אני לא חושב שתוכלי לשאת בהוצאות של עשרה דולרים על ביקור בית".

מרת שרר נשכה את שפתיה באימה. עשרה דולרים? אבל הרופא מוותר עליהם.

"אבל" המשיך הרופא בחמלה, "משה'לה הקטן שלך לא ישרוד ללא תרופה. אני רוצה לרשום לו רצפט לבית מרקחת הנמצא די רחוק מכאן. רק הרוקח שם יודע כיצד להרכיב את הנוסחה שארכיב לו כאן. אך עליך לדעת שמחיר התרופה הוא יקר מאוד ואני ממש מסופק אם תוכלי לעמוד בהוצאות".

"אני אוכל, דוקטור", אמרה האישה בגאון, "לא אחסוך כל מאמץ ובלבד שמשנה שלי יבריא".

הרופא התרשם עמוקות מעמידתה הגאה של האם ומדבריה ששידרו אמונה וחוסן נפשי בלתי רגילים. אבל היא לא ידעה במה זה כרוך. העניות בבית הזה מזעזעת כל כך. היא בוודאי נמנית עם המעמד הכי נמוך. בית המרקחת שאליו שלח אותה נמצא במרחק גדול מאוד, אבל רק שם יודעים כיצד להרכיב את הנוסחה המיוחדת שיכולה לשנות את מצבו של הילד מקצה לקצה.

"אולי תיקחי את הילד לבית חולים", הציע בשפה רפה. "בבית חולים יטפלו בו היטב".

היה גם סיכון שעד שיצליחו לאבחן את המחלה שממנה סובל - יעבור זמן יקר, וזה עלול לגבות מחיר יקר יותר מכסף, חיי אדם, ושאלה נוספת שזממה במוחו של הרופא כיתוש טורדני - אם גם הם יידעו מהי הנוסחה המדויקת לתרופה הדרושה לפעוט במצבו הקשה.

גם האם חשה שהוא אינו נחרץ בהצעתו והדפה בתנועת יד את ההצעה. "תרשום לי את הרצפט, ואני כבר אסתדר".

הרופא הזיז את הסטטוסקופ הצדה, התיישב ליד השולחן ושלף מתוך תיקו השחור פנקס של דפי מרשם דבוקים בראשם בדבק אדום. הוא התהרהר קמעא, ואחר החל משרבט בלטינית כמה שורות.

כשסיים חתם על המרשם בידו, הוסיף חותמת מקצועית ומיהר לעזוב. "אני רואה שאת אימא מסורה מאוד, אז כדאי שתגיעי כמה שיותר מהר לבית המרקחת. הצרה היא שזה רחוק מאוד מכאן, אבל הרכבת התחתית נוסעת עד שם".

היא הודתה לרופא, חטפה את המרשם וטסה כל עוד רוחה בנפשה.

*

לא היה לה כסף לנסוע ברכבת התחתית ולכן היא רצה למרחק עצום של כמה קילומטרים הגונים, חולפת בדרכה על פני רחובות ושדרות רבים. כמה פעמים באמצע הדרך חשבה שתתמוטט מרוב ריצה ועצרה לשאוף אוויר. נשימתה נעשתה קצרה, והיא חשבה שתיחנק. נזקקה לכמה דקות של מנוחה וללגימות גדולות של אוויר בטרם תוכל להמשיך בריצתה. זה היה יום חורפי יפה נטול ענן. רחובות ניו יורק היה שטופי שמש וצוננים. הכרך הגדול היה מלא חיים. אנשים עסוקים התרוצצו בין החנויות והמשרדים. מכוניות פרטיות מן הדגם הישן, פתוחות ללא גג ובעלות גלגלים גדולים הדומים יותר לגלגלי אופניים וצופר שתרועתו "פאפן, פאפן" יכלה לעורר מתים, נסעו בכבישים.

הכל היו עסוקים וטרודים. כל איש בעיסוקיו שלו. לאיש לא היה זמן פנוי או לב רחב לאותה אישה צעירה שענייה הביעו כל כך הרבה חשש ודאגה עם אמונה ותקווה.

הנה, הנה, היא רואה מרחוק את בית המרקחת. טרופת נשימה היא נכנסה לתוכו. רוקח כסוף שיער היה עסוק בהכנת תרופה ללקוח קודם, והיא עמדה והמתנה חסרת סבלנות, אך בינתיים התאושה ונשימתה הבהולה הלכה ונעשית סדירה.

תורה הגיע סוף כל סוף.

"אפשר לעזור לך?" שאל הרוקח בנועם.

היא הושיטה לו את המרשם.

הרוקח קרא את המרשם בעיון. "זה בשביל הילד שלך?" שאל באהדה.

"נכון, הוא חולה מאוד", כמעט פרצה בבכי.

הרוקח עמד בחלוקו הלבן וחש חסר אונים. "אני מבין שמצבך הכלכלי אינו מזהיר. את לא תוכלי להרשות לעצמך תרופה יקרה כל כך".

"אבל אלו החיים של הבן שלי, מי מסתכל על כסף?"

"את צודקת מאד, וסדר העדיפויות שלך הוא נכון" הסכים. "השאלה היא אם יש לך לשלם לי על התרופה. אני לא הולך להרכיב אותה עד שאראה את הכסף. מדובר כאן בכמה נוזלים ותמיסות ואבקות שאני צריך לערבב. הם עולים לי כסף רב, ואני לא אעשה זאת לפני שאקבל ממך את הכסף".

"כמה עולה התרופה?"

"45 דולר", ענה הרוקח.

ראשה החל מסתחרר והפלצות נשקפה מאישוניה. ריבונו של עולם! ארבעים וחמישה דולר! זה יותר משכרה השנתית. היא מרוויחה שלושה דולרים לחודש!

"אי אפשר יותר בזול?"

הרוקח גיחך. "מה זה יותר בזול? שאני לא אכניס בפנים את כל הרכיבים? אז התרופה לא תהיה שווה כלום. אני מבין שאין לך מה לשלם, אז סורי" (מצטער), פרש את ידיו לצדדים בתנועה האמורה להביע צער. "אני לא יכול לעזור לך, אני לא מוסד של צדקה. זאת הפרנסה שלי".

"אתה צודק", הסכימה אתו, והדמעות חנקו את גרונה, "אולי תבוא לקראתי. הילד שלי מפרפר בין חיים למוות. התרופה הזאת יכולה להציל את חיי. אולי יש משהו שאני יכולה לעשות בשבילך?"

"במה את עובדת" נכמרו רחמיו של הרוקח.
"אני שוטפת רצפות. אני גם מטאטאת ועושה סדר".
הרוקח חשב רגע. "את יודעת מה? אני מוכן. בדיוק אתמול הודיעה לי הכושית הזקנה שאין לה כוח לעבוד יותר, אז אם את רוצה להתחיל לעבוד כאן החל ממחר, פעמיים בשבוע..."
הם סיכמו ביניהם את התנאים. הרוקח היה נוקשה והיה מוכן לשלם אך מעט. לא פלא שאף אישה אחת לא רצתה לעבוד אצלו, אבל למרת שרר לא הייתה ברירה. הוא ניצל כהוגן את חולשתה ואת העובדה שלא הייתה לה ברירה וסחט אותה למחיר משפיל. כך חתמה לו על התחייבות לנקות לו את בית המרקחת למשך שנתיים וחצי (!) עבור בקבוק סירופ שמכיל 125 סמ"ק נוזל.
הניצול זעק לשמים, אבל מרת שרר הייתה מוכנה להתחייב על יותר ובלבד שמשלה שלה יבריא.
הוא נכנס לחדר הפנימי והחל מתעסק שם בערבוב של נוזלים שונים. כעבור דקות אחדות יצא ובידו בקבוק זכוכית שקוף שבתוכו נוזל אדום. "זהו הסירופ", הושיט לה את הבקבוק. "אני מזהיר אותך מראש שיש לו טעם דוחה, ולכן תצטרך להתאזר בסבלנות עם הילד, אבל דעי לך כי התרופה הזאת נחשבת אצלנו כתרופת פלא, היא מצילת חיים".
"אין לי מילים להודות לך, אני ממש אסירת תודה", גמגמה בהתרגשות.
הבקבוק היה כמעט בידה כשלפתע נעצר. עיניו של הרוקח נעשו קרות. "אז סיכמנו שממחר את מגיעה לכאן מדי ערב בשמונה לנקות את בית המרקחת, שנתיים וחצי".
"חתמתי לך על זה", אמרה בייאוש. מעתה, כאילו לא די לה בעבודות הניקיון השוברות את גבה, אלא תתווסף עליהם עוד עבודה אחת שעליה לא תקבל אפילו סנט אחד. אבל מה היא יכולה לעשות, אלה הם חיייה.
חיים עגומים בהחלט.
קעת ממש רצה הביתה, כשבידה הבקבוק ובו שיקוי הפלאים. אותה נוסחת פלא שיכולה להציל את חייו של בנה מחמדה. החליטה לקצר את דרכה ולחצות כמה רחובות שבימים כתיקונם לא הייתה מעזה לעבור דרכם. התגוררו בהם שחורים אלימים ומסוכנים, ועבריינים לרוב שרצו שם בכל עת. אנשים שנקלעו לשם בטעות יצאו משם בשן ועין, אבל אם יתמזל לה מזלה ואיש לא יעכב אותה בדרך, תקצר את הדרך ברבע שעה, וזה שווה את הסיכון.
בלב כבד החלה עוברת בין רחובות השחורים. בתחילה זה עבר חלק. היא עברה ליד כמה בני נוער 'לא נחמדים', אבל איש לא הביט לעברה. חצי מן השכונה כבר היה מאחוריה. עוד כמה דקות והסכנה מאחורי גבה.
ואז צמח ממולה הענק.

*

זה היה כושי ענק שבענקים גבוה ורחב, כולו שרירים ועיניו קטנות ומרושעות.

הוא גיחך ברוע.

"יש לך כסף?"

פניה הלבנה כסיד. ניסתה לחמוק ממנו והחלה לרוץ, אך נכשלה

"מה את רצה, לאן את ממהרת?"

"הילד שלי חולה מאוד, אני מביאה לו תרופה".

"כן, מכיר את כל הסיפורים האלה", לעג לה. "תביאי לי מהר את כל הכסף שיש לך".

"אין לי כסף".

"את משקרת", חטף ממנה את תיקה השחור ושפך את תכולתו על המדרכה. בעיניים בוהות בחן את תכולתו: היו שם

חפצים אישיים ומטבע של סנט אחד...

"את צוחקת ממני?" נהם הכושי ברוגזה ונראה כגורילה לפני התקף זעם. "איפה את מחביאה את כל הכסף שלך?"

"אין לי כסף, אני ענייה מרודה".

"ומה יש בבקבוק שאת מחזיקה ביד?" נדבקו עיניו השחורות לבקבוק הסירופ.

"זאת תרופה יקרה לילד שלי. הוא חולה וקודח מחום".

"תרופה?" בהו עיניו בנוזל האדום, "זאת לא תרופה, זהו משקה חריף".

"לא, זאת תרופה לילד שלי שחולה אנושות", קולה רעד, רק שלא ייקח לה את התרופה. לא את התרופה!

כל תחנוניה היו לשווא. הענק חטף את הבקבוק, חלץ את פקק השעם והשליך אותו ארצה.

"בוא נשתה", קרא בעליצות והפך את הבקבוק לתוך פיו.

חצי מתכולת הבקבוק ניגרה אל פיו הפעור כאשר חוש הטעם שלו קלט באיחור מה את טעמה הדוחה של התרופה - כפי

שהזהיר הרוקח. פניו התעוותו בגועל. הוא ירק את הנוזל על בגדיה וניפץ את הבקבוק על אבני המרצפת בשאט נפש.

"פוי, גועל נפש".

היא עמדה המומה. התרופה היקרה שתמורתה כבר חתמה על שטר התחייבות לנקות את בית המרקחת למשך שנתיים

וחצי, איננה. הנוזל האדום ניגר מתוך הבקבוק השבור על הארץ.

האם משה'לה יישאר בחיים?

הכושי טרם נרגע, ובראותו וגם הוכיח את הנאמר 'הידיים ידי עשיו'. אחר עזב את המקום בנהמת רוגז כשהוא מחרף

ומגדף את מזלו הרע.

פניה נחבטו קשות, וכל גופה דאב וכאב. היא המשיכה לשכב על הארץ ללא תנועה עד ששמעה אותו מתרחק.

בקושי הצליחה לקום מן המדרכה. איש לא נד לה בחמלה. ברחובות האלה היה זה מחזה די שכיח. לבנים הדירו את

רגליהם משם.

הזדקפה ועמדה. מושפלת עד היסוד. עשוקה וחסרת מזל. היו לה כל הסיבות שבעולם לחוש עצמה כאילו הגיהנום כבר קלט אותה עוד מחיים.

עצמותיה כאבו, וההליכה הייתה קשה עליה. אבל היא ידעה בוודאות מה היא עומדת לעשות:

היא תחזור לבית המרקחת.

ללא התרופה היקרה חייו של משה'לה אינם שווים פרוטה.

שירכה את רגליה והגיעה לבית המרקחת כששפתיה שסועות ואפה זב דם.

"מה קרה לך?" נדהם הרוקח.

דמעות סוררות פרצו מעיניה. בגרון נחנק סיפרה לרוקח מה קרה וכיצד הלך הבקבוק היקר לאבדון.

"אני ממש מצטער לשמוע", אמר הרוקח בהזדהות, "אבל לא אוכל לתת לך את התרופה היקרה הזאת בחינם. היא עולה לי הון תועפות".

"איפה השטר שחתמתי לך?" שאלה בשפתיים רוטטות.

"מה את רוצה. לקחת אותו?" נבהל הרוקח, "אין לי אחריות על מה שקורה מעבר לסף בית המרקחת שלי. זה על

אחריותך. התחייבת לעבוד כאן שנתיים וחצי, ומבחינתי אין הבדל מה קרה לתרופה".

"תביא לי את הנייר", ביקשה שנית, "אני מתחננת לפניך".

הרוקח הביא את השטר שעליו חתמה רק לפני חצי שעה.

היא נטלה לידיה עט, מחקה את המילים "שנתיים וחצי" וכתבה במקומן "חמש שנים" - - -

"וכעת לך תרכיב לי בקבוק חדש. אני לא זזה מכאן עד שתכין לי את התרופה בשביל משה'לה שלי".

הרוקח עמד המום מול הקרבתה של האישה המוכנה לשעבד את עצמה ולעבוד בעבודה משברת גב למען בריאותו של בנה.

"טוב, אני כבר הולך להרכיב את התרופה", מלמל בבוששת-מה. ראה מי אתה מול אישה קטנה וענקית רוח שאין רואים כמותה.

כבר עמד להיכנס לחדר הפנימי כדי למהול שוב את התמיסות היקרות, כאשר פתאום שם לב לכתם האדום על שמלתה, ונחירי אפו רטטו בניסיון לזהות את הריח הקשה שעלה מן הכתם.

"גברת, מה זה הכתם הענק הזה על בגדך?" מצמצו עיניו.

"אמרתי לך שהכושי ירק עליי את התרופה?"

"לא, לא אמרת. תתקרבי לכאן", אמר בחשד, "אני רוצה לראות את זה מקרוב".

היא התקרבה. הרוקח בחן את הכתם מקרוב והריח בתיעוב את הצחנה שעלתה מן הסממנים השחוקים. צווחה נפלטה מפיו.

"גברת, הקב"ה אוהב אותך. אני טעיתי ברכיבים. שמתי לך גם אבקה מסוימת שהיא ממש רעל. לא יודע איך זה קרה לי".

"מה?"

"מה שאת שומעת. אילו הבן שלך היה שותה את התרופה שלי, הוא היה מת במקום. שמעת? ה' ריחם עליך, לכן שלח לך את הכושי וכך הציל את בנך הקטן".

שתיקת הלם השתררה בבית המרקחת.

"אני יודע מה הייתה הטעות שלי", אמר הרוקח, "במקום האבקה שלקחתי מצד זה של המגרה, היה עליי לקחת אבקה

בעלת שם דומה מצדה השני של המגרה. זאת כל הטעות, וכבר אני מתקן אותה".

הוא נכנס פנימה לתוך המעבדה וכשחזר הביא שוב בקבוק גדול של נוזל אדום. "כעת זה ממש מרשם להצלת החיים של בנך הקטן", אמר לה בחיוך אדיב.

כשלקחה את הבקבוק הכניס את ידו לכיסו הפנימי ושילף משם את שטר ההתחייבות. הוא קרע אותו לגזרים.

"גברת, את יכולה ללכת הבית בשמחה ולתת לבנך את התרופה שבוודאי תציל אותו. רק בקשה אחת לי אליך - אל

תספרי לאיש על הטעות שטעיתי, יכולים לשלול לי את הרישיון לעסוק ברוקחות.

"אז עשינו הסכם? את שותקת, ואני מוותר לך על התשלום".

*

באחת מדרשותיו הפומביות עמד הרב משה שרר זצ"ל, נשיא אגודת ישראל באמריקה במשך שנים רבות, וסיפר את הסיפור הזה לפני קהל גדול.

"תמיד הייתי שואל את עצמי ממה צריך להתפעל יותר - מן ההקרבה העצומה של אותה אימא - אמי המנוחה ע"ה -

שהייתה מוכנה לנקות בית מרקחת במרחק עצום מביתה במשך חמש שנים תמימות כדי להביא תרופה לילדה החולה, או מיד ה' שהתגלתה במקרה הזה כאשר מה שהיה נראה כמו תכלית הרוע הפך לחסד א-ל.

"איך שלא יהיה, אני מודה לה' ששלח לאמי את הכושי הענק כדי שישתה את התרופה, וכך יציל את חיי", סיים הרב

משה שרר לקול תשואות הקהל. "זכרו כי לא תמיד מה שנראה רע הוא באמת רע. לפעמים חסדו של הקב"ה מסתתר

מאחורי גזרה רעה ומכה קשה, ודווקא הסטירה הכואבת מתבררת כלטיפה אוהבת".

נאה דורש

קנאה יש ביניכם? יצר הרע יש ביניכם?

המלאכים התנגדו לנתינת התורה

בגמרא (שבת פח ע"ב) מספר:

"בשעה שעלה משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, מה לילוד אשה בינינו?"

מלאכי השרת רגילים, שהם יורדים למטה, לעולם הזה, לעשות כל מיני שליחויות, אבל מעולם הם לא ראו בשר ודם, שעולה למעלה, לשמים, ל"טריטוריה" שלהם.

אמר להם הקב"ה: לקבל תורה בא. אמרו לפניו: חמודה גנוזה, שגנוזה לה תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש לתנה לבשר ודם? (תהלים ת, ה) 'מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו', 'אשר תנה הודף על השמים'.

"אמר לו הקב"ה למשה: החזר להן תשובה. אמר לפניו: רבוננו של עולם! מתירא אני שמא ישרפוני בהבל שבפיהם. אמר לו: אחז בכסא כבודי, והחזר להן תשובה".

משה רבנו בקש לפתח את ספר התורה, לראות מה כתוב בו, ואז להחליט למי שיכת התורה, למלאכי השרת או לבשר ודם:

"אמר לפניו: רבוננו של עולם, תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה? 'אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים' (שמות כ, ב), אמר להם: למצרים ירדתם; לפרעה השתעבדתם? תורה למה תהא לכם?"

"שוב מה כתיב בה? 'לא יהיה לה אלהים אחרים על פני', בין הגויים אתם שרויים שעובדים עבודה זרה? שוב מה כתיב בה? 'זכור את יום השבת לקדשו', כלום אתם עושים מלאכה, שאתם צריכים לשבת? שוב מה כתיב בה? 'לא תשא את שם ה' אלוקיך לשוא', משא ומתן יש ביניכם? שוב מה כתיב בה? 'לא תרצח, לא תנאף, לא תגנב', קנאה יש ביניכם? יצר הרע יש ביניכם?"

מיד הודו לו לקב"ה, שנאמר (שם): 'ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ, ואלו אשר תנה הודף על השמים' לא כתיב".

נשאלת השאלה: מדוע המלאכים התנגדו לתת את התורה לבשר ודם? מה בדיוק כאב להם? וכי, חס וחלילה, היתה להם צרות עין אם התורה היתה נתנת לבני אדם?

לישר את החפץ הנלקח בעיני לוחו

המגיד מדובנא זצ"ל באר את הענין במשל:

היה פעם תלמיד חכם גדול, ששמש כרב בעיר גדולה לאלקים. עברו שנים רבות, הרב הזקין, שוב לא היו לו הכוחות להנהיג את העדה. חפש, אפוא, לעצמו רבנות בעיר קטנה יותר, אשר שרדותיה מועטות, ובה יוכל לשבת וללמד במנוחת הדעת. הוא שטח את בקשתו, לעבר לעיר קטנה, בפני נכבדי הקהלה, והללו הבינו ללב, ובליית ברירה הסכימו לוותר עליו, לטובת עיר קטנה יותר, שמאד רצתה בו לרב במקומם.

קבעו נכבדי העיר הקטנה עם נכבדי העיר הגדולה תאריך ושעה, בו יבאו כמה עגלונים וישלו את הרב ובני משפחתו,

חפציו ומשלטליו, אל עירם.

מה גדולה היתה הפתעתם, שבתאריך המדבר, משהופיעו העגלונים בפתח העיר, התאספו רבים מאנשי העיר הגדולה והחלו לצעק לעברם, בנחישות ובקול גדול: "איננו מסכימים שתקחו מכאן את הרב שלנו!"

מהרו נכבדי העיר הקטנה ובאו לביתו של הרב, וטענתם בפיהם: "הרי סכמנו שהיום אנחנו מגיעים ולוקחים אותך לעירנו? מה פשר ההתנגדות הזו, שגלו אנשי העיר כלפינו?"

הרב זמן אליו את נכבדי העיר הגדולה, והם נענו ואמרו: "רבנו האהוב והנערץ! לכבודך עשינו זאת! אם היינו נותנים לעגלונים לקחת אותך 'בקלות', בלי שנגלה התנגדות, היו הללו סבורים שלא היית רב כל כך מצלח, וכי היינו מענינים, חלילה, 'להפטר' ממה. רצינו להראות להם, עד כמה היית רב מצלח, עד כמה ערכך רב בעינינו, וכי באמת היינו מענינים מאד שתמשיך ותכהן כרב בעירנו. משיראו זאת, ינהגו בך משנה כבוד בעירך החדשה".

הנמשל: משהבינו מלאכי השרת שהקב"ה מבקש לתת את התורה לבשר ודם, הם החליטו "להלחם" במשה רבנו ולשרף אותו בהבל פיהם, כדי שלא יסח את התורה, וזאת כדי להראות שאין הם מותרים על התורה בקלות. אם הם לא היו "נלחמים" על התורה, היו ישראל עלולים לחשב, חלילה, כי התורה אינה מספיק יקרה בעיניהם, והם מענינים לתנה לבני אדם. בהתנגדותם הם למדו אותנו, דרי משה, שבאמת התורה יקרה להם, והם היו מענינים שהיא תשאר בשמים.

שני הסוחרים

רבי עזרא עטיה זצ"ל, ראש ישיבת "פורת יוסף", באר בדרך אחרת, אף הוא במשל:

לסוחר היתה סחורה למכירה. הוא היה מענין, כמובן, למכר את כלה. והנה הופיעו לפניו שני קלינטים: האחד, מענין לקנות את כל הסחורה, הרוח יהיה גדול, דא עקא. יצא עליו שם כמי שאינו אמין כל כך בתשלומיו. השני, אדם ישר ונאמן הוא, משלם את כל התחייבותו עד הפרוטה האחרונה, אף הוא מענין לקנות רק חלק מהסחורה, והרוח ממכירתה יהיה קטן.

למי מהשנים ימכר הסוחר את סחורתו?

הדבר ברור ופשוט שהוא ימכר לקלינט השני, שתשלומיו מבטחים. גם אם הרוח יקטן, מכל מקום עדיף רוח קטן ובטוח, מאשר רוח גדול המשל בספק.

מלאכי השרת ידעו שחלק הפשט של התורה לא שייך להם. ברור היה להם ש"כבד את אביך ואת אמך" כפשוטו לא נוגע להם, שהרי אין להם אב ואם. הם ידעו ש"לא תרצח, לא תנאף, לא תגנב" לא שייכים להם, שהרי אין קנאה ויצר הרע ביניהם.

מכל מקום, מלבד חלק הפשט, יש בתורה עוד חלקים: רמו, דרש וסוד. על כל פסוק בתורה ישנם אלפים ורבות של סודות, עמקים ורחבים עד אינסוף.

זה מה שטענו מלאכי השרת: אמנם, מחד גיסא, אנחנו לא

קונים את "כל הסחורה", כי חלק הפשט לא שיך אלינו, אלא רק חלקי התורה האחרים, אבל מאידך גיסא, אנחנו "בטוחים בתשלומים"; מלאך אינו חוטא. אנו עדיפים, אפוא, על בשר ודם, שאמנם קונים את "כל הסחורה", גם את חלק הפשט, אך אינם "בטוחים בתשלומים"; בשר ודם חוטא, מבזה את התורה, וכלל לא בטוח שיקים את מה שכתוב בה. הסבא הפשוטה נותנת שהצדק עם המלאכים, הם "בטוחים בתשלומים"! ובאמת משה רבנו לא ידע מה לענות להם. אמר לו הקב"ה: "אחז בכסא כבודי והשב להם תשובה". באר רבי עזרא עטיה: הקב"ה אמר למשה שישב למלאכים כי גם בני ישראל "בטוחים בתשלומים", שכן גם אם יחטאו - יש "תשובה" בעולם! אפשר תמיד לחזור בתשובה ולתקן את החטאים.

"החזר להם תשובה" - החזר למלאכים שיש "תשובה" בעולם, ויש להם, אפוא, לבני האדם, את שתי המעלות: הם מוכנים לקנות את כל הסחורה, והם גם בטוחים בתשלומים. הוסיף רבי עזרא ואמר: לפיכך הקב"ה אמר לו: "אחז בכסא כבודי", שכן אמרו חז"ל (יומא פו ע"א): "גדולה תשובה שמגיעת עד כסא הכבוד, שנאמר (הושע יד, ב): "שובה ישראל עד ה' אלוקיך". משמעו מלאכי השרת על כחה הגדול של התשובה, מיד הודו למשה ואמרו: "ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ".

היכן מתגלה יותר כבוד התורה

הסבא מקלם וצ"ל מבאר בדרך שלישית: מלאכי השרת בקשו להשאיר את התורה בשמים משום שסברו, שכבוד התורה הוא שהתורה תשאיר שם. אם התורה תנתן לבשר ודם - תהא זו פגיעה בכבוד התורה. בשמים, המלאכים ישמרו על התורה, וכך היא תשאיר בכבודה ובתפארתה, ואלו בני אדם עלולים לפגוע בכבודה ולזלזל בה. ענה להם משה רבנו: אדרבה, כבוד התורה הוא דוקא למשה, אצל בני אדם!

כבוד התורה הוא רק כאשר רואים, עין בעין, איך התורה משנה את מהותו של הלומד אותה, כאשר רואים בחוש איך התורה מעדנת, משפרת ומאצילה את ההוגה בה והעמל עליה! אצל המלאכים לא נתן יהיה להבחין בין אם הם לומדים תורה או לא, שהרי אין ביניהם קנאה ויצר הרע. הם ישארו מלאכים גם אם לא ילמדו תורה. למלאכים אין בחירה, הם לא יתפכו, חלילה, להיות גנבים או רוצחים, גם אם לא ילמדו תורה. התורה אצלם היא בגדר "שעשוע" בלבד.

לא כן ביחס לבני אדם. אצלם נתן לראות את ההבדל העצום שיש בין מי שלומד תורה לבין מי שאינו לומד. אדם, בלי תורה יכול להדרדר לשפל המדרגה, עד למדרגת גנב, ואפלו רוצח. התורה פועלת על נפש האדם, היא מרוממת אותו, מעדנת את מדותיו והופכת אותו לאדם אחר לגמרי.

זהו כבוד התורה האמתית. את זה אין בשמים, רק אצל בני אדם, בשר ודם!

(רבי מאיר צימרוס שליט"א - דורש טוב שבועות)

"בין אדם לחברו" - באותיות גדולות יותר

לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה ברעך עד שקר (כ, יא)

בשם "המבי"ט" שואלים שאלה: הלא עשרת הדברות מחלקים לשני חלקים - חמשה דברות בכל אחד משני לוחות הברית. על לוח אחד כתובות המצוות שבין אדם

למקום, ובלוח השני כתובות מצוות שבין אדם לחברו. שואל ה"מבי"ט" שאלה, שאלמלא ידענו שהוא השואל, לא היה לנו ספק, והיינו קובעים באפן ודאי כי זו היא שאלת תם...

מה השאלה?

הנה, חמשת הדברות הראשונים ארזים ומלאים - "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" (כ, ב), כמו כן "לא יהיה לך" (שם, ג) וכל השאר מרבים בדברים. מדוע, אם כן, כאשר מגיעים אל הלוח השני, כתובים הדברות בקצור נמרץ - "לא תרצח" (שם, יא), וזה, אין יותר מלים בהקשר למצוה זו. וכך גם הלאה - "לא תנאף", "לא תגנב" (שם). הדבר תמוה, מדוע אין פרופורציה בין הלוחות - הלוח הראשון מלא, ולעמיתו הלוח השני כמעט ריק - למה הקדוש ברוך הוא עשה שיהיה ככה?

אומר "המבי"ט" דבר נפלא: כך רצה הקב"ה, שעל הלוח השני יהיו כתובות רק מעט מלים. מדוע? כי אז האותיות של "לא תרצח" ו"לא תגנב" יהיו גדולות יותר ובוולטות יותר, וזהו מה שחפץ הקב"ה - שה"בין אדם לחברו" יהיה גדול, שיראו אותו טוב!

פלאי פלאים.

(רבי ראובן סרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן)

הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה

אמרו חז"ל (במדבר רבה ב, א): "הביאני אל בית היין - למרתף הגדול של יין, זה סיני, ולמדני משה תורה" ובחז"ל (שיר השירים רבה ב, יב) מבארה שהיה זה בעת מעמד הר סיני. אמרה כנסת ישראל: הביאני הקב"ה למרתף גדול של יין, זה סיני, ונתן לי שם דגלי תורה ומצוות ומעשים טובים, ובאהבה גדולה קבלתי אותם, והיינו שמעמד הר סיני היה בבחינת "מרתף גדול של יין" אשר פתח את לבם של כלל ישראל לקבל תורה ומצוות באהבה גדולה.

ובבאור הבטוי "מרתף גדול של יין" באר רבי שמואל רוזנברסקי זצ"ל (זכרון שמואל עמ' תקנה) על פי מה ששמע מהמשגיח רבי יחזקאל לונשטיין זצ"ל, כששב לארץ הקודש מאמריקה, שם שהה תקופה קצרה לאחר דרך הנידודים הקשה והארצה בחרבן ובגלות, בפולין ובשנחא, שבה נשא על כתפיו בגבורת נפש נשגבה ונפלאה את כל בני הישיבה הקדושה דמיה, ואמר אז שהרגיש שאמריקה גורמת לו הפסד רוחני, זאת על אף שלא היתה לו בפעל שום שכיכות לאמריקה, שהרי לא יצא מד' אמות של הלכה כלל, והסביר את הדבר במשל הבא:

כשמנחם בבית על השלחן בקבוק של יין משבח, ישתפר ממנו רק השותה אותו בלבד. אבל במפעל תעשייה של יינות, גם הנמצא שם - אף שאינו שותה, משתפר, כי עצם הריח החרירי של היין גורם לשכרות. וכך, אף ללא שום קשר למהלך החיים של אמריקה, עצם האויר גורם הפסד וירידה.

כל זה בצד הרע, ומעין זה ישנו גם בצד הקדשה, שתורה היא בבחינת מרתף גדול של יין, שאף מי שזוכה רק לריח של תורה - צריך שיהיה בבחינת שפור לתורה, ואם איננו כך - סימן הוא שגם ריח של תורה לא נכנס באפנו.

(רבי דודן דוד גולד - הגדה של פסח דורש טוב)

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליום היארציית הראשון של כ"ק מרן האדמו"ר מקליוולנד, הרה"ק רבי יצחק אייזיק זצוק"ל בן האדמו"ר הרה"ק רבי ישכר בער זצוק"ל, נלב"ע ל' שבט תש"פ

הרבי מקליוולנד אהבן של ישראל, הקים אהלה של תורה וחסידות בקליוולנד וברעננה, ורבים השיב מעוון בפעילות הענפה של קירוב רחוקים תחת כנפי השכינה.

מצות הכנסת אורחים היתה אחת מיני רבות ממפעלי חייו של הרבי, ביתו שהיו לו יותר מארבעה פתחים היה פתוח לרווחה. בסעודות שבת התארחו בביתו בחורי ישיבות לצד גרים ובעלי תשובה, בעלי בתים לצד מחוסרי בית וגלמודים, כל אחד הרגיש אהוב ומוזמן אישית על ידי הרבי. כל זה לא היה רק בסעודות שבת, אלא מידי יום בעת ארוחות בוקר צהריים וערב של האדמו"ר והרבנית היו מצטרפים מחוסרי בית וגלמודים לארוחה.

לאחר חתונתו שכר הרבי דירת חדר בלונג ביץ. בדירה היה חדר שינה אחד, מטבח ופינת אוכל משותף ומסדרון קטן. יום אחד בבית הכנסת בין מנחה למקריב, ניגש יהודי לרבי ואמר שהוא הגיע לכאן לאסוף כסף והוא מחפש מקום לישון. הרבי הסביר ליהודי איך נראית הדירה שלו, ועם זאת הוסיף, הוא יבדוק עם הרבנית מה אפשר לעשות. אחרי מעריב אמר הרבי ליהודי שהרבנית מסכימה, והוא יכול לבוא לישון בביתם. הרבי הוציא את השולחן והכיסאות מפינת האוכל במטבח והעמיד שם מיטה ומזרן לאורח, אך כשנכנס האורח הביתה וראה את המיטה בפינת האוכל, כעס על הרבי ואמר: "זה נקרא הכנסת אורחים?! אני לא מסכים לישון במטבח!". הרבי הלך להתייעץ עם הרבנית, ויחד החליטו לתת לאורח את חדר השינה, והרבי והרבנית יכלו לישון בפינת האוכל. ואכן האורח נכנס לישון בחדר השינה, והם נשארו לישון בפינת האוכל. והי בעלות הבוקר, הרבי יצא למקווה וחזר הביתה להעיר את האורח לתפילת שחרית, הרבי דופק על דלת חדר השינה, אין קול ואין עונה, לאחר מספר דקות החליט הרבי לפתוח את דלת חדר השינה, והנה האורח אינו נמצא. הרבי מסתכל ושם לב שהמיטה מסודרת כאילו לא ישנו שם בלילה... הרבי מיהר לבית מדרשו לתפילת שחרית, ושאל את המתפללים האם מישהו ראה את האורח שהיה כאן אתמול, אבל אף אחד לא שמע ולא ראה אורח! האיש נעלם, והיה לפלא.

לימים נשאל על ידי נכדו, האם זה לא היה אליהו הנביא? ענה לו הרבי: "אבי הקדוש זכה לגילוי אליהו הנביא בליל חג סוכות, ואף ביקש ממנו בקשה שהתקיימה, אני לא זכיתי לבקש!".

בסוף ימיו ביקש האדמו"ר שאת המיטה למסע ההלוויה ייעשו מהשולחן בסלון, עליו התארחו עשרות אלפי אורחים, ואכן כך עשו.

(טוב עין הוא יבורך, ישר כח להרב צבי פרנקל נכדו חביבו של כ"ק מרן האדמו"ר זצוק"ל, ששלח לנו את הסיפור המרטיט, מתוך הספר הנלקט בימים אלו על מפעל החיים והחסד של כ"ק מרן האדמו"ר זצוק"ל)

המסירות נפש של מרן הרבי מלעלוב לעזור ליהודי

אהבת ישראל בוועת כאש

נספר סיפור נורא מכ"ק מרן הרבי הקדוש מלעלוב זצוק"ל, סיפור המחייב כל יהודי ויהודי. הסיפור התפרסם בגליון הנפלא של לעלוב 'גליון אוהל מועד'.

כידוע היה הרבי מלעלוב ז"ע מסיים כל יום את כל ספר התהילים. הוא מאוד הקפיד לומר את התהילים ברצף בלי להפסיק בדיבור. ואם קרה מקרה שהוא היה צריך להפסיק באמצע התהילים, גם אם הוא כבר היה לקראת סוף הספר, הוא היה מתחיל שוב מהתחלה, 'אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים'...

הרבי מלעלוב היה שוהה כל שנה כמה חודשים בצפת. יום אחד כששהה הרבי בביתו בצפת באמצע אמירת התהילים, דופקים בדלת. הגבאי פותח, ובפתח עומד אדם בהול: איפה הרבי? הוא שואל. ענה לו הגבאי: "המתן בבקשה כמה דקות, הרבי באמצע אמירת תהילים. הרבי כבר מסיים, ומיד נכניס אותך". הרבי עמד אז בקפיטל קי"ט, ואם הרבי יתחיל לדבר איתו, יצטרך להתחיל את כל התהילים מהתחלה.

היהודי לא רצה לשמוע. "אני רוצה עכשיו!!! אני חייב להיכנס עכשיו לרבי!!!". הגבאי שדאג לבריאותו של הרבי ניסה להסביר לו שוב, אך היהודי מנסה להתווכח. הרבי שומע מחדרו את הקולות, ומיד קם ממקומו, ניגש לדלת ושואל: "וואס איז גישען?" [מה קרה?]. כאן כבר לא היה לו ברירה לגבאי, והוא סיפר לרבי שהיהודי מתעקש שהוא רוצה להיכנס בדחיפות. "בקשתי ממנו רק שימתין כמה דקות, והוא מתעקש", הבהיר הגבאי. "כשיהודי רוצה משהו, צריך לשמוע אותו מיד", הגיב הרבי בהחלטיות.

הרבי הכניס את היהודי לחדרו, שם התחיל האיש לבכות באוזני הרבי. "העיניים שורפים לי. אני מרגיש אש בוועת בעיניים". הרבי הביט בעיניו, ואכן העיניים היו אדומות כדם. "טוב שבאת עכשיו", אומר לו הרבי במאור פנים. "יש לי בבית תרופה מיוחדת ויקרה לבעיה זו".

הרבי הושיב אותו על הספה, ובכבודו ובעצמו כיסה לו את העיניים בצמר גפן ספוג במים. לאחר מכן יצא הרבי למטבח, ובדרך אמר לגבאי לא להיכנס אחריו. הגבאי לא יכל להתאפק, הוא הציץ פנימה, ותנה הוא רואה את הרבי לוקח שקית תה וטובל אותו בכוס מים חמים. הרבי יצא לסלון ופונה ליהודי: "טייערע יוד [יהודי יקר], התרופה הזו היא משהו מיוחד, זה יעזור לך מאוד. עוד כמה דקות תרגיש הקלה גדולה בעיניים, והכל יהיה בסדר".

אחרי כמה דקות הסיר הרבי את הצמר גפן, ואכן, פלאי פלאים! העיניים רגועות. כל האדום נעלם, כבר לא שורף. לא יאומן! "רבי אני מבקש לקבל את התרופה", אומר היהודי. אך הרבי אומר לו שהוא אינו יכול לתת לו אותה. היהודי מתחיל להפציר ברבי, אולי בעתיד הוא יזדקק לה. "אל תדאג", אומר לו הרבי בחיוך אופייני, "את זה לוקחים פעם אחת והבעיה נעלמת".

היהודי יצא מאושר ושמח, והרבי התיישב והתחיל מהתחלה את כל ספר התהילים... והגבאי עומד נדהם ומהרהר לעצמו: רבונו של עולם, למה התחיל הרבי עכשיו שוב מהתחלה, הרי בסך הכל הוא הפסיק בדיבור כדי לעזור ולסייע ליהודי... זו היתה האהבת ישראל של מרן הרבי מלעלוב וזכותו יגן עלינו.

עם זמדומי חמה סיים הרבי סוף סוף את התהילים, ורק אז הוא יצא מהבית למנחה. הוא הגיע מאוחר לבית הכנסת, והיו צריכים לארגן מנין להגיד קדושה עבור הרבי, אך כמובן אף אחד לא העלה בדעתו למה הרבי יאחר לתפילה... (מתוך הפתיחות לשיעורים, ח"ט טבת, דף ל"ב-ל"ג)

מתוך שלא לשמה בא לשמה

למדנו בדף היומי (דף ג' ע"ב): "אמר רב יהודה אמר רב, לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אף על פי שלא לשמה, מתוך שלא לשמה בא לשמה".

מסופר על מרן הגאון הרב מטשיבין זצוק"ל שהוא לא היה נותן היתר הוראה רק למי שמתכוין לשמש ברבנות מיד. כי בדרך כלל היו באים אברכים שלמדו וידעו היטב את כל לימודם, ואח"כ היו יוצאים לעסוק במשא ומתן והפכו לסוחרים, ולאחר שנים כשפשטו את הרגל היו הולכים לחפש להם רבנות באיזה עיירה כשהם משתמשים בהמצאתו, ולמעשה כבר שכחו את תלמודם וההלכה כבר לא היתה שגורה על פיהם, כך שהיו יוצאים מכשולות מזה. ולכן לא היה נותן היתר הוראה לאברכים כאלה.

ובדרך הלצה היה הטשיבנער רב אומר בשם אחיו הגאון בעל החזון נחום, על אברכים כאלה, שעליהם אמרו בגמרא

"מתוך שלא לשמה יבוא לשמה", כי בתחילה כשהם למדו הם היו בטוחים שהם הולכים להיות רבנים ומורי הוראות, נמצא שלמדו את תלמודם שלא לשמה, ואח"כ כשעזבו את בית המדרש ויצאו לסוחר, היו מהרהרים בעצמם: בשביל מה התייעתי כ"כ הרבה שנים, הרי ממילא לא התמנית לרב? נו, מילא, אם כבר למדתי שיהיה זה לימוד לשמה. וכך התקיים בהם "מתוך שלא לשמה בא לשמה"...

ובספר הקדוש ישא ברכה מכ"ק מרן הרבי האמרי שאול ממדוץ זצוק"ל מביא פירוש נפלא בשם זקינו הרה"ק רבי יחזקאל מקחמיר זצוק"ל, כי לפעמים יושב אדם בבית המדרש ועוסק בגמרא אבל הלימוד שלא הוא שלא לשמה כי יש לו כל מיני פניות ומטרות שונות ללימודו, ואז נכנס יהודי אחר לבית המדרש ורואה אותו איך הוא יושב בכזו התמדה ואומר לעצמו: תראה איך הוא לומד בהתמדה למה אני לא יכול ללמוד כך? ועל ידי קנאת סופרים הוא מתלהב ומתעורר לעסוק בתורה לשמה. וזהו כוונת הגמרא מתוך שלא לשמה של יהודי זה יבוא יהודי אחר ללימוד לשמה... (מתוך הפתיחה לשיעור, כ"ז טבת, דף ג')

הרבי התיישב
והתחיל
מהתחלה
את כל ספר
התהילים...

אליהו הנביא - מלאך או אדם?

השבוע נלמד בדף היומי (דף פ"א ע"ב) בברייתא: "אי זהו טומאת התהום, כל שלא הכיר בה אחד בסוף העולם; הכיר בה אחד בסוף העולם אין זה טומאת התהום".

בש"ת תורה לשמה [לבעל הבן איש חי] (סי' ט"ז) דן אודות השאלה הידועה, אם אליהו הנביא זכור לטוב יש לו דין מלאך גם בעת שהוא בעולם הזה מלוכב בגוף, או שיש לו דין נביא. האם הוא חייב במצוות בהיותו בעולם הזה, והאם הוא יכול להצטרף למנין קדיש וקדושה.

ומהגמרא שלנו הוא מוכיח שדינו כמלאך ולא כאדם, שהרי בגמרא שלנו מבואר שאם יש אדם אחד בסוף העולם שיודע בטומאה שוב אין דינו כטומאת התהום, והרי אליהו הנביא דאי יודע מכל טומאה, ואם דינו כאדם אם כן לא שייך בכלל טומאת התהום, שהרי תמיד יש אדם אחד שיודע ממנה. ומכאן מוכח שדינו של אליהו הנביא כמלאך ואינו חייב במצוות.

מה היה הפחד של בני ישראל במעמד הר סיני

בפרשת השבוע: "ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות" (שמות כ"ט). פעם בחג השבועות כשישב מרן הרה"ק רבי משה קוברנינער זצוק"ל

מיני מתיקה

בפרשת שמות אומר רש"י הקדוש על הפסוק "וירא בסבלותם" – "נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם". מדברי רש"י אנו לומדים איך להכיל את הזולת – לתת לו את הלב. אם היינו יודעים כמה בעיות ניתן לחסוך בניתוח הלב לזולת 'להיות מיצר עליו'... רש"י מדגיש לנו כאן, שלא רק בפה אפשר לעזור לזולת, גם בעינים אפשר לסייע, ואפילו בלב, וכמו שהפסוק אומר במשלי (כ"ז י"ט) "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם". [וביאורו, עיי"ש ברש"י, וכן ביבמות קי"ז ע"א עוד שני הסברים].

תחשבו, כמה יכול הרבי בחיידר או מגיד שיעור בישיבה לרומם תלמיד מבלי לדבר מילה, רק עם העיניים והלב...

בשולחנו הטהור, הרעיש מאוד על הפסוק "ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות", ושאל מה היה הפחד שלהם פן ימותו מכלות הנפש אליו יתברך? הלא זו היא התכלית והמדריגה הגבוהה ביותר שכל יהודי משתוקק אליה? וכך הרעיש בקולות וברקים עד שהתעלף והיו חייבים להוציא אותו מבית המדרש...

בסעודה הבאה כשישב שוב לשולחנו הטהור, השיב על זה ואמר: הקב"ה יש לו הרבה מלאכים ושרפים שעל ידי שהם אומרים שירה לפניו יתברך פעם אחת יוצאת מהם כל החיות עד שהם מתבטלים לגמרי, אבל רצון הש"ת בבריאת העולם היתה שתגלה מלכותו בעולם השפל דווקא ע"י עבודת בני ישראל, כשיהודי הוא בחיים חיותו. זה היה הפחד שלהם, פן נמות ולא נוכל עוד לקיים רצונו יתברך לעבוד את ה' בחיים חיותינו...

אליבא דהלכתא - שאלות בהלכה בסוגיות הדף היומי

שאלה: השבוע נלמד א"ה בדף היומי (דף פ"ג ע"ב) "הוא לבדו יעשה לכם, הוא ולא מכשיריו", כלומר שכשהתירה תורה אוכל נפש ביו"ט לא התירה לעשות גם מכשירי אוכל נפש. ורש"י מוסיף: "הוא ולא מכשיריו – היכולין ליעשות מבעוד יום". ורצינו לשאל אודות פקקים, מכסים, קופסאות וכדומה, שאסור לפתוח אותם בשבת כי יוצרים בפתיחה כלי, האם אפשר להקל לפתוח אותם ביום טוב משום אוכל נפש? וכן האם מותר לטלטל מוקצה ביום טוב לצורך אוכל נפש, כגון שמונח דבר מוקצה על המדף וכדי להגיע לאוכל צריך להזיז את המוקצה ממקומו?

תשובה שהתקבלה מאת הרב הגאון רבי יחזקאל אלימלך כהן שליט"א, מחשובי רבני העדה החרדית, רב שכונת קנה בושם בבית שמש

לכבוד העורך הנכבד של העלון **מתיקות הדף היומי**, ידיד נפשי הרב הגאון **רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א**

לגבי השאלה הא', האם מותר לפתוח ביו"ט קופסאות שימורים פקקים וחבילות, משום אוכל נפש שהותר ביו"ט? הנה בס"ת תק"ט (סעיף ו') כתב המחבר: "אין נוקבין נקב חדש בחבית ביו"ט". וכתב המשנה ברורה (שם ס"ק כ"ח) דהוא הדין לצורך שתיה, והטעם כי הוא רק מכשירי אוכל נפש. ואם אפשר לנקבה מערב יו"ט אסור לנקבה ביו"ט, אבל אם לא היה אפשר לנקבה מערב יו"ט מותר לנקבה ביו"ט, והוא הלכה ואין מורין כן.

וא"כ יוצא שהמחמירים שלא לפתוח שימורים ובקבוקי שתיה וכדו' בשבת, אסור להם גם ביו"ט, כיון שיכולים לפתוח מערב יו"ט שבימינו אין חשש שהמאכל יתקלקל כיון שאפשר להחזיק במקרה. ומ"מ אם לא היה לו אפשרות לפתוח מערב יו"ט מחמת אונס או שהגיעו אליו אורחים חדשים ביו"ט, מותר לפותחן מעיקר הדין, אלא שאין מורין כן לרבים.

מאידך, דעת האגרות משה (או"ח ח"א סי' קכ"ד ענף י'), דכיון שלפי כמה ראשונים אין סתירה בכלים ומותר גם בשבת, יש להתיר ביו"ט כשלא היה לו אפשרות לפותחן מערב יו"ט. ודעת הגרש"א (בשמירת שבת כהלכתא פ"ט הע' ד'), דמכיון שיש אפשרות לפותחן ביו"ט דרך קלקול והשחתה, אין לפותחן בשום אופן בדרך הרגילה.

ולכן לדוגמא, אם שכח לפתוח שקית חלב מערב יו"ט, אין לפתוח אלא בדרך קלקול והשחתה שלא יהיה עוד באפשרותו להשתמש אחר כך עם הניילון.

לגבי השאלה הב', האם מותר לטלטל מוקצה [מחמת גופן] לצורך אוכל נפש? תשובה, דבר זה מפורש ברמ"א (בס"ת תק"ט סעיף ז'): "מותר לטלטל מוקצה לצורך אוכל נפש". וכתב המשנה ברורה: כגון לטלטל אפר כדי לאפות במקומו, או לטלטל אבנים המונחים על הפירות כדי לאכול הפירות, אבל לאכול וליהנות מדבר המוקצה גופא כגון להסיק במוקצה אסור. עכ"ל המשנה ברורה.

ומהלכה זו כתבו הפוסקים (עי' רעק"א סוף סי' תק"א) דמותר להוציא פתילה ישנה מנר [שהוא מוקצה] כדי להכניס במקומה פתילה חדשה, דהוי טלטול מוקצה לצורך אוכל נפש, דהא נר לצורך סעודה הוי אוכל נפש. ואף דבזמנינו יש אור עלעקטערי, מ"מ הוי כבוד יו"ט (חוט שני הגרונ"ק יו"ט פ"א סק"ב).

והנני חותם בברכת כהן שתמשיך להנעים ולהמתיק את הדף היומי בשיעורייך הנפלאים, תזכה להגדיל תורה ולהאדירה.

מקולמוסם של הקוראים

לכבוד הרב הגאון **רבי אברהם ישעיהו שליט"א**

הנני בזה להודות לך על העלון הנפלא, ממש מחיה כל שבוע.

בגליון 49 כתבת בענין סעודה חלבית בברית [שבארה"ב מקובל לתת סעודה חלבית], ורציית רק להודיע לך שבאף חסידות פה לא נותנים חלבי, ובשטיבלך שלנו נותנים רק בשר בהמה.

ובדרך אגב, בשנה האחרונה מפורים עד שבועות לא התפללו כאן בהשטיבלעך, ואחר שבועות כשחזרנו ציוה כ"ק מרן [האדמו"ר מבעלזא] שליט"א שכל האברכים שעשו שלום זכר

או ברית בבית בלי מנין, שיעשו עוד פעם שלום זכר וסעודת ברית.

בברכת כל טוב,
ידידך **ראובן חיים וויינבערגער**
מארה"ב

על הפסוק ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו ה' מן ההר לאמר (שמות י"ג), מדייק האור החיים הקדוש שרואים כאן שמושה רבינו עלה אל ההר עוד קודם קריאת ה', ורק לאחר שעלה קרא אליו ה'. והוא מסביר "כ"י בְּחִינַת הַקְּדוּשָׁה לֹא תִקְדָּים אֶלָּא לְמִזְמִין אוֹתָהּ מְעִיר עַל הַדָּבָר", כלומר שרק מי שמקדים ומנסה להגיע בכוחות עצמו אז הוא זוכה למדריגות בקדושה, וכמו שאמרו בזה"ק באתערוותא דלתתא אתער לעילא. ולכן כאשר הכין משה רבינו את עצמו ועלה לקראת הקב"ה, מיד קרא אליו ה' מן ההר.

נקודה למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

שמחת השבת

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיועניכ"א

סגולת הצדיק משטפנשט זיע"א

אבי [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט] זי"ע, אמר: מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואס אין לו סיפור ממנו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

גליון 17 | פרשת יתרו תשפ"א | ליל שישי

תורת שלום

פרסום ראשון

משמיא אינו לידינו תכריך כתב יד של אמרות טהורות מרבינו מפראהבישט זיע"א אשר לא נדפסו מעולם ולא מופיעים בספרי התורות שלו, גם סימנא מילתא שהגיעו לידינו בדיוק בפרשת יתרו קבלת התורה, והד"ת שלפנינו עוסק בקיום התורה של אברהם אבינו ובקבלת התורה של משה רבינו, בבחינת דבר בעיתו מה טוב. ויהיה פרסום ד"ת אלו לחיזוק התקשרות ברבינו ובסגולתו בליל שישי שמה, ולשבת מברכים אדר שמרבים בו בשמחה, מעתה ועד עולם, אמן.

אברהם אבינו קיים התורה גם מה שניתן במחשבה

שמעתי מפי הרה"ח ר' אלעזר [זוננשיין] מה שאמר הרה"ק ר' שלום מפראהבישט זיע"א: איתא בגמ' (יומא כח:) קיים אברהם אבינו כל התורה כולה עד שלא נתנה, הרי לכאורה קשה, מהו הרבותא והחידוש, אברהם אבינו היה נביא ולכן ידע מה רצון הבורא ב"ה, וגם היה צריך שיקיימו בפועל, ואם כן איזה חידוש יש בזה?

אלא הענין הוא דאיתא (אבות א, א) משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, אצל משה כתיב "קיבל" תורה, לפי שבתורה יש אותיות ונקודות ואם בעל פה, מה שמסרו, ומשה רבינו קיבל הכל, כי השי"ת מסר לו בעל פה, אבל בכתב לא היו יכולים למסור הכל כי אם אותיות ותגין, ועל כן כתיב

הנה רבה אמר מלתא דבדיחותא ובודחי רבנן (לפתח לבם) והדור יתיב באימתא ופתח בשמעתתא, הנך רואה שהשמחה היא סגולה ליראה הרוממות כמ"ש יתיב באימתא. (חודש בני יששכר)

הענין שבמחשבה אברהם אבינו קיים התורה גם מה שניתן במחשבה, וזהו הפירוש בהגמרא קיים אברהם אבינו כל התורה כולה עד שלא נתנה, אפילו זה מה שלא נתנה אלא היתה במחשבה, גם כן קיים^[1].

והיינו דאומרים בשמונה עשרה (תפלת מוסף לשב"ק) "כתבת" עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך "כאמור", היינו דעלינו נכתב בתורה הקדושה, אבל למשה רבינו נאמר הכל בעל פה מה שלא ניתן ליכתב.

מכתב הרה"ח ר' דוב לודמיר ז"ל, מה שמעתי בעת שהיה בחצה"ק כ"ק אדמו"ר מבאנאן-טשערנבוץ זי"ע, בשנת תרצ"א לפ"ק

ברכוני לשלום

סגולות נפלאות לשבת שמחה ולחיזוק הסגולה "שכל המזכיר בליל שישי את זכות רבינו שלום הגדול יזכה לשבת שמחה".

סגולה ליראת הרוממות

הנה רבה אמר מלתא דבדיחותא ובודחי רבנן (לפתח לבם) והדור יתיב באימתא ופתח בשמעתתא, הנך רואה שהשמחה היא סגולה ליראה הרוממות כמ"ש יתיב באימתא. (חודש בני יששכר) [כי יא דרבה מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא ובודחי רבנן לטון יתיב באימתא ופתח בשמעתא, וברשי" (שבת) פירש סיבת הנהגתו: נפתח לבם מוחמת השמחה". (שבת ל: ופסחים קז:)]

סגולה לקדושת היסוד

ידוע אשר שמחה היא סגולה לקדושת היסוד, ולזה אמר (שמחה' 353) הוא נגד מספר 'זרע לבטלה' (355) שלא תהיה כואת', ונוטר ברית נקרא צדיק, ולכן 'צדיק יסוד עולם' (430) גימטריא 'משמחי' לב' (430). (אבות ישראל פ' נה)

סגולה לשמירת הברית

ע"י שמחה באה שמירת הברית, כדאיתא בזה"ק סגולה להרהורי אשה, שמחה. וזה 'והיה' ע"י שמחה 'עקב תשמעו' היינו שמירת הברית קוד. (ארץ צבי פ' עקב)

סגולה לישועה

על פי המבואר בספר 'אוהב ישראל' זי"ע שמחה היא סגולה לישועה, ע"כ אמר 'ששון ושמחה ישגו' ועל ידי זה 'ונסו יגון ואנחה' (ישעיהו ה:).

השכל. (דברי מאיר) **שמחה סגולה לתורה** על ידי השמחה נפתח לבו להבין בדברי תורה בעומק השכל. (זיקוקה נורא)

פוחתין לו כל היכבול

מי שיזכהו השי"ת לעשות איזה הכבול של מצוה כגון ברית מילה או נישואין לבניו וכדומה, אז פוחתין לו כל היכבול וממלאין כל משאלותיו, ולהשיג כל השגות, ואותו איש אשר יצער אותו ביום זה וע"ז משך ידו אפילו רגע אחת מכל אותן היכבול העליונים ש לו עון גדול. (אמרי קדוש בשם הרה"ק ר"ש מקאליון)

צינים והערות

[1] גם כן על ידי צימנא, הגם שחורת ה' תימיה וכלולה אפילו מאורות העלמים הנ"ל, אבל היא מוסבה בה מאוד מצומצם ועלפ"ה ודוק היטב. על"ל ועוד מצומצם בספרים הקדושים שביארו באופן אחר, וכמו שכתב בספה"ק צמח ה' (לצבי (פ"ר תרומה ד"ה באופן אחר כי לקח) וזה לשונו: על דרך שאמרו רז"ל קיימו האבות כל התורה כולה עד שלא נתנה, נמצא יש ביבולת אדם לידע ולקיים כל התורה אפילו אם לא נתנה, כמו שידוע להשתמש באברים העופנים שימוש הראוי, לכן כן ר"ס"ה מצות נשי"ה מצות לא תתערב עם אבריה הרוחניים. ובו נראה מה שאמרו רז"ל קיים אברהם אבינו כל התורה עד שלא נתנה' והקטן שייך א"ע התורה, דאי על ידי הנבואה היו כאלו ניתנה, דגם תורתנו על ידי נבואת משה ניתנה דגם תורתנו על ידי נבואת משה ניתנה. אך הענין שאברהם אבינו ע"ה ידע התורה מצומצם מנפשו, כי הנפש כלול מרמ"ח מצות עשה ומס"ח מצות לא תעשה כנ"ל, וכן אמרו רז"ל (מדרש תהלים א) שתי כליות של אברהם אבינו גידים משתלשלים מרמ"ח מצות עשה ומס"ח מצות לא תעשה הרוחניים, נמצא היה מחויב שכל האברים יענו וישלכו את השם יתברך כמו הגב, כי כולם נשתלשלו מהרוחניות העליון, רק שגרם ההטא אדם הראשון וזהו שחטאו בכל האברים וכו', ולכן לא נשאר ההשכל השם יתברך רק בלב, ולעית' יהיה מלאה הארץ נעה (ל"פ שיע"י א"ו, טו), ר"ל אפילו האברים הארציים. עד כאן לשונו, ועי"ש עוד מש"כ בזה.

[2] דברים אלו נאמרו יותר על דרך הפנימיות בדברי הרה"ק המגיד הגדול ממעוררשי"ע (ומגיד דבריו ליעקב, לקושי אמרים ס"ק קסד) וזה לשונו הקדוש: ונודע מה שאמרו קיים אברהם אבינו עליו השלום את התורה קודם שניתנה. והנה נודע באורייתא ברא הקדוש ברוך עליו, וכמו שקודם בראית שלמות היה הוא לבדו יתברך אור און סוף ברוך הוא, ולא היו יכולים העולמות להתהוות כי לא היו יכולים לסבול האור און סוף ברוך הוא, והוכרח להיות בביבול הצמנצום סמאת המקבלים, ובצמנצום הראשון עדיין לא היו יכולים העולמות להתהוות לבל מפני הבהירות הגדולה, עד שהוכרח להיות דרך כלל ד' צמנצומים שהם ד' עולמות אבי"ע הידועים, עד שבא לכלל עולם הזה. וכל הנ"ל נעשה על ידי התורה הנ"ל שבה נברא הכל. על כן גם בה כתוב (איוב כח כו-כח) "או ראה ויספרו כו ויאמרו לאדם", והיינו שקודם שבא לכלל דיבור הבר' ד' צמנצומים, כי בצמנצום הראשון היה הבהירות והשכל עדיין גדול, ולא היה החידוש יכול לסבול לכן הוצרכה לכלול. ונודע בהבאים באברהם, והיינו שכל התאמר לעיל נעשה מאתה, שהיא גרומה לכל הצמנצומים, כי אהבה ורחוקה כו'. ועל כן אברהם לא היה עובד על ידי מצוה, ומה שהיה עובד תיבתך על ידי מסירות נפש, אמנם בביאתו לארץ היה יכול לקיים כל המצוות והיה קומה שלימה בכל אבריו על ידי המצוות ולכן היה עובד על ידי מצוה. ולכן צמנצום מה שמסר עצמו במסירות נפש והפיל עצמו לתוך כבשו האש וכן כמה נסיונות שהיה לאברהם במסירות נפש היה הכל בחוץ לארץ כי בחוץ לארץ היה עובד על ידי מסירת נפש ובארץ ישראל לא היה צריך לזה כי היה עובד על ידי מצוה, ומה שהיה עובד תיבתך בארץ ישראל זה היה במאמר הבורא שצוה אותו, ולכן בחוץ לארץ שעבד על ידי מסירת נפש היה דבוק באין ולא היה יכול להמשיך על עצמו שפך, ואמנם בארץ ישראל שעבד על ידי המצוות היה בבחינת יש והיה יכול להמשיך שפע מהבורא. עכ"ל.

המשך בעמוד 2 <<<

התלהב
הסמא קדישא מרזיין
כי הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט
כי הרה"ק רבי אברהם המגיד הגדול ממעוררשי"ע

{ אז נדברו }

פרשת יתרו תשפ"א | גליון מספר 500 | לסדר: "עד הנה עזרונו רחמיק"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

גיליון זה יוצא לזכות החתן
הבה"ח יוסף בן ביילא הי"ו

והכלה איטה מרים בת חיה

גיטל הי"ו, יהי רצון שיזכו
לבנות בית נאמן בישראל,
מתוך בריות גופא ונהורא
מעליא, ימלא ה' כל משאלות
ליבם לטובה אמן.

כאן המקום להודות לאבי
המשפחה, המקדיש לילות
כימים מאונו והונו וכל זה
בצניעות מופלגת למען טובת
גיליון זה, ישלם ה' פעלו ותחי
משכורתו שלימה מעם ה'

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק-רח' גאולה 15,
חיפה

תודה מראש!!!

האם הגאולה תגיע בשעה עגולה או במספר עגול...???

חלק מהקוראים התעניינו אם תהיה התייחסות למספר העגול של גיליון מספר 500... אבל כמדומני שימים לא פשוטים אלו לא מתאימים ליפויים ששייכים למספרים עגולים... הדבר היחיד שאני כן יכול להגיד לרגל המספר העגול של גיליון 500... שהקב"ה שומר ומצפה מתי תבא הרגע הגאולה... וברגע שיגיע הרגע של סוף וקץ לכל צרותנו... הרגע הזה לא יהיה עגול!! שיהיה ברור... לא יודע באיזה יום זה יהיה ובאיזו שעה... אבל אני מודיע לך מראש: זה לא יהיה בשעה 11 בבוקר, 11 דקות ו-11 שניות. **זה בטוח שלא!** ולמה לא? כי אם בשעה 11 ו-9 דקות יהיה אפשר להביא את הגאולה נראה לך שהקב"ה יחכה עוד דקה וחצי בשביל שזה יהיה "שעה יפה"? נראה לך??? בשום פנים ואופן לא!!! עקרונית לא!!! פרנציפ לא!!!! היום אם בקולו תשמעו זה אומר כל יום... כל יום אם רק נתפוס את עצמנו לידים... אם רק נהיה רציניים ולא נחכה לשעות עגולות ולא נעשה חשבונות צדדיים... נבין שה' מחכה להושיע אותנו עוד יותר ממה שאנחנו רוצים הרי זה יקרה היום!!! גם אם זה יהיה ביום הכי לא מעניין ובשעה הכי לא קשורה...

לכן הגיליון מספר 500 הוא אמנם מספר עגול... אבל מספר עגול הוא לא מספר פופולרי כעת... כלל ישראל צריך כעת הרבה רחמים ואין לו זמן לחכות לא לשעה עגולה לא למספר עגול.

מסר אחד אני אולי כן אפשר לומר לרגל המספר העגול... בשנה האחרונה התחלתי לעשות שטייגן חדש... אם עד עכשיו כתבתי עלונים... הרי סו"ס בעקבות הקורונה כידוע כל המרחב הציבורי עבר למרחב הקולי!!! אז ביקשו ממני לדבר... הראשון שביקש כמדומני זה היה "קול מבי מדרשא"!!!

נו... אין לי כזה ניסיון בלדבר... בפרט לא לדבר לקיר... עם כתיבה יש לי ניסיון ותיק... אבל לדבר?? אבל הוא ביקש... ויש פה הזדמנות נוספת ואפיק חדש שניתן לעשות בו זיכוי הרבים והרבצת תורה... אז ניסיתי... אני מקליט את עצמי פעם... ועוד פעם... ועוד... בפעם הראשונה פתאום בדקה ה-12 השתתקתי... פתאום לא זכרתי לרגע מה רציתי לומר... (מכיר את זה??) אז מחקתי הכל... בפעם השנייה פתאום עשיתי אפ"צ... (אפשר להשאיר דרשה מתעטשת??) בפעם השלישית חזרתי בטעות על משפט אחד כמה פעמים כי לא מצאתי את המילים... בקיצור: זה לא הלך!!!! אין! לא שייך!!! כבר כמעט התייאשתי והודעתי להם ש... שלא זכיתי...

ואז נזכרתי!!!! נזכרתי במשפט מאוד חכם שאמר לי יהודי מבוגר... אם אתה עושה משהו טוב בעבודת ה' בפעם הראשונה... ואתה לחוץ וחושש שמא זה יהיה לא מוצלח... אז לא!!! אין לך מה להיות לחוץ... ולמה לא?? כי בטוח בטוח שזה לא יהיה מוצלח... בדיוק בשביל זה יש פעם ראשונה!!! הבנת?? הרי למה אני לחוץ?? כי יש אפשרות שזה יצא מוצלח ויש אפשרות שלא... ואני לחוץ שזה כן יצא מוצלח... אז בא אותו זמן ומרגיע אותך... זה בסדר... אני מבטיח לך שזה יהיה לא מוצלח!!! אז אין מה להיות לחוץ... **ולמה זה יהיה לא מוצלח??** כי בשביל זה יש פעם ראשונה... בפעם ראשונה זה לא מוצלח... בפעם השנייה זה עדיין לא מוצלח אבל פחות נורא... בפעם השלישית זה נו... ואז עם הזמן זה נהיה באמת מוצלח... בשביל זה הקב"ה מכין אותנו מראש בפרשת השבוע: **ועתה אם שמוע תשמעו!!! מכאן שכל ההתחלות קשות...** כלומר: מכאן שדווקא הפעמים הראשונות הן הכי פחות מוצלחות מתמיד!!! ולכן אין מה לחשוש מזה... אל תהיה לחוץ מזה... כי בטוח שזה מה שיהיה!! אמרת: אם ככה... מצוין...

בחוסר בטחון עצמי מוצהר השארתי את ההודעה הראשונה בחיי ב"קול בי מדרשא"... וזה באמת לא היה מי יודע מה... ואז לאט לאט קבלתי טיפה אומץ... ואז משהו ביקש ממני למסור חיזוק יומי באיזה קו... ופתחתי עוד קו... והיום אני לא מפסיק לדבר ולדבר ולטרטר ואיפה שרק מבקשים ממני אני רק לוחץ על הפטיפון ומדבר... ובפעם השלישית שביקשו ממני לדבר ב"קול בי מדרשא" סיפרתי את זה... סיפרתי למאזינים שבפעם הראשונה שדיברתי בקו הזה זה היה הפעם הראשונה שלי באופן כללי ובזכותם... אני כעת מדבר בפעם השלוש מאות... ואם אתם שמים לב שאני מדבר הרבה יותר טוב... אז זה בזכות אלו ששמעו אותי וסבלו ממני בפעם הראשונה... אז הנה!!! זה מסר שאני בהחלט יכול להגיד כעת לקראת מספר 500...

יש לך רעיון טוב? יוזמה? תתחילו!!!! אל תחשוב פעמיים... אל תברר בצורה יסודית איך ומה... ואתה רוצה לסגור את ככלל הפינות עוד לפני שאתה מתחיל למסור את החבורה הראשונה... **תקפוף למים!!!!** ואל תהיה לחוץ שזה יצא מוצלח... אני מרגיע אותך מראש שזה בטוח יהיה לא מוצלח... אז מה? בשביל זה... זה פעם ראשונה... ובעזרת ש לאט לאט אתה תתייעל ותלמד מוטעויות... אל תעשה חשבונות!! יש מין תפיסה מוטעית שאני לא יודע מאיפה היא נלקחה... שאני צריך לכבד... ואם אני מתחיל לא מוצלח... אז אני יוצר לעצמי סטיגמה... ואז נוצר מין תדמית כזו שקשה אח"כ לתקן אותה... אני לא יודע מאיפה לקחתם את המשפטים הארוכים האלו? לא יודע... בפוליטיקה זה לא מפריע... תקוב פעם... יש המון פוליטיקאים שעשו טעויות טראגיות וזה לא הפריע להם אח"כ להתנער ולהצליח בלי שום קשר למה שהיה... רק מי המחושבן הגדול?? אתה... העובד ה'... שכלל ישראל זקוק לחיזוק שלך... יהודים צמאים לדף היומי שלך... נוער מתמודד משווע לחיבוק שלך... רק אתה עושה לי חשבונות וסוגר לי קצוות... קפוף למים!!!! ו... ובמקביל... אתה החבר שלו... אתה תקבל על עצמך לעודד אותו ולדחוף אותו ולתת לו רוח גבית בפעמים הראשונות ואז אתה תטול שטר כנגד כשככולם... כל אלו שאח"כ יהנו לאורו... וזה יהיה בזכות הדחיפה הקריטית של הפעמים הראשונות ודו"ק.

ניתן לקנות את הספר "וימאן" העוסק בעניינים הקשורים לימי השובבי"ם ונותן כח ותעצומות להתמודד בענייני קדושה ושמיירת העיניים ניתן לקנות במוקדי ההפצה של גיליון זה ובישיבות הקדושות,

0527683095 0548446691

כמו כן ניתן להשיג שם את הספרים "אהבתי", "ואהבתי".

לבירור הנקודה הקרובה אליך: 0527683095

איך שורדים את התקופה הזו???

כידוע: אצל יהודי יש מ"ב מסעות... כבר נכתב בגיליון זה לא פעם שהמ"ב מסעות זה לא רשימת תחנות מקריות של האוטובוס המאסף של דור דעה... מ"ב מסעות זה משהו מובנה!!! לכל תחנה בחיים יש שליחות ומסע משלה... את המסע מהמ"ב מסעות שלה... **אם נרצה להצביע באיזה מסע ממ"ב מסעות אנחנו נמצאים בימים אלו... מה אתה אומר???** אם תשאל אותי... אני חושב שאנחנו נמצאים כעת ב"איתם"!!! איתם זה היה מסע שכבר פגשנו אותו בשבוע שעבר... שעם ישראל כבר יוצאים ממצרים... "ויסעו מסוכות ויחנו באיתם בקצה המדבר" כבר רואים אור בקצה המנהרה... יש חיסונים... אנחנו כבר מתחילים להתרחק ממצרים ופתאום: "וישוב ויחנו לפני פי החירות"!!! חוזרים אחורה!!! וכעת אנחנו פתאום לא פה ולא שם... לא ברור באיזה מצב אנחנו נמצאים... מצד אחד אנחנו כבר מחוץ למצרים... יש חיסונים... יש כבר מיליונים שהולכים ומתחסנים ויש תקווה... מצד שני אנחנו גם עם הפנים אחורה לכיוון מצרים... יש המון חולים במצב קשה ומדאיג... הרבה אבדות בנפש... אחוז מאומתים שמתקשה להתייבב למרות סגר של חודשי ימים... **ואמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם בארץ סגור עליהם המדבר!!** זו התחושה! **מבוכה!!** לא פה ולא שם.

אני רוצה לחדד את גודל המבוכה (שמסתמא אין צורך להסביר יותר מידי): מצד אחד יש ביהדות מושג של ישועה נקודתית... כמו שכל בצורת קשה שהייתה לישראל הסתיימה יום אחד **"ויקנא ה' לארצו ויחמול על עמו"** וכמו שכל רבע הסתיים בסופו של דבר ב"כי פקד ה' את עמו לתת להם לחם..." אז גם כאן... כולנו תקווה **שה' פקד את עמו לתת להם חיסון...** (אז נכון שהיינו יותר שמחים שהקורונה תסתיים במשיח ובאר חדש על ציון תאיר... אז מה נעשה שגרם החטא... וכמו שבסוף גלות בבל... היות וגרם החטא אז הישועה לא באה באותות ומופתים אלא ה' שלח את כורש... **אז כעת ה' שלח את פירוק...** עכ"פ גם אם יש פה אכזבה שהיינו רוצים כבר משיח... אבל עדיין! אי אפשר להתעלם מהישועה והבשורה שפקד ה' את עמו וצריך להודות לה' על זה ולשמוח עם זה... זו הסתכלות מצד אחד...) אבל מצד שני!!! אי אפשר להתעלם מה"נבוכים הם בארץ..." סו"ס יש קצת פרפורי בטן ותחושות עמומות ואפילו קצת רמזים... ש... ש... לך תדע האם הגיע הסוף... מה שבטוח התחושה היא ש"ישונו ויחנו לפני פי החירות..." (אל תשכח שעד קריעת ים סוף עם ישראל חשבו שהם אמורים לחזור למצרים...) **וזה התחושה כעת!!!** מצד אחד יש תחושה של אור בקצה המנהרה... ומצד שני אי אפשר לדעת... (בא נגיד ככה: יש משהו שיכול לצפות לי מה הולך להיות בפסח הקרוב?? האם אנחנו בסוף עידן קורונה או... או...? את הצד השני אני לא צריך להגיד... את התחושות הפסימיות כולם יודעים להגיד...)

ההמשך בעמודה שמאלית....

האם אפשר כבר להגיד תודה לה' על החיסונים.. (המשך מעמודה ימנית)

המשך- זו מבוכה!! אתה לא יודע אם לשמוח או לא. אתה גם לא יודע אם אפשר להודות לה' על החיסון... והאיש משתאה ומחריש לדעת ההצליח ה' דרכו אם לא... אז מה נעשה?? נחכה... נשתוק... נכנס למיטה ותעיר אותי בעוד חודש... תגיד לי מה יצא בסוף??

אז זהו שלא!!! ליהודי יש תמיד תורת חיים... יהודי אף פעם לא מאבד לראש... ליהודי יש תמיד דפוסי התנהגות איך מתנהלים בכל מצב כמו יהודי... עם ישראל מונים לא רק את המסע המרומם של הר סיני שזכינו לשהות שנה תמימה למרגלות הר סיני וללמוד את כל התורה כולה... חוץ מהר סיני יש גם מסע שנקרא **איתם!!!** איתם זה גם אחד ממ"ב מסעות... ומה זה המסע הזה?? מה היה במסע הזה??

זה מסע שכל כולו מבוכה!!! זה מסע שהתחיל ונגמר בזה שעם ישראל לא יודעים לאן פניהם מועדות... מצד אחד התרחקנו ממצרים... ומצד שני אנחנו חוזרים שוב אחורה למצרים... **נו... ומה?? מה עושים במצב הזה???** אתה שואל מה עושים??

בשביל זה רק אתמול- במסע הקודם היינו בסוכות!!! ומה היה שם במסע של סוכות?? פתאום עמוד הענן עצר אי שם בשומקום... ומשה רבינו אמר לנו שכעת ה' החליט שחוננים פה!!! שאלנו את משה: למה זמן?? ליומיים?? שלושה?? לא יודע... אולי לחודש... לא יודע... אולי שנה?? **גם לא יודע!!! רק ה' יודע... רק ה' מחליט...** רגע... אולי רק לחצי שעה? **גם יכול להיות... רק ה' יודע... רק ה' יחליט כמה זמן נתעכב פה!!!**

תבין אותנו משה... אנחנו לא סתם שואלים... אנחנו בסה"כ רוצים לדעת איך להתארגן... האם לפתוח את החבילות או לא... האם להוציא את הארונות מההובלה ולקבע אותם?? או להשאיר מפורק...?? ו... ומשה רבינו לא יודע לענות... הכל תלוי בעמוד הענן...

נו... ומה בסוף עשינו שמה ב"סוכות"??

החלטנו שהיות ואנחנו הכלה של ה'... וזכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולתייך... אז החלטנו שבצעם מה זה משנה כמה זמן... גם אם ה' רוצה שנהיה פה רק חצי שעה!!! אנחנו צריכים להתמקם פה לגמרי!!! לגמרי!!! לחצי שעה... פרסנו מפה לבנה... קישטנו... השקענו... טיפחנו... כן כן... אנחנו לוקחים בחשבון שכל התנהגות הזו היא ליממה אחת בלבד ואולי אפילו פחות... **אז מה!!!** שמלת כלה יכולה בשקט לעלות שבעת אלפים שקל ללילה אחד... כשרוצים להפוך כיתת לימוד לחדר יחוד של חתונת קורונה מזמינים "חברת הפקה" ועובדים קשה מאוד בשביל החצי שעה הזו... אז הנה... בשביל החתן שלנו אבא שבשמים- שווה שנשקיע בשבילו את כל הנשמה להכין פה בית הכי מטופח גם אם זה ללילה אחד... וזה מה שעשינו... פרקנו את כל החבילות... הנחנו כל דבר במקום... עשינו עיצובים... קישטנו את הבית... עשינו איריה טובה...

בקיצור: ימים יגידו וזו בדיקת ההלכה שאנחנו מקיימים לדורות **"כל שבעת ימים אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי..."** אם ה' רוצה כעת סוכה... אז גם אם זה חדר יחוד של חצי שעה... מצינו זה דבר הכי קבוע והכי מושקע שיכול להיות... עכ"פ באותו לילה התייחדו עם ה'!! אמרו לה': אתה רוצה אותנו פה?? אז הנה!!! אנחנו איתך פה... לא מעניין אותנו מה קורה בעוד חצי שעה... בשבילנו החצי שעה הזו שווה את כל החיים!!!!

ובאמת למחרת נעלה הענן... ולא היינו מופתעים... קמנו והתקפלנו... קיפלו את כל הצידו... והנה היום שוב חנינו באיתם... והפעם!!! זה מלווה גם בספקות ובפרפורי בטן מה ולאן... (בטח... אם איתם זה מסע אחר... זה מוכרח להיות משהו מסוג אחר) אבל בסידור... אם אתמול למדנו לשמוח עם ה' ולהיות איתו לגמרי לגמרי גם אם זה היה חצי שעה!! אם אתמול למדנו להעריך לילה אחד של מפגש עם ה'... אז הנה... עכשיו אנחנו באיתם... ואמנם אנחנו לא יודעים מה העתיד טומן בחובו... ויש כל מיני פרפורי בטן... אנחנו רואים את הצריחים של המסגדים של קהיר ושל הפירמידות מול העיניים וזה לא מוסיף לנו מצב רוח... אבל מה זה משנה... כעת יש לנו עוד לילה עם הקב"ה... עוד מפגש של חסד נעורייך אהבת כלולתייך... עוד הזדמנות להפגין נאמנות של "לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה"!!! אז אנחנו שמים את כל הדאגות בצד... כי זה לא רלוונטי כעת... זה לא משנה מה יהיה מחר... היום אנחנו שוב בחתונה עם ה'!!! שוב בחדר יחוד! שוב שמלת כלה של ציציית... שוב טבעת נישואין של תפלין... שוב אנחנו זוכים לעסוק בתורה ולהתבטא לפניו יתברך... הלוואי ונזכה גם מחר... אבל גם אם לא... היום אנחנו זוכים ובשבילנו זה הכל...

זה בדיקת מה שמוטל עלינו גם בימים אלו... להגיד כעת תודה לה' שאנחנו ב"ה מאחורי הקורונה?? לא!!! כעת אי אפשר להגיד כזה דבר!!! תדע כלל בחיים: אף פעם אל תגיד תודה על משהו לא סופי... אם אתה "בונה" על חיסון... אתה תולה בו תקוות... והוא עדיין לא הוכיח את עצמו... תאר לעצמך שאתה אומר תודה וזה חלילה לא עובד? אז מה... אתה תגיד לרבש"ע... הקש ביטול...?? אתה תבקש את התודה רבה בחזרה??

חלילה!!! על זה נאמר: והאיש משתאה לה מחריש לדעת ההצליח ה' דרכו אם לא... אסור להגיד תודה שאח"כ עלולה להתפרש כחירוף... אז מה כן?? איזה תודה כן אפשר לומר??

נקדמה פניו בתודה!!! מה פירוש **נקדמה??** רבש"ע... אני לא יודע מה יהיה... אני לא תולה את התודה שלי במבחן תוצאה... אני מקדים אותך ומודה לך כבר עכשיו על כל תוצאה!! אני איתך רבש"ע... אני איתך בכל מצב... אני כעת בחדר יחוד איתך יתברך ואני כעת לגמרי לגמרי איתך יתברך ומודה לך יתברך על כל רגע שיש לי אפשרות ללכת אחריך!!! אני אומר לך תודה לא בגלל שאני מאוד מקווה שאתה תעמוד בציפיות שלי ולא תאכזב אותי... לא!!! אני אומר לך תודה ממקום של "חסד נעורייך אהבת כלולתייך..." אני איתך בכל מצב...

כזו תודה אפשר ורצוי לומר... ולתודה הזו הקב"ה מחכה אלפי שנים... זה בסדר... הקב"ה יודע טוב מאוד את הקשיים שלנו... והוא כואב איתנו הרבה יותר ממה שאנחנו מדמיינים... אבל הוא פונה לכנסת ישראל ושואל: האם את מוכנה ללכת איתי בכל מצב?? האם את מוכנה ללכת איתי בימי הקורונה... כמו שהסכמת ללכת איתי אז- כימי צאתך מארץ מצרים?? האם את מוכנה ללכת אחרי בכל מצב... גם בארץ לא זרועה?? או שאתם עומדים עם יד על הדופק... נו... רבש"ע... מה קורה?? למה אתה לא עומד בלוח זמנים שלנו? למה אתה לא עומד בדרישות?? ככה לא מתנהגת כלה בכלולותיה!!! אבא שבשמים מחכה לכה שמקדמת אותו בתודה... עוצמת עיניים ואומרת: אני אחריך בכל מצב... גם בארץ לא זרועה... לכו נרננה לה' נריעה לצור ישענו נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו... אל תקשו לבבכם כמריבה וגו'.

האם זו בושה להיות סקרן???

לא נעים לי לספר... הרבה זמן ארך לי עד שהבנתי שלא צריך להתבייש בזה... ובכן: **אני טיפוס סקרן!!!** ש... שמה זה אומר?? זה אומר ש... שלא פעם קרה... שבאחד בלילה... שהייתי כבר במיטה עם פיג'מה... ופתאום אני רואה אורות מהבהבים של מכבי אש ומשטרות... ולא נעים להודות... אבל אדון אז נדברו בבת אחת התגבר כארי... זינק מהמיטה... התלבש בזריזות ושעט במדרגות והלך לבדוק מה... מה העניינים... מה קרה...

אז בשלמא אם היתה לי איזושהי אפודה של הצלה... נו... הוצקתי לכאן להציל נפשות... דא עקא שלא!!! (אני בקושי יודע למדוד חום...) אני מגיע רק בגלל סיבה אחת... **אני פשוט סקרן!!! נקודה!!!** מעניין אותי מה קרה פה... באיזה קומה זה קרה... ואין חילצו אותם בסוף... בהתחלה עוד הייתי מתבייש בזה... הייתי יוצא מהבית עם ספר ביד עם יד תחובה בפנים ועם פרצוף מקומט... כאילו יש פה איזה שאלה הלכתית שהגעתי פה להכריע... אבל עם הזמן ישבתי עם עצמי וחשבתי... רגע רגע... סקרנות זה דבר שלילי?? **לא!!! לא רק שלא!!!** אלא אדרבה... סקרנות זה דבר חיובי!!! חיובי לגמרי!!! נו... אז למה אני צריך להתבייש בזה? **אני סקרן!!! נקודה!!!**

אתה יודע מה?? אני אפילו מתגאה בזה... כן... אדרבה... אני חושב שבן אדם אדיש ומיושב שהולך ברחוב ורואה סירנות מכל הכיוונים ואנשים רצים בפאניקה... והוא מהלך לידם באדישות זה לקות תקשורתית... זה חוסר חיות... (אני כמובן לא מדבר על מי שעושה את זה ממקום של התגברות אצילית של שמירת עניינים או משיקולי ביטול תורה... אני מדבר על מי שאין לו בכלל ניסיון...) אדם חסר עירנות... זה אולי לא "קטלא כולא" אבל "קטלא פלגא..." אני לא צריך להתבייש בזה שאני חי!!! חיוני!!! עם חושים חדים ועירניים... אני סקרן!!! נקודה!!! עד כאן זה בסדר... אני כבר לא מתבייש בזה...

קצת נעבור לסיפור הבא... הסיפור הבא הוא קצת יותר מביש... בתקופה האחרונה הייתי צריך לקנות כמה רהיטים... וכידוע... הכל סגור... וחוף מזה גם יקר... וכידוע: יש מה שנקרא **"יד שתיים"!!!** יד שתיים זה אתר כזה שאפשר להשיג דברים בחצי מחיר ואולי אפילו פחות... טוב... אין ברירה... צריך אז צריך... הלכתי לחבר שלי שיש לו מחשב עם אינטרנט כמובן חסום בחסימה הכי טובה שיש!!! אמרתי לו שאני צריך לשבת קצת על "יד שתיים"... בשמחה רבה... תשב כמה שצריך...

אני פותח... נכנס לאתר המכירות של יד שתיים... יש שם תפריט מאוד ארוך מה אני רוצה... אז אני מחפש רהיטים... שלחן... ומיטה...

ראיתי... רשמתי מחירים... רשמתי לעצמי כמה אפשרויות רלוונטיות וכמה מספרי פלא' וזה... קצת אפשר לצאת מהאתר ולסגור את המחשב... אני כבר מתחיל לצאת... חזרתי לתפריט הראשי של המכירות... ואז!!! פתאום אני רואה בתפריט שיש ב"יד שתיים" אפשרות לקנות **חיות מחמד!!!!** אוה... איזה מעניין... אני חחחחייב לראות... פתחתי...

אוה... נפתח לפני רשימה ארוכה... כלבים, תוכים, יונים, חתולים, חמורים, סוסי פוני, אוגרים... אוה... איזה מעניין זה... יש לי סקרנות... אני חייב לדעת כמה עולה חייט מחמד... רגע... אבל מה לבחור... כלבים?? לא!!! אני לא אוהב כלבים... מספיק נשכתי פעמיים... אוגרים?? איכס... טומאת שרץ... (מטמא כחדל... הצדן והחובל בהם חייב... עורו מטמא כבשרו אתיין לפלוגתא דרבי יוחנן בן נורי ורבנן) חמורים?? עזוב... **אוה!!! חתולים!!!** בא נכנס לחתולים... חתולים זה דווקא מעניין... (לך תדע... אם אמכור את כל החתולים שיש לי מתחת הבית אני יכול להתעשר... בפרט שזה יד ראשונה...) פתחתי את החתולים... אוה... אני בהלם... איזה מבחר אדיר... חתול מנומר... חתול מסוג כזה ומסוג כזה... ואני יושב שם מול החתולים עם פה פעור... **מעניין!!! מה שנכון נכון!!! זה פשוט מעניין!!! תעשה משהו...** (אגב: תן כדי שאני יושב שם... חבר שלי היה בדיוק צריך משהו "באזור" והוא התחיל להתקרב אלי... תנחש מה עשיתי?? עשיתי את התנועה הכ"כ מוכרת... התנועה של ההטיה הזו... בטח!!! רק זה חסר לי... שהוא יראה על מה אני מסתכל עכשיו... תבין: חבר שלי הוא אחד מקוראי עלון אז נדברו... רק זה חסר לי... שחבר שלי יראה שכבוד קדושת אז נדברו תקוע פה כבר חצי שעה עם מחירי חתולים...) בקיצור: לאחר ארבעים דקות סיימתי את הישיבה מול המחשב שבעשר דקות הראשונות כבר מצאתי את השלחן והמיטה שלי... ואילו עוד 35 דקות התבזבזו לי... על מה?? על מחירי חתולים ו... ובסוף גם של אוגרים וחמורים... כן... זה מעשה שהיה... (מי שכעת צריך יעוץ ברכישת חתולים... יכול לפנות אלי... אני כבר מבין בזה... סו"ס אני בן תורה שמבין עניין מה... הספיק לי חצי שעה להכיר את השוק) **קצת שים לב:** מקודם סיפרתי לך על הסקרנות שלי לצאת בפיג'מה באמצע הלילה... וסיכמנו שאין מה להתבייש בזה... סקרנות זה דבר חיובי!!! **נו... ועכשיו???** מה אתה אומר על הסיפור הזה?? הפעם שיצר הסקרנות שלי כבר לקח אותי לשרוף חצי שעה מהחיים שלי על... על מה?? על חתולים!!! האם כאן כבר יש מה להתבייש?? תכל'ס... לספר את זה באז נדברו או לא לכבוד גיליון ה-500 או לא?? נו... מה אתה אומר?? אז תתפלא לשמוע!!! שבמאמץ כביר אני מתגבר על חוסר הנעימות ואני מתעקש להמשיך לטעון שגם בזה אין מה להתבייש... (לא משנה שאני נורא מתבייש...) ולמה?? כי שוב... יש לי יצר סקרנות!!! וכפי שסיכמנו סקרנות זה יצר נורמלי... יצר חיובי... ואם ישבתי מול מחשב ובדיוק היה שם משהו מאוד מעניין עם חתולים וסוסי פוני... אז יצר הסקרנות שלי לקח אותי לראות מה מחירי החתולים... מה יש... מה... אתה רוצה שאני לא אהיה סקרן?? אתה רוצה להרוג לי את הסקרנות?? (שלא תבין: אם היה מדובר בדברים אסורים... אז אסור!!! ומי שנכשל זה ביזיזונות... "שיותי לדמן תרתי מעי, עיין קידושין פא. אני מדבר על דבר הרשות שיש בו מן הסקרנות...) ולכן אני מתעקש לטעון שלמרות שאני נורא מתבייש בחצי שעה... אליבא דאמת אין מה להתבייש...

אז מה כן?? אתה יודע ממה אני מאוד מאוד מאוד מתבייש???

אני נורא מתבייש להחזיק אינטרנט חופשי בבית... אתה יודע למה?? כי היות ואני סקרן... וסיכמנו שזה הרי נורמלי להיות סקרן!!! אז אם יהיה לי אינטרנט משוחרר בבית... המשמעות היא שאדון אז נדברו יושב כל היום על חתולים ואוגרים (ו... ו... ואתה מבין לבד שזה הדוגמאות הכי עדינות...) ולכן... מהסיבה הזו אני נורא מתבייש להחזיק אינטרנט בבית...

הבנת מה אמרתי פה?? אני אסביר:

חבר שלי מחזיק בבית שלו אינטרנט... שאלתי אותו בכנות: איך אתה עושה את זה?? אתה לא מתבייש להחזיק אינטרנט?? הרי אם אתה מחזיק אינטרנט... אני הרי יודע מה אתה עושה שם כל היום...??

נו... מה הוא ענה לי?? הוא ענה לי את התשובה שככככולם עונים:

מה פתאום... זה לא מעניין אותי!!! נראה לך שאני ילד קטן שמבזבז את הזמן שלו על הוואצפ ועל קליפים?? אני בן אדם רציני! אני עסוק!! אני צריך את האינטרנט בשביל דברים נחוצים... כשאני פותח את הרשת אני **אף פעם לא נכנס** לאתרים שלא נחוצים... אני אף פעם לא פותח תכנים שלא קשורים אלי... **מה אתה שומע פה בתשובה הזו???**

אני שומע פה **חסימה רגשית!!!** אני שומע פה בן אדם שמתבייש להודות בטבעים הנורמליים והבריאים שה' נתן לו... ה' נתן לי וגם לך יצר סקרנות!! היצר הזה הוא היצר הכי נפלא בעולם!!! ואני אדון אז נדברו לא מתבייש להודות כאן מע"ג במה אז... אני סקרן!!! ולכן אם תתן לי כעת לראות כל מיני הודעות מעניינות וכל מיני עדכונים שוטפים אני אשב על זה יומם ולילה כי אני בן אדם בריא בנפשי!! החושים שלי עירניים!! יש לי סקרנות הכי נורמלית בעולם שאני מודע לה!!!

וכעת שים לב מה קרה פה!!! היות ואני מודע לטבע הסקרנות שלי לכן אני מאוד מתבייש להחזיק אינטרנט... כי אני יודע מה יקרה אם יהיה לי את זה... אני יודע שאני כל היום אשב עם החתולים ועם החמורים... ואילו חבר שלי... בגלל שיש לו חסימה רגשית... ולכן הוא לא מוכן להודות ביצר הסקרנות שלו... **לכן!!! מה יצא מזה???** ש... ש... שהוא **לא** מתבייש להחזיק אינטרנט... כי... כי... כי מה יש לי להתבייש?? מה... אני גולש בכל מיני אתרים שטותיים?? מה... אני סקרן?? מה... אני כמו אדון אז נדברו המשועמם הזה שמבזבז את הזמן שלו מול מחירי חתולים??

קלטת את ההפוך על הפוך שיש פה???

אדון אז נדברו **מתבייש** להחזיק אינטרנט!! למה?? כי אני **לא מתבייש** להודות בטבעים שלי... היות ואני יודע שאני סקרן... לכן אני לא יכול לאפשר לעצמי לשבת כל היום מול החתולים... ולכן אני בורח מהרשת... ואם אתה חבר שלי!!! אם אתה **לא מתבייש** להחזיק אינטרנט... למה אתה לא מתבייש?? כי יש לך חסימה רגשית!!! אתה מתבייש להודות בתכונה הכי בריאה שה' נתן לך!!! אתה לא מודה ביצר הסקרנות הנורמלי שלך שמסתקרן מכל דבר מעניין שמראים לך... ולכן ראש קטן... אתה מחזיק את המכשיר הזה ואתה לא!!! לא עושה שום דבר איתו... רק שולח קבצים ועושה העברות בנקאיות ומסדיר ענייני תשלום...

חבל!!! למה?? למה אתה מתבייש להודות בתכונות הנורמליות שלך??

אוכל את הפירות... היום אני פשוט מסתער על הסוגיות האלו בצמאון ותשוקה בדיוק כמו... כמו כל סקרן נורמלי שמסתער על מה שהוא החליט לנווט את הסקרנות שלו... לא היה כדאי?? על זה נאמר: **כל ההתחלות קשות ומכאן ואילך יערב לכם...** כל ההתחלות קשות זה לא רק גזירה שמימית... יש בזה גם הסבר מאוד הגיוני... **למה כל ההתחלות קשות??** כי כשאתה לא מתחיל להתעניין בלימוד... אתה באמת לא מחובר לעניין... אין לך שום רקע עם זה... הנתונים מאוד יבשים... ולכן זה כבד וקשה ומשמעם... אבל אם אתה מגיע עם נכונות ליצור עניין... אז אתה כל הזמן נכנס יותר ויותר לעובי הקורה וכעת אני בולע את זה בסקרנות אדירה... ופשוט לא שם לב שהזמן עובר... על זה נאמר: **מכאן ואילך יערב לכם... אלא!!! שכאן מתעוררת השאלה הגדולה:** הרי לפני 15 שנה... גם אני וגם חבר שלי... שנינו התחלנו להתעניין!!! אני התחלתי להתעניין בקדשים והוא התחיל להתעניין במפלגת קדימה ז"ל... דא עקא!!! שאצלי היה כל ההתחלות קשות... היה לי קשה בהתחלה... ואילו חבר שלי?? דווקא לא היה קשה לו בכלל... השאלה היא למה? מה ההבדל בין ההתחלות קשות בתורה להתחלות קשות של קשקושים?? הרי גם מפלגת קדימה וכחול לבן הם חדשות... אז למה אצלם לא מצינו שההתחלות קשות?? **התשובה היא מאוד פשוטה:** כל ההתחלות קשות!!! אבל יש דברים שנגמרים עוד לפני שהם מתחילים... כזה סוג התחלות הם לא קשות... איזו התחלה קשה?? התחלה שיש לה קיום... כשאתה מתחיל להשקיע בדף גמ' שאתה הולך להתענג עליו ולהסתער עליו עוד רבות בשנים... זו התחלה!!! בכזו התחלה שווה להשקיע... יש פה נכס הכי משתלם... הכי בטוח... שהכי כדאי להשקיע בו... שווה לירוק דם על כזו התחלה בטוחה... אבל כל מערכות הבחירות שכולנו יודעים איפה הם נגמרות?? אתה עוד רוצה שזה יהיה קשה?? לא מספיק שהקדנציה נגמרת עוד לפני שהיא מתחילה... אתה עוד רוצה שיהיה פה התחלות קשות??

תשמע לי... קח את יצר הסקרנות שלך!!! תסתכל לו בעיניים!! תראה איזה כח אדיר יש לו... ו--תגייס אותו לשטיגן בתורה!! ואני מבטיח לך... אם תשקיע עכשיו בלימוד... בעוד שנתיים שלוש... אתה תתנפל על דף גמ' ברעבתנות בדיוק כמו שבמוצ"ש האחרון התנפלת על קוי המידע... מבטיח לך!!! זה סקרנות!!! זה טבע... זה הטבע שלנו... לא חבל לבזבז אותו על חתולים ועל החיות מחמד התורניים של הפוליטיקה?? לא חבל?? רוץ לחדרי תורה...

רעיון לחיזוק מעשי ותיקון פרצה מידית לישועת עם ישראל בתקופה קשה זו

עד עכשיו שרפתי את עצמי... סיפרתי איזה מחדלים יכולים לקרות כתוצאה לסקרנות... אבל כעת... אני יכול להרשות לעצמי לחזור הבייתה... אילך בחור ישיבה ולספר לך משהו כן טוב על סקרנות... הנה... עכשיו התחילו בדף היומי סוגיות של קדשים... ואני ב"ה מונח בזה... וכשאני פוגש עכשיו את הסוגיות המסובכות בקדשים של אשם שניתק לרעייה ונטמא בשר... ועיבור צורה זה כ"כ מסקרן אותי... אני נמשך לזה כמו מגנט!!! ש... שתסלח לי בחור יקר- על הדוגמא הממש לא מוצלחת... אבל אתה יודע מה זה כעת בשבילי אשם שניתק לרעייה...?? זה... זה בדיוק כמו בשבילך העוד חבר נכסת **שניתק** ופרש מכחול לבן והסעיר את כל המערכת הפוליטית... (אני מדבר לעניין?? מקווה...) נכון זה מעניין אותך?? נכון המידע הזה מסעיר אותך וגורם לך לקרא בעיון את כל הפרשנויות מה זה אומר לעתיד של המפלגה?? אז תחשוב שכעת... "אשם שניתק לרעייה" מעניין אותי לא פחות (לכה"פ)!!!! אני מסוגל כמעט להפסיד על זה מנחה בטעות... בדיוק כמו שאתה הפסדת מנחה על הכתבה הפוליטית... **איך יכול להיות?? איך זכיתי למדרגה העצומה של השקיעות והצמאון האדיר הזה בתורה??**

אז לא... תרגע תרגע... אל תמהר להתלהב... אני בדיוק כמוך... אל תשכח... זה אני- מהחתולים... רק מה?? מה קרה לי??

פשוט מאוד!!! לפני חמש עשרה שנים כשהייתי בגיל שלך... יום אחד החלטתי להתעניין בקדשים... בהתחלה זה היה קשה ומסובך ועבדתי קשה... אבל החלטתי להשקיע... ונכנסתי לזה ונכנסתי... והתעקשתי להתעניין למרות שזה היה כבד... ועכשיו אני כבר עמוק עמוק בפנים... וממילא!!!! כעת כשאני מגיע לסוגיות האלו אני מרגיש נשאר ונמשך לזה בדיוק מה שאתה מרגיש כשאתה קורא כתבה על ח"כ **שניתק** מהליכוד...

זה יושב על אותו מקום בדיוק!!! כמו שאתה מסוקרן מח"כ שניתק!!! אני מסוקרן מאשם שניתק!!! **ואני יודע שזה צורם!!!** אבל זה עקרוני אצילי!!! **פרנציפ אני מתעקש להשוות את זה!!!** אתה יודע למה?? כי אני עדיין כועס על אלו שסיפרו לי על השקיעות של מרן הרב אלישיב בלימוד ותיארו לי אותו כמו איזה קוסם שכשהוא התחיל ללמוד הוא נכנס לאיזשהו ענן ואי אפשר היה להוציא אותו מזה... **זה לא נכון!!!** זה עוול!!! הרב אלישיב היה שקוע בלימוד בדיוק מאותו מקום שאתה שקוע בפוליטיקה חרדית!!! למה אתה שקוע בפוליטיקה? כי התעניינת בתחום הזה... ולכן יצר הסקרנות שלך מתעצם בנושא הזה... אז זהו שהרב אלישיב פשוט ניווט את **אותו יצר** הסקרנות לדף גמ'... וממילא זה לא קשור בהכרח לרב אלישיב... גם אני... עבדך הנאמן מהחתולים של יד שתיים... היות ולפני חמש עשרה שנה... היתה תקופה מסוימת שכן היה לי שכל והחלטתי להשקיע בקדשים... ליצור בזה עניין... וזה באמת היה קשה בהתחלה... אבל הסכמתי לעבוד ולהשקיע ויצרתי מוקד התעניינות חדש בתורה... והיום אני פשוט

אין מה להתבייש בזה!!! אדרבה... אני גאה בזה!!! אני פה משמש כדוגמא אישית... פה!!! בגילון מספר 500 עומד אדון אז נדברו קבל עם ועדה ומכריז את סוד ההצלחה של גיליון אז נדברו... **סקרנות!!!!** ואני מודה ומתודה... אני בן אדם רציני וגם עסוק... וברגע שישבתי מול יד שתיים... והיו שם חתולים ואוגרים ופרסומות של ופל בלגי נתקעתי שם חצי שעה... למה? כי שכחתי? אני כותב את העלון אז נדברו?? מאיפה יש לי מושגים בקדשים ובטהרות ו... ובאז נדברו?? **סקרנות!!!** יש לי סקרנות חיובית שהופנתה למקומות הנכונים!! ובדיוק מהסיבה הזו!!! אני לא מעיז להחזיק אינטרנט בבית... כי... כי היות ויש לי יצר סקרנות כ"כ בריא וכ"כ חיוני ואני יודע להעריך אותו... אז חבל לי לבזבז את הסקרנות הזו על חתולים... אני רוצה לשלוט חזק על ההגה הזה... אני רוצה לקבוע ולהחליט לאן לשגר את הסקרנות הזו ולאן לא...

ו... ומה התוצאה הכי אבסורדית?? שאני עוד יצאתי קטן מכל הסיפור הזה!! אני פה **החסום** כי יש לי חסימה במחשב ואני לא יכול לעשות מה שאני רוצה!!! אני פה המנוטק והמצומצם שלא מבין עניין...

ידידי היקר: לא אני החסום!! אלא אתה... אתה חסום רגשית!!! כל ההבדל ביני לבינך ש-לי אין את החסימה הרגשית שיש לך... אני מכיר את הנפש שלי... מודע ליכולות שלה וממילא אני גאה לומר שאני גם שולט עליה!!! **די להיות חסום רגשית!!!** אין אתה בעצמך אמרת לי פעם?? נמאס לי **מהחסימות** של הרבנים!!! אז זהו... נמאס לשנינו מהחסימה הרגשית שלך... תשתחרר... תפסיק לברוח מהתכונות שלך... הנה... תלמד ממני... אני עמדת פה כמו גבר אמיתי והודיתי בפה מלא!!! שיש לי ב"ה סקרנות... וכשהיה לי אינטרנט פתוח (חסום) נתקעתי במחירי חתולים... נו... משהו קרה לי שהודיתי בתכונה הזו?? יהיו אנשים שיפסיקו לקרא אז נדברו בגלל זה?? אדרבה... דווקא בזכות זה לקחתי את המושכות אלי עוד יותר חזק... כי זיהיתי פה תכונה עוצמתית שאם אני רק אקח אותה לאן שחשוב לי להגיע אני יכול להגיע איתה רחוק... זה הכל...

אגב: שלא יהיה טעויות... יש לי מייל... ולצערי יש לי גם גישה חלקית לאינטרנט (בגלל הפצת הגיליון...) אבל לכה"פ זה בשליטה!!! יש פה בן אדם שמודע לתכונות שלו ולכן אני שולל מעצמי גישה לדברים שעלולים לשרוף לי זמן על כלום... כמדומני שזה א' וב' של מודעות עצמית... זה הרבה הרבה לפני שיקולים רוחניים של פגעי הטכנולוגיה... (אגב: בהזדמנות הזו מפרסמים עושי מצוה... שמעתי על יוזמה מבורכת בק"א אופקים, שהקימו שם שירות חינוכי, שמי שקיבל ע"ע שלא להחזיק אינטרנט, וצריך לשלוח טפסים או לקבל איזה הצעת מחיר בפקס, יושבת מזכירה שהנהלת החידו או המוסדות משלמים לה, לעשות את כל הפעולות במחשב בשבילם... זה רעיון כביר!!! מדובר במימון מאוד מוערי בשביל קהילה או מוסד שהחסכון שזה מביא לעוד משפחה שזה יעזור לה לא להכניס אינטרנט הבייתה... ולשרוף אינספור שעות מול החתולים שלי... זה לא עוררן!! זה ממש מצוה הבאה לידך... צריך לחפש מתנדבים לזה... ולהריץ את הרעיון הזה בכל קהילה ובכל מוסד חינוכי שדורש ניתוק מאינטרנט... שיהיה לו מה להציע באופן חילופי... הנה... קבלת

טוב לחסות בה'

722

פעמוני הגאולה

יתרו התשפ"א

לרפואה, פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אורשרית שירה בת פנינה וב"ב. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. אביגיל בת קארין. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. אהובה בת טובה. יפה בת ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. יצחק ז'אק בן שמחה. עזרא בן פרחת. מנשה בן יקות. משה שלום בן אברהם. מרים בת אסתר. גלילי אברהם הכהן בן כוכבה. יעל בת שולמית. אברהם בן לטיפה.

העלוך
מוקדש לע"נ
ר' אליעזר
בן אסתר.
למשה חרזי
בן רותי רוזי
ולסעדיה
משה בן
סאלח סלימן
ת.נ.צ.ב.ה

ממש לפני כשנה, בימים אלו, נשמעה הודעה מוזרה בעולם על נגיף משונה שהתפרץ בסין. הכל חשבו כי מדובר בעוד אירוע קטן שיחלוף, אך אף אחד לא דמיין שהולך להתרחש דבר אוניברסאלי שישנה את פני האנושות. מאז ועד היום, ולמרות החיסונים, רוב מנהיגי העולם ומדינותיהם נמצאים בסגר בחוסר אונים, כשבן - האדם מרגיש את אפסיותו מול בורא העולם שמשגע את כל הגלובוס. בליל הסדר האחרון היו הכל בטוחים כי הנה ישמע שופרו של משיח, ואולם זה עדיין לא קרה, אך כל ההתרחשויות מראות כי הנה קרב ומגיע היום הגדול, יום תשלום השכר לצדיקים, וענישת הרשעים. וכפי שאמרו חז"ל בסיום מסכת סוטה על סימני הגאולה, כשבניניהם: "תכלה פרוטה מן הכיס, יראי חטא ימאסו, האמת תהא נעדרת, היוקר יאמיר, פני הדור כפני הכלב (מסיכות על הפנים)", ומסיימת הגמרא:

"אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמיים."

אין אדם בעולם שידוע להסביר מדוע זקן וישיש שנדבק בנגיף עבר אותו בקלות, בעוד שבחור צעיר בן 17 ללא מחלות רקע מאושפז במצב קשה!?

מדוע במשפחה שלימה שחיים ביחד כל היום, אחד נדבק והשני לא?!... הקב"ה לבדו מבלבל את גדולי הרופאים ומראה להם את כוחו הרב שהינו בעל הבית, ומכיין הפתעה גדולה בקרוב...

אך אם חשבתם שזה הכל, הבה והתבוננו בדבריו של הגאון הרב זמיר כהן, על מאורעות נדירים המתרחשים

ממש בימים אלו של הסגר בכל העולם: "התרחשויות מוזרות ויוצאות דופן מתרחשות בעולם. רק בשנה האחרונה נראו מספר נהרות ב'מלאווי' ו'אינדונזיה' ששינו את צבעם לאדום כמו דם, כשלתושבים המקומיים אין מושג מדוע. "יש הרבה מידע סותר" - טוענים החוקרים.

"מחזה נדיר", נכתב בתקשורת העולמית, "הים הכספי" הקפוא שבדרום מזרח קזחסטן נצבע בצבעי אדום באופן מסתורי. התמונות המדהימות שצולמו שם מראות מעין כתמי דם ענקיים על השלג הלבן, ויוצר מחזה מהפנט". ממש כמו מכת דם במצרים, הקב"ה צובע בימים אלו נהרות בדם - מעל כל היגיון. וכיום, כמו החרטומים במצרים - החוקרים מנסים להסביר את תופעת הדם בים הכספי כי מדובר ב'אצות ים' שהפרישו נוזל וצבעו קילומטרים שלמים בים. בדיוק כמו שטענו החרטומים כי זה מקרה.

וזו רק ההתחלה: 'מכת ערוב' - אחת מעשר המכות של חיות רעות המגיעות למקום יישוב ותוקפות בני אדם בבתיהם, מתרחשות בחודשים האחרונים במקומות רבים בעולם. הדבר הזה מכה בכל העולם. כתבה שהתפרסה לאחרונה אמרה: "בזמן שרוב העולם נכנס לבידוד - מאות ואלפי קופים תועדו ברשתות החברתיות כשהם מסתערים על כל פינה ברחובות תאילנד, עשרות ומאות חזירי בר מסתובבים בערי איטליה, וכמות גדולה מאד של צבאים המטיילים ברחובות ביפן - כעת גם בארה"ב משתפים התושבים סרטונים של השתלטות של חיות פרא על הרחובות הריקים באין מפריע.

בעיר בולדר שבמדינת 'קולרדו' מתעדים תושבים 'פומות הרים' (הדומות ללביאות ואריות במראיהן) מסתובבות ממש בצמוד לבתי הקרקע של העיר המפורסמת ומקפצות לתוך חצרות הבתים בזמן הסגר, כשחיה זו בקושי נצפית אלא רק בהרים. בסן פרנסיסקו, העיר הגדולה שבמדינת קליפורניה, תועדו 'זאבי ערבות' תוקפניים ומסוכנים ליד ספסלים ברחובות העיר. - המשך בעמוד 3 -

פעמוני הגאולה

המגמות - חרף מאה כח"ו

– המשך מעמוד 1 –

גם בספרד ממש כמו באיטליה, התושבים מתעדים חזירי בר ענקיים המתהלכים בכבישים בזמן שהמדינה משותקת ומתמודדת עם מספר גבוה של חולים.

בהודו המצב גרוע עוד יותר, כאשר מתקבלים דיווחים רבים על כמות גדולה יותר של טיגריסים המתקרבים לערים הגדולות, ולא רק לכפרים הסמוכים לאזורי הטבע הגדולים. בארגנטינה, נצפים באורח פלאי כמויות של כלבי ים העולים מן הים ומסתובבים ברחובות.

באנגליה, מסתובבות כמויות רבות של כבשים המטיילות ברחובות. אם זה לא מספיק, בתיעודי הסרטה ששולחים תושבים ב'נפאל' נצפים קרנפים רבים רצים ברחובות ומטילים אימה ופחד על התושבים ההמומים והמבוהלים.

בתאילנד, מלבד מכת הארבה העצומה, המשטרה הודרכה לחסום רחובות שלמים עקב כניסה יוצאת דופן של שירות פילים רבות שדרסו בדרכם מכל הבא ליד.

באוסטרליה, מדינת הקנגרו, החלו כמויות של קנגורו לקפץ ברחובות השוממים ולהסתובב בהם כאילו היה זה היער – המקום הטבעי שלהם.

בארזה"ב נצפים תנינים המהלכים בין חנויות הרחוב, דבר שאין העין רגילה לראות, שהרי אין זה מקום מחייתם. בדרום אפריקה, מהלכים במהירות שיירות של פינגווינים בכבישים ומסתובבים בין הרחובות השוממים עקב הסגר.

במערב הודו פרצו לרחובות להקות של בת יענה ששיבשו את הרחובות. ואם לא די בכך ישנה מדינה שקיבלה לאחרונה שתי מכות יחדיו מתוך עשר המכות הידועות לנו, כשעיתוני העולם מדווחים כי איראן נאבקה קשות במכת ארבה.

"אפילו לפרעה זה לא קרה", כתבו מדינות העולם במילים הללו.

הרשויות האיראניות, כמו פרעה, טוענות כי סעודיה אשמה במכת הארבה, בכך שלא מסייעת להן במלחמה בארבה העלולה לאיים על כל היבול של איראן ואספקת המזון שלה. מוחמד רזא דרגהי, ראש המטה באיראן ביקש מארגון החקלאות של האו"ם (FAO) כי עליהן לעשות יותר כדי להילחם במגיפה.

לטענתם, הארבה השתלט על כ-45,000 דונם של אדמה בשש מחוזות ברחבי המדינה, ומאיים להתפשט עוד יותר. כך בעוד מקומות בעולם, מתקבלים

דיווחים רבים ותמוהים ביותר.

אך גם בלי תופעות הטבע שנצפות בימים אלו של התפשטות הנגיף, כל אדם שחי היום רואה כי העולם עבר זעזוע גדול ונורא – כולם מרגישים כי יש פה כוח עליון

שמדבר איתנו דרך כל מה שקורה כעת.

הקב"ה רוצה כבר לגאול אותנו, אך לנו

אסור להיות עיוורים – כל אדם בעולם

צריך לפתוח את העיניים ולשאול: "מה

הקב"ה, בורא העולם רוצה ממני? מה

עליי לשנות בעצמי או להתחזק כדי

לזכות להיות ראוי לחיות בזמן הגאולה?.

בפרט, שחז"ל כבר כתבו לפני אלפי שנים

את אשר יקרה לפני הגאולה, שם ישנו

תיאור שמאד דומה למה שקורה היום –

כשרואים קיבוץ גלויות גדול לארץ

ישראל, ועוד דברים הזויים המתרחשים.

כל תופעות הטבע של החיות והדם,

בשילוב הנגיף – מעוררות את היהודים

כמו שהיה במצרים לעשות תשובה וחשבון

נפש במה אני צריך להשתנות, ולהחליט האם אני רוצה להיגאל

או שחלילה להיות כמו ה-80% שמתו

במכת חושך. שהרי כותב הזוהר הקדוש

כי 15 ימים לפני שיגיע המשיח, יהיה

חושך בעולם בו יברור ה' את מי שרוצה

להיגאל – הציפיה הגדולה של האנושות.

חז"ל מלמדים אותנו כי העולם מתחלק

לשתי תקופות – זמן העבודה, וזמן

קבלת השכר. זמן העבודה זה הזמן

שלנו כשאנו מלאים בניסיונות, ביצר

הרע והתמודדויות. בעוד, זמן קבלת

השכר, הוא זמן בוא הגואל, עליו נאמר

בישעיה הנביא (ב, ב): "והיה באחרית

הימים, נכון יהיה הר בית ה' בראש

ההרים, ונישא מגבעות ונהרו אליו כל

הגויים". לא יהיו מלחמות בתקופת

קבלת השכר: "וכיתתו חרבותם

לאתים, וחניתותיהם למזמרות. לא

ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד

מלחמה" (ישעיהו ב, ד).

עכשיו זה הזמן שלנו בסיום קריאת

המאמר להחליט האם אני עושה שינוי

לכבוד בורא עולם ורוצה להיגאל או

חלילה לא.

אגב, בספר ישעיה צופן תנכ"י מופלא

על ימינו – בסוף פסוק כא, כתובה

המילה: "ולעטלפים". ומיד אחריה עם

תחילת הפסוק הבא כתוב: "לבוא

בנקרת" – אשר מי שיהפוך את סדר

האותיות מקבל – 'קורונה בתבל'.

ומי שימשיך בפסוק יראה ש'סיף'

מופיעה בדילוג אותיות (ממצאים

מדהימים של טל חן שחקר את הנושא).

כשממש רואים איך זה מתחבר לכל

התקופה שלנו.

איננו מתיימרים לנבא את זמן הגאולה,

שכן "תיפח רוחן של מחשבי קיצין" –

אף אחד לא ידוע מתי בדיוק זה יקרה,

אך שכרואים זעזוע כזה בעולם, עלינו

להתכונן ולשנות את מעשיו, ובפרט

בימים אלו של בידוד וסגר, צריכים

להשקיע, בחסד, בעזרה, בתורה, בטלפון לשני של עידוד.

אסור להתמהמה! מי שיעלה עכשיו לרכבת – יזכה לאושר המיוחל. לא לדחות את השינוי!

וכתב האור החיים' הקדוש כי ה' לא רוצה לגאול עם הבטלנים מהתורה, לכן בהידברות הוקם מיזם 'חברותא טלפונית'

שכל אדם יכול להתחבר עם חבריו לאחד מרבני הידברות, רבע שעה ביום – 052-955-1569.

מתחיל הרפואות

מתחיל הרפואות

שעותיו ספורות – פקח את עיניו. בני הקהילה התלהבו למשמע הבשורה – כי יום אחר שקיבלו על עצמם להתחזק ב'אשר יצר', וכבר החולה פקח את עיניו, וכל זה עוד לפני השיעור במוצ"ש. במוצאי השבת התכנסו כולם בשמחה ולמדו את הלכות אשר יצר, ועל המעלה מתוך הכתב, בכוונה וכהלכה. הם למדו זאת וקיבלו על עצמם להתחזק בכך להמשך ישועתו.

וראו איזה פלא – מיד עם סיום השיעור – הגיעה בשורה נוספת, מרגשת עוד יותר, מבית החולים. הלב והריאות חזרו לפעול במעט, והרופאים הורידו את תפקוד מכונת ה'אקמו' ממאה אחוזים ל-85 אחוזי תפקוד, כאשר את 15% החסרים ימלאו הריאות והלב, האיברים שכמעט התייאשו מהם.

למחרת, שוב המשיכה מגמת השיפור, ולא ארכו הימים עד שהחולה נותק ממכשיר ה'אקמו', החל להבריא, והוא ממשיך ומתחזק לקראת חזרה לשגרה מלאה. כיום הוא חוזר לקהילה בשיקאגו בריא ושלם.

(המבשר בא התשפ"א)

בכל הדורות ועד היום 'ברכת אשר יצר' היתה הביטוח והשמירה הבריאותית של כל יהודי, וכפי שהבטיח כתב איש האלוקים, הצדיק רבי משה בן מכיר זצ"ל בספר 'סדר היום': "המברך ברכת אשר יצר בכוונה מילה במילה – לא יחלה כל ימיו ולא יצטרך לרופא ולרפואתו!"

בורא עולם קבע לנו את הברכה הזו לרפואת הגוף, כי הוא טמן בה את האמונה החזקה שרק הוא רופא ומרפא, ואז זוכים לסיום הברכה – 'מפליא לעשות'. גם כעת בימי המגיפה, נתחזק בברכה זו לרפואת כל עם ישראל. לרפואת האשה היקרה יונה אדל בת נעמי, "א-ל נא רפא נא לה".

במשך 21 יום, ולא שבק חיים לאחר ימים בודדים, כתחזית הרופאים. בינתיים, כל בני המשפחה, החברים, קהילת בית הכנסת – הכל אמרו תהילים מעומק הלב והתפללו לרפואתו, כשבאופק לא נראה שינוי לטובה, שהרי הלב, הריאות ועוד חלקים בגוף כבר הפסיקו לעבוד מזמן.

עד שהחלט לעשות מעשה. ידידי וחבריו לקהילה החליטו להפוך שערי שמיים, ולעשות מעשה דרמטי למען

חברם שיוציא אותו מערש דווין. הם הכריזו כי כל בני הקהילה נקראים להתחזק באמירת ברכת 'אשר יצר' בכוונה ובכל הכוח, מתוך תקווה שההתחזקות בברכה זו – שנתקנה על בריאות מערכות הגוף, תסייע לחברם ר' נפתלי רפאל משה בן רחל.

היה זה ביום חמישי בערב. עוד באותו ערב פורסמה הודעה מסודרת מטעם הקהילה, כי למען החבר הנתון בצרה יתכנסו כל בני הקהילה במוצאי שבת הקרוב יחדיו לשיעור מיוחד בעניין אמירת ברכת 'אשר יצר', סגולתה של הברכה והלכותיה. "איש בל יעדר" – נכתב במודעה.

והנה למחרת, ביום שישי. שעות ספורות לפני כניסת השבת, אירע דבר מופלא ביותר. רופאי המחלקה היו נסערים ונדהמים – נפתלי החולה שהוגדר כי

משרד הבריאות מפרסם מידי יום בכלי התקשורת את מניין הנדבקים מנגיף הקורונה, אך אין הוא מפרסם את הניסים והנפלאות שעושה ה' לנדבקים רבים שכבר היו כפסע מעולם האמת וקיבלו את חייהם במתנה מהבורא.

הנה סיפור אחד כזה שמופץ בכל מקום בעולם וגורם חיזוק גדול ועצום: "היה זה לפני תקופה קצרה.

יהודי תושב שיקאגו – הרב רפאל נפתלי משה בן רחל הי"ו, חלה בנגיף המתפשט בכל רחבי תבל. למרבה הצער, גופו קיבל את החולי בצורה קשה מאד, עד כדי כך שמערכות גופו החלו לקרוס בזו אחר זו. הוירוס הכה קשות באיבריו, והוא הובהל לאשפוז בבית החולים כשמצבו הולך ומידרדר מרגע לרגע. הוא הגיע לבית החולים במצב קשה מאד, כשהריאות והלב עומדים על סף הפסקת פעולותיהן, על כן חיברוהו הרופאים מיידית למכשיר ה'אקמו', המנסה לחקות ולעשות את פעילות הריאות והלב, כשהם אינם מתפקדים.

"סיכוי קלוש עד אפסי להציל את חייו", הבהירו הרופאים לבני משפחתו הכואבים ושבורים, "מפני שמכשיר ה'אקמו' אינו יכול להחליף את פעילות הלב והריאה לאורך זמן, כך שאיננו מאמינים שהוא ישרוד יותר מכמה ימים".

חלף יום ועוד יום – המצב נותר קשה מאד, כשהלב והריאות לא מתפקדים כלל, ור' רפאל נפתלי עדיין מחובר למכונת ה'אקמו'.

חלפו שלושה שבועות, והוא עדיין מחובר למכונה. היה זה חסד עליון בפני עצמו, שגופו החזיק מעמד עדיין

לע"נ סעדיה בן רבי אברהם ועולמית רדע"י

ראינו ישועות גדולות בזכות קו הצניעות: 054-5235585

חידה איזו ברכה אפשר לברך רק פעם אחת בחיים?

התשובה היא: ברכת ה'אקמו' (אקמו - אקמו, אקמו, אקמו) וברכה על ה'אקמו' (אקמו - אקמו, אקמו, אקמו)

בחסות דפוס אפי

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן וילט, אסתר בת מרים. זיווג הגון: מזל בת תמר. לע"נ: בוריס בן ברכה, אסתר אסתר בת מלכה.

העלון מוקדש לע"נ הגאון רבי משולם דוד הלוי סולובייצ'ק זצ"ל

לתגובות: 052-7 15 1858

רחוב טעה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
daniel777achiel@gmail.com

גמ"ח תחפושות

לגברים, נשים וילדים, בבית מספחת 'אדי'. בימים שני, רביעי, ומוצ"ש, בין השעות 20:00 - 22:00. לפרטים 053-139866

פרשת יתרו

המאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

שבת כד' שבט התשפ"א

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:02	17:54	18:30
16:59	17:51	18:26
16:59	17:51	18:26
17:02	17:54	18:29

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עטר"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

איש לא היה יכול להתעלם מהתלמיד השקדן והמוכשר, מר"ן רבינו **עובדיה יוסף** זצ"ל שכתלי תלמוד תורה 'בני ציון' זכו לארח אותו. מנהל הת"ת, הרב **משה ברוש** זצ"ל, נתן בו את עיניו והיה מתבטא בהשתאות: "**אחרי הילד הזה** צריך לעקוב, שכן הוא צנוע, שקדן ואינו אוהב להתבלט למרות כישרונותיו האדירים", כך נימק.

הוא הביט על התלמיד העוקף את בני גילו בחוכמה ובשקדנות עשרת מונים ונראה כמו תלמיד בוגר וותיק. הרב פרוש התלהב מכישרונותיו ומיכולת השינון והזכירה בעל פה שהפגין תלמידו הצעיר, עד שהורה **להקפיצו מספר כיתות**. וכך, עוד בהיותו בגיל עשר וחצי, כבר עבר ללמוד בישיבה גבוהה.

בשלבים הראשונים דל מסעך הרוחני ידמה לך שאולי שה' דוחה אותך ומואס במאמצייך. התמד בדרכך: אל תתיאש.

בבוא היום תוסרנה כל המחיצות

למאמין האמיתי, אמונה היא ראיה

הגר"ר מבקש ליחד מילין על נקיות לשונו של הרב **ניסים טולדנו** זצ"ל "מעולם לא שמענו ממנו ביקורת על מישהו או משהו, גם בעניינים תורניים והשקפתיים. ולא שלא הייתה לו דעה מוצקה, היתה לו גם היתה, ואליבא דאמת היו אנשים ופעולות שלא מצאו חן בעיניו, אלא שהוא לא העלה את הדברים על דל שפתיו". הגר"ר מוסיף ומבאר את עומקה של הנהגה זו, "אבא פחד שלעיתים אף אם הביקורת היא לשם שמים, מ"מ יתכן ותהיינה שותפות בה גם נקודות הנובעות מאינטרסים אישיים וכדו', ומשכך בחר שלא להשמיע את דעתו כנגד עניינים שונים."

שוחח עם ה' כשם שאתה משוחח עם ה' תבדוק העומק ביותר. ספר לו הכל

כך גם כשביקשו לערבו בענייני פוליטיקה, עסקנות חרדית וכו', רבנו **ברח מזה כמו מאש**, ולא אבה לשמוע משוב ועד רע. הוא שמר על שלמותו האישית, ועל דרגתו הרוחנית הגבוהה, עלה ונתעלה בכתרה של תורה ובכתר שם טוב.

לא איש בלא אישה ולא אישה בלא איש
לא שניהם בלא שיניהם

כשהגיע רבינו **חיים בן עמר** זיע"א לירושלים עיה"ק בסוף שנת תק"ב, כבר הלך לפניו שמו, וגבירי ליוורנו קבעו לו ישיבה שם בחצר מדרש "כנסת ישראל".

וכך עטוף בטלית ומעוטר בתפילין, ישב שם מובדל ומופרש מכל ענייני העולם, והפליג מאוד **בקדושה ובהרה** בהינזרו בכל חמדות החיים, עד כי רואי פניו המאירות חשבוהו למלאך ה' צבאות שהשכינה חופפת עליו כל היום, ונהרו אליו תלמידים רבים להסתופף בצלו, ושקד שם על התורה והעמיד תלמידים גדולי ישראל, ואחד מגדולי תלמידיו היה מרן **החיד"א** זיע"א.

כל אדם יכול להיות מופת חינכי לכל אדם אחר!

יום אחד **בן ציון אבא שאול** זצ"ל... הגיע באיחור לישיבה. סיפר שעבר ליד תלמוד תורה ושמע תינוקות של בית רבן אומרים 'מודה אני לפניך מלך חי וקיים', "לא יכולתי **להמשיך בדרכי**". עמדתי שם עד שסיימו את כל הברכות ורק אז פניתי ללכת". כששחו לפניו אברכים כי ברצונם ללמוד דיניות, אמר להם: עדיף שתכשירו עצמכם **מלמדי תינוקות** שהם מניחי יסודות היהדות לדור הבא.

אין אדם נמנה עם הטורפים ובלל זאת יכל הוא להיות טורף נפשות ומטריף דעת

נקודה למחשבה

הם צעדו שלושה. האבא הגדול הרב זאב, שזקנו יורד על פי מידותיו, ולידו שני בניו הקטנים, עדיין לא בני מצוות, דוד בן 7 ויצחק בן ה-5. "המתינו כאן" ביקש האב הצדיק וניגש לחנות מכולת ליד תחנות האוטובוס.

הוא שלף כסף מכיסו, תחבו ביד הקמעענאי והחל לבחור ולמלא את שקית הנייר בממתקים, **עוגות וסוכריות צבעוניות**. לאן הולכים אבא? שאלו הקטנים. "לתת מתנה קטנה ומתוקה לקרוב משפחה" השיב. אחרי 25 דקות של הליכה מזוזות, הם ניצבו מול בית החולים לחולי-נפש סמוך ונראה לכפר ליפתא. האב ר' זאב ביקש משני בניו לנוח בשיפולי המורד בואכה בית-החולים. "אני חוזר, ובינתיים שנונו את משניות מסכת שבת ואבחנו אתכם כשאחזור".

המחזה הזה חזר על עצמו במשך שנים מספר. כל ראש חודש צעדו האב ובניו מן הבית למכולת, שם התמלאה שקית הנייר בממתקים, אחר כך צעדו בוריות לעבר בית החולים, הם ידעו ששם בתוך הבית הגדול הזה, גרים אנשים לא יציבים בנפשם. "משוגעים" הם ידעו שיש שם אדם שאבא שלהם אוהב ודואג לו, הם הבינו שמדובר בקרוב משפחה... **בשם נחמיה ותו לא**. "וכך מדי ראש חודש היה מגיע הרב זאב אל נחמיה החולה – שרוב הזמן בהה באוויר, פה ושם השמיע משפט מבובל – עם שקית נייר מלאה ממתקים.

לפני שנפרד ממנו נישק ר' זאב את נחמיה במצחו וברך אותו שיזכה לרפואה שלמה. נחמיה היה מחייך באושר, אבל נחמיה מעולם לא הבריא. בעיצומו של פינוי בית החולים, הוא לקה בליבו ופירפר בין חיים למוות. הצלחנו לייצב את מצבו, סיפר המנהל וכשהוא חזר להכרה, הוא סימן לעברי וביקש להשמיע כמה מילים: "המנהל, אני רוצה שתדע, הרב עם הזקן הארוך שהביא לי כל ראש-חודש ממתקים, הוא צדיק. הוא בכלל לא קרוב משפחה שלי, מעולם לא נפגשתי איתו עד ליום שהוא בא לבית החולים עם הסוכריות. אני יודע אביגדור שרק בזכותו נתנו לי תרופות הרגעה, לפני שהוא הגיע שאגתי כמו אריה רעב בכלוב, ואם היו לי כמה דקות של אושר בחיים האיומים שעברתי אחרי השואה הנוראה, אלו היו הדקות עם ר' זאב, עם הסוכריות, וחתכת החלבה, עם הנשיקה במצח והברכה מכל הלב. אני מבקש ממך שתגיד לו **שאני אוהב אותו**, ואני מבקש ממנו סליחה על כך שמעולם לא אמרתי לו תודה. תגיד לו את האמת, שחוץ מהדקות האלה, דקות הגסיסה שלי, לא יכולתי להוציא משפט אחד שלם. תגיד לו תודה בשמי, זו הצוואה שלי".

לעשות **חסד בכבוד**. עדינות. חוכמה. עבור הזולת. (העורך)

קוסם אחד עבד בספינה, ובכל הפלגה של אנשים הוא היה עושה להם קסמים, התוכי של הקפטן היה מתבונן כל הזמן בקסמים, עד שלמד איך חלק מהקסמים עובדים ובכל פעם שהוא עשה קסם שהתוכי כבר הבין איך הוא עשה אותו, התוכי היה מספר למבקרים בסיפון איך הוא עשה אותו והקוסם הנבון היה צריך לעשות טריקים חדשים, לאט לאט נגמרו לו הקסמים והקסמים שהתוכי לא הכיר והוא כבר ממש כעס על התוכי הזה שהורס לו את העבודה,

הוא ביקש מהקפטן שייקח אותו משם אך הקפטן לא הסכים. יום אחד הייתה סערה חזקה בים, הספינה התהפכה וטבעה בים, ורק הקוסם הגיע לסירת ההצלה, גם התוכי בא והתיישב לידו, ככה הם יושבים יום ויומיים ולא מחליפים מילה רק יושבים ובוהים אחד בשני, אחרי ארבעה ימים התוכי אומר לקוסם: זהו, אני נכנע! תגלה לי מה עשית עם הספינה?

"והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל". לא נאמר "כאשר הרים" אלא "כאשר ירים", ללמדנו שבכל דור ודור כאשר ירים משה את ידו, שזה **כוח התורה**, יהיה "וגבר ישראל"; ואם לא, חלילה, יגבר עמלק.

רבי **מרדכי מלכוביץ** זצ"ל היה קשור מאוד לרבו, רבי **שלמה מקרלין** זצ"ל. כשנהרג רבי שלמה על קידוש השם, חש מיד רבי מרדכי כי התנתק הקשר התמידי לרבו, ולא ידע את סיבת הדבר. הוא היה מתהלך כמבולבל, זועק מרה: "התנתקתי מרבי! מקורביו, שהידיעה על הריגתו של רבי שלמה הגיעה אליהם, חששו לגלות זאת לרבי מרדכי, והתייעצו עם רבי מרדכי מנשכיו זצ"ל.

אמר להם, שיש לומר לו את האמת, שכן כרגע הוא סבור שבו האשם על שאינו מרגיש את רבו. סיפרו לרבי מרדכי את מה שאירע. בירך הצדיק 'דיין האמת', ישב על הארץ ואמר- כך אמר: "הרבי בחייו היה **שונא מרה שחורה**, ועכשיו הוא שונא זאת שבעתים", ומיד חזר לאיתנו.

ברגל בלון, גרמניה, חנוכה תש"ד
 נר ראשון של חנוכה הודלק בצריך על ידי הרבי מבלוז'וב רבי **ישראל שפידיא** זצ"ל, אשר סיים כמקובל בברכת "שהחינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" ... אחד האסירים, עסקן לשעבר בארגון ה"בונד" בוורשא, ניסה לקרוא תיגר על נוסח הברכה: "מאות ואלפי גוויות של יהודים מתגוללות כאן, ואתה משמיע ברכה כזאת!"

השיבו האדמו"ר: "הינך צודק... אף אני הרהרתי בדבר... **ויגיעתי את מוחי** למצוא הסבר לאמירת הברכה המקובלת גם בשעה נוראה זו. אולם הבחנתי בעת הברכה בחזות פניהם של האסירים היהודים שעמדו במקום. גיליתי אצלם נכונות **להיאבק על יהדותם**... על הנכונות הזאת להקרבה ברכתי "שהחינו". כאשר יהודים נכונים להקריב חייהם למען יהדותם, גם בתנאים כאלה, הרי זו תופעה שבדואי צריך לברך עליה ברכת "שהחינו"...

העלון לרפואת והצלחת הדסה צביה בת אביגיל לזיווג רפאל ארז בן הדסה צביה זיווג הגון אבישלום בן אורה

משולחן גבוה
 דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

כפה עליהם הר כגיגית
בפרשתנו יש את המעמד הנשגב, הגילוי הגדול של השכינה שהתגלתה לישראל במעמד הר סיני. אומרים רבותינו (עבודה זרה דף ב): "ויתיעבו בתחתית ההר, ואמר רב דימי בר המא: מלמד שכפה הקב"ה הר כגיגית על ישראל, ואמר להם: אם אתם מקבלין את התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם!". נשאלת השאלה: הרי הקב"ה שלח את משה רבנו ואמר לו "לך תשאל את ישראל אם הם רוצים לקבל את התורה", אז משה הלך וחזר אל הקב"ה עם תשובת עם ישראל "כל אשר דיבר ה' נעשה". אם כן, הרי כבר הקדימו נעשה לנשמע, או מדוע הקב"ה צריך לכפות הר כגיגית, אם מקבלים התורה מוטב אם לאו שם תהיה קבורתם,

מה רוצה הקב"ה לומר בזה לעם ישראל? אפשר כן לבאר את דברי רבותינו כך, שהכפייה הזו של הר כגיגית היא לא באה חס ושלום, האם יש רעון או לא, הרי רצו עם ישראל לקבל התורה והקדימו נעשה לנשמע, רק הקב"ה רצה להראות להם בני תדעו לכם עדיף להיות תחת ההר גדול של התורה, שנראה הר גבוה וחר גדול, נכון יש שיאמרו לא יכולים לקבל עלינו כל הנטל הזה, זה נראה קשה מדי בשבילנו, אבל זה עדיף לכם מאשר "שם" ... אם הייתי באומה אחרת "שם" אולי היה לי טוב... לא, אומר הקב"ה "שם" תהיה קבורתם!!!

"שם" - יש אנשים החושבים שבלי התורה יהיה להם יותר טוב, ח"ו, בלי התורה אנו רואים איך עם ישראל התפורר לאורך תקופות שונות, בלי אותם מעוות ראינו איך עם ישראל נהיה כאחד הגויים ונמחק מעל המפה, כל אותם יהודים שחשבו לעשות רפורמות ללכת ולהתחן לקיים, היכן הם? כמעט ולא נותר בהם אחד, מה נשאר מהם, מה נשאר אין להם זהות עצמית... הוא נשוי עם גויה ילדיו גויים איזה זהות יש לך...

הוא טוען: אני אמריקאי מה ההבדל אם אני יהודי או לא יהודי... איך אני יהודי... כל העולם כולו בני אנוש... זה החורבן הגדול ביותר... אם מקבלים את התורה, אע"פ שנראה כמו הר, כפה עליהם ההר כגיגית, אבל תדעו לכם "שם" - ששם ע"י שנקל מהתורה נוציא חלקים האלה, ענייני המעוות, שבת, נישואים, מאכלות אסורות או נוכל להישאר... לא ולא! "שם" תהיה קבורתם. הם נמחקים... דבר נוראי...!

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

סיפר הגאון רבי **יצחק קובלמן** ראש ישיבת לוצרן: בליל שבת, רבי **שמוען שקאב** זצ"ל היה רגיל לחזור על השיעור בפני קבוצה מובחרת מתלמידיו. פעם בעת השיעור הגישה לו הרבנית צלחת עם **חבדנטיס מטוגנים בסוכו**. הרב בירך כדת וכדין והמשיך בשיעורו וחזר חזרה לעיונו. כשסיים לאכול העיר: "מה זה שהשעועית היום מתוקה מתמיד?"

אהבה אמיתית זאת אשר מעוררת את האדם להעניק לחברו עזרה

האס בדרך כלל נוטלת את ידי הילד נטילת שחרית (בערך בגיל שבו הילד מתחיל ללכת) ומלמדת אותו את תפילותיו הראשונות: מודה אני שמע ישראל תורה צוה כיום, **חוב הילדים** לומדים בפעוטון או בגן את הידיעות הראשונות שנרכשו בדרך כלל בבית.

אולם, אסור להורים להסתמך על המוסד בלבד; עליהם להשתדל ללמד את **הידיעות הבסיסיות לילדיהם בעצמם**. למשל, עובדות בסיסיות על שבת והגים, המודעות להשגחת ה',

יצוור דיסקים הדפסת עלונים עבודות גרפיקה. חוברות עליו נשמות 052-7656075

עשיר אחד, שלא ניחן בבינה יתרה, אך לעומת זה היה עז וחצוף, נהג להתערב בענייני הקהל. פעם אחת, בדיון עם רבי **בנימין מיוקב** זצ"ל, קם העשיר וחייוו את דעתו, אף שהעניין לא היה שייך אליו כלל.

אמר לו רבי בנימין: "למדנו במסכת אבות, 'איזהו עשיר, השמח בחלקו'. למה נאמר דבר זה לעשיר דווקא, וכי העני שמח בחלקם של אחרים? אלא", השיב רבי בנימין,

"המשנה מדברת על אדם שזוכה במתנת העושר, ולא נתברך במתנות אחרות, כמו למדנות, צדקות, תבונה. אומרים לו: עשיר אתה - שמח בעושרך ובממונך, אך אל תחשוב **שיש לך יד ורגל** בחכמה ובתבונה, הרחוקות ממך."

בסוף ימיו של רבי **נתן צבי** זצ"ל, בעת שהותו בעונות הקיץ בתל אביב, היה רגיל לשאת שוחות מוסר בבית מלונו כלילי שבתות בין השמשות לפני אנשי תורה ותלמידיו לשער. פעם נמשכה השיחה יותר מהרגיל עד שהגיע זמן תפילת מעריב. והנה פתחה אשתו הרבנית - שהיתה ספוגה מרוחו של בעלה ובקיאה באורחותיו- מקצה הדלת ולחשה: "**יש להם נשים**".

רבי נתן צבי הפסיק מיד את שיהתו תוך שיא התלהבות וציווה להתפלל מעריב. אחד הנוכחים העז ואמר: "הנשים שלנו אינן מקפידות." והשיב לו רבי נתן צבי: "ראשית כל, אינני מאמין לכם ואין לכם רשות לוותר על חשבונך; שנית, הרי אשתי בוודאי רעבה ואין לי רשות לעכבה." ולא הועילו כל ההפצרות של הנוכחים שהשתוקקו לשמוע את סוף הרעיון, והוא **האיך להתפלל בחיפון**, ומיד לאחר התפילה מיהר לברך לכל אחד ברכת שבת שלום ושלחם לביתם.

רשימת תפוצה
 hamaor.net@gmail.com

"בחר לנו אנשים". **העצה** לזה היא: אנשי משה הם המסוגלים להילחם עם עמלק ולנצחו.

התורה היא נצחית, **בכל דור**, בכל זמן ובכל מקום. בכל דור יש 'המשה' שבורו, ואנשי משה' הם מי שיכניעו את 'עמלק', המנסה לקרר את קדושת התורה.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשדי, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעמה בת עזיה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זחרה, אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא **מן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

גם המוצר שלך צריך לקבל
את המראה והרושם המושלם

שירות מיוחד

חוברות הידוק בגימור מרובע

רוצים להדפיס חוברת עם נראות טובה
בתקציב שלא יקרע לכם ת'כיס?

גרפומט ידפיסו לכם חוברות עם הידוק
עם גימור מרובע עד 200 עמודים!

